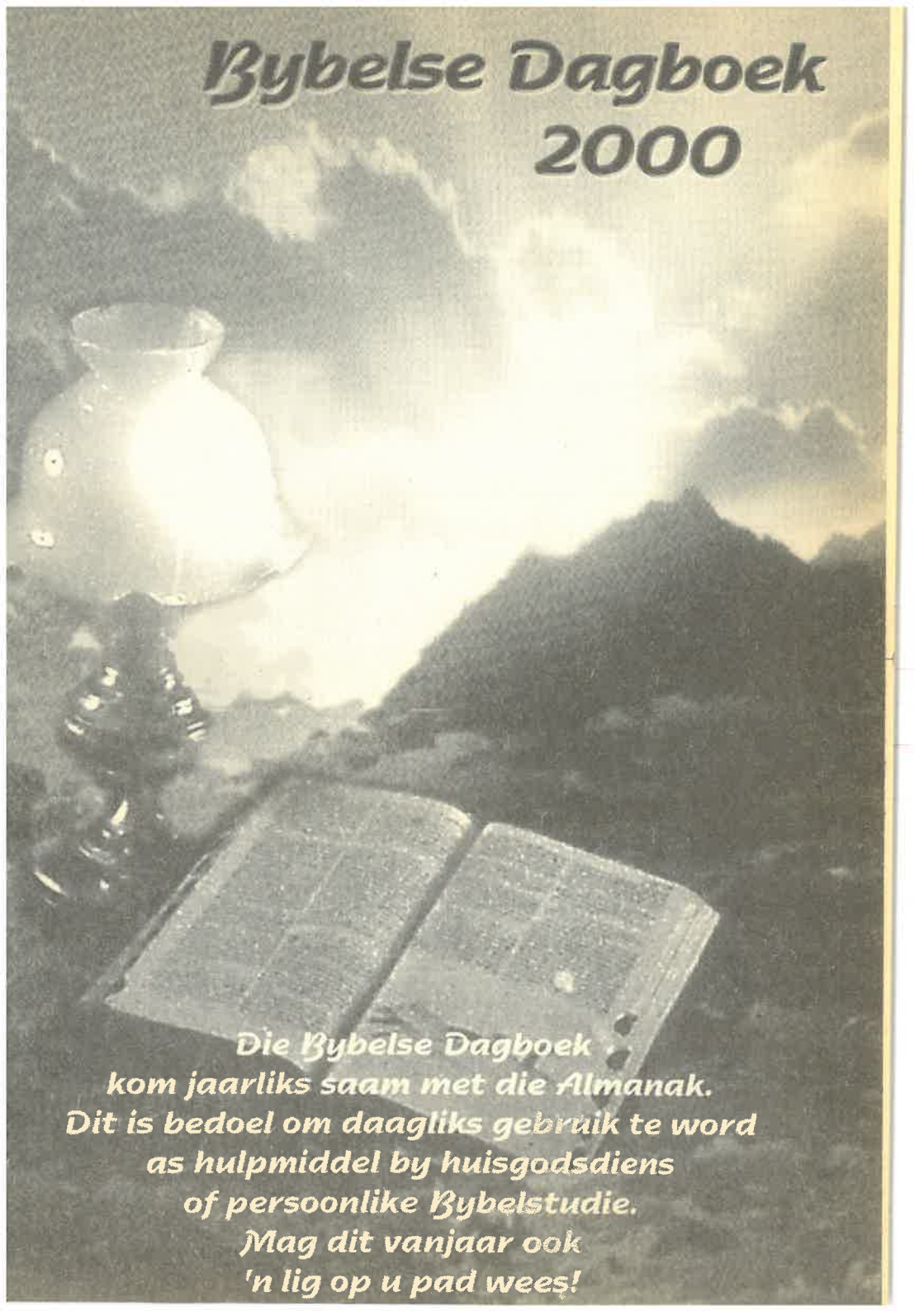

Bybelse Dagboek 2000

A sepia-toned photograph of a mountain peak at sunset. In the foreground, a lamp with a white, bell-shaped shade and a dark, ornate base sits on a surface. Next to it is an open Bible, its pages showing text. The background features a dark, silhouetted mountain range against a bright, glowing sky with scattered clouds.

Die Bybelse Dagboek
kom jaarliks saam met die Almanak.
Dit is bedoel om daagliks gebruik te word
as hulpmiddel by huisgodsdienste
of persoonlike Bybelstudie.
Mag dit vanjaar ook
'n lig op u pad wees!

VOORWOORD

Ds PJ van der Merwe Redakteur

Die redaksie wil hiermee die vertroue uitspreek dat die bundel dagstukkies vir u bruikbaar sal wees in u godsdiensoefening en omgang met die Bybel in die jaar 2000.

Deur die temas waaraan aandag gegee is, het die redaksie gepoog om aktualiteit te verleen aan sommige kwelvrae van ons tyd. Met die oorgang na die derde millennium word ons mense met allerlei spekulاسie en bespiegeling onrustig gemaak. Ons word toenemend toegegooi met lektuur en media-aanbiedings waarvan die inhoud vir ons aanbiedings wil wees van toekomsvoorspellings. Verder is daar onderwerpe op die agenda van die teologiese debat waardeur eeue-oue aanvaarde waarhede onder verdenking gebring word en wat ontstellend inwerk op die gemoed van baie kerklidmate.

Met hierdie Dagboek is 'n poging aangewend om die kerkvolk weer te herinner aan en terug te bring by ons enigste troos, naamlik die geloof in Jesus Christus. In sy hand is alle tye en alle dinge. Hy is soewerein en laat Hom nie bind deur wat wie gesien en wat wie gesê het nie. Hy laat Hom net deur sy beloftes bind.

Omdat die Dagboek 'n bundel van dagstukkies uit die pen van verskillende medewerkers is, is die aard en styl nie altyd deurlopend en eenvormig nie. Daarbenewens sal u soms 'n mate van oorvleueling bemaak wat eerder goed as steurend behoort te wees. U sal ook merk dat daar hierdie jaar nie liedere aangegee word om te sing nie. Die rede is onder andere dat so 'n aanduiding net sinvol sal wees indien die betrokke lied die inhoud van die tersaaklike dagstukkie onderskryf. Dit maak dan soms musiekbegeleiding nodig, wat dikwels nie by huisgodsdienste beskikbaar is nie. Daarbenewens was die redaksie van mening dat 'n inhoud-ondersteunende lied nie noodwendig by huisgodsdienste hoef te wees.

Daar is ook dikwels versoeke dat dagstukkies van uitgewerkte gebede voorsien moet word. Ook hier was die redaksie van mening dat persoonlike gebede met 'n eie inhoud, klem en toon, beter by huisgodsdienste pas.

Omdat die raamwerk van Dagboek 2000 se inhoud in 'n groot mate geskoei is op die lees van die Heidelbergse Kategismus, kan dit as groot hulp aangewend word deur predikante en kategete by die katekisasie van veral finalejaar sowel as volwasse katekisant.

Die redaksie is daarvan oortuig dat u 'n besondere bundel in die hand het. Wat tot die besonderheid bydra, is die feit dat van die medewerkers teoloë is wat al op gevorderde leeftyd is.

Hiermee wil ek met dankbaarheid erkenning verleen aan al die medewerkers van wie die meeste 'n omvangryke opdrag moes uitvoer te midde van vol programme. Ek wil ook in die besonder dankbare erkenning verleen aan die ander twee lede van die redaksie, te wete dr JH Breytenbach wat grootliks verantwoordelik was vir die struktuurbeplanning en ds LJ Steyn vir die sekretariaat.

Mag u Dagboek 2000 met groot vreugde gebruik.

Die begin van die nuwe millennium is wêreldwyd met groot geskiedenis en jolyt gevier. Terselfdertyd is die ganse mensdom in onsekerheid en angs vasgevang, nie net oor wat in die volgende duisend jaar kan gebeur nie, maar in die onmiddellike toekoms.

Ons beleef die wêreld onder andere in die volgende vier fasette: 'n Juridiese wêreld; 'n wêreld van regspraak en geregtigheid. Sal daar vir ons beskerming wees? Beskerming van my eiendom, my huwelik, my goeie naam, my lewe? Nog meer, hoe gaan ek voor God kan leef terwyl ek gedurig 'n lewe van ongeregtigheid lei? Wat ter straf lê daar vir my voor?

Ons lewe word ook in beslag geneem deur die ekonomie. Hoe gaan ons leef terwyl werk skaarser en lewensmiddelê al duurder word? Hoe gaan ons al ons skuld betaal? Meer nog, wat word van al ons skuld voor God? Hoe gaan ek betaal?

Die militêre wêreld is net so 'n deel van ons belewenis. Ons is nooit sonder oorlog of gerugte van oorloë nie. Ons wil beskerming vind in 'n sterk militêre mag. Terselfdertyd voel ons bedreig deur die militêre krag van vyandige magte. Hoeveel oorlogsgeweld lê daar nog vir ons voor?

Ons leef ook in 'n wêreld vol van godsdienste, naamlik die kultiese wêreld. Veral die Oosterse godsdienste word sterk na vore gebring in filosofie, alternatiewe medikasie en om sin aan die lewe te gee. Die strukture van die kerke soos ons dit ken, kom in gedrang. Die godsdiens wat ons ewige en tydelike troos moet wees, kan ook ons grootste kommer word. Watter offers sal nog van ons gevra word?

Afgesien van die jurisdisie, ekonomiese, militêre en godsdienstige wêreld, leef ons terselfdertyd in Christus. Dit wil sê Christus het in ons wêreld ingekom en vir ons 'n ander lewe berei. Deur sy koms, lyde, sterwe en opstanding is daar niks wat regtig van ons reg weggevat kan word nie, nie eens ons lewe nie. Ons kan ook nie op so 'n wyse gestraf word dat ons lewe betekenisloos word nie. Jesus Christus het ons reg voor God gevestig. In Hom het ons die wet aan ons kant.

Ook in die ekonomiese deel van ons lewe is die skuld deur Christus vir ons betaal voor God. Ons hoef nooit weer bang te wees dat ons alles kan verloor nie. Ons is die ryk erfgename van hemel en aarde.

Ook die militêre magte is nie ons laaste hoop of verskrikking nie. Die dood lê agter ons. Ons het in Christus gesterf op Golgota. Voor ons lê die lewe saam met God.

Wat die godsdienste van die wêreld betref en al die offers wat daarvoor gevra word, lê ook ons sekerheid of bedreiging nie in godsdienste of in die offers wat gevra word nie, maar in Christus wat die volkome offer in ons plek aan God is.

2 Januarie

Hoe kan ek God ken?

Psalm 19

God het aan ons sintuie gegee waarmee ons die wêreld kan waarneem. Onder andere het ons oë om mee te sien, ore om mee te hoor, ons kan met ons hande tas, ons kan ruik en proe en ons het gevoel of emosie wat ons waarsku om versigtig te wees of met vreugde voort te gaan.

Die wêreld waarin ons leef, is deur Jesus Christus vir God gegee. As ons in Christus glo, word die skepping voor ons oë soos 'n mooi boek waarin alle skepsels, groot en klein, die letters is wat ons die onsigbare dinge van God, naamlik sy ewige krag en Goddelikheid duidelik laat sien. Maar wat ons in die skepping sien en uit ons ervaring leer, laat ons besef hoe skuldig ons voor God is. Ons bereik God nie met ons redenasies nie. Oor ons verlossing bly ons in die duister as ons net die natuur het om daaruit te leer. Daarom gee God sy Woord. Hierin maak Hy Homself aan ons bekend. Hy openbaar Hom as die Verlosser uit die slawehuis. Ons leer God self ken, sodat ons Hom reg, dit wil sê soos Hy dit wil hê, kan aanbid en verheerlik. Daarom dan: die wêreld is God se wêreld en ons kan dit so waardeer en geniet. Dit wat ons in die lewe en uit die aarde kry, moet ons God voor dank. Dan eers is ons lewenservaring met al ons sintuie sinvol as dit geniet word terwyl ons aan God die dank daarvoor bring.

Terselfdertyd moet ons weet, hoe aangenaam ons ervarings ook al is, dat dit alles verbygaan en onvolkome is. Dit is nie goddelik nie. God openbaar Hom in die Woord en meer direk in die vleesgeworde Woord, Jesus Christus.

3 Januarie

Die Woord van God

Johannes 5

Die Bybel is 'n menslike boek. Dit is menslike getuienis, maar getuienis oor Jesus Christus. Daarom kan daar ook deur mense nagevors word oor die Bybel. En daarom sal daar ook altyd verskil van menings wees oor Bybelse uitsprake en sal daar altyd mense wees wat die gesag van die Bybel betwyfel.

Ons begryp eers die Goddelike volkommenheid van die Bybel as ons aan Jesus Christus dink: 'n Mens, gebore in Betlehem en gekruisig op Golgota. God en mens. So ook die Bybel: Geskryf deur mense en tog die Woord van God. Soos ons ons nie skaam vir die menslike vorm van Jesus Christus van Nasaret nie, moet ons ons ook nie skaam vir die menslike vorm waarin die Woord van God tot ons kom nie.

Hoe sal ek kan weet dat die Bybel die Woord van God is? Ek sal dit nooit kan weet nie, want dan sal die gesag van die Bybel op my insigte en redenasies berus. Ek kan ook nie weet dat Jesus die Christus is nie. Ek kan dit net glo. Hierdie geloof skenk God aan my uit genade. Godgeskenkte geloof gee baie meer sekerheid as my insigte. Maar God skenk hierdie geloof dat die Bybel God se Woord is net as ek met die Bybel besig is. Die gesag van die Bybel is die gesag van sy inhoud. Die oorsprong en bron van die gesag van die Bybel is God self. Dit is God wat hier praat. Daarom noem ons die Bybel die Woord van God.

4 Januarie Die Heilige Skrif Deuteronomium 12: 29-32

Calvyn het gesê dat ware wysheid uit twee dele bestaan: kennis van God en kennis van onself. Die twee dele is met mekaar verbind. As ons onself reg ken en die gawes herken waardeur ons iets beteken, weet ons dat dit nie van onself afkomstig is nie. Uit die aanskouing van ons armoede blyk die rykdom van God. Uit ons eie onwetendheid, ydelheid, armoede, swakheid, verdorwenheid kom ons tot die insig dat net in die Here die ware lig van die wysheid geleë is.

Maar 'n mens kan homself ook nie ken voordat hy God nie ken nie. God is die maatstaf vir alle bestaan. *Ons bely dat hierdie Woord van God nie deur die wil van 'n mens gestuur of voortgebring is nie, maar die heilige mense van God het dit, deur die Heilige Gees gedrywe, gespreek soos die heilige Petrus sê (2 Pet 1: 21). Daarna het God deur sy besondere sorg vir ons en ons saligheid, sy dienaars, die profete en apostels, beveel om sy geopenbaarde Woord op skrif te stel...* (NGB, art 3). Daarom noem ons sulke geskrifte die Heilige en Goddelike Skrif. Net die boeke van die Bybel is vir ons heilig en kanoniek (maatstaf) om ons geloof daarna te rig, daarop te grond en daarmee te bevestig. Ons glo sonder twyfel alles wat daarin vervat is, nie juis omdat die kerk hulle aanvaar en as sodanig beskou nie, maar veral omdat die Heilige Gees in ons hart getuig dat hulle van God is.

As ons in die erediens is, is ons verwagting om 'n preek te hoor.

Dit is meer as 'n lesing. 'n Lesing is die mening of ervaring van iemand, en ons kan besluit of ons met die persoon se mening

saamstem of met die ervaring kan identifiseer. 'n Preek daarteen-

oor kom met gesag en vra aanvaarding en onderwerping. 'n Preek

is verkondiging van God se Woord. In watter mate is dit wat ons

van die kansel af hoor, die Woord van God, en hoe sal ons weet:

So spreek die Here?

Die reggeaarde predikant preek uit die Bybel. Dit wil sê hy ver-

klaar en verkondig die teksgedeelte in die geheel van die Bybelse

woordskap. Die preek is afhanklik van wat die Bybel sê. Dit moet

altesam nie die prediker se eie mening of ondervinding wees nie. Hy

moet trouw in gehoorsaamheid voor die gesag van die Woord van God.

Maar net soos die Heilige Gees mense gebruik om God se Woord

te skryf, so is dit ook by die prediking die Heilige Gees wat die

gepredikte Woord God-geïnspireerd maak. En net soos die Bybel

nie deur die Heilige Gees woord vir woord gedikteer is nie, so is die

verkondigde woord nie direkte Godswoorde nie. Ook in die predi-

king wil die Heilige Gees dit wat die geloof voed en skenk, neem

om ons te verseker van dit wat ons reeds in Christus besit.

God het Hom volledig in Jesus Christus geopenbaar. Dit wil sê

dat God Hom alleen in Christus laat ken. Sonder Christus sal

selfs die besit van die Bybel nie beteken dat ons die openbaring

van God besit nie. Maar ons het ook nie 'n hoër en beter openba-

ring nodig nie. God het Hom in sy openbaring bekend gemaak

soos Hy is: Vader, Seun en Heilige Gees. Ons het nie nodig om nog

agter God se openbaring te soek na 'n verborge deel van God se

wese nie. God het Homself bekend gemaak en alles wat ons oor

God weet en kan sê, is niks anders as 'n nasê van dit wat ons in

en deur Jesus Christus geskenk is nie. Of ons ken God self ge-

noegsaam of ons ken Hom glad nie.

Maar die gestalte waarin God Hom bekend maak, is in 'n skep-

tingsgestalte: 'n Mens, Jesus van Nasaret, water, brood en wyn,

'n boek, 'n naam. Dit kan ons begryp. Maar dit is nie die gestalte

van God nie. Daarom is en bly God in sy openbaring ook die Verborgene. Wat ons nodig het om van God te ken, is dat Hy ons verlos. Ons ken God eintlik nie deur die Bybel of die doopwater of die nagmaal se brood en wyn nie, maar deur die geloof wat die Heilige Gees aan ons skenk. Hiervoor maak Hy van die Bybel, die doop en die nagmaal gebruik as middels om die geloof te wek en te versterk.

7 Januarie

Om God te ken

Handelinge 1

In die Bybel beteken *ken* nie net om iets te verstaan nie, maar eerder om daarmee saam te leef, gemeenskap te hê, 'n lewensgemeenskap. As 'n mens 'n artikel lees oor iemand wat jy tevore nie geken het nie, dan het jy meer kennis van daardie persoon opgedoen. Maar dit verander nie sy lewe nie. Maar as 'n mens God nie geken het nie, en jy leer Hom dan in Jesus Christus ken, verander jou hele bestaan.

As ek God leer ken, leer ek die geheim van my eie bestaan ken: dat ek aan God behoort; dat ek in Hom 'n Vader het; dat Hy my verlos; dat my verlede oorgemaak is; dat dit sonder skuld is en my toekoms sonder angs; dat ek van 'n onbruikbare lewe oorgaan in 'n heilige bestaan deur die Heilige Gees in die diens van God. Die selfde dinge kom ek dan agter van die ander mense wat God ken. Ek kan hulle nie verander nie, maar my siening van hulle verander: hulle is God se eiendom. Die wêreld verander ook. Dit is nie meer die wêreld daarbuite, die gevaarlike plek waar die Bose regeer nie, maar dit is die plek waar Betlehem, Golgota en 'n tuin met 'n nuwe graf is waarin daar nog niemand begrawe was nie (Joh 19: 41). Dit is die wêreld waarin engele vir die mense gesê het: *Hierdie Jesus wat van julle af na die hemel toe opgeneem is, sal net so terugkom soos julle Hom na die hemel toe sien opgaan het.*

8 Januarie

Die beeld van God

2 Korintiërs 4

Paulus noem Christus die beeld van God. Die gelowiges, sê hy, is bestem tot gelykvormigheid aan die beeld van God se Seun (Rom 8: 29). Dit is die nuwe mens wat vernuwe word na die beeld van sy Skepper (Kol 3: 10). Sonder Christus kan die mens nie beelddraer van God wees nie. Ons besit nie die beeld van God nie. Christus, as beelddraer van God, is die Bruidgom van sy bruidsgemeente.

Volgens Genesis 1: 27 het God die mens na sy beeld geskape,

man en vrou het Hy hulle geskape. Christus as die beeld van die Drie-enige God, is die grond en die doel van die skepping. Soos man en vrou teenoor mekaar gestel is, en tog bymekaar behoort, so is die mens as beelddraer van God: ek is nie mens op my eie nie, maar in my verhouding met God en medegelowiges. Die gemeente is die plek waar God en sy kinders saam verkeer. Daar is ons draers van die beeld van God.

9 Januarie

Die mens

Johannes 19: 5

Die mens is 'n swerwer tussen hemel en aarde. In hierdie lewe bereik hy nie die hemel nie en besit hy nie die aarde nie. As wese is hy tussen 'n dier en 'n engel. Soms lyk dit asof hy op sy medemens jag maak, soos 'n dier sy prooi jag en vaskeer. Dan weer rig hy al sy gawes om die hoogste sfere van lewe te bedink en te bereik. Tog verdwyn die mens nie in die diereryk nie, hetsy as prooi of as jagter. Maar hy bereik ook nooit God en God se gedagtes nie.

'n Mens kom nooit in rustende toestand nie. Hy het altyd 'n geskiedenis wat elke oomblik verander. Ons mens-wees beleef ons in ons geskiedenis as ontmoeting met God. Mens-wees is om met God te wees. Die mens is mens deurdat en terwyl hy voor God se aangesig leef. Mens-wees is om met God te praat. Dit is moontlik omdat God die mens roep, met hom praat en van hom 'n verbondsgenoot maak. God het 'n naam. Hy gee ook die mens 'n naam. Die gesprek tussen God en mens loop dwarsdeur die Bybel: Vanaf Genesis 3: 9 waar God vir Adam vra: *Waar is jy?*, vra Hy tot Openbaring 22: 20 waar die gelowiges roep: *Kom, Here Jesus!* Werklike mens-wees is net moontlik in die gemeenskap met God. Hierdie gemeenskap van God en mens is moontlik deurdat die Seun van God ook die Seun van die mens is. Die mens is sy geskiedenis van sy ontmoeting met God, van sy lewe voor die aangesig van God.

10 Januarie

Ontmoeting

Efesiërs 3: 14-21

Wanneer een mens 'n ander mens ontmoet, stel elkeen homself voor deur sy naam te sê. Ons naam verleen dus identiteit, afsonderlikheid, persoonlikheid, 'n eie koers. Dadelik nadat ons mekaar se naam gehoor het, spreek ons die wens uit dat dit 'n aangename kennismaking sal wees en gee mekaar die regterhand. Dit is 'n verbondsluiting. Natuurlik word dit meestal net 'n leë gebaar,

maar dit kan 'n werklike ontmoeting wees. Dit kan 'n ogen-blik, 'n oomblik word waarin twee mense mekaar in die oë kyk, oop staan vir mekaar, mekaar ontdek,

'n Mens kan net een mens op een oomblik in die oë kyk. Maar die grens tussen twee persoonlikhede moet ook oorgesteek word. Ons praat met mekaar. Ons ontmoeting met 'n ander mens moet 'n taalgebeure word. Ek moet my kan uitspreek en ek moet die ander persoon kan hoor. Ek moet nie luister om te kontroleer of die ander persoon praat soos wat ek wil hê hy moet praat nie. Ek moet luister met die eerbiedsgevoel dat 'n ander wese my toelaat om op heilige grond te kom; sy innerlike belewenis van sy reis deur die wêreld. Die mond en die oor van 'n mens is deur God geheilig. Dit wil sê dit is bruikbaar gemaak vir die diens van God en die geluk van die mens. Ons is geroep om bruikbaar, heilig, te kyk, te praat en te luister.

11 Januarie

Bystand

Titus 3

In die ontmoeting tussen mens en mens stel ons ons vir mekaar oop deur mekaar in die oë te kyk, met mekaar te praat en na mekaar te luister. Ons monde, oë en ore word hierin deur God bruikbaar, dit is heilig gemaak. Maar ons gee mekaar ook die regterhand, waarmee ons in werklikheid beloof om aan mekaar wederkerig bystand te verleen. As werklike menslikheid kindskap van God beteken, is dit onmenslik om 'n ander mens hulp te weier. Eers as mense mekaar wil bystaan en mekaar se hulp aanvaar, kom daar 'n gemeenskap tot stand.

Ons is na die beeld van God geskape. God is die God van gemeenskap: die Drie-enige God wat in sy eie wese die gemeenskap ken van die Vader met die Seun in en deur die Heilige Gees.

Ons kan sê dat daar nie so 'n gemeenskaplikheid bestaan waarin mense mekaar nog raaksien, oopstel en oop staan vir mekaar, die grens oorsteek deur met mekaar te praat en na mekaar te luister, aan mekaar bystand te verleen en bystand te aanvaar nie. Wat van die werklikheid?

Maar om so mens te wees, is nie net 'n ideaal nie, dit is 'n werklikheid. Dit is God se skeppingswerklikheid. Deurdat dit anders gebeur, is die mens se verloëning van die Godsbedoeling. Dit is onbruikbaar, onheilig. Wie nie so mens wil wees nie, dien die sonde en sonde is onmenslik.

Jesus Christus het aan God vasgehou deurdat Hy aan die mens vasgehou het, en Hy het die mens vasgehou deurdat Hy aan God vasgehou het. In sy swerftog op aarde tussen wieg en graf is die mens mens as hy God antwoord. Jesus Christus was nooit sonder die medemens nie. Hy sien die swerwende skare as dwalende skape sonder 'n herder. Daarom sal ware mens-wees ook wees om te lewe in ontmoeting met die medemens. Hiermee het ons as mense nog meer probleme as met die ontmoeting met en verantwoording aan God. Ons wil of geen deel aan die lot van ander mense hê nie of ons wil redders van mense wees. As ons niks met 'n ander mens deel nie, het ons ons medemenslikheid prysgegee of dit ten minste ontken. As ons 'n ander mens wil red, het ons daardie mens alle mag ontnem en van hom 'n slagoffer gemaak en hom sy medemenslikheid ontnem.

Ook hier moet ons bely dat Jesus Christus die Redder is wat ons so kan red dat ons nie 'n slagoffer word nie, maar juis die mag terugkry wat ons volledig mens en medemens maak. Op ons reis deur die wêreld kan ons mens wees deur in gesprek met God te bly en die Godsgesprek deel te maak van ons gesprek met mense wat ons teëkom. Dan is ons intens betrokke by die lewensgeluk van ander mense, terwyl hulle onafhanklik van ons, wat verder trek, volledig in staat is om eie verantwoordelikheid te neem vir hulle ewige geluk.

Die gelowige is 'n dissipel, dit wil sê hy is lewenslank 'n leerling van Jesus Christus. Alhoewel die Joodse rabbi's en Griekse filosowe in Jesus se dae ook dissipels gehad het, was die dissipelskap van Jesus nuut. By die rabbi's en filosowe bind die dissipel met die leer van die rabbi: die wet of die filosofie. Die dissipel kies so sy leermeester. Maar met Jesus is dit anders: Hy kies sy leerlinge. Hulle word aan sy persoon verbonde. Hy roep hulle sonder dat hulle daarvoor voorberei is. Hy maak hulle geskik - nie net in 'n godsdienstige atmosfeer nie. Hy roep hulle nie in die treurspel op 'n sabbat nie, maar in werksure, in die werksplek. Hy kom om die swerwende, soekende sondaar te vind. Hy is vir die mens die weg, die waarheid en die lewe. En die mense wat hierdie weg bewandel, dié waarheid glo en dié lewe leef, word gestuur om medesondaars,

swerwers wat soek en vra, te antwoord met die evangelie.

Mense wat geroep is en geroep word, moet antwoord. As hulle *ja* sê, moet hulle baie ou dinge waarmee hulle op die pad maats maak het, agterlaat: ou gedagtes en gewoontes; verslawende denke en optrede. Hulle moet leer om Jesus Christus se woorde te hoor. Hulle moet gehoorsaam word en so die laste wat opgeneem is, afgooi. Die las word lig, hulle loop met 'n ligte voetval en 'n vrolike hart deur die wêreld.

14 Januarie

Geroep tot vryheid

Markus 2: 13

Op ons pad deur die wêreld antwoord almal nie eenders op die roep van Jesus Christus nie. Levi word geroep, maar word nie een van Jesus se voltydse volgelinge nie. Maar hy glo in Jesus Christus. Daarom reël hy dat Jesus by hom kom eet. Hy nooi ook die dissipels, maar Hy nooi ook baie tollenaars en sondaars. Vir hulle word Hy die genesende dokter. Hulle is nie verder siek nie. Maar die skrifgeleerdes en die Fariseërs vra: *Waarom eet Hy saam met tollenaars en sondaars?* En hulle besef nie hulle eie behoefte aan genesing nie en hulle weet nie dat hulle verdwaal en verlore is nie, hulle word sieker en dwaal al verder. So erg is dit dat hulle die duisternis liever het as die lig en die dood verkies bo die lewe.

As mense kan ons die Godsroeping nie ontwyk nie. Alreeds by ons doop word ons naam met God se Naam verbind. Op ons pad van die doop na die nagmaal beweeg ons van erediens tot erediens, van Woordverkondiging na Woordverkondiging, maar ons roeping hou in dat ons moet antwoord. Ons antwoord is geleë in dit wat ons afgooi en agterlaat en dit wat ons opnuut deel van ons lewe maak. Verslawende denke het nie meer 'n plek in ons lewe nie. Verslawende denke is dat iets of iemand buite my verantwoordelik is vir my geluk. Deur Christus is ek in staat om my eie verantwoordelikheid vir my geluk te neem. Ek kan 'n gesonde geloofslewe leef; ek kan met Jesus Christus aan tafel wees, en ek kan ook sondaars nooi vir die fees.

15 Januarie

***Diens in plaas
van kontrole***

**Markus 10: 32-45
en 13: 34-37**

Op ons weg deur die wêreld wil ons graag leiers hê en leiers wees. Ons voel daar moet orde wees. Een hoër en een laer. Daar moet

kontrole wees. Die mens wil graag kontroleer, want dit gee aan hom 'n gevoel van mag. 'n Mens hoor dikwels iemand sê: *Daar werk so baie mense onder my*. Ook in ons gemeentes en gesinne en verhoudings wil ons mekaar kontroleer. En tog, hoe meer reëls, hoe minder funksioneel is die verhouding.

Jesus vervang kontroleposisies met diens aan mekaar. Hy self het nie gekom om gedien te word nie, maar om te dien.

Dissipelskap beteken om waaksaam te wees. Waaksaam teen die aanvaarding dat alles onveranderd sal bly, dat geen groei of nadenke nodig is nie. Dit beteken om te bid, want net God kan ons waaksaam hou. Wie bid, bly sensitief: oë en ore, mond met spraak en smaak, met verstand en gevoel.

Dissipelskap beteken nie noodwendig om eensaam te wees nie. Op die pad is Jesus Christus en sy kerk. Ons is deel van die Here se kudde, selfs wanneer ons hulle nie kan sien nie. Met die oë van geloof kan ons die onsiglike sien en het ons 'n groot skare geloofsgetuies rondom ons (Heb 12: 1).

16 Januarie Die oorsprong van sonde (1) Genesis 3: 1-6

Die Bybel leer ons dat die oorsprong van sonde geleë is in die paradys. Die eerste mense wat God geskape het, Adam en Eva, wat so bevoorreg was om vry voor God in die paradys te leef, het daar in sonde geval. Daar was hulle aan God ongehoorsaam deur eerder na die Bose as na God te luister. Dit het meegebring dat hulle natuur, hulle aard en wese, deur die sonde geskend is. Omdat hulle die eerste mense was, het dit beteken dat hulle nageslag se natuur en aard ook deur die sonde vermink is.

Hieroor raak mense dikwels kwaad vir God en sê dan gewoonlik: *As God dan alwetend is, hoekom het Hy toegelaat dat Adam en Eva aan Hom ongehoorsaam geword het?* Ander sê weer: *As God almagtig is, kon Hy mos verhoed het dat die Bose nie naby die mens kom nie*. Dit alles kom uiteindelik daarop neer dat God die oorsaak van die sonde is.

Dat mense sulke dinge kwytraak, is natuurlik sonde. God is goed. Hy wou nie hê dat Adam en Eva moes sondig nie. God wou hê dat die mens lekker en gelukkig in die paradys bly. By alles wou God hê dat die mens die Bose moes weerstaan. Uit liefde vir God moes hulle die rug op die Bose gekeer het. Hulle moes dit spontaan gedoen het omdat hulle Hom liefhet.

Dit geld ook vir ons. Volgens ons menslike insigte redeneer ons

dat God almagtig en alwetend is en dat Hy daarom kan sorg dat ons nie sonde doen nie. Dit sou egter beteken dat God ons soos robotte moes programmeer om volgens sy wil te leef. As dit die geval was, sou ons nie meer mense gewees het nie, en die goeie wat ons doen, sou sinloos gewees het. Ons, en so moes dit ook die geval by Adam en Eva gewees het, moet God op grond van 'n innerlike gesindheid gehoorsaam wees - nie uit dwang nie, maar uit liefde omdat Hy die ewige God is.

17 Januarie Die oorsprong van sonde (2) Genesis 3: 6-13

Adam en Eva het, nadat God hulle in die paradys geplaas het, niks van sonde geweet nie. Met ander woorde, hulle twee was glad nie tot sonde geneig nie. Trouens, God het hulle volmaak geskape (Gen 1: 27). Van meet af aan was hulle van nature geneig om hulle Skep-pergod en mekaar lief te hê. Omdat hulle egter na die beeld en gelykenis van God geskape is, het hulle die vermoë gehad om self te besluit of hulle aan God gehoorsaam wil wees. God het hulle dus glad nie bo hulle vermoëns getoets of hulle na Hom alleen wou luister nie. Hulle het self besluit om toe te gee aan die versoeking van die Bose om teen die grein van sy wil in te gaan. Die skuld waarmee hulle hulleself belaaï het toe hulle aan die versoeker toegegee het, was hulle eie skuld. Nou kan 'n mens vra: Wie is die versoeker aan wie hulle toegegee het? En wat was die versoek waaraan hulle toegegee het wat hulle tot struikeling en val gebring het?

Die versoeker of Bose word in die Nuwe Testament Satan of die duiwel genoem. Hy is God se vyand wat sy werk altyd probeer bederf. Die duistere figuur is egter nie 'n god naas die God van die Bybel nie. Hy is ook nie almagtig, alwetend en skeppingsmagtig soos ons God nie. Eintlik is die Bose of Satan *niks* in die aangesig van God nie. Tog is die *niks* aanwesig in die aardse werklikheid. Die *niks* wat Satan of die duiwel is, is 'n duistere, geheimsinnige figuur wat met sluheid mense na die donker wêreld van ongehoorsaamheid teenoor God verlei. Adam en Eva het na die Bose se verleiding geluister.

Die versoeking wat hy tot hulle gerig het, was om hulle uit te daag om soos God goed en kwaad te ken (Gen 3: 5). Dit beteken dat hy hulle uitgedaag het om soos God te wees, want net God ken goed en kwaad. Ten diepste het hy hulle verlei om te probeer om self God te wees. Alhoewel die eerste mensepaar geen ervaring van sonde gehad het nie, is hulle hoegenaamd nie te verskoon nie. God het

immers baie duidelik sy wet aan hulle gegee, naamlik dat hulle nie van die boom van kennis van goed en kwaad mag eet nie. Hulle het egter nie na God geluister nie. Dieselfde geld ook vir ons. As ons ons lewe verbrou en verknoei, is dit nie God se skuld nie. Hy het vir ons sy Woord gegee waarin sy wil baie duidelik opgeteken staan.

18 Januarie

Die wese van die sonde (1)

Titus 3

Die waardevolle ou leerboek van die kerk, Die Heidelbergse Kategismus, leer: Sonde is om van nature geneig te wees om God en jou naaste te haat. Die uitspraak word natuurlik gegrond op duidelike Bybelse uitsprake oor die aard van wat sonde is. Hoe dit ook al mag wees, dit is die duidelikste tipering van wat sonde is. Dit is die natuurlike geneigdheid van alle mense om God en sy naaste te haat. Ja, daar is nie 'n enkele mens by wie dié geneigdheid nie aanwesig is nie. Die ergste van alles is dat alle mense in die toestand van onvolkomenheid gebore word. Elke mens wat gebore word, erf die sonde oor van Adam en Eva.

Alhoewel die meeste mense sal toegee dat hulle nie volmaak is nie, is daar baie wat dit hewig ontken dat hulle God en hulle naaste haat. Vir diegene is dit darem net te kras om te sê dat hulle God en hulle medemens haat! Hierdie mense sal ook baie gou daarop wys hoe hulle hulle bes doen om God lief te hê en hulle naaste te dien. Maar as elke mens hom- of haarself eerlik en opreg ondersoek, moet hy of sy toegee dat by alle mense die geneigdheid bestaan om van God af weg te beweeg. Gestroop van jou eie waan, mooi bedoelings en eie vroomheid, ontdek 'n mens in God se teenwoordigheid hoe ver jy tekort skiet aan sy wil en welbehag. Die geneigdheid bestaan by ons almal om ons eie wil te doen. As ons moet kies, kies ons altyd soos ons hart vir ons voorsê... kies ons ter wille van eiebelang. Ons is vervul met selfliefde en nie met liefde tot God en ons naaste nie.

19 Januarie

Die wese van die sonde (2)

Psalm 51

Elke mens wat gebore word, is 'n sondaar. Ons erf die sonde. Ons word nie gebore as kinders van engele of heiliges nie. Die psalmis stel dit mooi in Psalm 51: *Ek was al skuldig toe ek gebore is, met sonde belaaï toe my moeder swanger geword het.* Dit is vir die natuurlike mens te veel. Gedring deur 'n gees van die verheerliking

van die mens, was daar deur alle tye mense wat die feit ontken het. En mense wat die erfsonde ontken, is gewoonlik fanatiese bestryders van die Bybelse doop, wat kinders nie van die sakrament uitsluit nie. Sulke dwalendes se groot dwaling is gewoonlik nie primêr 'n misverstand met die doop nie, maar 'n verwronge sondebef. Ons kan sê hulle begryp nie die doop nie omdat hulle nie die hooflyne van die Bybelse verkondiging verstaan nie. Hulle doopdwaling is die uiting van 'n *corpus* ('n hele aantal) dwalinge, soos onder meer 'n onbegrip van die oppermagtige werklikheid van sonde.

Afgesien van die feit dat dit 'n verblinding is van wat sonde is, is dit ook wesenlik eie aan die aard van sonde dat ons van nature nie ons verlore toestand kan insien nie. Kettere wat die erflike toestand van sonde ontken, is gewoonlik baie haastig om daarop te wys dat 'n weerlose, pap babatjie in 'n wiegie tog nog nie sonde gedoen het. So 'n skepseltjie is aldus dié mense sondeloos. Want sien, vir hulle is sonde 'n aantal aanwysbare en opnoembare *verkeerde* daade. As 'n mens daarin sou slaag om dié lys van sonde nie te doen nie, is jy as 't ware sonder skuld.

Dit is skrikwekkend dat 'n mens so ligsinnig oor sonde kan dink. Sonde is verskriklik. Sonde is baie meer as sondige daade. **Sonde is 'n toestand** van radikale gebrokenheid. Die wese van sonde is dat in 'n sondige bestel is niks, maar niks heel en volkome nie. Armoede, werkloosheid, moord, diefstal, siekte, kindermolestering, hebsug, gebreke - noem maar op, is alles **simptome** van die verlore toestand waarin 'n mens gebore word en ontvang is.

Die ou pragtige babatjie in die wiegie het inderdaad nog niks sondigs **gedoen** nie. Tog is die kleine kind daar in die wiegie 'n onvolmaakte skepseltjie voor God omdat sy of hy in 'n **toestand** van sonde verkeer. 'n Toestand van 'n menslike wese wie se natuur reeds van voor sy geboorte af aangetas is met sonde. Algaande soos die kindjie groter word, ten spyte van selfs die voortreflikste Christelike opvoeding, sal blyk dat hy of sy al die trekke van 'n sondaar vertoon van haat jeens God en sy naaste. Uiteindelik sal die arme skepsel, die een of ander tyd, vroeër of later sterf, want: *die loon wat die sonde gee, is die dood...* (Rom 6: 23).

20 Januarie Die wese van die sonde (3) Romeine 3: 9-19

'n Wesenskenmerk van sonde is dat dit die nuk het om 'n mens sy sondeverlorenheid nie te wil laat erken nie. Gesien in die lig van dié feit, is daar altyd weer die mense wat wys op mense se beson-

dere vermoëns. Gewoonlik word graag verwys na besondere figure in die menslike geskiedenis se uitstaande deugde. Selfs heidene word voorgelê vir hulle voortreflikhede, soos byvoorbeeld die Indiese leier Ghandi. In die heel onlangse verlede en in die eietydse geskiedenis is daar skepsels wat bewierook word oor hulle menslike goedheid. As van die wesens nie-Christene is, of skepsels is wat hulle geloof in die Drie-enige God nie openlik bely nie, is die opgewondenheid oor hulle wonderlike eienskappe des te groter. Dit gaan natuurlik in die laaste instansie oor die aard van die sonde om 'n mens te verlei om nie sy toestand te besef nie en om die klem te lê op die mens se eie vermoë, die vermoë om God te kan wees (wat natuurlik die oorsaak van sonde is).

Die Bybel leer egter in alle nugterheid dat almal sondaars is, dat daar nie **een** is wat regverdig is nie (Rom 3: 10). Ook leer die Bybel dat reeds van Kaïn se dae af die mens sy naaste haat.

Liefde vir jou naaste sonder om in die **eerste plek** God lief te hê, is leeg en sonder diepte. Liefde vir mense, sonder dat dit sy oorsprong in die liefde vir God vind, spruit gewoon uit 'n gevoel van trots, eie eer, waagmoed, 'n sug na aansien of wat ook al. 'n Mens wat God nie hartlik liefhet nie, se naastediens is bloot sondige mensediens.

21 Januarie

***Die wese van
die sonde (4)***

Romeine 7: 17-25

'n Eienskap van sonde is dat dit nie 'n enkelvoudige verskynsel is nie. Sonde neem ontelbaar baie vorms aan. Dink maar aan die ramspoedige haat jeens God wat op verskeie maniere aan die lig kom. Daar is byvoorbeeld die sonde van **openlike** haat teenoor God. Ons ken dalk nie mense wat God op brutale wyse beveg nie, tog is daar oral op aarde sulke mense. Dit is hulle wat sê God is dood, of wat met God spot, of nog erger, God vloek en vervloek. Dit is die mense wat, hoe ongelooflik dit ook al mag klink, op uittartende wyse Satan dien.

Ander se haat teenoor God en hulle naaste kom op 'n **subtiele omweg** tot uitdrukking. Dit is ons wat liever vir die wêreld is as vir God (Jak 4: 4); wanneer ons eie genot en belange bo dié van God gestel word. Vir so 'n mens is God en sy medemens van baie min belang. God word dan, net soos in die geval van die medemens, misbruik vir eie gewin. In plaas van haat, moet daar liefde uit die hart kom vir God en medemens. Maar vanweë ons sondeverblindings gebeur dit egter selde.

Nog 'n vorm van haat teenoor God en medemens wat ewe onskuldig kan voorkom, is 'n **gesindheid** van onverskilligheid teenoor die kerk en kerkmense. Diegene wat hulle hieraan skuldig maak, verontskuldig hulleself deur te sê: *Ek doen niemand kwaad nie, die kerk moet my ook asseblief nie pla nie*. Sulke mense, al kom hulle volgens menslike maatsstawwe ewe ordentlik voor, haat God ten diepste. Die Bybel sê: *As die wêreld julle haat, onthou: Hy het My voor julle gehaat. As julle aan die wêreld behoort het, sou die wêreld julle as sy eiendom liefgehad het* (Joh 15: 18, 19).

Sonde in sy baie gedaantes vernietig omdat dit altyd mense van God vervreem. Ons moet nooit ooit ligtelik oor die vreeslikheid van sonde dink nie.

22 Januarie

**Die wese van
die sonde (5)**

Johannes 15: 18-23

Sonde as haat teenoor God met ernstige implikasies vir ons medemens kom veral te voorskyn in 'n gees van vyandskap teen Christus op die Persoon van die Heilige Gees. Vir so baie mense is Christus net 'n buitengewone mens. Hy is met ander woorde nie Christus die Here nie. Die Bybel sê dat wie nie wil erken dat Jesus werklik die Christus is nie, is die Antichris. So is daar mense wat teen die Heilige Gees laster (Mark 3: 29; Matt 12: 31), mense wat sê dat die Heilige Gees nie God is nie (Joh 14: 16), mense wat die Heilige Gees weerstaan (Ef 1: 14). In ons wêreld is daar selfs geloofsgroepe wat beweer dat hulle God dien, maar terselfdertyd Christus en die Heilige Gees van minder waarde ag. Christus sê uitdruklik: *Wie My haat, haat ook my Vader* (Joh 15: 23). Daar staan ook geskrywe: *...as iemand iets teen die Heilige Gees sê, kan dit hom nie vergewe word nie, nie in hierdie bedeling nie en ook nie in die toekomstige nie* (Matt 12: 32). Sonde is die oortreding van die wet en die wil van God - die weerstrewing van **hoe** Hy Homself openbaar as die Drie-enige God.

Nog 'n vorm van haat teenoor God is om te ontken dat Hy die wêreld regeer. Dié vorm van haat jeens God kom gewoonlik tot uiting wanneer ons reken dat ons eiemagtig ons lewenslot kan bestuur en bepaal. Dit is niks anders as haat teenoor God om nie met Hom rekening te hou nie. Om neutraal teenoor God te staan, is sonde. Hy leer immers self: *Wie nie aan my kant is nie, is teen My...* (Matt 12: 30), en op 'n ander plek: *Julle kan nie God én Mammon dien nie* (Matt 6: 24).

Hoe dit ook al sy, 'n afwesigheid van liefde jeens God is haat teen God wat die ewige dood beteken. Wie nie sy wil doen nie, se verhouding met sy medemens is rampspoedig. Dit loop uit op of huweliksongeluk, kinderverwaarloosing, 'n minagting vir die ander een se lewe en goed - noem maar op. Die einde van dit alles is smart en ellende. So is sonde nou maar eenmaal.

23 Januarie

***Die gevolge van
die sonde (1)***

Genesis 3: 6-12

In die vorige week is gepraat oor die oorsprong, wese en aard van sonde. Wat die wese en aard van sonde betref, is genoem dat die sonde die oorsaak daarvan is dat die mens van nature geneig is om God en sy naaste te haat. Daar is ook op gewys dat dit eie aan die sonde is om die mens so te verblind dat hy uit eie vermoë nie die sonde kan herken nie. Al hierdie en ander wesenskenmerke van sonde is tegelyk ook die gevolge van sonde. Tog kan 'n mens, wat die laasgenoemde aspek aangaan, nog baie dinge byvoeg, want die gevolge van sonde is so omvattend dat 'n mens dit nooit alles sal kan beskrywe nie.

In die eerste plek moet daarop gewys word dat Satan se belofte aan die mens bewaarheid is. Adam en Eva het inderdaad nie gesterf nie en het soos God geword deurdat hulle goed en kwaad geken het. Maar in plaas daarvan dat dit vir hulle tot seën was, was dit vir hulle 'n ontnugtering deurdat hulle tot besef van hulle sonde gekom het. Hulle het hulle naaktheid besef; hulle het hulle vir mekaar geskaam; hulle was bang vir God en het vir Hom weggekrui in die tuin. Die heerlike vry. openlike gemeenskap van mens tot mens en van mens met God is tot niet gemaak. In die plek daarvan is skuld, vervreemding, disharmonie, mislukte kommunikasie en haat. Na die sondeval het verhoudings, hetsy met God of met 'n medemens, spanningsvol geword tot groot moeite en verdriet van die mens.

24 Januarie

Gevolge van die sonde (2)

Genesis 3: 11-13

Toe Adam en Eva tot besef van sonde gekom het en ontdek het dat hulle deur hulle eie toedoen 'n onbeskryflike heerlike bestaan verbrou het, het hulle hulleself onmiddellik verskoon. Adam het dadelik die skuld op sy vrou geplaas, want, het hy vir God gesê:

Die vrou wat U my gegee het om my by te staan, sy het vir my van die boom se vrugte gegee, en ek het geëet (Gen 3: 12). Let mooi daarop, die man verontskuldig homself deur sy vrou verantwoordelik te hou vir die ellende waarin hulle hulle bevind het toe hy besef het dat dinge meteens vir hulle moeilik geword het, deurdat hulle na die versoeker geluister het. As 'n mens dieper kyk, sien jy dat hy eintlik vir God beskuldig vir die klaaglike toestand waarin hulle verkeer. Hy sê in dié verband: ...*die vrou wat U vir my gegee het....* Eva het op haar beurt weer die skuld op die slang gepak.

Dit is 'n noodlottige gevolg van sonde, naamlik dat die sondaar van nature geneig is om hom- of haarself altyd te regverdig. Van nature ontken mense hulle skuld. Dit dui net weer daarop hoe oneindig ingewikkeld en kwaadaardig sonde is. Sonde verblind; dit verdring die moontlikheid van ewewigtige oordeel oor jouself. Sonde bestry eerlikheid. Sonde maak die lewe oneindig veeleisend. Vanweë sonde het die waarheid verlore gegaan. Alle mense is sondaars en sal daarom hulleself altyd van hulle bese dade verskoon, en dit word 'n eindelose en afmattende speurtog om agter die waarheid te kom. Ja, die sonde het meegebring dat die waarheid ons voortdurend ontwyk.

Die gevolge van die sonde is die radikale valsheid en onwaaragtigheid waarmee saamgeleef sal moet word tot die dood toe. Alle vorme van verraad, korrupsie, bedrog, onverantwoordelikheid, troueloosheid, dislojaliteit en watter vorm van liederlike leuenagtigheid ook al, groei geil op dié wantoestande wat net groter en groter en meer en meer in die wêreld word omdat mense hulle skuld ontken.

25 Januarie

Gevolge van sonde (3)

Genesis 3: 14-16

Die tragiese gebeurtenis van die sondeval het meegebring dat die vrou baie swaar kry met haar swangerskappe en haar kinders met pyn in die wêreld bring; boonop sal sy na haar man hunker en hy sal oor haar heers (Gen 3: 16).

In die Ou Testament word geboortepyne deurgaans as beeld van die ergste smart gebruik. Vanweë dié sondeval het moederskap, die bekroning van vrou-wees, verbonde geraak met die felste smart. Of die geboorte van 'n kind makliker was vòór die oortreding van die paradysgebod is iets waaroor 'n mens maar net kan wonder. Wat egter vasstaan, is dat as gevolg van die sonde geboor-

tegewing vir die mens 'n traumatiese gebeurte is. Dit leer dat die mens wat van homself so baie dink en homself so hoog skat, deur die feitlikheid van barensnood gewys word op sy onmagtige, armsalige skepselmatigheid.

By alles het die sonde meegebring dat die vrou, ten spyte van die smartlike gevolge van moederskap, steeds die drang na haar man het. Dit dui alles daarop dat, omdat die mens in die sonde geval het, word die mens se verhouding met mekaar as lede van die teenoorgestelde geslag medebepaal deur liggaamlike drifte. Dit bied verseker oneindig baie moontlikhede vir uitbuiting en misbruik. So sien ons dat die gevolg van die sonde is dat ook die intiemste, innigste ervaring van die mens deur die sondeval aangeskas is. Dit bring mee dat alles van die mens se doen en late, selfs die mees besondere in die lewe van 'n mens, onder die skaduwee van die sonde staan.

26 Januarie *Die gevolge van die sonde (4)* Genesis 3: 17

Met die sondeval het die lot van die mens radikaal verander. So byvoorbeeld is die gevolg van die sondeval die feit dat die man sy lewe lank moeitevolle arbeid sal verrig (Gen 3: 17).

In die begin was dit so totaal anders gewees. Nadat God die mens geskape het en hom in die paradys laat woon het, het die mens die grootste voorreg uit die hand van sy Skepper ontvang, naamlik om die paradyslike omgewing te **bewerk en op te pas** (Gen 2: 15). Dit is die mens, as kroon van God se skepping, se kultuur-opdrag. Wat 'n geleentheid! Met dié besondere taak wat God aan die mens opgedra het, word sy uniekheid as skepsel voor die oë van God, maar ook in die hele skepping bevestig. Die mens is anders as die dier - anders as alle ander skeppinge van God.

Na die sondeval word hierdie heerlike kultuurtaak wat God aan die mens toevertrou het, naamlik om op te bou en te veredel, moeitevolle arbeid. Dat die mens moet swoeg en sweet om brood op die tafel te sit, is 'n onafwendbare feitlikheid. In die Nuwe Testament word dit ook sonder teësprak gestel: *As iemand nie wil werk nie, moet hy ook nie eet nie* (2 Tess 3: 10). As gevolg van die sondeval is dit so dat ons hard sal moet werk tot die dag van ons dood toe.

Ons lewenslange geswoeg lewer niks blywend op nie. Elke nuwe geslag moet voortdurend sy brood uit die aarde haal. En vanweë die sondeval is die aarde vervloek. Na die sondeval is die heelal nie meer so vriendelik en goed soos wat dit in die paradys was nie. Die sonde laat ook sy spore na op die geskape werklikheid. Die *medewerking* van die skepping met die Skepper (Gen 1) het na die sondeval verander in die teëwerking van die akker teenoor die mens. Die gevolg is dat niks eintlik meer heel en suiwer is nie. Tussen doringe en distels, moeilikhede en dwarslêers heen moet die mens hard werk, sonder ophou. Daarby kom die jammerlikste feit dat vanweë die sondige aard van die mens hy dikwels sy om-wêreld verwaarloos en skend. In plaas daarvan om soos God dit oorspronklik in die paradys bedoel het, dat die mens as kroon van sy skepping dit moet opbou en veredel, is die sondaar nou geneig om af te breek en te vernietig. Hoe word die aarde nie verniel, besoedel en geskend nie? Hoe word die fyn ewewig in God se skepping nie deur die sondaar versteur nie?

Dit alles wreek hom op die sondaarmens. Hoe harder hy of sy moet werk en hoe meer die sondaarshande God se skepping skend, aangevuur deur 'n hebsugtige hart, hoe swaarder word sy arbeid en lewenstryd in die gemors wat hy of sy skep. Ja, sonde maak die wêreld onleefbaar. Daarom sien 'n mens in gemeenskappe waar die Woord van God nie die middelpunt van die openbare en persoonlike lewe is nie, dat alles sielig en verval is - 'n aaklige ashoop.

Omdat Adam en Eva in sonde geval het, het God 'n beperking op hulle lewensduur geplaas. Dit is sekerlik die ergste nagevolg van die sondeval, naamlik dat die sondaarmens die een of ander tyd moet sterf. Dit kon eintlik nie anders nie, want die een of ander tyd moet finaal met die sonde afgereken word, moet die sonde letterlik afgesterf word. 'n Sondebesmette skepsel kan nie in onvolkomenheid die volmaakte bedeling betree nie. God sê dat wanneer die mens doodgaan, word hy stof. God het die mens aanvanklik uit stof gemaak. En wanneer ons as mense sterf, word ons stof. Stof tot stof.

Die mens word hierdeur herinner aan sy nederige afkoms: 'n wese van stof gemaak wat daarheen terugkeer as hy sterf. Deur die dood wat die lewe na die sondeval bedreig, word die mens ge-

dwing om die broosheid van sy bestaan te besef. Hy leef net 'n kort rukkie op hierdie gebarste, bloeiende aarde, dan sterf hy. Hier aan die duskant van die graf is niks heel en volmaak nie. In hierdie bedeling word die swoegende mens se dae met kommer en hartseer, pyn en ontnugtering gevul ... en voordat hy hom kry, is sy lewe op aarde verby. Die psalmis sê: *Ons lewe maar sewentig jaar, of, as ons baie sterk is, tagtig, en dié is vol swaarkry en leed. Dit is gou verby, ons vlieg na ons einde toe* (Ps 90: 10).

29 Januarie

Gevolge van sonde (7)

Genesis 3: 22-24

Nogeens bekyk God die mens nà die sondeval en die toestand waarin hy van nou af aan verkeer. Daarvan sê God: *Die mens het nou soos een van Ons geword deurdat hy alles kan ken* (Gen 3: 22). Die woorde, *een van Ons*, wys net soos dié in Genesis 1: 26, heen na die meerdere wyse waarop God Hom openbaar. Met die woorde dat die mens soos *Ons* is, dit wil sê soos die Goddelike Wese geword het, herhaal God nou die karikatuur van waarheid in die woorde van die slang. Die mens **is nie** soos God nie! Hy ken goed en kwaad op heeltemal 'n ander manier as waarop God dit ken. Die mens wou self bepaal wat goed en kwaad is en homself losmaak van God. Daarvoor moet hy boet, moet hy sterwel! Daarom mag hy nie van die lewensboom geëet het nie. Dat hy deur van die lewensboom te eet, tot in ewigheid sou lewe, is ook nie anders as wat hy deur die eet van die kennis-boom kennis gekry het nie.

God spot met die sondewaan van die mens ... en daarmee jaag Hy hom weg uit die tuin ... weg van die boom van die lewe af. Nou begin die mens se eintlike straf: verdryf uit die volmaakte paradystoestand moet hy werk en stry en ly op die aarde waaruit hy geneem is en waarheen hy straks terugkeer. Die toegang tot die boom van die lewe word deur gérubs bewaak. Gérubs is engele wat voorsien is met swaarde wat vlam en flikker. Nooit weer kan die mens die grens oorsteek tussen wat sondig en sondeloos is nie.

30 Januarie

God se oordeel oor die sonde is aanvaarbaar (1)

Romeine 1: 18-20

God is almagtig, alomteenwoordig en alwetend. Daarom het Hy die sonde raakgesien. Niks is voor sy gesig bedek nie (Ges 345: 1). Die grote God is ook die regverdige en heilige God wat die sonde nie deur

die vingers kan sien nie. Sonde gaan teen die grein van sy wese in. God se verontwaardiging oor die sonde is die straf wat Hy uitoefen.

God wil die sonde van die mens werklik straf - tydelik en ewiglik. Daar is nie 'n moontlikheid om die sonde in al sy fasette ligtelik op te neem nie. Die straf oor die sonde kan geensins geïgnoreer word nie, die een of ander tyd tref dit ons. Party mense reken in hulle sondige verwaandheid dat as hulle hulleself verbeter en volgens hulle siening nie meer verkeerde dade doen nie, hulle die oordeel van God oor die sonde kan vryspring. Sonde is egter aangebore. Ten diepste is die **mens** as sodanig sonde; en daarom sal ons altyd tot die kwaad neig en onder God se oordeel staan.

Vir ons as mense is dit dus belangrik om met God se oordeel oor die sonde rekening te hou. In ons sondige gebrokenheid is ons geneig om sonde as foute, gebreke, of bloot as menslike swakhede te sien. Sonde gaan teen die Heilige Gees se wese in, daarom is dit aanvaarbaar dat Hy die sonde moet straf.

31 Januarie God se straf oor die Romeine 1: 20-32 **sonde is aanvaarbaar (2)**

Die Bybel leer dat God die sonde haat, maar die sondaar liefhet. Daarom wil Hy sy genade aan die sondaar betoon. Dit is een ding waarvan ons doodseker kan wees: as God nie aan ons genade bewys het nie, sou ons beswyk het aan sy straf. God is egter ryk in goedheid, verdraagsaamheid en geduld. Hy straf die sonde aan sy Seun en betoon so genade aan die sondaar.

Nou wil God ons deur sy goedheid tot bekering lei. Maar as jy in jou sondige lewe volhard, sal jy rekening moet hou met die straf van God. Paulus leer dat die onontwykbare gevolg is dat as jy in sonde volhard, God jou resloos aan die sonde kan oorgee (Rom 1: 24). Dit beteken dat die volhardende sondaar met sonde gestraf word; hy word volkome slaaf van die sonde wat die lewe uit hom pers en hom as 'n sonde-verminkte wrak agterlaat.

Soms kan dit blyk dat 'n volhardende sondaar oënskyklik in die hier en nou wegkom met sy sondige bestaan, maar in der waarheid stapel hy sonde op sonde. Op die oordeelsdag sal God verseker sy regverdige oordeel uitspreek. Dan sal Hy elkeen vergeld volgens sy dade; aan die wat goed gedoen het en in gehoorsaamheid aan God volhard het en op die manier God se eer gesoek het, gee Hy die ewige lewe - maar die wat uit selfsug ongehoorsaam was aan die waarheid en toegegee het aan ongeregtheid, straf Hy in sy afkeer teen sonde (Rom 2: 5-7).

1 Februarie

**God se straf oor die
sonde is aanvaarbaar (3)**

Romeine 3: 12-18

Wanneer gepraat word oor God se straf oor die sonde, moet altyd in gedagte gehou word dat alhoewel Hy die sonde straf, Hy ook barmhartig en genadig is. Die Bybel is propvol vertellings van God se barmhartigheid en ontfermende liefde.

In ons tyd ervaar ons steeds God se barmhartige liefde in dié sin dat Hy nog steeds met ons bemoeienis maak. Elkeen wat ore het om te hoor en oë het om te sien, kan dit hoor en sien. Dit beteken egter nie dat God alles maar oorsien nie. As dit sò was, sou dit in stryd gewees het met die wese van God. Daarom mag ons nooit die barmhartigheid en regverdigheid van God teenoor mekaar afspeel nie. God se regverdigheid om die sonde te straf en sy barmhartigheid om te red, is nie teenstrydig nie. Die kruis van Jesus Christus toon dit baie duidelik aan ons. Eintlik behoort God ons uit te gewis het as gevolg van ons sonde. Tog doen Hy dit nie. Hy het sy Seun gegee om ons sonde op Hom te neem en die straf vir ons te dra. Die sonde is dus behoorlik gestraf, maar God sy dank, in Christus Jesus. Hy het in ons plek die straf vir die sonde gedra.

2 Februarie

**God se straf oor die
sonde is aanvaarbaar (4)**

Romeine 5: 12-21

Mense vra baiekeer: Hoekom het God sy Seun op so 'n wrede, grusame manier aan die kruishout laat sterf? Ongelowiges is in die reël dan geneig om te sê: God is 'n sadis. Want, redeneer hierdie mense, as God goed is en daarby almagtig, kon Hy die sonde weggeneem het sonder so 'n dramatiese ingrype soos met sy Seun se kruisdood. Diesulkes sê dat Hy met een magswoord uit sy mond die wêreld pinloos kon bevry.

Hierop antwoord die Bybel: Sonde is aaklig, sonde is die oorsaak van alle ellende. Daarby is sonde duur - ontsettend duur. Sonde laat die doel wat God met die mens het, misluk. Sonde tas die skeppingswerk van God aan en verinneweer dit. Vanweë sonde moet die mens die ewige dood sterf. Dit is ir. elk geval vermetel om God se manier van doen te bevraagteken. Paulus sê in dié verband dat die kruis van Christus vir baie gewaande slimmes 'n dwaasheid is (1 Kor 1). Dit gaan ook nie oor die *hoe* van die kruis nie, maar die *dat* van die kruis. Die wesenlike is **dat** Christus vir die sonde gesterf het. Deur Christus se aaklige dood wil Hy op 'n

duidelike manier aan die mens leer hoe duur sonde is en **dat** Hy sy Seun laat sterf het, sodat sondaars kan leef. Wie na die kruis kyk, sien wat sonde is - sonde is weersinwekkend. Terselfdertyd sien 'n mens aan die kruis hoe God waarlik is. Hy is goed. Hy bring die hoogste offer, sodat ons kan leef.

3 Februarie God se straf oor die Hebreërs 7: 24-28
sonde is aanvaarbaar (5)

Een ding staan nou vir ons soos 'n paal bo water: God se straf oor die sonde is aanvaarbaar. Ek en jy en elke ander mens wat leef, verdien sy straf. As Hy ons straf, doen Hy dit regverdiglik. Dit laat 'n mens onwillekeurig uitroep soos Paulus van ouds: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos* (Rom 7: 24)?

Die ou leerboek van die kerk gee antwoord op hierdie noodkreet op die spoor van die Bybel. Dit sê: *God wil dat daar aan sy geregtigheid voldoen word*. Met ander woorde, die ou leerboek sê in die lig van die Woord: God moet die sonde straf, dit kan nie anders nie. En juis daarom moet Hy, onself, of iemand anders vir ons instaan om die straf te ontvang. Die sonde moet gestraf word, onreg kan nie die oorhand kry nie.

Maar ons as mense, as sondaars, is hopeloos te swak om die straf van die sonde te verduur. Ons sal totaal en al ten gronde gaan onder die straf van die sonde. Daarom het die goeie God sy eie Seun na hierdie wêreld gestuur om ons straf op Hom te neem. Hy is God in vlees, God en mens tegelyk. Hy is sonder sonde. Hy is sterk genoeg, trouens, Hy is die Almagtige, Hy kan ons sonde wegdra. Hy het dit inderdaad gedoen, sodat ons vry kan wees.

4 Februarie God se straf oor die Hebreërs 2: 14-18
sonde is aanvaarbaar (6)

As God nie die sonde in hierdie lewe straf nie, en ook nie in die lewe hierna nie, sou sy skeppingswerk, wat ook die mens insluit, tot niet gegaan het. Dit hou in dat as God ons nie tot verantwoording roep nie, sal ons die ewige dood sterf. Die feit dat Hy die sonde straf, het ons behoud voor oë. Daarom straf Hy die erfsonde sowel as die sonde wat ons doen. Daardeur laat Hy reg geskied aan sy wil en betuel Hy terselfdertyd die bese werksaamhede van die mens. Dit beteken nie dat ons 'n straf-beloning-patroon kan

uitwerk soos die ou Fariseër nie. By alles bly Hy die vrymagtige wat volstrek soewerein is.

Een ding is seker, en dit is dat Hy in die tyd en ewigheid sonde met 'n regverdige oordeel tref. Hy het immers gesê: *Daar rus 'n vloek op elkeen wat nie hierdie wet onderhou en daarvolgens lewe nie* (Deut 27: 26).

Terselfdertyd bly Hy die barmhartige God. Op grond van sy barmhartigheid offer Hy sy Seun wat ter wille van ons die prys vir ons skuld betaal het. Hy het ter wille van ons sonde gely, sodat ons kan lewe. So word ons sy eiendom. Hy het ons met sy bloed vrygekoop, sodat ons nie meer slawe van die sonde is nie.

5 Februarie

***God se straf oor die sonde
is aanvaarbaar (7)***

Titus 3: 3-8

Die afgelope drie weke het ons nagedink oor die tragiese oorsprong van die sonde. Ons het diep onder die indruk gekom van die feit dat die ongehoorsaamheid van die eerste mense die wêreld in ellende gedompel het. Ons het ook besin oor die wese en aard van die sonde en tot die slotsom gekom dat sonde verskriklik is. Maar nog veel erger is dat ons ook ontdek het dat die gevolge van die sonde rampspoedig is. Gestroop en sonder verweer moet ons erken: God wat nie die outeur van die kwaad is nie, moet die sonde straf en sy straf is geregverdig omdat Hy heilig is en die mens willens en wetens oortree het.

By alles het ons die heerlike vrolike tone van die evangelie verneem, naamlik dat die regverdige God ook die barmhartige God is. Ja, ons het gesien dat Hy ter wille van ons verlossing genadig die sonde aan sy Seun, Jesus Christus gestraf het.

Die vraag is nou: Gryp dit ons aan of laat dit ons koud? Wie weet van sonde en wat dit gekos het om die sonde aan sy Seun te straf, kan nie anders as om Hom in blye dankbaarheid te dien nie.

6 Februarie

God is barmhartig

Psalm 145

Genadig en barmhartig is die Here, lankmoedig en vol liefde. Die Here is barmhartig oor alles wat Hy geskep het. So gaan die Bybel voort om God se grootheid te besing. Di' is die grootheid wat daarin na vore tree dat Hy Hom met sy skepping besig hou. In sy toewending na sy skepping toe ervaar ons in sy ontferming tege-

lyk sy oneindige grootheid. God wil die God van mense wees. Juis dit word in die uitspraak onderstreep: God is barmhartig. Die hoë en heilige God wat ewig leef en wie se Naam heilig is, gee nuwe krag aan die nederiges en die verdruktes. Aan die mens wat Hy die asem gegee het, reken Hy die sonde nie vir altyd toe nie. Hy bly nie vir altyd toornig nie, anders sou die mens nie kon bestaan nie.

Vrede vir dié wat ver is, vrede vir dié wat naby is, sê die Here (Jes 57: 19). God se liefde vir sy skepping word vir ons duidelik in sy dade. Hiervan probeer ons iets verwoord as ons sê: *God is barmhartig*.

Wanneer ons in die teenwoordigheid van God kom, besef ons, soos Jesaja, ons sonde. Ons wil soos Petrus sê: *Gaan weg van my af, Here, want ek is 'n sondige mens* (Luk 5: 8).

In God se teenwoordigheid kan ons net swyg. Tog vra God self van ons om te praat. Hy maak dit vir ons moontlik om met Hom te praat. Daarom begin elke gesprek oor God met 'n gebed. God laat ons toe om met Hom in gesprek te tree. En Hy maak dit ook vir ons moontlik om met ander mense oor Hom te praat. Hy gee aan ons die opdrag: Gaan die hele wêreld in en vertel vir die mense van God. Sondaars praat met sondaars oor God. Sondaars in God se teenwoordigheid praat met sondaars wat ver van God af is oor God. God is inderdaad barmhartig en genadig. Hy ontferm hom oor sondaars wat Hy liefhet.

7 Februarie

God is regverdig

Psalm 71

Vir ons gevoel is barmhartigheid en regverdigheid ver van mekaar verwyder. Barmhartigheid sê vir ons iets oor liefde, oor ontferming en oor nabyheid. Regverdigheid sê vir ons iets oor onverbiddelikheid, oor straf en oor regspraak.

Ons moet versigtig wees om nie definisies van woorde op God van toepassing te maak nie. Wie dit doen, skep sy eie god met sy woorde. Laat ons liewer in ontmoeting met God iets oor God probeer sê. En om God te ontmoet, het ons die gestalte van sy Woord nodig. Hier is veral vir ons van betekenis die menslike gestalte van die betuigde Woord, die Bybel. Want hoe anders sou ons van God kon praat as dit nie aan ons voorgesê word nie. So tree God se Woord in die menslike getuienis van die Bybel ons tegemoet. So wil God ons leer om reg oor Hom te kan praat.

En die Bybel sê: God se liefde is barmhartig: Dit gaan oor God wat bewoë is oor die nood van mense. Aan sondaars skenk Hy genade. Maar God se liefde is ook 'n heilige liefde. Dit is immers

die heilige God wat sy skepping liefhet. In sy liefde het God sy Seun gegee sodat ons verlos kan word. Maar ons word tegelyk opgeroep tot 'n heilige lewe. *Werklike liefde is dit: nie die liefde wat ons vir God het nie, maar die liefde wat Hy aan ons bewys het deur sy Seun te stuur as 'n versoening vir ons sondes. Geliefdes, as dit is hoe God sy liefde aan ons bewys het, behoort ons mekaar lief te hê* (1 Joh 4: 10-11). Dit word 'n heilige opdrag van God: *Julle moet mekaar liefhê* (Joh 15: 17)!

So gesien, moet God se regverdigheid en sy verlossingsdade saam gesien word. Sy geregtigheid beteken juis dat Hy reg laat geskied. Soos Hy in Egipte reg laat geskied het, doen Hy telkens weer.

Psalm 71 is 'n aangrypende voorbeeld van God se geregtigheid. Die uitroep in vers 19: *Wie is soos U, o God?*, word juis voorafgegaan deur die vermelding van God se regverdigheid wat in sy verlossing na vore tree. Juis hierin lê ons troos dat ons ons op die regverdige God kan beroep vir ons verlossing. So het Luther dit gedoen en so kan ons dit ook doen.

8 Februarie Verlossing - verbetering? 1 Johannes 1: 5-10

Eintlik kan 'n mens nie verlossing teenoor verbetering stel nie, want verlossing beteken immers ook verbetering. Wie sê dat hy verlos is, moet ook as 'n verlose lewe. Dit is 'n opdrag aan ons om vrugte te dra wat by die bekering pas.

Natuurlik kan ons onself nie begin verbeter en so op verlossing aanspraak maak nie. Ons is immers sondaars. En om 'n sondaar te wees, beteken om ver van God af te wees. Sondaar-wees beteken verlorenheid en daarom is dit onmoontlik om onself te red. *As ons beweer dat ons nie sonde het nie, bedrieg ons onself en is die waarheid nie in ons nie.* Sonde ontdek jy eers in die teenwoordigheid van God. Daarom word sonde nie reggestel deur goeie voornemens nie. Sonde moet vergewe word. En ons kan nie oor sonde praat voordat ons nie oor genade gepraat het nie. Jy kom nie eers agter hoe groot jou sonde is en gaan soek dan na verlossing nie. Jy kan immers geen sonde voor God bely as jy Hom nie eers as die genadige God ontmoet het nie. Wie sonder God oor sonde praat, probeer homself altyd regverdig. Jy het maar net 'n paar klein foutjies wat reggestel moet word.

Voordat jy werklik van sonde kan praat, is dit nodig om eers by die kruis van Golgota te staan. Dan is sonde nie meer 'n paar

foutjies nie. *Ja, ek kos Hom die slae, die smarte en die hoon ... Hy moes vir al my sonde die bitt're kruisweg gaan* (Ges 133).

Genade roep om skuldbelydenis. Skuldbelydenis roep om vergifnis. Vergifnis roep op tot 'n goeie lewe. *As ons beweer dat ons aan Hom deel het, en ons lewe in die duisternis, lieg ons en handel ons nie volgens die waarheid nie.*

Genade vra gehoorsaamheid. Genade vra diens aan God; dit vra dat jy jou lewe buite jouself sal vind en jouself in diens van God sal stel.

9 Februarie

Verkiesing of verwerping

Lukas 9: 28-36

Wanneer mense aan uitverkiesing dink, dink hulle gewoonlik tegelyk aan verwerping. Daar word vrae gevra: Is ek verkies? Hoe weet ek dat ek verkies is? Wie sê ek is nie dalk 'n verwerpene nie?

Tog is die bedoeling nie om mense in twee kategorieë te verdeel nie. Verkiesing is niks anders as 'n belydenis - die uitspraak van 'n gelowige nie. Dit is slegs 'n gelowige wat wil sê sy redding kom van God af.

So vind ons dit immers in die prediking van Jesus soos ons dit in die Bybel het. Volgens Lukas is Christus self die uitverkorene van God. Deur Hom handel God op 'n beslissende wyse met die wêreld. Wie dus oor uitverkiesing praat, moet tegelyk oor Jesus Christus praat. Hy is immers die uitverkorene van God na wie daar geluister moet word. My uitverkiesing vind alleen krag en betekenis in die verkiesing van Jesus Christus. Om dus in Christus te wees, beteken om uitverkies te wees.

Daarom is dit so dat die Heidelbergse Kategismus in vraag en antwoord 54 my uitverkiesing ook aan die gemeente verbind. Die Seun van God kies vir Hom uit die hele menslike geslag 'n gemeente. Hierdie gemeente word voortdurend opnuut gemeente waar die Woord verkondig en die nagmaal bedien word. Die Woordverkondiging roep dus die gemeente in aansyn. My teenwoordigheid by die gebeurtenis maak van my tegelyk 'n uitverkorene; ek word deel van 'n uitverkore gemeenskap rondom Woord en tafel. Ek kry so saam met ander deel aan Christus. Solank hierdie gebeurtenis in die wêreld voortduur, is daar 'n uitnodiging tot gemeenskap met Christus. En wie deel het aan Christus, is uitverkore.

So kan elkeen bely wat deel het aan Christus. Die bedoeling is nie om die wat buite is, te veroordeel nie, maar juis om hulle ook binne die gemeenskap van die kerk te ontvang.

Wie bely dat Jesus die Christus is, moet ook weet wat hy sê. In Markus 8 het Petrus dit gedoen en nie geweet wat hy sê nie. Sy Christus en die een wat leer dat die Seun van die mens baie moet ly, is ver van mekaar verwyder. 'n Lydende Christus is vir Petrus onaanvaarbaar. Mense hou van oorwinnaars, nie van 'n verlosser aan 'n kruis nie.

Christus se teregwyding van Petrus is ook op ons van toepassing. Wie Christus, die uitverkorene van God wil leer ken, moet Hom by sy kruis ontmoet. Daar vind die verkiesing sy grond; in die lyding en sterwe van Jesus Christus. En wie bereid is om die pad te loop, sal agterkom dat ook sy eie kruis nou nuwe betekenis kry. In die lig van Christus se kruis kan ek nou my kruis opneem en Hom volg. Want nou lê oorwinning ook in vernedering; nou is oorwinning ook in lyding te vind. En niemand is dan meer ver van God af nie, ook nie hulle wat verag en deur die mense gespot word nie.

Maar hierdie evangelie van die kruis roep op tot diens. Om uitverkies te wees, beteken nie om jou te verlustig in ander mense se nood nie. Dit beteken ook nie dat jy jou eie nood kan gebruik as 'n verskoning om passief te wees nie. Dit beteken juis dat jy soos jy is, in diens van God kan lewe. Dit beteken dat jou diensbaarheid juis in die dra van jou kruis na vore tree. Die wyse waarop jy dit doen, spel iets van jou verkiesing, jou geroepenheid tot diens uit. Dit sê iets van jou bereidheid om die evangelie te verkondig, en dan in woord en daad. Gelowig wees is immers ook 'n lewenswyse.

Hierdie teksgedeelte word al van baie vroeg af deur die kerk as doopteks gebruik. Natuurlik staan daar niks in die teks oor die doop nie. Maar moet nou nie dink dat die kerk al eeue lank dom is en nie die Bybel kon lees nie. Die kerk het net so goed soos ons geweet dat in dié gedeelte niks oor die doop gesê word nie. Tog verwys die kerk in sy formulier om die doop aan kinders van gelowiges te bedien, terug na hierdie Skrifgedeelte. Hoekom word dit so gedoen?

Dit word gedoen omdat dit in die gedeelte presies om dieselfde saak gaan as in die kinderdoop. Dit gaan om die hart van die evangelie.

Dit is duidelik dat Jesus se dissipels volwasse volgelinge wou hê en nie kinders nie. Daarom het hulle met die mense geraas wat

kindertjies na Jesus toe gebring het. Maar toe Jesus sien wat hulle besig was om te doen, was Hy verontwaardig en het Hy vir hulle gesê: *Laat die kindertjies na My toe kom en moet hulle nie verhinder nie, want die koninkryk van God is juis vir mense soos hulle.*

Juis dit is die hart van die evangelie waarom dit in die kinderdoop ook gaan. Dit gaan om die liefde van God en nie om die waarde wat mense deur hulle diens het nie. 'n Mens word nie aanvaarbaar vir God omdat jy in staat is om iets te doen nie. Jy word aangeneem op grond van God se liefde. En God se liefde tree juis daarin na vore dat jy deur Hom uitverkies is nog voordat jy kan kies, selfs al beteken dit dat jy nie eens self na God toe gekom het nie. Dit gaan nie om wat jy kan of wil of waartoe jy in staat is nie. Verlossing is in die eerste plek 'n daad van God. Wie daarom die koninkryk van God nie soos 'n kindjie ontvang nie, sal ook nooit daar ingaan nie. Dink volgende keer daaraan as kindertjies gedoop word.

12 Februarie

God se eer nie jou eie

Jeremia 45

Uitverkiesing het met die soewereiniteit van God te doen. God is alleen God. Hy kan met niemand in die hemel of op die aarde vergelyk word nie. Hy is aan niemand verantwoording verskuldig oor sy besluite en optrede nie. Hy is net aan Homself getrou, ook wanneer Hy die wêreld oordeel.

Dit is wat Jeremia ook aan Baruk sê. Baruk het klaarblyklik net een begeerte gehad en dit was om 'n goeie sekretaris te wees. Daarvoor was hy immers opgelei. Dit was sy lewensdroom. Maar om in die worstelstryd tussen Jeremia en die volk en God vasgevang te wees, was vir hom te veel. Hy wil opteken, nie betrokke raak nie. Tog is dit geen miens beskore om net 'n buitestaander te wees nie. Jy sê jy is uitgeput, jy sê jy kan dit nie verder aanskou nie. Jy sê jy het nou genoeg gehad. Jy sê tot hier toe en nie verder nie. *Die Here sê ek moet vir jou sê; So sê die Here: Wat Ek gebou het, slaan Ek plat; wat Ek geplant het, ruk Ek uit. Dit het gebeur met 'n hele land. En jy soek roem vir jouself? Moet dit nie soek nie!*

Gelowiges is eenmaal betrokke by God se handeling met en in die wêreld. Eie eer en aspirasies mag nooit die rede word om onbetrokke te wees nie. Eie aspirasies mag nooit so oorheersend word dat daar nie met God se soewereine mag rekening gehou word nie. Ons wil te veel wenners op ons eie wyses wees sonder om te besef wat die implikasies van die Heidelbergse Kategismus se uitspraak is, naamlik dat ek in teenspoed geduldig en in voorspoed dankbaar

moet wees. Dit gaan immers altyd oor God. Jy is òf 'n gelowige wat van God afhanklik bly òf jy is 'n ateïs. Daar is nie 'n middeweg nie.

13 Februarie

God straf en verlos

Romeine 5: 12-21

Dit wat die Heidelbergse Kategismus in Sondag vyf straf en verlossing noem, is vir mense dikwels vreemd. Ons hou nie van straf nie. Ons wil dit eerder uit ons woordeskat verban. Tog praat die Bybel daaroor. Dit is ook hoekom die Kategismus daaroor praat. Wie oor die verlossing van die mens wil praat, moet immers alles sê wat hy hoor. Wie nie alles sê wat hy in die Bybel hoor nie, moet liever niks sê nie.

Wanneer ons ernstig is oor die noodkreet van die mens: Wat moet ek doen om gered te word? - sai ons ook ernstig moet wees oor God se aanspraak op ons lewens. En juis dit wil die Kategismus benadruk. Ons het almal gesondig en verdien om deur God verwerp te word. Ongehoorsaamheid aan God verdien as straf die dood. *Op die oortreding van die een mens (Adam) het die oordeel gevolg en dit het tot veroordeling gelei. ...Deur die oortreding van die een mens het die dood begin heerskappy voer deur hierdie een mens, maar deur die Een, Jesus Christus, is veel meer bereik...* Hy het Homself verneder deurdat Hy Hom aan die kruishout laat vasspyker het waar Hy liggaamlik en geestelik die allerdiepste ellende en angs van die hel ondervind het, sodat Hy hardop uitgeroep het: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Dit het Hy gedoen sodat ons vir altyd by God kan wees en nooit deur Hom verlaat sal word nie.

Hy het sy liggaam aan die kruis laat spyker om as 't ware die skuldbewys van ons sonde daaraan vas te nael. Die straf wat vir ons die vrede bring, was op Hom en deur sy wonde het daar vir ons genesing gekom. Hy is vir ons sonde gestraf en ons word ter wille van Jesus Christus vrygespreek. Die sondige mens wat ons was, is saam met Christus gekruisig sodat ons sondige bestaan beëindig kon word. Ons is dus nie meer slawe van die sonde nie.

14 Februarie

**Middelaar tussen
God en die mense**

1 Timoteus 2: 1-7

Daar is immers net een God, en daar is net een Middelaar tussen God en die mense, die mens Christus Jesus wat Homself as 'n losprys vir almal gegee het.

Wie oor Jesus Christus as Middelaar wil praat, spreek 'n belydenis uit. Hieroor kan nie gespekuleer word nie. Jy praat in verbondenheid met Jesus Christus. Jy praat nie as 'n buitestaander nie, maar as iemand wie se pad na God toe deur die Middelaar oopgemaak is.

Daarom praat die Kategismus ook oor *ons Here Jesus Christus*. Hy, en Hy alleen is deur God aan ons geskenk. Daarom het ons niks om op te roem nie. Christus Jesus is die Middelaar wat vir ons geword het die wysheid wat van God kom; *die vryspraak, die heiliging en die verlossing*. Hy is ons Here. Hy is naby ons, Hy het ons familie geword. Hy het in ons bestaan kom inwoon. Maar Hy is nie net ons Here nie, Hy is tegelyk Here van die hemel en die aarde, van tyd en ewigheid. Oneindig meer as ons, en tog tegelyk ons broer.

Hier praat ons nie oor 'n historiese Jesus of 'n Christus-idee of 'n Jesus-voorbeeld nie. Hier gaan dit om die *ons Here Jesus Christus* wat teenwoordig is. Hy is ons Middelaar en deur Hom het ons vrye toegang tot God.

Ons kan nie hierdie misterie deurgrond of deurdink nie. Ons sien alleen die wonder aan en bly aanbiddend daarvoor staan. Dit is nie nodig om na ander middelaars te soek of te skep nie. Dit is slegs nodig om in aanbidding te ontvang en te glo. Daarom staan daar immers geskrywe: *Dié wat wil roem, moet in die Here roem* (1 Kor 1: 31).

15 Februarie

***Die menslikheid van
Jesus Christus***

Johannes 1: 1-14

Ons bely van Jesus Christus dat Hy ware mens en ware God is. Dit is die geheimenis van sy Persoon. Dit kan nie verklaar word nie, dit kan alleen bely word.

Dit tref 'n mens hoe menslik die Bybel Jesus beskryf. Hy word in Betlehem gebore as die eerste kind van Maria. Sy geslagsregister bevat die name van mense van wie Hy familie was. Hy groei in Nasaret op soos Johannes elders opgegroeï het (Luk 2: 40). Soos die jong Samuel in aansien en guns by die Here en die mense toegeneem het (1 Sam 2: 26), so neem Jesus toe in wysheid en genade by God en die mense (Luk 2: 52). Hy was aan sy ouers gehoorsaam. Hy het vermoedheid en versoekinge geken. Hy is uit 'n vrou gebore (Gal 4: 4) en het aan die mense gelyk geword (Fil 2: 7). Die Woord het mens geword en onder ons kom woon (Joh 1: 14). Vir

ons verlossing is dit belangrik. Dit is juis ons, die mense, wat deur Hom met God versoen word. Dit gaan om ons heil!

Die Heidelbergse Kategismus stel dat ons geboorte nie 'n lot is wat ons tref sodat ons onself kan verontskuldig nie. Ek word as 'n sondaar gebore. So het my moeder my ontvang. Ek doen met ander woorde nie so nou en dan sonde as ek grootword nie. Ek is van my geboorte af 'n sondaar. Ek word as 'n sondaar in sonde gebore. Natuurlik kan 'n mens jou boeglam skrik as dit tot jou deuring, maar die evangelie wil juis hierdie skrik ophef. Die Seun van God het 'n mens geword. Hy het gekom om my sonde te bedek en te versoen. Daarom staan ek as 't ware in Hom as 'n nuwe mens voor God. Wie egter voor Jesus staan, moet steeds onthou: Hy is tegelyk God vir ons. Ook in sy vernedering bly Hy steeds God vir ons. Dit is nie moontlik om van Hom te bely dat Hy mens geword het sonder om tegelyk te bely dat Hy ons Here en ons God is nie.

16 Februarie

**Jesus Christus:
God met ons**

Johannes 19: 19-31

Met die geboorte van Jesus Christus het engele die blye tyding aangekondig: *Eer aan God in die hoogste hemel, en vrede op aarde vir die mense in wie Hy 'n welbehae het* (Luk 2: 14)! Hierdie evangelie het te make met 'n ander woord van die engele: *Vandag is daar vir julle in die stad van Dawid die Verlosser gebore, Christus die Here* (Luk 2: 11)! *Die Woord het mens geword en onder ons kom woon* (Joh 1: 14).

Na sy opstanding hoor ons nog 'n keer die belydenis en wel deur Tomas: *My Here en my God* (Joh 20: 28)! Ook Petrus kon nie anders as om te bely: *U is die Christus, die Seun van die lewende God* (Matt 16: 16).

Engele en mense jubel dit tesame uit: Hy is Immanuel, dit is God met ons. Vir 'n oomblik laat dit ons in verwondering stilstaan. Hoe is dit moontlik?

Eenmaal het Moses gepleit: *Laat ek tog net u magtige verskyning sien* (Eks 33: 18)! Dit is hom nie toegelaat nie. *Vir My kan jy nie sien nie, want geen mens kan My sien en bly lewe nie*. En nou, sigbaar voor almal se oë staan Hy, Jesus die Here. Genadiglik het God in sy openbaring Hom ook hier in die gestalte van 'n dienskneg verberg. God verskyn in menslike gestalte.

Ook aan Moses is eenmaal gesê: *As Ek in my magtige verskyning verbykom, sal Ek jou eers in 'n rotsskeur sit en jou met my hande toe-*

maak totdat Ek verby is. Dan sal Ek my hande wegvat sodat jy My van agter kan sien. Niemand mag my gesig sien nie (Eks 33: 22-23).

In sy openbaring verberg God Hom genadiglik. Juis dit beteken vir ons die lewe. Ook as Hy in die gestalte van 'n dienskneg na ons toe kom. Laat ons egter nie daaraan twyfel nie: Hy is ons Here en ons God. Gelukkig is hulle wat nie gesien het nie en tog glo.

17 Februarie

Die evangeliewoord

Romeine 10: 5-21

God se Woord kom na ons toe in 'n gebeurtenis. Dit is 'n gebeurtenis wat deur God self bewerk word. Ons mag die gebeurtenis beleef en so die lewe daarin vind. Met hierdie gebeurtenis tree God self ons wêreld binne daar waar Hy op so 'n wyse met sy skepping besig is dat daar redding is. Vir ons vind hierdie gebeurtenis gestalte in die koms van Jesus Christus na hierdie wêreld toe. Hy is die Woord wat mens geword het.

Deur God se genade laat Hy ook van hierdie gebeurtenis getuienis aflê. Mense getuig van dit wat hulle gesien en gehoor het. Hulle praat met verwondering oor dit wat ons verstand te bowe gaan. En hierdie stuk getuienis is in die Bybel opgeteken. Dit is die bron waarin ons van God se liefde vir sy skepping verneem.

Maar God wil tegelyk hê dat hierdie Bybelse getuienis uitgedra moet word. Ons kan nie God se blye evangelie tussen die bladsye van 'n boek wegsteek nie. Op grond van hierdie Bybelse getuienis word ons geroep om te verkondig dat Jesus die Here is. Ook deur middel van ons getuienis wil God die blye gebeurtenis van 'n ontmoeting met Hom in elke mens se lewe laat plaasvind. ...*julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees in Jerusalem sowel as in die hele Judea en in Samaria en tot in die uithoeke van die wêreld* (Hand 1: 8).

God gebruik mense in sy diens. Maar Hy gee self gestalte aan sy Woord. Hy laat mense in die getuienis van apostels en profete Hom ontmoet. Hy bring mense in beweging om te vertel van dit wat hulle gesien en gehoor het. In die ry van getuies skenk Hy genadiglik ook aan ons 'n plek. Laat ons bruikbaar wees.

18 Februarie

Verlore en gevind

Lukas 15: 11-31

Om uitverkies te wees, beteken om deur God gevind te wees. Dit beteken dat jy in die volle rykdom kan deel om 'n kind van God te

wees. Kind is jy, nie omdat jy gebore is of omdat jy 'n mens is nie, maar omdat jy weergebore is. Jy is kind omdat God jou in sy huisgesin laat tuiskom het. Jy word 'n erfgenaam van sy ryk en 'n mede-erfgenaam van Jesus Christus.

Jy kan egter moeg word om 'n kind te wees. Jy kan moeg word om elke dag uit die hand van jou Vader te leef en in jou hart kan die begeerte ontstaan om ook 'n besitter te wil wees. Jy kan die rykdom van jou Vader begin begeer en probeer om dit vir jouself op te eis. Dan tree jy op soos die jongste seun in die gelykenis van die verlore seun. Hy wou baas oor sy eie lewe en sy eie besittings wees, hy wou self die reëls maak. Hy was moeg daarvan om 'n gehoorsame seun te wees en van die lewe wat sy pa hom gebied het.

In die ver land het sy lewe in 'n nagmerrie verander. Hy het hom op 'n plaas bevind waar hy die varke opgepas het. Weg van sy pa se huis af het sy rykdom verdwyn. Hy het agtergekom dat sy rykdom nie in besittings geleë is nie, maar in die feit dat hy 'n kind in sy pa se huis mag wees.

Hier kom bekering ter sprake. *Ek sal dadelik na my pa toe teruggaan....* Skuldbelydenis word deel van sy bestaan. *Pa, ek het teen God en teen Pa gesondig!* In hierdie selfverloëning tree die vader hom tegemoet. In ons verlorenheid vind God ons altyd weer. Om uitverkies te wees, beteken immers dat jy kan terugkeer omdat jy gevind is. Juis daarin lê jou geborgenheid.

19 Februarie

Christus ons hoop

Romeine 6: 1-14

Deur een mens het die sonde in die wêreld gekom en deur die sonde die dood, en so het die dood tot al die mense deurgedring, omdat almal gesondig het (Rom 5: 12).

Dit is 'n donker prentjie van die mens wat hier aan ons voorgehou word. Dit is so anders as die optimistiese siening wat ons van die mens het. In ons oë is die mens amper tot alles in staat. Tog kry hy dit nie reg om geweld en roof, moord en egbreuk, dood en vernietiging te keer nie. Die boosheid is eenmaal deel van ons bestaan en ons staan magteloos daarteenoor. Geen wonder dat die Heidelbergse Kategismus in vraag 20 vra: *Word al die mense dan weer deur Christus salig soos hulle deur Adam verlore gegaan het?*

Ons is inderdaad verlore, ook in ons menswees. Ons is van God en ons naaste vervreem. Ons is geneig om God en ons naaste te haat. Ons hele lewe getuig daarvan en getuig teen ons. Daar is nie een wat goed doen nie, selfs nie een nie.

Redding is die antwoord, nie verbetering nie. Die vraag is: Hoe kry ons deel aan die redding? Die Bybel gee die antwoord: Ons moet dood wees vir die sonde. Hierdie sondige mens is saam met Christus gekruisig. Jesus Christus is die hoop vir die wêreld. In Hom word ons nuwe mense. Ons wat in Christus Jesus gedoop is, is in sy dood gedoop. *Deur die doop is ons immers saam met Hom in sy dood begrawe, sodat, soos Christus deur die heerlike magsdaad van die Vader uit die dood opgewek is, ons ook so 'n nuwe lewe kan lei.*

Nie alle mense word gered nie, slegs hulle wat in Christus is. Wie deel aan Christus het, het ook deel aan dit wat Hy vir ons gedoen het.

20 Februarie

Deur geloof

Romeine 1: 8-17

'n Mens kan op verskillende maniere oor geloof praat. Jy kan geloof as 'n werkwoord gebruik deur te sê: *Ek glo*. Jy doen dit elke Sondag in die kerk as jy jou geloof bely. Dan is geloof 'n daad. Maar 'n mens kan geloof ook in 'n ander siri gebruik waarin geloof nie 'n daad is nie, maar dit wat jy glo. Dan is die inhoud van jou geloof dit wat jy glo. Die inhoud van ons geloof is belangrik, want in die Christelike kerk kan ons nie glo wat ons wil nie. Die woord *Christelik* bepaal ons geloof.

Die kortste inhoud van ons geloof is vir ons in die Twaalf Artikels saamgevat. In vraag en antwoord 22 sê die Heidelbergse Kategismus ook vir ons dat die hoofsaak van ons geloof hierin vir ons geleer word. Kyk 'n keer goed na die Twaalf Artikels. Hierin word nie twaalf dinge aan ons geleer wat ons moet glo nie; in die Twaalf Artikels gaan dit oor God.

Ek glo in God die Vader....

(Ek glo) in Jesus Christus....

Ek glo in die Heilige Gees....

Dit is die inhoud van ons geloof: *Ons glo in God*. En om in God te glo, beteken om op Hom te vertrou. Dit beteken om jou lewe in die hande van God te laat. Dit beteken om aan Hom gehoorsaam te wees. Natuurlik word daar ook dinge in die Twaalf Artikels genoem. Maar ons glo nie in dinge nie; die dinge het alleen betekenis omdat ons in God glo; omdat ons aan Christus behoort; omdat die Heilige Gees van ons gelowiges maak. God spreek mense vry omdat hulle glo, daarom lewe die wat deur God vrygespreek is, deur die geloof.

Vir Nikodemus sê Jesus: *Dit verseker Ek jou: As iemand nie uit water en Gees gebore word nie, kan hy nie in die koninkryk van God kom nie.* Nikodemus het dit nie verstaan nie, want hoe kan 'n mens nog 'n keer gebore word?

Jesus wil vir Nikodemus laat verstaan dat dit hier nie oor herstel gaan nie, maar om 'n nuwe skepping, 'n nuwe mens. Nikodemus, 'n bekende leermeester van Israel, moet verstaan dat dit nie net enkele hopelose gevalle is wat vernuwe moet word nie. Dit raak almal, die goeie en die slegte mense. Dit raak die wêreldlinge en die kerkmense, godsdienstiges en hulle wat niks van godsdienste af wil weet nie. In elke mens se lewe moet 'n wonder plaasvind wat alleen deur God se Gees bewerk kan word. Tog is ons nie heeltemal passief nie. Alhoewel hierdie nuwe geboorte God se werk in ons lewens is, word ons deur God aangespreek en opgeroep tot diens. Kyk wat sê Jesus vir Nikodemus as hy in verbasing vra: *Maar hoe is dit moontlik?*

Moses het die slang in die woestyn hoog op 'n paal gesit; so moet die Seun van die mens verhoog word, sodat elkeen wat in Hom glo, die ewige lewe kan hê. Die oproep is dus: Glo die evangelie. Die ingryping van God om aan die mens 'n nuwe begin te gee, word dadelik gevolg met die beklemtoning van menslike verantwoordelikheid. Want: *God het die wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê.*

...wie volgens die waarheid handel, kom na die lig toe, sodat dit duidelik kan blyk dat sy dade in gehoorsaamheid aan God gedoen is.

Paulus sê: *...ek is saam met Christus gekruisig....* Let wel, hy is nie soos Christus gekruisig nie, maar hy is saam met Hom gekruisig. Hoe is dit moontlik? Hy was immers nie by die kruisiging teenwoordig nie, en nog minder het hy aan 'n kruis gehang. Tog sê hy dit, en ons sê dit agter hom aan. Hy sê eintlik nog meer, en ook dit sê ons agter hom aan.

Ons het saam met Christus gesterwe (Rom 6: 8).

Ons is saam met Hom in sy dood begrawe (Rom 6: 4).

Ons is saam met Christus uit die dood opgewek (Rom 6: 4).

Ons lewe saam met Christus (Rom 6: 8).

Ons sit saam met Hom in die hemel (Ef 2: 6).

Ons sal saam met Hom verheerlik word (Rom 8: 17).

Die bedoeling is dat ons saam met Christus was toe Hy gekruisig is al het dit ook voor ons geboorte plaasgevind. 'n Wonderwerk gebeur met ons en in ons. Die Heilige Gees verenig ons met Christus. Hy oorbrug ruimte en tyd om ons nuwe mense in Christus te maak. Die vraag aan ons is: Hoe word ons met Christus verenig?

Paulus beantwoord die vraag: Deur die geloof en in die doop. Deur die geloof word ons met Christus verenig; deur die geloof verbind die Heilige Gees ons aan Christus. Maar ook deur die doop word ons aan Christus verbind. Geloof en doop staan nie teenoor mekaar nie. Dit is die wyse waarop ons aan Christus verbind word. So kan ons ook saam met Paulus sê: *...ek is saam met Christus gekruisig, en nou is dit nie meer ek wat lewe nie, maar Christus wat in my lewe. Die lewe wat ek nou nog hier lewe, leef ek in die geloof in die Seun van God wat sy liefde vir my bewys het deur sy lewe vir my af te lê.*

23 Februarie

Bekeer jou

Matteus 3: 1-12;

Markus 1: 14-15

Bekeer julle, want die koninkryk van die hemel het naby gekom (Matt 3: 2). So begin Johannes die Doper sy prediking. En uit die mond van Jesus hoor ons die oproep: *Bekeer julle en glo die evangelie* (Mark 1: 15). So kom die evangelie na elke mens toe. 'n Mens sou dit ook anders kon sê: *Glo in die Here Jesus, en jy sal gered word, jy en jou huisgesin* (Hand 16: 31) Dit is wat Paulus vir die tronkbewaarder van Filippi gesê het. Geloof en bekering hoort bymekaar. Dit is twee aspekte van een en dieselfde saak. Eintlik is bekering slegs 'n doelbewuste uitlewing van die wedergeboorte, daardie radikale vernuwing van die lewe van die mens. Daarom sê die Heidelbergse Kategismus in vraag en antwoord 88 ook dat die wedergeboorte niks anders is as die *ware bekering* nie.

Geloof, wedergeboorte en bekering is elkeen 'n faset van dieselfde saak. Met beeldspraak word die rykdom van God se redding onder woorde gebring. Die beeldspraak van die wedergeboorte wil dit beklemtoon dat die mens nie 'n bydrae tot sy redding kan maak nie. Die beeldspraak van die bekering wil wys op die mens se verantwoordelikheid. Geen mens kan die oproep van die evangelie hoor en passief wees nie. Hierdie oproep vra 'n daad van die mens.

Daar is nie 'n manier waarop jy die oproep kan ontduik nie. Jy word opgeroep tot geloof en tot 'n lewe in die geloof. Jy word opgeroep om die goeie stryd van die geloof te stry. Jy word vermaan om vrugte te dra wat by die bekering pas, want 'n boom sal aan sy vrugte geken word. Woord en daad moet inmekaarvloei. Jy kan nie net met jou lippe glo of net met jou hart nie. Jy moet ook met jou daad glo. Jou hele bestaan is hierby betrokke.

24 Februarie

**Wees heilig, want
Ek is heilig**

Efesiërs 5: 6-20

Christus is ons regverdiging. Hy is ook ons heiliging. Iemand wat in Christus glo, is in Christus regverdig en heilig. *Aan God is dit te danke dat julle met Christus Jesus verenig is. Hy het vir ons geword die wysheid wat van God kom: die vryspraak, die heiliging en die verlossing* (1 Kor 1: 30).

Wanneer ons dus heilig genoem word, beteken dit dat ons aan God behoort. Ons is vir God afgesonder om in sy diens te staan. So noem Paulus dan ook die gelowiges heiliges omdat ons afgesonder en geroep is om aan Jesus Christus te behoort. En alhoewel hy die gemeente van Korinte aanspreek oor hulle ontrouheid en verkeerde lewe, verander dit niks hieraan nie. Hulle behoort aan die Here.

Nadat dit alles gesê is, verdien 'n ander saak ook ons aandag. By die werklikheid wat ons nou gestel het, ken die Bybel nog 'n ander saak. Ons kan dit ons heiligmaking noem. Dit beteken dat ons al meer verander word om aan die beeld van Christus gelyk te word. Die heerlikheid wat van ons uitstraal, neem steeds toe. Dit doen die Here wat die Gees is (2 Kor 3: 18). Daarom sal die gelowiges hulle ook moet beywer vir 'n heilige lewe waarsonder niemand die Here sal sien nie (Heb 12: 14).

Ons weet dat ons deur die doop saam met Christus begrawe is, sodat ons ook soos Christus deur die heerlike magsdaad van die Vader uit die dood opgewek is en so 'n nuwe lewe kan lei (Rom 6: 4). Omdat ons sy volgelinge is, is ons onderrig volgens die waarheid wat in Jesus is. Daarom moet ons ophou om te lewe soos ons vroeër gelewe het. Ons moet breek met die ou mens in ons. Ons gees en gedagtes moet nuut word. Ons moet lewe as mense wat na die-beeld van God in ware geregtigheid en heiligheid geskep is. Ons moet daarom voortdurend stry, waak en bid dat ons nie in versoeking kom nie.

In Matteus 24: 13 lees ons: *Maar wie tot die einde volhard, sal gered word.* In die Jakobus-brief word dit ietwat anders gestel: *...as julle geloof die toets deurstaan het, stel dit julle in staat om te volhard. En die volharding moet end-uit volgehou word...* (Jak 1: 3-4).

Dat ons kan volhard, het nie sy grond in onself nie. Dit is nie omdat ons sulke geloofsreus is dat ons kan volhard nie, maar juis God se getrouheid maak dit moontlik. Die Heilige Gees is nie net dié Een wat die nuwe lewe in ons begin nie, Hy is nie net dié Een wat die heerlike werk van God se genade dag na dag in ons volbring nie, Hy is ook die Voleinder van daardie werk. Uit eie krag kan ons nie in die geloof volhard tot aan die einde van ons lewe nie. God se heilswerk bly van die begin tot die einde God se werk. God se Gees help ons daartoe om tot aan die einde van ons lewe in die geloof te volhard.

Hierdie sekerheid word pragtig deur die Heidelbergse Kategismus in vraag en antwoord 54 onder woorde gebring. Die Seun van God vergader vir Hom uit die hele menslike geslag 'n gemeente wat tot die ewige lewe uitverkies is. Hy doen dit deur sy Woord en Gees. Hy beskerm en onderhou hierdie gemeente. En ek glo dat ek 'n lid daarvan is en ewig sal bly. Gelowiges kan val, selfs baie diep val, maar nooit geheel en al verval nie. God hou ons immers in sy hand. Laat ons daarom styf vashou aan die hoop wat ons bely, want God is getrou, Hy doen wat Hy belooft. *...ek weet op wie ek vertrou, en ek is daarvan oortuig dat Hy magtig is om wat Hy aan my toevertrou het, tot op die dag dat Hy weer kom, in stand te hou* (2 Tim 1: 12). Daarom kan daar met blydschap in die geloof volhard word.

'n Christelike lewe is nie 'n salige lewe van niks doen nie. Ons word tot diens opgeroep. Sonder 'n lewe van toewyding aan die Here bly 'n Christen se lewe ongeloofwaardig. *Hiëraan weet ons dat ons die kinders van God liefhet: wanneer ons God liefhet en sy gebooe onderhou* (1 Joh 5: 2). Die liefde vir God bestaan juis daarin dat ons sy gebooe gehoorsaam. Daarom roep die Heidelbergse Kategismus (vraag 64) ons ook op tot goeie werke. Want dit is onmoontlik dat 'n mens wat deur 'n ware geloof in Christus ingeplant is, nie vrugte van dankbaarheid sal voortbring nie.

Moenie julleself mislei nie: God laat nie met Hom spot nie. Wat 'n

mens saai, dit sal hy ook oes. Wie op die akker van sy sondige natuur saai, sal van die sondige natuur dood en verderf oes. Maar wie op die akker van die Gees saai, sal van die Gees die ewige lewe oes (Gal 6: 7-8).

Ons moet nie ophou om goed te doen nie. Daar behoort geen spanning tussen geloof en werke te wees nie. Want geloof sonder werke is dood. Geloof moet tot daad oorgaan. Jakobus stel saam met geloof goeie werke. Hy voer stryd teen mense wat dink dat hulle net hoef te glo sonder dat hulle lewens daardeur verander word. Daarom is daad sonder geloof waardeloos. Volgens Matteus 7: 21 is selfs wonderlike dinge wat in die Here se Naam gedoen word, nie veel werd nie. *Baie sal daardie dag vir my sê: 'Here, Here, het ons dan nie in u Naam gepreek nie, deur u Naam duiwels uitgedryf en deur u Naam baie wonders gedoen nie?' Dan sal Ek openlik vir hulle sê: Ek het julle nooit geken nie. Gaan weg van My af, julle wat die wet van God oortree.* Dit gaan oor geloof en daad, ook in ons lewens.

27 Februarie

Die uitverkiesing

Johannes 6: 41-51

Vir die volgende week wil ons aandag gee aan die saak van die geloof. As ons oor geloof wil praat, moet ons by God begin, en wel by sy uitverkiesende genade. Want dit is waar die oorsprong van ons saligmakende geloof lê. Daarom sê Jesus in Johannes 6: 44: *Niemand kan na My toe kom as die Vader wat My gestuur het, hom nie na My toe trek nie; en Ek sal hom op die laaste dag uit die dood laat opstaan.* En in vers 63 sê Jesus: *Dit is die Gees wat iemand lewend maak; die mens self kan dit nie doen nie.*

God kies mense uit om deur die geloof in Hom en al sy weldade in Jesus Christus die ewige lewe te hê. So gesien, is geloof 'n gawe van God. Niemand kan besluit dat hy gaan glo of nie glo nie, want dit is God wat hom laat glo. Die mense wat nie glo nie, is ongered en tog is dit deur hulle eie toedoen. Alle mense, ook die wat gered word, verdien vanweë die sonde die ewige dood. Om gered te word, is genade. Wanneer iets verdien word, hou dit op om genade te wees, want dan het dit verdienste geword. Ook die gelowiges verdien nie die geloof nie, hulle verdien net soos die res van die wêreld, die ewige dood.

God se uitverkiesing van mense om die ewige saligheid deelagtig te word, is dus nie **omdat** hulle glo nie, maar **sodat** hulle kan glo. Om die genade van die saligmakende geloof te kan ontvang, is vir

ons 'n saak van grenslose dankbaarheid; dankbaar om ondanks ons sondige aard en onverdienstelikhed so deur God se onmeetlike genade toetree te kan word. Omdat die geloof in God veranker is en nie in onself nie, is daar vir ons 'n geweldige groot troos daarin opgesluit. Want daaruit kan ek weet dat my bestemming by God nie in my eie wankelmoedigheid geleë is nie, maar dat dit in God vasstaan. Die wankeling van die wêreld of die wisseling van die eeu kan niks daarvan wegneem nie.

28 Februarie

Wat is geloof (1)?

Hebreërs 11

Om te glo, is om seker te wees van die dinge wat ons hoop, om oortuig te wees van die dinge wat ons nie sien nie. Die vraag is nou: Wat is die dinge wat ons hoop en die dinge wat ons nie sien nie waarvan ons oortuig moet wees?

In die res van die hoofstukke word aangetoon dat dit die somtoel van al God se woorde en werke aan ons en vir ons is. Daarom sê die kerk se leerboek, die Heidelbergse Kategismus: *'n Ware geloof is nie alleen 'n vasstaande kennis waardeur ek alles wat God in sy Woord aan ons geopenbaar het vir waar aanvaar nie, maar ook 'n vaste vertroue wat die Heilige Gees deur die evangelie in my hart werk, naamlik dat God nie net aan ander nie, maar ook aan my uit loutere genade, slegs op grond van die verdienste van Christus, vergewing van sondes, ewige geregtigheid en saligheid geskenk het.*

Hieruit kan ons sê dat die ware geloof soos 'n ketting met twee skakels is. Die een skakel is kennis van God se Woord. In sy groot genade maak God Hom eers aan ons bekend. Hy verwag nie dat ons in 'n vreemde en onbekende God sal glo nie, maar wel in Hom as die Bekendgemaakte of Geopenbaarde. Want in sy Woord, in die Ou en Nuwe Testament, leer ons Hom ken as God wat geglo en vertrou kan word.

Dit bring ons by die tweede skakel van die geloofsketting uit, naamlik vertroue. Iemand wat kennis van God het, sal weet dat hy op God kan vertrou. Vertrou om wat te doen? Dit te laat reën? My spens vol te hou? My gesond te hou? My baie oud te laat word? Om die jaar 2000 vir my voorspoedig te maak? Nee, nie noodwendig en hoofsaaklik nie! Want hierdie dinge ontvang die meeste mense in elk geval, ook hulle wat nie op Hom vertrou nie! En dan sien ons daagliks dat mense wat op Hom vertrou, tog baie leed en teëspoed in hierdie lewe moet verduur. Die inhoud van ons vertroue mag

nooit iets anders wees as wat God aan ons belowe het nie, naamlik dat God nie net aan ander nie, maar ook aan my vergewing van sondes, ewige geregtigheid en saligheid geskenk het uit loutere genade, slegs op grond van die verdienste van Christus.

29 Februarie

Wat is geloof (2)?

Johannes 20: 26-31

'n Kenmerk van sonde is die feit dat dit die mens blind maak vir wat God doen en doof maak vir wat God sê. Hierdie blindheid en doofheid het tot gevolg dat mense deur die eeue 'n eie inhoud aan geloof gee. Daar was 'n tyd in die lewe van die kerk dat geloof nie as voldoende geag is om al God se beloftes in Jesus Christus deelagtig te word nie. Algaande het mense geglo hulle moet hulle deel bydra met die doen van *goeie werke*. Daaruit het die konsep van Roomse verdienstelikheid ontstaan. Goddank, die kerk is van hierdie dwaalleer gesuiwer deur die sestiende-eeuse kerkhervorming.

Kort na die kerkhervorming het binne Protestantse kringe die dwaling ontstaan dat geloof eerder 'n gewaarwording van allerlei gevoelens en aandoenings is wat met allerlei buitengewone tekens en ekstatische belewenisse gepaard moet gaan. Veral die Charismatisme en die Metodisme het hierdie ekstatische belewenisse as deel van die ware geloof beskou. Hierdie emosionele aandoenings en opwellings word dan verwar as *met die Gees vervul*. Dit gebeur wanneer die vertrouensaspek van geloof verabsoluteer en oorbeklemtoom word ten koste van die kennis van God. Dan is ons eintlik nie meer met die ware geloof besig nie, maar met 'n valsheid wat in ons wispelturige gemoed gegrond is.

Aan die ander kant kan 'n oorbeklemtoning van die kennisaspek en 'n ignorering van die vertrouensaspek van geloof eweneens tot 'n valse geloof lei. Want dan wil ons alles in die Bybel verklaar hê, ons wil meer van God af weet as wat die Bybel ons toelaat en gun om te weet. En wat nie met die verstand verklaar kan word nie, word dan afgemaak as mites en fabels, dit wil sê onsin.

Geloof is kennis van God soos Hy Hom in sy Woord bekend maak en vertrou wat die Heilige Gees op grond van hierdie kennis in my werk. Ons leef in 'n eeu waarin u hierdie Bybelse balans tussen kennis en vertrouwe voortdurend van God sal moet afsmeek sodat u nie die prooi word van 'n valse geloof en daarom van 'n valse gerustheid nie.

1 Maart *Hoe word geloof versterk?* Matteus 28: 16-20

...doop hulle ... en leer hulle.... Met die doop en die heilige nagmaal aan die een kant en die *leer hulle* as die verkondiging van die evangelie aan die ander kant, wil God wat die geloof geskenk het, daardie selfde geloof versterk, versorg en bewaar. Kyk net na die ooryloed van God se genade: Hy skenk nie net die geloof nie, Hy hou dit ook self in stand. Dit is net soos met die aardse lewe: Hy skenk die lewe en dan onderhou Hy dit self.

Dit is jammer dat *kerkmense* dikwels hierdie Godsgawes tot instandhouding van die geloof so minag. Die prediking, die huisgodsdienste en die sakramente word dikwels ervaar as onnodig, lastig en as sou dit inbreuk maak op ons tyd. Die mees absurde verskonings word opgedis om tog asseblief net nie hierdie heilsgawes te ontvang nie!

Maar laat ons net weer besef dat die Bybel in ons huis, die prediking van die kerk en die sakramente wat by die doopvont en aan die nagmaalstafel op ons wag, allermens beperkend in ons lewe wil wees, maar juis bevrydend. Dit mag lyk asof die damwal waarbinne 'n vis moet leef, sy bewegings beperk, tog lê die dood net anderkant hierdie beperking op hom en wag!

2 Maart *Die bate van die geloof* Matteus 6: 19-34

Nadat die kerk se leerboek stap vir stap die hoofsaak van dit wat ons glo, met die katkisant deurgewerk het, vra hy vir die katkisant: *Maar: wat baat dit jou nou dat jy dit alles glo?* Dan volg die geformuleerde Bybelse antwoord: *Dat ek in Christus voor God geregtig en 'n erfgenaam van die ewige lewe is.*

Die mense van die tyd en wêreld waarin ons leef, is al meer en meer ingestel op winste en profyte, op voordele en bates. Miskien is dit die rede hoekom mense se kerklike betrokkenheid al meer ingeboet word ter wille van groter betrokkenheid by die wêreld. Want die saak van die kerk lyk dikwels, op die oog af, na 'n bankrot en verlore saak. Want in die kerk is dit altyd net gee en gee en gee! Huisgodsdienste bots met die televisieprogramme, die eredienste is altyd te midde van of die jagseisoen of die hengelseisoen, aanddienste val net mooi in die lekkerste kuiertyd, die diaken, net soos die ouderling, kom elke keer ontydig by ons aan, en so meer!

Maar die bate of die wins wat by 'n opregte geloofslewe betrokke is,

lê op 'n gans ander vlak. Dit is 'n bate of skat wat nie kan roes of deur motte verniel of deur diewe gesteel kan word nie. Die werklike waarde van hierdie hemelse skat sal blyk op die dag van God se oordeel wanneer elkeen wat dit besit en gekoester het, voor God geregtig en as erfgenaam van die ewige lewe vrygespreek sal word.

3 Maart

Word alle mense gered?

Johannes 3: 16-21

Met hierdie vraag is ons eintlik weer terug by die uitverkiesingsleer. Die feit dat God sekere mense tot die ewige lewe uitverkies het deur aan hulle uit loutere genade die gawe van die saligmakende geloof te skenk, impliseer dat die res aan hulle welverdiende lot van oordeel en straf oorgelaat word.

Onder invloed van die humanisme is dit vir die moderne mens moeilik om te aanvaar dat nie alle mense die ewige lewe sal beërwe nie. Met hierdie gedagte word dan aangesluit by 'n eeue-oue Grieks-heidense filosofie wat sê dat elke mens 'n vonkie goddelikheid in hom het, dus goed in homself is, en net toegelaat moet word om hierdie verborge goedheid tot volle ontplooiing te laat kom. Veral in ons eeu en wêreld waar die klem swaar geplaas word op die mens en sy regte, word die indruk geskep asof alle mense 'n soort aangebore reg op die hemel het.

Hierdie gedagte bring natuurlik 'n onheilige vervlakking van die unieke Christelike geloof mee. Want so word die Christelike geloof, en daarom ook Christus, eintlik as oorbodig geag. Ook deur die liberale gedagte dat elke mens met sy besondere geloof, ongeag die inhoud daarvan, die ewige geluksaligheid deelagtig sal word, word die Seun van God verneder vanaf ons enigste Saligmaker tot 'n blote *Moontlikheid*.

As Jesus in Johannes 14 met die skeptiese Tomas praat oor hoe 'n mens weer by God die Vader kan uitkom, sê Hy vir Tomas: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie. As julle My ken, sal julle my Vader ook ken.*

Vertroetel en versorg die Christelike geloof wat God in sy onmeetbare genade aan u geskenk het. Daar is miljoene der miljoene mense wat dit nie ontvang het nie. Toe u dit ontvang het, het u dit onverdiend ontvang.

Moenie u kinders blootstel aan televisieprogramme met anti-Christelike en Christusvreemde inhoude nie. En pasop vir daardie organisasies wat ter wille van stoflike voordeel u wil intrek, terwyl hy u Verlosser en Saligmaker as die mens se enigste Verlosser verloën.

As ons van volharding in die geloof praat, praat ons nie van volharding op eie bene nie, maar met ons hand in die hand van die Here. Volharding in dié opsig is net moontlik met die middele wat God daartoe gee, naamlik sy Woord en sakramente. Die geloof is nie 'n waarborg teen versoekinge, aanvalle, teëspoed en bedreigings nie. Geloof is nie 'n wegstreep teen gevare nie. Die gelowige is soos alle ander mense, blootgestel aan die bedreigings in die wêreld en moet ook soos alle ander mense dikwels baie dinge inboet en prysgee.

Maar die geloof is wel 'n waarborg van die dinge waarop dit aankom: 'n Waarborg dat ons nie uit die genade van God sal uitval nie. Vanweë ons sondige aard is die duiwel voortdurend besig om ons soos koring te sif met die hoop dat ons na hom toe sal deurval. Daarom moet ons voortdurend bid: *...laat ons nie in versoeking kom nie maar verlos ons van die Bose*. So is die gebed 'n brandblusser waarmee die sondevlamme geblus word; dit is 'n buffer wat keer dat ons teen die afgrond afstort; dit is die vlerke waarmee ons opvaar om soos arende oor die kranse en kloue van die lewe te vlieg.

Daarom lê ons volharding nie primêr in onself nie, maar in God se volharding om ons vas te hou. As Satan ons sif, bly die Here by die dorsvloer staan sodat as ons deurval, Hy ons kan optel voordat ons weggeruk word.

Jesus, die Seun van die Vader, maak dit vir ons moontlik om ook kinders van die Vader te wees. In die *Ons Vader*-gebed leer Jesus ons wat die regte verhouding met God is. In die gebed sien ons wie die Vader is en wat Hy doen. Hy word gerespekteer, geëer en gedank. Die Vader maak lewe moontlik en voorsien in wat die kinders nodig het. Wanneer ons bid: *Gee ons vandag ons daaglikse brood*, bid ons nie net vir brood nie. Brood word die simbool van alles wat ons nodig het. Ons sê dus: *Voorsien asseblief in al ons menslike behoeftes*.

Maar 'n verhouding kom nie net van een kant af nie, dit is *wederkerig*. Dit beteken een van gee én ontvang. Die Vader voorsien

in alles en die kinders is van hulle kant af lojaal aan die Vader. Hulle lewe soos wat die Vader dit graag wil hê. Wat Jesus ons leer oor God se wil in dié gebed, is dat ons mekaar sal vergewe net soos wat die Vader ons vergewe. Net soos met *brood*, is *vergifnis* hier nie nêr vergifnis nie. Dit is simbool vir ons totale verhouding met ons medemens. God het dit deur vergifnis vir ons moontlik gemaak om in 'n goeie verhouding met Hom te lewe. Daarom wil ons, lojaal aan wat God wil, in goeie verhoudings met ons medemens lewe. Op dié manier kan ons God die beste eer, ofte wel God bly maak met ons lewe.

6 Maart

Lojaal aan die Vader

Lukas 4: 1-13

Die opponent van God, die duiwel, probeer om die Seun se loyaliteit teenoor die Vader af te breek. Die duiwel se doel is altyd om goeie verhoudings te bederf. Eers daag hy Jesus uit om te bewys dat Hy die Seun van God is: *As U die Seun van God is, sê vir hierdie klip dit moet brood word*. Maar Jesus hoef niks te bewys nie. Hy maak nie brood om die duiwel tevrede te stel nie. Dan belowe die duiwel Jesus mag en eer as Jesus maak soos hy sê. Mag en eer is baie aanloklik vir mense en hulle sal alles doen om dit te kry. Maar vir Jesus is mag en eer nie belangriker as sy loyaliteit teenoor sy Vader nie. 'n Derde keer daag die duiwel Jesus uit om te bewys dat Hy die Seun van God is. Hy laat dit vroom klink deur uit die Bybel aan te haal. Maar Jesus laat Hom nie mislei nie. As Hy sou toegee, sou Hy dit met die verkeerde gesindheid gedoen het, naamlik om iets te bewys.

Later in die evangelie van Lukas sien ons dat Jesus wêl brood maak. Maar dan doen Hy dit met die regte gesindheid, naamlik omdat Hy vir mense omgee. Wanneer ons as kinders van God ook soos Jesus, lojaal aan ons hemelse Vader wil lewe, is ons gesindheid belangrik. Om lojaal aan God te wees en uit liefde vir ander op te tree, is hoe God wil hê ons moet lewe.

7 Maart

Twee name

Matteus 16: 13-20

Jesus is die Seun van God en deur Hom het ons ook kinders van God geword. Maar al het Jesus op hierdie manier ons broer geword, is daar tog nog 'n groot verskil tussen Hom en ons. Hierdie gedeelte oor Petrus se belydenis toon wat die verskil is.

Die mense is verward oor wie Jesus is. Hulle weet Hy is groot en belangrik. Daarom dink hulle dadelik aan groot name soos Johannes die Doper, Elia, Jeremia of die profete. Maar onder al hierdie verwarring is daar iemand wat helder en duidelik weet wie Jesus is. Petrus bely: *U is die Christus, die Seun van die lewende God*. In sy belydenis gee Petrus vir Jesus twee name: Christus en Seun van God. Christus beteken gesalfde wat dieselfde beteken as die Joodse woord Messias, die redder wat Israel verwag het om hulle te kom help in hulle nood. Die twee name wat Petrus vir Jesus het, pas bymekaar.

Petrus kry ook twee name, maar die twee name pas nie bymekaar nie. In hierdie gedeelte noem Jesus hom die *rots* waarop die kerk gebou sal word. Maar Petrus word ook 'n *struikelblok*. Hy verloën Jesus.

Jesus is die volmaakte kind van God. Hy is *Christus* en *Seun van God*. Mense is ook kinders van God, maar nie volmaak nie. Mense se twee identiteite, naamlik kind van God en sondaar pas nie bymekaar nie. God se genade was so groot om ons ten spyte hiervan, as kinders te aanvaar.

8 Maart

Kinders van God se lewe

Romeine 8: 12-17

Jesus het sy lewe vir ons gegee sodat ons ook kinders van God kon word. Ons is dus saam met Jesus die erfgename van God. Ons erfenis is nie geld of huise nie, maar 'n lewe saam met God. As God naby is, is ons lewe die beste.

Hoe lyk 'n goeie lewe saam met God dan? In hierdie gedeelte word vir ons gewys wat die verskil is tussen so 'n lewe en sommer 'n gewone aardse bestaan. Mense wat net bestaan, doen dinge wat natuurlik kom. Natuurlike reaksies is dinge soos jaloers wees op mense wat meer as ons het; om mense te misbruik om sodoende te kry wat ons wil hê; om nie om te gee wat van ander word nie, solank ons net kan kry wat ons wil hê, en so meer. Hierdie soort bestaan eindig in die dood. Hoewel dit *natuurlik* is vir mense om so te wees, is dit nie hoe God wil hê ons moet lewe nie, want dit is liefdeloos teenoor ander.

Ons kan net anders wees, teen ons eie natuur in, as God ons help. God se Gees kan ons natuurlike reaksie in 'n ander koers lei. Die Gees kan ons help om te roep *Abba*, dit is Vader. As ons naby aan God lewe, sal God se liefde ons motiveer om ook in liefde teenoor mekaar te lewe. En dit is 'n lewe wat God wil hê. So 'n lewe eindig nie in die dood nie. 'n Kind van God se erfenis is die lewe.

Hier vertel Jesus van God se huis. Ons vertaling sê in God se huis is daar baie woonplek. 'n Mens sou ook kon sê dat daar baie kamers in God se huis is. Jesus belowe dat daar vir elkeen van God se kinders (almal wat glo) 'n kamer is. Jesus self gaan vir ons ons kamer regmaak. Dan sal ons by God kan gaan woon.

Maar dan praat Jesus ook van 'n ander woonplek. As Hy weggaan, sal Hy iemand stuur om *by ons* te kom bly. Hy sal God vra om God se Gees te stuur om vir altyd by ons te wees. Daar is dus vir ons 'n kamer by God, in God se huis. Maar daar is ook vir God se Gees 'n blyplek by ons. Die Gees sal ons alles vertel van Jesus en ons leer wat die reëls van God se huishouding is. Die reëls van God se huishouding is die evangelie, die boodskap van Jesus. Ons gaan nie wag tot die dag wanneer ons by God intrek om die reëls te leer nie. Ons gaan nou reeds leer om so te lewe. Dit is dat ons mekaar moet aanvaar en liefhê, vir mekaar moet omgee en mekaar moet help, en mekaar se belange op die hart moet dra. Jesus het niemand uitgestoot of verwerp nie, ongeag hoe onaanvaarbaar hulle ook al vir mense was. Ons, God se kinders, doen dit ook nie. God se Gees leer ons om om te gee soos Jesus omgee het.

God is onsigbaar en onverstaanbaar. God is te groot vir ons om te ken, te sien en te verstaan. Dit beteken God is vir mense vreemd en ver. In die verlede het God op baie maniere probeer om mense met Hom te laat kennis maak. Die profete het probeer vertel wie God is en wat God wil hê. Die mense het nooit mooi verstaan nie. Maar nou, lees ons, het God met ons gepraat *deur sy Seun*. As God se Seun, is Jesus God se ewebeeld. Maar Jesus was ook mens gewees. Ons kan mense sien, ken en verstaan. Deur Jesus, God se ewebeeld én mens, kon ons God leer ken, sien en verstaan. Die profete het dus probeer *vertel* van God. Jesus het ons kom wys hoe God lyk. Jesus is vir mense die pad na God toe. Hy het ons kom leer dat ons almal direkte toegang tot God het, ons kan reguit by God uitkom.

Jesus, die ewebeeld van God, het vir ons kom wys hoe God lyk. Hy het ook nog iets vir ons geëen: Hy het ons skoongemaak van al ons sondes sodat daar niks is wat ons verhinder om reguit na God toe te kan gaan nie. As ons nou wonder wat ons vir God kan

doen om dankie te sê vir die voorreg, dan is dit om Jesus se ewebeeld te probeer wees in ons wêreld, sodat mense deur ons by Jesus kan uitkom en so ook God kan leer ken.

11 Maart

Oor die grens

Filippense 2: 2-11

Ons verwag 'n sekere gesindheid en optrede van mekaar in verhoudings, soos lojaliteit, respek en getrouheid. Maar daar is 'n grens wat ons van niemand verwag om te oorskry nie. Ons verwag van niemand om sy of haar lewende prys te gee nie of om hulle identiteit en plek in die samelewing prys te gee nie.

Jesus, as Seun van die Vader, het egter hierdie grens oorgesteek. Hy het presies dit gedoen. Uit lojaliteit en gehoorsaamheid aan sy Vader en uit liefde vir mense het Hy méér gedoen as wat verwag sou kon word. Hy het sy lewende afgelê, vrywilliglik prysgegee. En Hy het sy identiteit as Seun van God, koningskind, weggegee om in ruil daarvoor die laagste mens in die samelewing te word, naamlik 'n slaaf. Ons lees hoe Hy Homself verneder het en dood is aan die kruis.

Omdat Jesus so uiters lojaal, gehoorsaam, liefdevol en getrou was, het God Hom weer herstel. God het Hom weer lewende gegee. En God het Hom die hoogste ereposisie gegee: die Naam bo elke naam. Hy wat verneder is, is nou die Een voor wie elke knie buig en elke tong erken: *Jesus Christus is Here!*

Jesus het dus sy kosbaarste, sy kindskap van God prysgegee, uit liefde vir God en vir ons. Sal ons as kinders van God danksy wat Jesus vir ons gedoen het, dan wil vasklou aan al die aardse dinge wat vir ons sò belangrik is?

12 Maart

Lyding (2)

Markus 8: 31-9: 1

Wat God wil en wat mense wil

Markus vertel hoe Jesus, terwyl Hy nog in Galilea rondgegaan het, gepraat het van sy lyding wat aan die kom was. Hierdie gedeelte is die eerste van sy drie lydensaankondigings. Die woord wat ons hier opval, is *moet*. Jesus sê Hy *moet* ly, want dit is deel van God se voorsienigheid. As ons praat van hoe God vir ons voorsien, is daar twee dinge wat ons moet weet. Gelowiges moet, omdat hulle weet dat God voorsien, ook in tye van teëspoed op God bly vertrou. Ons moenie dan moed verloor nie. Die tweede is dat

ons, wanneer dit met ons goed gaan, nie van God moet vergeet nie. Dit is tipies menslik om nie op God te vertrou as dit sleg gaan nie, want dit voel dan vir ons of God ons nie wil help nie. En dit is net menslik om nie aan God te dink as dit goed gaan nie, maar om dit as vanselfsprekend of as ons eie prestasie te sien.

As Jesus hier vertel dat Hy gaan ly, wil Petrus dit nie hê nie. Dit is asof hy meen sulke teëspoed kan nie deel van God se plan wees nie. Maar Jesus sê Hy wil eerder hê wat God wil hê as hoe mense dit graag sou wou hê. Vir Jesus gaan dit dus nie oor hoe lekker of sleg dit vir Hom sal wees nie. Vir Hom is dit belangrik om te alle tye binne God se plan met Hom te bly. Sou ons dit ook in ons lewe kon regkry?

13 Maart

Oorwinning

Markus 10: 35-45

Hier kry ons die tweede van Jesus se drie lydensaankondigings. Ook hier kan ons sien hoe moeilik dit is om lyding te sien as deel van God se voorsienigheid, as deel van sy plan met mense. Ons natuurlike reaksie is om van swaarkry af weg te skram. Die mense rondom Jesus het gemeen dat as die Messias kom, hulle lyding en swaarkry sou ophou. 'n Messias wat kom om te ly, is ondenkbaar! Dit is dus heeltemal te verstane dat die twee broers, Jakobus en Johannes, eerder 'n oorwinning wil hê saam met Jesus. Hulle wil magsposisies beklee: aan die linker- en regterkant van Jesus. Maar Jesus het nie gekom om mag uit te oefen vanuit 'n bevoorregte posisie nie. Dit sal dus ook nie wees wat sy volgelinge te beurt sal val nie. Jesus het gekom om ten spyte van en te midde van lyding *te dien*. Jesus gee sy lewe sodat ander kan lewe.

Ons as gelowiges moet ook nie daaraan twyfel dat ons instrumente in God se diens kan wees selfs wanneer ons swaar kry nie. God kan ons lyding en swaarkry gebruik om ander mense te help, selfs al verstaan ons dit nie of al wil ons dit liewer nie hê nie. As ons in die geloof aan Jesus verbind is, kan ons nie 'n ander pad wil loop as om Hom te volg nie. En sy pad was een van diens en oorgawe aan God, selfs ook deur die ergste lyding heen.

14 Maart

Om alles te gee

Markus 12: 28-34; 12: 41-44

Mense kry dit dikwels net reg om liefde te betoon as dit met hulle goed gaan. Om liefde te gee as dit met jou swaar gaan, is nie mak-

lik nie. Kinders dink dikwels dat as ouers vir hulle lekker dinge gee, dit 'n bewys van die ouers se liefde is. God het egter ook sy Seun liefgehad toe Jesus baie swaar gehad het.

In hierdie gedeelte roep Jesus gelowiges op om mekaar lief te hê. Naasteliefde is belangriker as godsdienstige dade, soos om offers te bring. 'n Offer is gesien as om iets van jouself te gee. Ongelukkig het die mense dit later uit gewoonte begin doen en dit nie meer gesien as om iets van hulleself te gee nie. Met die doen van godsdienstige dinge, het hulle hulleself in die middelpunt geplaas: kyk hoe hard werk ek, kyk wat gee en doen ek alles. So word godsdienis eintlik selfliefde.

Wanneer Jesus die offer van die arm weduwee as voorbeeld gebruik, dwing Hy mense om te sien waaroor dit in godsdienis behoort te gaan: liefde vir God en vir die naaste, nie vir die self nie. Die weduwee het die laaste bietjie wat sy gehad het om vir dié dag kos te koop, vir God gegee. Daarmee het sy haarself gegee. Sy het op God vertrou om vir haar te voorsien. Sy word 'n voorbeeld van hoe ons, ook in tye van swaarkry en teëspoed, steeds kan liefde gee. Dit is moontlik omdat ons Jesus se lyding kan sien as deel van God se voorsienigheid.

15 Maart

Wie is waardig?

Markus 14: 32-41

Jesus praat van 'n beker wat Hy wil hê by Hom moet verbygaan. 'n Beker assosieer ons met eet en drink. Om te kan eet en drink, hou ons aan die lewe en ons beskou dit as God se voorsiening. Wanneer God egter 'n *lydensbeker* gee, kan ons begin twyfel of dit dan nog deel is van God se liefde en voorsienigheid. Jesus worstel ook met die vraag of dit nodig is om so swaar te kry, om hierdie lydensbeker te moet drink. Hy sou dit ook liever gespaar wou gewees het.

Die manier waarop Markus dit vertel, herinner ons aan die Joodse Paasfees. Hulle het die fees gevier deur as familie saam te eet. Die pa het die beker vir die oudste seun gegee. Hy moes dan vra of daar niemand waardiger as hy is wat eerste die beker moet kry nie. Dit sou byvoorbeeld 'n hoë gas kon wees. Dit is die woorde wat Jesus gebruik as Hy vra: *Vader, ... neem hierdie lydensbeker van My af weg?*

In tye van lyding en swaarkry is dit ons versugting of ons dit nie gespaar kan bly nie. Maar Jesus het daarby gevoeg: *Laat U wil geskied*. Hiermee word ons ook opgeroep om te midde van lyding

te vertrou dat God die beste met ons wil. Al kry ons hoe swaar, weet ons: Jesus het die beker gedrink. As ons dit saam met Hom doen, sal ons God se voorsienigheid ervaar en sy nabyheid beleef.

16 Maart

Lyding en oorwinning

Markus 15: 33-39

Jesus is op sterwe en roep uit: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Hoe is dit moontlik dat Jesus sulke woorde kon sê, dat Hy vir 'n oomblik kon dink dat God Hom in die steek sou laat in sy nood? Markus vertel dat die omstanders Jesus se kruiswoorde verkeerd verstaan het. Dit wys net hoe maklik dit is om die probleem van watter sin daar in swaarkry is, mis te verstaan. Ons kan lyding maklik sien as iets waarin daar gewoon geen sin kan wees nie. Dit kan mos nie deel van God se wil en plan vir ons wees nie! Jesus was bereid om alles vir die saak van God prys te gee en mense het nie die sin van sy optrede verstaan nie.

Toe Jesus sterf, het Hy *hard uitgeroep*. Hierdie uitdrukking kan verstaan word as 'n boodskapper wat 'n aankondiging maak. So, byvoorbeeld, het boodskappers aan die einde van 'n oorlog die oorwinning met basuingeklank aangekondig. Jesus se sterwe is God se oorwinning. Jesus se sterwe beteken nie dat God Hom of die mensheid verlaat het nie. Inteendeel, dit is juis bewys van die wyse waarop God besig is met die mensheid. Jesus se lyding is deel van God se voorsienigheid. Daarom kan ons in ons lyding altyd bly vertrou op God se teenwoordigheid in ons lewe.

17 Maart

Brood en Gees

Lukas 11: 1-13

Net soos in die *Ons Vader*-gebed in Matteus, is die dag se brood ook hier in Lukas die middelpunt van die gebed. Brood was die stapelvoedsel in die Bybelse tyd. Om brood te hê, het beteken om te kan lewe. Brood word hier egter meer as net kos. Dit word simbool van alles wat mense nodig het, ook vir hulle geestelike lewe. Jesus verduidelik dit deur 'n gelykenis te vertel van twee vriende. Die vriend wat brood vra, is van die ander een afhanklik om dit vir hom te gee.

Dikwels as ons God bid om te voorsien, kry ons nie wat ons vra nie en kan ons dit nie verstaan nie. In die gelykenis sien ons dat die een wat vra, aanvanklik nie gekry het nie. Hy het egter nie opgehou om te vra nie. Ons hoef nie skaam te wees om God te bly

vra nie. Wat ons kry, is nie altyd wat ons gevra het nie, maar dikwels kry ons baie meer. Ons vra brood, ons aardse behoeftes, maar God gee wat ons regtig nodig het: God se Gees, met ander woorde, God se teenwoordigheid en nabyheid in ons lewe. God se Gees maak dit vir ons moontlik om ook in tye wanneer ons nie kry wat ons nodig het nie en daar nie in ons behoeftes voorsien word nie, te bly lewe voor God en nie moed te verloor nie. Omdat Jesus vir ons gely het, het 'n lewe voor God in alle lewensomstandighede vir ons moontlik geword.

18 Maart

Die klippe sal uitroep

Lukas 19: 37-44

Ongelowiges kan nie verstaan hoekom Jesus se sterwensdag 'n goeie dag genoem word nie. Net so is dit seker vreemd dat die kerk by die nagmaal die dood van Jesus vier. Hoe kan 'n mens bly wees oor lyding en dood? Jesus se laaste week van sy lewe was allesbehalwe 'n aangename tyd. Maar ons lees dat toe Hy Jerusalem binnegegaan het, sy volgelinge 'n lied gesing het. Jesus se teëstanders wou die singende skare stilmaak. Hulle het nie verstaan nie omdat hulle nie geglo het nie. Jesus is hartseer oor hulle ongeloof. Hy sê dat as sy volgelinge nie sing nie, die klippe sal begin om God se lof uit te sing. Die klippe verwys na die ruïnes van Jerusalem. Al is die stad by geleentheid verwoes, het dit nie die einde beteken van God se omgee nie. Net so is Jesus se dood ook nie die einde nie. Dit is volledig deel van hoe God voorsien.

Wanneer dit in tye van moedeloosheid vir ons voel asof God nie meer vir ons sorg of omgee nie, het ons dieselfde gesindheid as dié wat nie kon verstaan hoekom gelowiges in sulke moeilike tye 'n lied vir God sing nie. Al is dit moeilik om God te loof as 'n mens seer het, kan jy in alle omstandighede op God staatmaak. Al kan ons nie méér doen as om te worstel en 'n versugting uit te spreek nie, sal God die versugting hoor as 'n lied tot eer van Hom. Die belangrikste is dat ons altyd ons oë op God gerig sal hou.

19 Maart

***Lyding (3)
Christus as mens gebore***

Romeine 9: 1-8

Paulus praat met die mense oor die toekomst teen die agtergrond van die verlede. Wat in die verlede lê, is die ou Israel. In die toekomst moet wat oud is, nuut word. Oud gaan oor in nuut, net soos

die dood oorgaan in lewe. Dit het moontlik geword omdat Jesus gely het, dood is en opgestaan het.

Die ou Israel het verskillende ooreenkomste (verbonde) met God gehad, byvoorbeeld die verbond met Noag, Abraham en Moses. Die ou Israel het die nuwe verwag, naamlik die koms van die Messias, die nuwe verlosser of redder. Hierdie Messias is toe gebore: Jesus Christus. Maar vir Paulus is God se volledige plan met mense nog nie voltrek in die Messias se geboorte nie. Daar moes nog iets gebeur. Nà die geboorte moes die lyding en dood van die Messias kom, gevolg deur sy opstanding. Dan eers was God se plan voltooi om mense te verlos en te red. Dan eers is die dood oorwin en het die dood oorgegaan in lewe.

God se kinders word nuut gebore wanneer hulle deel word van die *nuwe Israel*, van God se toekoms. Wanneer ons die geboorte van Jesus herdenk, kan ons nie daarby vassteek nie. Die geboorte en lyding van Jesus moet saam gesien word. Dan eers kan ons God se groot plan sien en verder dink as die dinge van ons wêreld. Dan kan ons sien wat dit beteken om God se kinders te word, om deel van die nuwe Israel te wees.

20 Maart

***Die Seun van God uit
die geslag van Dawid***

Romeine 1: 1-7

Hierdie gedeelte is die inleiding van die Romeinebrief. So 'n inleiding staan bekend as die groete en danksegging. Briewe in die antieke tyd het 'n ander vorm gehad as ons s'n vandag. In die inleiding is daar gesê wie die brief skryf en aan wie dit gerig word. Dan word daar iets oor albei gesê. Paulus benut hierdie gebruik om te sê hoe hy die evangelie verstaan. Dit gaan nie oor hom, die skrywer nie. Dit gaan om God die Seun. Die skrywer is maar net 'n dienaar of 'n slaaf. Die Een wat hy dien, beskryf Paulus as die Christus wat gebore is, gely en gesterf het en opgestaan het. Paulus bely dat Jesus vir hom die Messias is wat gebore is uit die geslag van Dawid. Paulus verwys dus na Jesus se aardse herkoms. Maar meer nog: Hy is die Seun van God. Hy het ook 'n geestelike herkoms.

Gelowiges het ook naas hulle natuurlike herkoms, 'n geestelike geboorte. Die geestelike geboorte beteken dat 'n mens die natuurlike afgesterf het. Die kruis en die opstanding van Jesus is die begin van hierdie nuwe lewe vir mense. In die inleiding van sy brief aan die Romeine dank Paulus God vir so 'n evangelie, vir dié blye boodskap waaraan alle gelowiges deel kan hê.

Volgens Paulus kan 'n mens in een van twee bedelings lewe: of die bedeling van die sonde en dood of die bedeling van genade en die lewe. Alle mense is onderwerp aan die sonde en dood. Maar Christene lewe met die verwagting dat hulle deel sal hê aan die bedeling van die lewe.

Vir Paulus is sonde 'n mag wat 'n mens kan verslaaf, soos kettings 'n slaaf vasbind. Om te glo, is om van hierdie kettings bevry te word. Die doop is simbool van hoe ons gebind is en tegelyk ook bevry is. Ons word gedoop in die dood van Jesus. Ons is dus aan die dood gebind. Maar terselfdertyd het ons deur die doop ook deel aan Jesus se opstanding. Daarin lê weer ons bevryding tot die lewe. Ons is tegelyk in twee toestande. Ons is gewoonweg gebore en het deel aan die alledaagse lewe. In dié lewe is ons uitgelewer aan die roetine van elke dag, aan die swaarkry wat in hierdie lewe bestaan, en aan die dood self. Christus het ook so in hierdie lewe ingekom. Maar Hy het die grense van hierdie lewe oorgesteek. Ons kry daaraan deel en daarom is ons nie net tot hierdie aardse bestaan beperk nie. Ons het méér as dit. Ons het die **lewe**. Daarom roep Paulus gelowiges op om as nuwe mense te lewe.

Vir Paulus is 'n gelowige mens iemand wat nie net op 'n natuurlike manier lewe nie, maar iemand wat deur die Gees van God beheers word. 'n Mens moet nie *volgens die vlees* lewe nie, maar *volgens die Gees*. Die natuurlike lewe begin by geboorte en eindig by die dood. Dit bestaan uit al die gewone menslike behoeftes en begeertes en die dinge wat mense doen om te kry wat hulle wil hê. 'n Mens se liggaam is bestem om dood te gaan. Hierdie natuurlike lewe kom tot 'n einde. Dit is die gevolg van die sonde. Maar Christus het hierdie grense van die menslike lewe oorstyg. Christus kom uit God se wêreld en die dood het nie 'n einde gemaak aan sy lewe nie. In God se wêreld is dit God se Gees wat lewe gee.

Gelowiges, hoewel op 'n natuurlike manier in hierdie wêreld gebore, kry op 'n baie besondere manier deel aan God se wêreld. Omdat gelowiges deel het aan die dood en opstanding van Jesus en die Gees van God ontvang het, kan hulle vir God *Vader (Abba)* sê. Dit maak gelowiges God se kinders wat saam met Jesus, God se Seun, erfename is. Wat is ons erfenis? Dit is ons kindskap van

God, ons oorwinning oor lyding en dood saam met Jesus, en ons hoop op die heerlikheid wat vir ons wag.

23 Maart

***Almal kan kinders
van God wees***

Galasiërs 3: 21-4: 7

In die brief aan die Galasiërs gebruik Paulus die beeld van Abraham om te verduidelik wie kinders van God is. Hy praat van die verskil tussen slawe wat gebonde en nie vry is nie, en kinders wat vry is. Mense wat nie die geloof in Christus deel nie, is soos slawe. Gelowiges is vry. Hulle is *nakomelinge van Abraham* - nie fisies Abraham se nageslag nie, maar wel in die geestelike sin. Die beperkings (onvryheid, gebondenheid) wat met hierdie lewe gepaard gaan, geld nie vir kinders van God nie. Voor God en in God is almal vry.

Paulus noem as voorbeeld 'n paar sulke menslike grense wat oorstyg is: *Dit maak nie saak of iemand Jood of Griek, slaaf of vry, man of vrou is nie....* As 'n mens teen hierdie soort menslike beperkings vaskyk, is jy nog nie vry nie. Dit is soos iemand wat geërf het, maar nog niks met daardie erfenis gemaak het nie. Dit is soos 'n minderjarige wat weet dat daar 'n erfenis op hom wag, maar hy kan nog niks daarvan gebruik nie. Paulus sê dat Israel se lewe so was. Mense het gewag en gewag dat die Messias moes kom. Toe die tyd wat God bepaal het, gekom het, is Jesus gebore. *Hy is uit 'n vrou gebore.* So het Hy deel gekry aan ons menslike bestaan. Maar Christus is ook die een wat die rykdom van die erfenis moontlik gemaak het. Hy moes eers sterf voordat ons deel aan die erfenis kon kry. Op grond van sy oorwinning oor die dood is ons nie meer slawe nie, maar is ons vry, kinders van God. Daarom kan ons vir God *Abba* (Vader) sê en daarom is ons erfgename. Ons hoef nie meer te wag nie. Ons kan nou reeds ons erfenis, die nuwe lewe, in besit en in gebruik neem.

24 Maart

***Sterwe, spieëlbeeld
van die lewe***

2 Korintiërs 4: 7-15

Paulus sê dat 'n mens maklik kan moed verloor en handdoek ingooi. Ons liggame is sterflik en broos. Hulle breek maklik, kry maklik seer en gaan tot niet. Dit is soos 'n kleipot wat maklik kan val en breek. Elke dag weet ons dat ons enige oomblik kan doodgaan, dat ons die dood met ons saamdra in ons liggame.

Maar gelowiges weet ook dat ons deur die geloof aan Jesus verbonde is. Daarom is dit vir ons moontlik om, ten spyte van swaarkry, met hoop te lewe. Ons liggame is dus nie net die draers van die dood nie. In ons sterflike liggaam is dit soos 'n spieël wat die lewe van Jesus weerkaats. Dit beteken dat die kleipot wat so breekbaar is, 'n skat binne-in hom dra wat nie kan breek en tot niet gaan nie. Die lyding en sterwe van Jesus is 'n skat wat deur niks vernietig kan word nie, ook nie deur die dood, lyding of pyn nie.

Paulus se eie lewe is vol swaarkry. Maar hy weet dat die boodskap wat hy dra, 'n skat is wat nie net vir hom nuwe lewe gee nie, maar ook vir ander lewe kan bring. Dit het uit haar gekom en dit bly lewe. Paulus sê: *Ons weet immers dat God, wat die Here Jesus uit die dood opgewek het, ons ook saam met Jesus sal opwek....* Daarom word ons dankgebede meer en God ontvang van ons al die eer.

25 Maart

Die lewe is 'n reis

Filippense 3: 7-14

In die Bybelse tyd was daar 'n groot verskil tussen belangrike mense en onbelangrikes. Iemand se waarde is reeds by geboorte vasgestel. 'n Mens met 'n hoë herkoms het meer waarde gehad. Maar die dood maak alles gelyk. 'n Slaaf sterf op dieselfde manier as 'n hoë persoon en die koning as 'n onderdaan. By die dood tel belangrikheid nie meer nie.

Paulus sê dat hy, vanweë sy herkoms, beskou sou kon word as 'n mens van hoë waarde. Maar hy weet al hierdie dinge is eintlik waardeloos, nie net in die lig van die feit dat hy tog moet doodgaan nie. Hy besef dit in die lig van Jesus se lyding en dood. Sy Christenskap is vir Paulus die belangrikste en waardevolste saak in sy lewe. Al die ander dinge wat so belangrik lyk, is eintlik waardeloos. Sy lewe word gedryf deur die begeerte om sô te lewe dat sy lewe een sal word met die lewe van Christus. Hy wil deel hê aan Christus se lyding en sterwe. Om saam met Christus te sterf, beteken nie om dood te gaan nie, maar om saam met Christus op te staan en te lewe.

Sy lewe is 'n reis van geboorte na dood. Maar soos 'n atleet kyk hy nie terug nie, ook nie na sy belangrike geboorte of herkoms nie. Sy oog is op die wenstreep gerig. Om saam met Christus te lewe, is die prys. So het sy mening van wat waardevol is, verander. Wat is vir ons belangrik en waardevol?

Om Christus te ken, beteken om sy weldade te ken. Om die rykdom van sy weldade te kan ken, is dit van oudsher af georden aan die hand van die ou opvatting dat die naam Christus inhou dat Hy deur God self gesalf is, aangewys is, verordineer is tot die drievoudige amp van Profeet, Priester en Koning. Christus is dan sy ampsnaam. Dit moet egter duidelik verstaan word dat die persoonsnaam Jesus en die ampsnaam Christus nie van mekaar te skei is nie. Persoon en werk is ten nouste aan mekaar verbonde. Dit is Hy, Jesus, wat die Christus is, die Profeet, Priester en Koning. Ook moet nie gedink word dat Hy die drie ampte in tydsorde agtereenvolgens beklee het nie. Hy is te alle tye al drie tegelyk. Al kan 'n ander volgorde ook gevolg word, word gehou aan die bekende orde soos deur die Heidelbergse Kategismus (Sondag 12) aangebied word. Vir die volgende drie weke word hier slegs na die aspek van sy lyding vanuit die perspektief van sy drievoudige amp gekyk.

Die gebeure by sy doop laat blyk dat Hy deur God self in die openbaar verordineer, openlik geproklameer en met die Heilige Gees gesalf is tot unieke draer van die drie ampte wat in die Ou Testament die instrumente was waardeur God in die wêreld gehandel het. Juis in die gebeure by sy doop word dit ook openbaar dat Hy Hom so volkome met ons sondaars vereenselwig het dat Hy as Profeet, Priester en Koning, die vernedering, lyding en verwerping wat ons verdien het, op Hom geneem het.

Jesus Christus het na Homself as profeet verwys (Luk 13: 33 en Matt 13: 57), andere het Hom profeet genoem sonder dat Hy dit teengesprek het (Matt 21: 11) en ook sy dissipels en volgelinge het Hom so genoem (Luk 24: 19). Elkeen van hierdie verwysings val egter onder die skadu of binne die omraming van die feit van lyding. Uit dié gedeelte in die Lukas-evangelie is daar in die eerste plek sprake van 'n doodsdreiging van die kant van koning Herodes, dit wil sê van die kant van die staat. Maar Jesus kyk ook verder na die bedreiging wat in Jerusalem op Hom gewag het. Hoe tragies is dit dat dit juis Jerusalem moes wees, die stad waar die tempel van God gestaan het, waar God by sy volk gewoon het,

maar waar die godsdienstige leiers al dikwels so blind was dat hulle die profete doodgemaak en die boodskappers gestenig het wat 'n heilsboodskap moes bring.

Nóg die bedreiging deur die staat nóg die gevaar van die kant van die godsdienstige leiers het Jesus Christus laat terugdeins daarvan om sy profetiese amp ten volle uit te voer. Die woorde ...*van-dag ... môre ... oormôre/die derde dag...*, dui aan dat Hy sou voortgaan totdat sy taak voltooi was.

28 Maart

Ons hoogste Profeet

Johannes 1: 1-14

Die Ou Testament leer ons dat dit die profeet se taak was om in opdrag van die Here te sê: *So sê die Here, dit is sy wil.* Jesus Christus het wel die woorde gespreek wat deur God aan Hom opgedra was. Tegelyk is Hy egter meer as net 'n profeet wat die woorde wat deur God aan Hom opgedra is, verkondig. Hy is meer as selfs die grootste profeet, want Hy is immers self die Woord van God, die vleesgeworde Woord. Daarom noem die Heidelbergse Kategismus (Sondag 12, vraag en antwoord 31) Hom ons hoogste profeet. Waar die profete van die Ou Testament woorde ontvang het wat hulle moes sê, is Jesus Christus self daardie Woord. Hy is die Woord wat in die begin was, wat by God was, wat self God was. Hy is die Woord deur wie alles tot stand gekom het. Ja, nie 'n enkele ding wat bestaan, het sonder Hom tot stand gekom nie. Dit is Hy wat mens geword het.

Maar wat het gebeur? Die wêreld wat deur Hom ontstaan het, het Hom nie erken nie en sy eie mense het Hom nie aangeneem nie. Dit het Hom aan die kruis laat hang. Sy profesie het na die kruis gewys en gelei. Daardie Woord moes 'n lydensweg gaan om sy hoorders te bereik.

29 Maart

Die ware Profeet

Matteus 4: 1-11; 7: 15-20

Dit was die taak van 'n profeet om die woorde en opdragte wat hy ontvang het, suiwer en reg te bring. As hy dit nie gedoen het nie, was hy 'n valse profeet. Dit is waartoe die versoeker Jesus Christus wou verlei.

Deur die gebeure by sy doop het Hy dit duidelik geopenbaar dat dit die wil van God was dat Hy Hom so volkome met ons moes vereenselwig dat Hy, wat geen sonde gehad het nie, sy skouers

onder ons sonde kom inskuif het om dit in ons plek te kom dra. So volkome was daardie vereenselwiging dat Hy ook versoek kon word net soos ons versoek word. Dit was vir Hom vernedering. Dit was vir Hom lyding. Hy, wat self die vleesgeworde Woord van God was, is versoek om die Woord te verdraai en te misbruik. Dit was die versoeker se bedoeling om Hom daartoe te verlei om die woorde wat van die Here gekom het en wat sy wil bevat het, anders, en daarom verkeerd, uit te lê.

As Hy toegegee het, sou sy sending, en dus ons verlossing, volkome misluk het. As ware, en daarom hoogste profeet, wat al die woorde uit die mond van Here God werklik geken het, het Hy egter met ander woorde, wat ook uit die mond van God gekom het, die valsheid van die versoeker geopenbaar.

30 Maart

Ons Leraar

Markus 11: 15-19

Jesus Christus is deur sy dissipels, deur ander mense en selfs deur sy opponente as leraar erken (Mark 12: 14). Hy het ook, net soos ander tydgenootlike leermeesters, 'n dissipelkring gehad en is Hy ook oor allerlei vrae en kwessies geraadpleeg. Hy het in verskeie vorme en deur verskeie metodes geleer. Hy het selfs nie daarvan teruggedeins om wat Hy geleer het, deur hardhandige en radikale optrede te onderstreep nie. Dit het gebeur by die reiniging van die tempel. In lyn met die woord van die profeet Jesaja, het Hy geleer dat die huis van die Here 'n huis van gebed moet wees en Hy voeg daarby ...*vir al die nasies*.... Wat Hy egter gesien het, is dat die tempel tot 'n rowersnes gemaak is. Vandaar sy optrede om die verworping van die godsdiens onder die Jode aan die kaak te stel.

As leraar van die waarheid, wat self die Waarheid is, het Hy in woord en daad vir die waarheid getuig en gestry. Deur die reiniging van die tempel en deur wat Hy geleer het, het dit duidelik geword dat Hy besig was om alles gereed te maak vir die nuwe, ware gemeente van God, die nuwe Israel. In sy woorde en dade was Hy Leraar van die nuwe wêreld van God. As sy leer egter sommiges aangegryp het, was daar ander, en dit nogal die godsdienstige leiers, wat beplan het om Hom dood te maak. Lyding het daarom voor Hom gelê.

Jesus Christus as ons hoogste profeet en leraar is nie 'n moraal-prediker of 'n boeteprediker of 'n wysheidsleraar wat die wêreldgeheime op 'n diepsinnige wyse toelig nie. Sy profesie was nie die werkzaamheid van 'n funksie van die menslike gees nie. Hy het die verborge raad en wil van God verkondig. Dit is waarvoor Hy in die wêreld gekom het: om as die enigste Seun van God, self God, wat die naaste aan die Vader is, bekend te maak. Niemand het God ooit gesien nie. Niemand kan God ooit sien nie. Hy is immers die onverganklike, onsienlike, enigste God. Die profeet Jesaja het gepas gevra (40: 13 en 14): *Wie kan die Gees van die Here peil, wie kan sy raadgewer wees? Vir wie raadpleeg Hy dat dié Hom tot insig sou bring en Hom sou leer wat om te doen?*

En nou, so verklaar die Heidelbergse Kategismus op die voetspoor van die Bybel, het Jesus Christus as ons hoogste Profeet en Leraar, dit wat God soewerein as verborge God besluit en gewil het, ten volle aan ons bekend gemaak. In en deur Jesus Christus, in sy lewe en in sy lyde en sterwe, het die verborge raad en wil van God ten volle bekend geword. Daar hoef of kan niks meer bygevoeg word nie. En wat nou aan ons bekend is, is wat God besluit en gewil het aangaande ons verlossing.

1 April**Ons verlossing****Romeine 3: 21-31**

Die boodskap wat van die Here God af deur Jesus Christus, ons hoogste profeet kom, is die boodskap van verlossing. Hy het egter nie net die boodskap gebring nie, maar Hy was self die boodskap en Hy het self ons verlossing bewerk. In Hom het God nie net 'n belofte van verlossing gestuur nie, maar die verlossing self bewerk. Om die boodskap van verlossing te bring en die boodskap van verlossing te wees, het vir Jesus Christus vernedering en lyding ingehou. Om Verlosser te wees van ons wat vas was, gebind, gekneg en in die duisternis, het gevra dat Hy Hom moes laat vasmaak, laat bind, laat verneder; dat Hy ook die duisternis van graf en dood moes betree. Alleen sò kon Hy ons losmaak uit die mag van sonde en dood.

Daar kan geen misverstand meer wees oor wat God oor ons besluit en gewil het nie: sonder dat ons dit verdien, word ons op grond van sy genade vrygespreek vanweë die verlossing deur Jesus Christus.

Jesus Christus is ook tot ons Hoëpriester deur God gesalf, verordineer, aangestel. In die brief aan die Hebreërs word uitvoerig oor die hoëpriesterlike amp van Jesus Christus handel. Duidelik word dit geplaas teen die Ou-Testamentiese agtergrond. Die skrywer verbind Christus se hoëpriesterskap aan sowel dié van Aäron as aan dié van die priester-koning Melgisedek (Gen 14). Hoewel daar verskil tussen die twee priesterskappe aangedui kan word, is dit in elk geval duidelik dat dit in beide gevalle gegaan het om die tussenganger, die middelaar tussen God en die mense. By God moes die hoëpriester intree vir die mense deur soenoffers en dankoffers te bring en deur sy gebede en aan die mense moes hy daarna die goddelike seën meedeel.

Hoewel Jesus Christus die Seun van God was, het Hy as tussenganger, as Middelaar, gely deurdat Hy aan die kruis, tussen hemel en aarde, van God en mens verlate geword het. En juis deur alles wat Hy gely het, het Hy geleer wat gehoorsaamheid is. Juis so het Hy die saak tussen God en ons reggemaak en vir ons die bron van die ewige saligheid geword. Maar Hy het ook die hemele deurgegaan en sit nou aan die regterhand van God waar Hy vir ons intree. Daarom het ons nie nog 'n ander en verdere hoëpriester nodig nie, Hy is ons enigste.

Die uiterste gehoorsaamheid waartoe Jesus Christus bereid was, was dat Hy Homself opgeoffer het. Hoewel Hy self God was, was Hy bereid om ter wille van die plan van die Vader die gestalte van 'n slaaf aan te neem en aan mense gelyk te word. So volkome was sy vereenselwiging met ons mense, dat Hy ook versoek kon word en net soos ons versoek is. Deur Homself so te verneder, kon en het Hy van binne uit ervaar en geweet watter leed dit ingehou het om slaaf te wees, om mens te wees wat verkoop geraak het onder die sonde.

Dit het beteken dat die sonde ook op Hom aangestorm het, in elke opsig, net soos op ons. Hy kon volkome met ons meevoel, meeleeft, medelye hê. En nog meer selfs as dit: terwyl Hyself geen sonde gehad het nie en ook nie gesondig het nie, het sy volkome vereenselwiging met ons in ons slaafwees van die sonde, daartoe gelei dat Hyself ook onder die loon van die sonde, naamlik die

dood, gely het. Juis so het Hy met ons volkome kom medely. Inderdaad, deurdat Hy die versoeking van binne uit ervaar en geken het sonder om te sondig, het Hy getoon dat Hy magtiger is as die sonde en kon Hy nie net met ons swakhede medelye hê nie, het Hy nie net met ons saam gevoel nie, maar het Hy ons van sonde verlos deur met ons mede te ly. Nog meer, deur in ons plek te ly.

4 April

***Christus - Middelaar
van 'n nuwe verbond***

Hebreërs 8: 1-9: 22

In hoofstukke 8 en 9 handel die skrywer oor Jesus Christus as die Hoëpriester of Middelaar van 'n nuwe en beter verbond. In die verbond het God Hom aan Abraham, Isak en Jakob en aan die volk Israel verbind om vir hulle 'n God te wees en hulle moes antwoord deur vir Hom 'n volk te wees. Die ou verbond tussen God en Israel het gebreke gehad, nie van God se kant nie, maar van die volk se kant omdat hulle voortdurend ontrou aan die verbond geword het. Die verbond het daarom oud geword en uitgedien geraak.

Nou maak God 'n nuwe verbond, Hy verbind Hom op 'n ander manier aan mense. Deur Jesus Christus as Middelaar, rig Hy 'n verbond op wat nuut en beter is omdat dit volmaak en ewig is. Om hierdie nuwe en beter verbond of testament, soos die skrywer dit ook noem, van krag te maak, moes Jesus Christus as die testamentmaker sterf. Immers, 'n testament is nie geldig solank as die testamentmaker nog leef nie. By die dood van die testamentmaker moet die bepalings van die testament ten uitvoer gebring word en die erfename hulle erfdeel ontvang. In en deur Jesus Christus het God Hom aan ons verbind en aan ons 'n erfenis beloof wat ewig is. Dié erfenis is nou reeds ons eiendom omdat die Testamentmaker, Jesus Christus, reeds gesterf het.

5 April

Christus die volkome offer

Hebreërs 9: 23-28

Op aarde was die tempel die plek waar die volk met God saam kon verkeer en die tempeldiens, soos die verskillende soorte offers, was die manier waarop met God in gemeenskap getree is. Die aardse heiligdom wat met mensehande gemaak is, is maar 'n afbeelding, 'n namaaksel van die ware, ewige heiligdom, die hemel, waar God in sy volle majesteit teenwoordig is. Om die saak tussen die heilige God en die sondige volk reg te maak, moes die hoëpriester jaarliks

met offerbloed wat nie sy eie was nie, maar dié van 'n offerdier wat sonder gebrek was, in die Allerheiligste van die tempel ingaan.

Reeds in hoofstuk 9 vers 14 het die skrywer dit duidelik gestel dat Christus Homself as volkome offer geoffer het. Om in die hemel, as die Allerheiligste wat nie met mensehande gemaak is nie, in te gaan en ons saak voor God te bring en met God reg te maak, moes Jesus Christus sy eie liggaam en eie bloed ten offer bring. So het Hy as die werklik volmaakte offerlam sonder enige gebrek, ook 'n volkome en volmaakte offer gebring wat nooit weer herhaal hoef te word nie. Daarom hoef Hy nie soos die aardse hoëpriester herhaaldelik die heiligdom in te gaan om weer en weer sy offer te bring nie. Omdat Hy Homself ten offer gegee het, dus as offeraar en as offerlam, om die sonde weg te neem, hoef sy offer nooit weer herhaal te word nie.

6 April *Die offer van Jesus Christus* Hebreërs 10: 1-18

Die offers van die ou verbond word hier vergelyk met die offer van Jesus Christus. Die offers van die ou verbond was inderdaad niks meer as 'n skadubeeld van wat sou kom nie. Die bloed van bulle en bokke kon nooit volkome van sondes vrymaak deur dit weg te neem nie. Bowendien was diegene wat die offers gebring het, net sulke sondaars soos die volk vir wie hulle moes intree. Daarom het die offers wat hulle jaar na jaar gebring het, sowel hulleself as die volk herinner aan die werklikheid van die sonde wat steeds bestaan het.

In die geval van die offer wat Jesus Christus gebring het, gaan dit nie om die liggaam en bloed van offerdiere nie, maar om sy eie liggaam en bloed. Die voorgeskrewe offers volgens die wet van Moses kon nooit werklik die sondes wegneem nie en kon daarom God ook nooit werklik behaag nie. Jesus Christus het egter gekom om God se wil volkome te doen en 'n eenmalige en onherhaalbare offer gebring. Daarmee het Hy dié wat vir God afgesonder word, vir altyd volkome van sonde verlos. En waar die sonde vergewe is, is geen offer meer daarvoor nodig nie.

7 April *Die vrug van die offer van Jesus Christus* Hebreërs 10: 19-25

In die offerdiens van die ou verbond was slegs die hoëpriester as verteenwoordiger van die volk toegelaat om deur die voorhangsel

die Allerheiligste in te gaan om voor God te verskyn (Lev 16). Wat Jesus Christus as Hoëpriester deur sy offer bewerk het, is dat ons nou vrye toegang tot die heiligdom mag hê. Die voorhangsel was 'n gordyn wat tussen die heilige en die heilige der heilige van die tabernakel skeiding gemaak het (Eks 26: 33). Die hoëpriester, as middelaar tussen God en die volk Israel, is slegs een keer per jaar op die Groot Versoendag toegelaat om deur die voorhangsel die heilige der heilige in te gaan om daar ter versoening van die sonde van die volk in die direkte teenwoordigheid van God te verskyn.

Die skrywer van die Hebreërbrief vergelyk nou die liggaam van Jesus Christus met die voorhangsel. Om dus by God te kan uitkom, om in sy volle teenwoordigheid te kan staan, is alleen moontlik deur Jesus Christus. Toe sy liggaam aan die kruis geoffer is, het die voorhangsel oopgegaan (Matt 27: 51). So het Hy vir ons 'n weg gebaan, 'n pad oopgemaak na God toe. Dit is 'n nuwe pad en dit lei na die lewe toe. Met vrymoedigheid kan ons nou self in die Naam van Jesus Christus na God toe gaan. Aan hierdie hoop moet ons bly vashou en ons moet na mekaar omsien om daaraan te bly vashou.

8 April

***Jesus het buite
die stadspoort gely***

Hebreërs 13: 7-19

In die tabernakeldiens is met die bloed van die offerdier in die Allerheiligste versoening gedoen, terwyl die vleis, velle en binnegoed van die dier buite die laer verbrand is. Dit is nie gedoen tussen die tente waar die volk saamgewoon het nie, ook nie naby die tabernakel waar God tussen sy volk gewoon het nie. Die sonde wat skeiding gemaak het tussen God en sy volk, is so weggedra, uitgebán en vernietig. Dit het nie meer getel nie.

Letterlik het Jesus Christus ook op Golgota, buite die stadspoort van die aardse Jerusalem gely. Meer nog: as Seun van God het Hy, wat die Allerheiligste as sy woonplek gehad het waar Hy in gemeenskap met sy Vader bestaan het, die heilige der heilige verlaat om ook buite die hemelpoorte, van God en mens verlate, te ly. Juis so het Hy die volk deur sy bloed van hulle sondes gereinig.

Aan Hom, buite die stadspoort, aan die kruis uitgestoot deur hemel en aarde, moet ons vashou om voor God te kan staan en in sy teenwoordigheid te kan lewe. Maar dan gaan ons saam met Hom ook smaad dra: die smaad dat ons in hierdie wêreld geen vaste verblyfplek het nie. Hier sal ons soekers bly na die toekomstige,

ewige heerlikheid. Alleen deur aan Hom vas te hou, kan ons onbekommerd voor God leef, kan ons aan Hom 'n lofoffer bring deur sy Naam te bely.

9 April

Jesus Christus - ons Koning

Matteus 2: 1-18

Reeds in die Ou-Testamentiese profesieë is Hy as Koning aangekondig (Ps 2; 110; Jes 9: 5), en by sy geboorte het sterrekykers uit die ooste gekom om met hulle geskenke van goud, wierook en mirre aan Hom eer en hulde te bewys. Ook die priesterhoofde en die skrifgeleerdes het geweet dat die gesalfde wat in Betlehem gebore sou word, 'n leier en 'n herder, inderdaad die Christus, die Messias-koning sou wees. Sy koningskap was egter verborge agter die gestalte van 'n hulpelose, afhanklike en armoedige kindjie in 'n krip. Hy is nie soos 'n koning in 'n paleis gebore nie. Trouens, daar was nie eens vir Hom 'n piek in die herberg in Betlehem nie (Luk 2: 7). In volkome armoede tussen diere is Hy op aarde gebore en in doeke toegedraai en in 'n krip neergelê.

Hoewel Hy koning was, was hy onwelkom en 'n uitgestotene. Die aardse koning Herodes het op 'n slinkse manier na Hom gesoek om Hom dood te maak. Toe Herodes nie daarin geslaag het nie, het dit hom met so 'n woede vervul dat hy 'n grootskaalse kindermoord gepleeg het. Dit het meegebring dat die Messias-koning 'n vlugteling na Egipte geword het.

Alreeds oor die krip het die skadu van die kruis geval. Van die begin van sy menswording af het Hy dus gely. Maar juis so was Hy besig om vir Hom 'n eiendomsvolk te berei. Soos die berymde Psalm 100 dit uitsing: *... 'n volk om Hom te dien en vrees en skape van sy wei te wees.*

10 April

**Jesus Christus
- die nederige Koning**

Matteus 21: 1-11

Met die intog van Jesus in Jerusalem, het die woorde van die profeet Sagaria oor die Koning van Sion in vervulling gegaan. Die skare is daardeur aangegryp. Met oplaaiende entoesiasme het van hulle hulle klere uitgetrek en voor die donkie oopgegooi. Ander het met palmtakke gewuif. Uiteindelik besing die meegevoerde skare met die woorde van Psalm 118: 26 die koningskap van Hom wat op die donkie gery het.

Dit was waar, dit was wie Hy was: die Koning van Sion. En as hulle dit nie gesê het nie, sou die klippe dit uitgeroep het (Luk 19: 40). Hy was inderdaad die Koning wat vrede sou bewerk en met vreugdebetoon begroet moes word. Maar as Vredevors het Hy nie op 'n strydwa, met swaard en pyl en boog gewapen, gekom nie, want Hy was die nederige Koning wat op 'n donkie, die vul van 'n pakkier gery het. Hy het nie gekom om met die mag en geweld van sy leërs die wêreld te onderwerp en dan tot koning gemaak te word nie. Hy was die Vredevors wat kom doen het wat nodig was om werklike vrede op aarde tussen God en mense te bring.

Maar Jerusalem het nie ingesien wat vir sy vrede nodig was nie en het nie die betekenis besef van die tyd toe God gekom het om te red nie. Daarom is die loisange van die intog binne enkele dae vervang deur 'n geskreeu in blinde haat: *Kruisig Hom!* Binne dae het die triomftog 'n kruistog geword.

11 April

***Jesus openbaar
dat Hy Koning is***

Matteus 21: 12-32

Jesus het Jerusalem openlik as die gesalfde, die Messias-koning ingetrek. Hy het sy messiasskap, sy koningskap, nie langer verberg nie. In wat Hy gedoen en geleer het, het Hy Homself duidelik as Koning geopenbaar. Maar juis dit het die konflik met die geestelike leiers van Jerusalem verskerp. In die tempel openbaar Hy sy koningsmag deur in die eerste plek die mense wat daar aan die handel dryf was, te verjaag. God se saak was ook sy saak. Tweedens maak Hy die blindes en kreupeles wat na Hom toe kom, gesond. Hy toon sy koninklike gesag so duidelik dat selfs die kinders dit kan waarneem, wanneer hulle as kinders en suigeline, Hom as Messias in ooreenstemming met die Skrifwoord prys (Ps 8: 3). Derdens toon Hy sy gesag in die simboliese handeling van die vervloeking van die vyboom.

Klaarder en duideliker kon Hy sy koningskap kwalik openbaar teenoor mense wat die Skrifte behoort te ken; die priesterhoofde en skrifgeleerdes. Hulle het gesien en gehoor, maar hulle was siende blind en horende doof en daarom was hulle verontwaardig en het hulle van Hom verantwoording oor sy gesag geëis. As ware maghebber stel Hy hulle stompsinnigheid om die Woord van God te verneem (23-27), maar ook hulle huigelagtigheid en skyngehoorsaamheid teenoor God (28-32) aan die kaak. Daarom sal tollenaars en prostitute, die veragtes, die koninkryk van God ingaan

en nie hulle nie. Die regte pad is aan hulle gewys, maar hulle het dit nie bewandel nie. Sien en hoor ons die koninklike boodskap: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie?*

12 April

Die ware koninkryk

Johannes 18: 28-40

Pilatus, die verteenwoordiger van die magtige Romeinse keiser, die aardse koning en die aardse reg en geregtigheid, vra aan Jesus die vraag wat deur die priesterhoofde aan hom deurgegee is: *Is jy die koning van die Jode?* Jesus se vraende antwoord aan Pilatus laat blyk wie eintlik die inisiatief in die gesprek het. Dan verklaar Jesus onomwonde en duidelik dat Hy 'n koning is, maar dat sy koninkryk nie van hierdie wêreld is nie, daarom veg sy onderdane nie om Hom van die Jode te red nie. As koning van die ware koninkryk is dit sy verantwoordelikheid om vir die waarheid te getuig en dit te handhaaf en te beskerm in lyn met wat Psalm 72 leer. Daarvoor is Hy gebore en daarvoor het Hy in die wêreld gekom.

Skouerophalend ontglip Pilatus aan die beslissing oor die waarheid deur die vraag van 'n kultureel vermoeide mens wat al soveel gelees en gehoor het en aan wie al soveel insigte en standpunte van denkers en digters opgedring is oor wat waarheid is. Die verteenwoordiger van die aardse ryk met sy reg en geregtigheid het die beslissing oor die waarheid ontwyk deur aan Jesus 'n vraag te vra waarop hy nie eens gewag het om 'n antwoord te kry nie. Hy gaan die meerderheid van die skare die keuse laat maak om te bepaal wat hulle as die waarheid beskou. Selfs teen die beslissing van die aardse reg dat Jesus onskuldig is, is die keuse van die skare vir die misdadiger: vir Barabbas. Ook dit moes die koning van die ware koninkryk ly om sy koninkryk in hierdie wêreld te laat deurbreek.

13 April

***Jesus Christus
- die spotkoning***

Matteus 27: 17-31

Verteenwoordigers van elke struktuur van die mensdom het in die lyding van Jesus Christus 'n rol gespeel. Die Joodse Raad, die priesterhoofde en die skrifgeleerdes het as verteenwoordigers van die geloofsgemeenskap, Hom valslik met die sweep van godslastering geslaan. Pilatus, die verteenwoordiger van die aardse koning met sy reg en geregtigheid, het Hom, ten spyte daarvan dat hy

Hom onskuldig verklaar het, oorgelewer om gekruisig te word. Die skare, verteenwoordigend van die gepeupel, het met blinde en onredelike haat en oopgesperde monde geskreeu: Weg met Hom! Dan is dit die soldate se beurt: hulle, die uitvoerders van die vonnis, maar ook die verteenwoordigers van die spotters van alle eeue, kry ook hulle beurt. Bytend en vernederend maak hulle van die ware Koning 'n karikatuurkoning, 'n spotkoning. Volkome magteloos moet Hy hulle geselhoue verduur om daarna ter voorbereiding van sy troonbestyging, 'n pers spotkleed omgehang te word, 'n doringkroon op die hoof te kry en 'n rietsepter in die hand gestop te word. Honend en met veragting in hulle harte en houding begroet hulle Hom: *Ons groet u, Koning van die Jode!*

Met ontsteltenis dring die vraag by ons na vore: *Is daardie mens my Koning, wie het dit so gewens?* Dan die bevrydende antwoord: *Ja, ek kos Hom die slae, die smarte en die hoon. Geen groter troos in leed nie: dis ook vir my geskied!*

14 April Die kruisdraende Koning Markus 15: 21-32

Die bespotting van die soldate word verder gevoer toe hulle Hom uitlei om Hom aan sy spottroon, die kruis te gaan verhoog. Die evangelis, Johannes, verklaar met klem dat Jesus Christus self sy kruis gedra en uitgegaan het na kopbeenplek toe, so asof hy dit wou onderstreep dat ten spyte van die skyn van die teendeel, Jesus steeds die inisiatief in sy hande gehad het (Joh 19: 17). Ondanks die feit dat Hy tot spotkoning gemaak is en dit stilswyend aanvaar en verduur het, het Hy nie opgehou om die ware Koning te wees en koninklik te handel nie. Voordat Hy die kruis, die vloekhout opgeneem het waaraan Hy die dood van 'n misdadiger sou moes gaan sterf, is sy onskuld oor en oor verklaar. Pilatus het dit uitdruklik verklaar (Luk 23: 4); Herodes kon slegs spot sonder om iets teen Hom te vind (23: 6-11); Pilatus se vrou het dit verklaar (Matt 27: 19) en selfs Judas, die verraaier, het dit met sy eie dood toegegee (Matt 26: 3-5).

Hy het dus nie die kruis gedra vanweë sy eie oortredinge en skuld nie, maar Hy het plaasvervangend vir ander die kruis gedra, die kruisweg gegaan en die kruislyde ondergaan. Die woorde van die Nagmaalsformulier kry vir ons opnuut betekenis: *Hy is onskuldig tot die dood veroordeel sodat ons in die oordeel van God vrygespreek kan word. Meer nog: Hy het sy geseënde liggaam aan die kruis laat spyker om as 't ware die skuldbewys van ons sondes daaraan vas te nael.*

Die bespotting van Jesus Christus, die ewige Koning wie se heerskappy sonder einde is, bereik 'n hoogtepunt as Hy aan die kruishout vasgemaak word. In plaas daarvan dat Hy op 'n troon gaan sit het, is Hy aan 'n vloekhout gehang. Hulle het Hom gekruisig. Wie is die hulle? Natuurlik die soldate. Maar hulle het slegs hulle opdrag uitgevoer. Die opdrag is deur Pilatus gegee. Maar agter Pilatus se opdrag het die drif van die volk gelê. Die volk se drif was die resultaat van die opsweping deur die priesterhoofde en die skrifgeleerdes. Daar het dit egter nie geëindig nie, want ook die verbygangers, die skare, het met huile gevoellense en bytende spot elkeen 'n spykerhou geslaan: Toe, Koning van Israel, as jy die Seun van God is, soos jy beweer het, red jouself nou en kom van die kruis af, dan sal ons selfs in jou glo!

Niemand juig 'n gekruisigde Koning toe nie, allermens min nie dié wat Hom gekruisig het nie. Maar wie het Hom gekruisig? Die ganse mensdom waarby ek ingesluit is. Hulle wat op Golgota was, is die verteenwoordigers van die ganse mensdom. Ook ek is medeskuldig. Maar die wonder is, die ewige Koning hang ook ter wille van my aan die kruis is. Die straf wat vir my die vrede aanbring, was op Hom en deur sy wonde het daar ook vir my genesing gekom. Die ewige Koning is aan die kruis opgehang omdat Hy al die ongeregtigheid van die ganse mensheid, ook myne, op Hom geneem het en dit weggedra het. So het Hy as die ewige Koning teenoor die ongehoorsaamheid van sy onderdaan Adam, en in Adam as verteenwoordiger, ook die ongehoorsaamheid van die ganse mensdom wat tot die dood lei, absolute gehoorsaamheid gestel wat tot die lewe lei.

By die troonbestyging van 'n koning lewer hy gewoonlik 'n troonrede waarin hy 'n vooruitskouing gee van hoe hy van plan is om te regeer. Van die gesalfde Profeet-Priester-Koning wat gekruisig is, is sewe kort, besliste, maar tog vreugdeskeppende woorde oorgelewer. Daaraan gee ons vir die volgende sewe dae aandag.

Merkwaardig is dat Hy met 'n gebed begin en dan nie 'n gebed vir Homself in sy ontsettende nood en lyding nie, maar vir hulle wat Hom gekruisig het. Ten spyte van die vernedering en spot, die ontsettende liggaamlike lyding en ergste van alles, die verskriklike on-

reg om as sondelose tot sonde gemaak te word, vra Hy niks vir Homself nie. Hy bid nie teen hulle wat Hom gekruisig het nie, maar vir hulle wat Hom gekruisig het. Seker vir die soldate wat die spykers letterlik ingeslaan en die kruis opgerig het, maar ook vir hulle wat agter die soldate se finale handeling hulle deel bygedra het om Hom te laat kruisig. Hoëpriesterlik tree Hy vir hulle in: reken hulle dit wat hulle gedoen het, nie toe nie; beoordeel hulle verwerping van die groot Profeet en ewige Koning asof hulle dit nie gedoen het nie.

En op grond waarvan vra Hy verhoring? Hy sou kon vra op grond van die Naam wat Hy gedra het en wat verhoring deur die Vader sou verseker. Hy sou kon vra dat die Vader Hom moes verhoor op grond van die offer wat Hy gebring het, naamlik Homself. Merkwaardig is die grond wat Hy aanvoer, *...want hulle weet nie wat hulle doen nie.*

Maar hulle het tog beslis geweet dat hulle Hom gekruisig het?

Ja, seker. Maar hulle het nie geweet wie Hy is wat deur hulle gekruisig is nie, daarom het hulle ook nie die drakrag van hulle daad gepeil nie. As Hoëpriester wat met ons swakhede medelye kan hê, het Hy gebid dat ons daad om ons Koning aan 'n kruis te verhoog, ons nie toegereken sou word nie.

17 April

**Die bekommerde
Gekruisigde**

Johannes 19: 25-27

Jesus Christus aan die kruis bly koninklik in beheer van die situasie: Hy sien die mense wat by Hom betrokke was, met begrip en deernis raak. Hy dink nie aan Homself en wat Hy te verduur het nie, maar Hy bekommer Hom oor hulle. Daar is veral een wie se skrikwekkende nood Hy raaksien: sy wat met diepe smart na Hom aan die kruis opstaar omdat sy Hom in haar skoot gedra het. Nou het daar egter, soos Simeon in die tempel aan haar gesê het, 'n swaard deur haar siel gegaan (Luk 2: 35).

Anders as wat by mense te wagte is, naamlik dat lyding 'n mens selfgesentreerd, egoïsties maak, het Jesus nie sy eie lyding en nood raakgesien nie, maar het Hy 'n groepie van sy volgelinge wat verslae en gebroke aan die voet van die kruis gestaan het en waaronder sy moeder ook getel het, raakgesien. As enigste Hoëpriester wat werklik medelye kan hê en daarom ook begrip vir haar nood het en die nood van sy dissipel Johannes wat ook daar was, roep Hy hulle daartoe om mekaar raak te sien en vir mekaar tot steun te wees in hulle eensaamheid en rou. In die gebeure leer Jesus almal wat aan

Hom behoort, om mekaar ook raak te sien, om vir mekaar verantwoordelikheid te aanvaar. So word ons herinner aan sy koninklike opdrag: *Ek gee julle 'n nuwe gebod: julle moet mekaar liefhê. Soos Ek julle liefhet, moet julle mekaar ook liefhê. As julle mekaar liefhet, sal almal weet dat julle dissipels van My is* (Joh 13: 34-35).

18 April

**Die Koning wat
redding kan beloof**

Lukas 23: 32-43

Aan die kruis, in die middel, tussen twee misdadigers, het die Koning gehang. As gelyke skuldiges wat die straf aan die kruis verdien het, reageer altwee misdadigers op die konfrontasie wat hulle met die Man aan die kruis in die middel ervaar: die een vloek en skel terwyl die ander een bely en bid. Die een, meegevoer deur die bespotting van die skare, neem hulle laster oor en snou smalend: *Is jy dan nie die Christus nie? Red jouself en ons ook!* Die ander een, gekonfronteer met Jesus Christus aan die kruis, bely dat hy inderdaad 'n skuldige sondaar is wat die straf wat nou op hom toegepas word, volkome verdien het. En hy bid. Gelowig gryp hy vas aan die Koning wat aan die kruis hang, en plaas homself volkome in sy hande. Hy erken in die geloof die derde kruiseling as die Koning wat oor die mag beskik om aan hom te dink as Hy in sy koninkryk kom. Dan beloof die Koning: *Ek verseker jou: Vandag sal jy saam met My in die paradys wees.*

Al was Hy geklee en gekruisig soos 'n misdadiger, was Hy wel 'n Koning en die een misdadiger het dit gesien en die ander een nie. Al was Hy gebind, kon Hy nog gebied. Al was Hy verag, was Hy steeds die Een wat oor die saligheid en die paradys beskik het. Die Koning aan die kruis tussen twee misdadigers beskik oor die mag om selfs aan 'n skuldige sondaar wat verdiend aan 'n kruis sterf, redding te skenk

19 April

**Die Gesalfde
- van God verlate**

**Psalms 22: 1-11;
Matteus 27: 45-49**

In die Twaalf Artikels of Apostoliese Geloofsbelijdenis bely ons dat Jesus Christus neergedaal het na die hel. Die kerkhervormer, Johannes Calvyn, verbind die noodkreet: *My God, my God, waarom het U My verlaat?*, aan die bepaalde artikel van die Geloofsbelijdenis. In lyn daarmee verklaar die Heidelbergse Kategismus dat

die neerdaling na die hel te make het met die helse benoudheid en pyn, die onuitspreeklike angs, smarte en verskrikking wat Jesus Christus ook aan sy siel deur sy hele lewe, maar veral aan die kruis verduur het (vraag en antwoord 44). Ook in lyn daarmee hoor ons in die Formulier vir die bediening van die Nagmaal dat die verskriklike noodroep openbaring daarvan was hoe dat Jesus Christus Homself aan die kruishout verneder en liggaamlik en geestelik die allerdiepste ellende en angs van die hel ondervind het.

Om van God verlate te wees, werklik verlate te wees, dit is hel. Wie van God verlate is, is in die hel. Aan die kruis moes die Gesalfde die aanvegting om van God verlate te wees, deurworstel: dit was vir Hom hel. Waarom het God sy Messias verlaat? Met die woorde van die Kategismus kan ons antwoord: *Sodat ek in my swaarste aanvegtinge verseker kan wees en myself volkome kan vertroos dat my Here Jesus Christus my van die helse benoudheid en pyn verlos het.* En ons kan dit onderstreep met die volgende woorde uit die Nagmaalsformulier: *...dit alles sodat ons altyd by God kan wees en nooit deur Hom verlaat sal word nie.*

20 April

***Die Gesalfde was
volkome mens***

**Psalm 22: 12-19;
Johannes 19: 28**

Jesus Christus, die van God verordineerde Messias, ons Profeet, Hoëpriester en Koning was ook mens, volledig mens. Hy kon en het daarom geestelik (Matt 26: 38), maar ook liggaamlik gely. Ook aan die kruis word dit openbaar as Hy sê: *Ek is dors.* Dit is die hewigste uitdrukking van sy liggaamlike lyding. Dors is erger as honger. Dit bewerk die mees volslae hulpeloosheid. Hy wat die lewende water vir die dorstige was (Joh 4: 14), het ook behoefte aan aardse water. Ook hierdie dors is nie toevallig nie, Hy was besig om 'n taak te volbring. Hy was in wat Hy as Messias moes deurstaan: *...my tong kleef aan my verhemelte ... Hulle verdeel my klere onder mekaar en trek lootjies oor my mantel.*

Maar waarom moes Hy dan so volkome mens wees dat Hy ook die menslike nood en behoeftes kon ervaar, sò dat Hy ook kon ly en sterf?

Op voetspoor van die Bybel antwoord die Heidelbergse Kategismus so: *Omdat die geregtigheid van God eis dat die menslike natuur wat gesondig het, vir die sonde moet betaal* (vraag en antwoord 16). Hy was mens ter wille van ons, om as een van ons in ons plek te kon staan en te doen wat ons nie kon doen nie, om die verknoeide saak tussen ons en God reg te maak.

21 April

***Die Gesalfde was
ook waaragtige God***

Dit het op daardie Vrydag gebeur en daarom het die Vrydag bekend geword as Goeie Vrydag en dit word reeds vir eeue jaarliks gevier deur almal wat daardeur vasgegryp is. En wat gebeur het: *Dit is volbring!* Op die oog af is dit 'n kleurlose woord soos 'n adreslose brief - nie wie, wat en vir wie dit volbring is nie. Tog is dit vir ons die belangrikste woorde wat ooit geklink het omdat dit om die belangrikste gebeurtenis gaan wat ooit vir ons plaasgevind het.

Die uitdrukking kom drie keer in die Bybel voor, nie na letter nie, maar na betekenis en bedoeling. Die eerste keer vind ons dit in Genesis 2:1. God het die ganse skepping voltooi. Die derde keer vind ons dit in die laaste boek van die Bybel: Hy wat op die troon sit, sê: *Kyk, Ek maak alles nuut. ... Dit het klaar gebeur* (Op 21: 5 en 6). Maar tussen *skepping* en *voleinding* het dit 'n tweede keer geklink, op daardie Vrydag vanaf die kruis van Golgota uit die mond van Jesus Christus. En as die eerste en derde keer as onbegryplike misteries beskryf kan word, dan is dit soveel te meer so van die tweede keer. Niks minder nie as die herskepping is voltooi. Die Gesalfde aan die kruis het dit gedoen. By die eerste en die derde keer is dit duidelik: dit was God wat gehandel het. Maar ook die tweede keer was dit God, want net Hy kon doen wat gedoen moes word: om te herskep.

Inderdaad, is dit die grootste van alle geheimenisse: die Gesalfde aan die kruis was waaragtige God.

22 April

***Die Gesalfde - getrou
tot die dood***

Lukas 23: 44-49

Duisternis het vir drie ure lank oor die hele land gekom, die teken van die *onmoontlike* gebeure wat op daardie dag plaasgevind het: die gestuurde Profeet-Priester-Koning, die Seun van God, self God, het aan die kruis gesterf. Maar ook 'n ander teken het plaasgevind: die voorhangsel in die tempel het middeldeur geskeur. Sy lyde en sterwe aan die kruis het die pad na God toe oopgemaak. En as Hy dan so alles volbring het waarvoor Hy gestuur is, stel Hy Homself ten laaste in die hande van sy Vader: *Vader, in u hande gee Ek my gees oor*. Soos wat Hy geleef het om die wil te doen van sy Vader wat Hom gestuur het om te wees wat Hy moes wees en te doen wat Hy moes doen, so gaan Hy ook die donker dood in die hande van sy Vader in.

As Profeet het Hy die heilsboodskap gebring, as Priester het Hy die versoening bewerk en as Koning het Hy die teenstanders van die verlossing verslaan. Dit het Hom sy lewe gekos. Maar uit die hande van sy Vader kon ook die dood Hom nie ruk nie. Selfs al het Hy drie dae in die graf gebly, is Hy uit die dood opgewek en het Hy tot die lewe opgestaan.

As ons dan in en deur Jesus Christus God ook nou ons Vader mag noem, kan ons ook by ons eie dood bely: *Vader, in u hande gee ek my gees oor.*

23 April *Het Jesus werklik opgestaan?* Lukas 24: 1-12

Dit is nie maklik om goeie nuus te glo nie, en om goeie nuus wat jy nie eens verwag het nie, ernstig op te neem, is nog moeiliker. Wanneer die dissipels gekonfronteer word met die werklikheid, *Jesus het opgestaan*, kan dit nie anders as dat hulle met opgewonde twyfel probeer uitvind wat die waarheid is nie. Hier was mense wat in die begin van die rouproses was. Hulle het begin rou oor hulle goeie vriend en rabbi wat soveel belofte getoon het en toe skielik doodgemaak is.

Stadig was hulle besig om hulle wêreld - wat in skerwe gespat het - aanmekaar te sit... en dan kom die goeie nuus: Jesus het opgestaan. Skielik verander alles! Hulle wêreld is steeds aan skerwe, maar hulle sien nou die nuwe, wonderlike wêreld van Jesus raak. Dit is groter, beter en sterker as enige beeld wat hulle in gedagte gehad het. Hulle het gedroom van 'n aardse koninkryk met 'n paleis en trone waar elkeen sou regeer as 'n minister. Maar skielik word hulle in 'n nuwe situasie geplaas. Hulle sien nou raak dat Jesus koning van 'n ryk is wat nooit kan vergaan nie.

Het Jesus werklik opgestaan? Dit was vir die dissipels die moeilikste vraag denkbaar om eerlik te beantwoord, juis omdat hulle verwagting ver van die resultaat af was.

24 April *Hoekom was die dissipels verbaas oor die opstanding?* Matteus 16: 21-23

Dink jouself vir 'n oomblik in 'n wêreld in waar oorlog 'n manier van lewe geword het en deel van die mense se alledaagse bestaan is. Kyk ons na die geskiedenis van Israel, is dit duidelik 'n geskiedenis van oorlog. Konings, Samuel, Josua, Rigters, noem maar op,

in al hierdie boeke lees ons van oorlog. Die Makkabeërtydperk, net voor Jesus se koms, vertel van oorlog.

Wanneer Jesus se dissipels dus hoor dat Hy van oorwinning praat, is dit vanselfsprekend dat hulle in terme van 'n militêre oorwinning sal dink. Jesus se belofte van 'n koninkryk verstaan hulle as 'n aardse koninkryk. Jesus sê vir Petrus: *Moenie in my pad staan nie, Satan! ...want jy dink nie aan wat God wil hê nie, maar aan wat die mense wil hê.*

Dit is daarom geen verrassing nie dat hulle uitermate verbaas is oor Jesus se opstanding. Hulle het Jesus anders verstaan as wat Hy dit bedoel het. Dit is eers die werklikheid van die opstanding wat hulle laat besef het wat Jesus eintlik bedoel het. Eers toe hulle tot daardie besef gekom het, het hulle die opstanding as deel van 'n groter prentjie gesien, 'n prentjie wat hulle toe eers verstaan het. Toe kon hulle Jesus nie meer vir hulle eie sake kaap nie. Jesus is die Seun van God, en na sy opstanding kan daar tot geen ander gevolgtrekking gekom word nie, en sy koninkryk is nie van hierdie wêreld nie.

25 April

***Hoekom het die dissipels
Jesus nie herken nie?***

Lukas 24: 13-35

Daar is vandag nog mense wat Jesus probeer kaap vir hulle eie saak. Hulle skets Jesus met 'n AK 47 in die hand of hulle probeer Hom as die groot feminis voorstel. Wat egter opval, is dat die Jesus wat ons in die Bybel leer ken, nie in enige van hierdie *kaap-jesusse* herkenbaar is nie. Jesus word slegs waarlik geken by die breek van brood en die ontmoeting wat gepaard gaan met die verkondiging wat stel dat Jesus alleen die Verlosser is. Dit is 'n feit wat die kerk en die mens moes leer, selfs Jesus se eie volgelinge.

Na die groot skok van die kruisgebeure sien en hoor die dissipels maar min en neem hulle ook min in, juis omdat hulle wêreld ineengestort het. Die twee reisigers se oë is na benede geslaan in moedeloosheid. Dit alleen kan egter nie hulle blindheid verklaar nie. Wie het al na iets gesoek net om agter te kom dat dit al die tyd daar reg voor jou was. Die spreekwoord lui: *As dit 'n slang was, het hy jou gepik!* Dit is hierdie menslike blindheid, gepaardgaande met die feit dat hulle Jesus nie verwag het nie, wat hulle reis so uniek maak. Jesus was anders as wat hulle verwag het, en hulle verwagting moes eers in lyn met die Skrif gebring word voordat hulle oë kon oopgaan en hulle Jesus kon herken. Dit het 'n

hele reis lank geneem om na die uitleg te luister, en aan die einde is dit met die breek van brood dat hulle oë eindelijk oopgegaan het en hulle hulle eie verwagtinge opsy geskuif het en Jesus gesien het vir Wie Hy eintlik is.

26 April *Was die 'opstanding' nie dalk net beeldspraak nie?* Johannes 20: 24-30

Een van die groot vrae van alle tye is die vraag na die werklikheid van die opstanding. Het ons nie slegs met beeldspraak, met 'n metafoor te make nie? Ons ken die mense wat graag sou wou sê dat Jesus net nuwe betekenis gekry het vir die mense wat Hom gevolg het. Dat hulle Jesus se boodskap oorgeneem het en dit nou hulle eie gemaak het. In dié mate het Jesus dan in hulle harte en denke opgestaan. Hulle stel dit onder andere op grond van die oënskynlik botsende gegewens wat in die Evangelies en Pauliniese briewe opgeneem is.

Gaan kyk ons na die geskiedenis, word dit duidelik dat geen episode deur alle historici eenvormig weergegee word nie. Intendeel, enige groot gebeurtenis skep nie net verwarring nie, maar is oop vir meer as een interpretasie. Elke gebeurtenis kan vanuit meer as een perspektief beskou word. Die feit dat daar meer as een perspektief is wat geldig kan wees, beteken nie dat die werklikheid daardeur ondergrawe word nie. Die gebruik van beeldspraak beteken nie noodwendig dat enige aanspraak op die waarheid opgesê word nie. Beeldspraak word gebruik om 'n geheimenis op 'n gebrekkige manier onder woorde te bring. Die opstanding was 'n wonder wat deur God bewerk is wat net deur beeldspraak onder woorde gebring kan word. Tomas word nie oortuig deur die dissipels wat hulle nuwe insigte met hom deel nie, maar deur die opgestane Heer wat self aan hom verskyn. Die persoonlike ontmoeting met die Heer van die kerk oortuig Tomas van die werklikheid van die opstanding.

**27 April *Wat maak Jesus se opwekking anders as dié van Lasarus en Jairo se dogter?* Johannes 11: 33-44;
Lukas 8: 49-55**

Bo en behalwe die feit dat dit Jesus is wat hierdie twee persone opgewek het, is daar dieper liggende verskille wat nie dadelik opval nie, maar 'n enorme verskil veronderstel. Vanuit 'n menslike

perspektief en menslike reaksie moet ons stel dat daar duidelike ooreenkomste is. Die moedeloosheid en tranes wat so eie is aan die nuus van die dood van 'n geliefde, word selfs deur Jesus se volgelinge by sy dood ervaar. Die opwekkings wek verskillende reaksies. Die opwekking van Jesus roep tot geloof.

Kom ons verduidelik verder. Jairo se dogter was maar net 'n kort rukkie dood gewees, en al was die mense aanvanklik ongelowig, het hulle gou vreugdevol geword toe die dogter weer gelewe het. In Lasarus se geval is die onwilligheid om te glo dat die dood na lewe verander kan word, groter, aangesien Lasarus al die vierde dag in die graf was en begin ruik het. Ook hier het ongeloof in vreugde oorgegaan. In albei die gevalle is daar mense teenwoordig. Maar toe Jesus opgewek is, was daar niemand by nie. Dit is een groot verskil. Daar is egter 'n groter verskil tussen die opwekking van Jesus en hierdie twee persone. Dit het te doen met die voortbestaan van Jesus en hierdie twee persone. Al weet ons nie wat van Jairo se dogter geword het nie, kan ons tog stel dat sy grootgeword het, dalk getrou en kinders gehad het, oud geword het en weer gesterf het. Ook Lasarus het weer gesterf. Hierdie twee persone is met ander woorde - om vandag se terme te gebruik, geresussiteer (laat herlewe). In die geval van Jesus was dit anders. Hy is nie opgewek om later vir 'n tweede keer dood te gaan nie, sy opstanding was 'n ewige opstanding wat alle bande van die dood losbreek.

28 April

***Het Jesus na die
'vlees' opgestaan?***

Lukas 24: 36-49

Sodra ons gestel het dat Jesus se opstanding anders was as die opwekking van Lasarus en Jairo se dogter, moet ons vra na die aard van Jesus se opstanding. Wat bedoel ons met opstanding na die vlees?

Lasarus en Jairo se dogter het vleeslik herleef. Jesus het egter meer as net *na die vlees* opgestaan. *Na die vlees* verwys in die eerste instansie daarna dat dieselfde Jesus wat aan die kruis gesterf het, uit die dood opgestaan het (anders gestel: deur God opgewek is). 'n Bestaan wat aan die een kant dui op 'n onaantasbare ewige lewe, maar aan die ander kant tog nie totaal mens- en wêreldvreemd is nie. Jesus eet vis waar sy dissipels dit sien, om hulle finaal te oortuig dat dit nie hulle verbeelding is nie. Aan die ander kant verskyn Hy aan hulle terwyl hulle agter geslote deure is, wat net kan beteken dat die gewone fisiese reëls nie meer heeltemal op Hom van toepassing is nie. Jesus se ewigheidsbestaan maak Hom

ook anders; dat Hy net na sy ware beeld geken kan word en met 'n geloofsoog herken kan word.

Vir ons beteken dit dat wanneer ons bely dat Jesus na die vlees opgestaan het, ons dit as 'n metafoor verstaan. Daarmee bedoel ons dat hier baie meer ter sprake is as dit wat ons in gebrekkige menslike woorde kan stel. *Na die vlees* beteken dat die wese van Jesus opgestaan het, dieselfde Jesus, maar tog ook meer as net die mens. Hierdie kern wat onlosmaaklik Jesus is, is die opstanding na die vlees. Oumense verwys na hulleself as 'n mens wat in essensie nog 20 jaar oud is, al is hulle alreeds 80 jaar. Dit is hierdie essensie van die self wat onder die teken van die opstanding staan.

29 April

***Wie durf God tot
leuenaar maak?***

1 Korintiërs 15: 15

Hierdie is nie 'n emosionele vraag wat sonder meer gestel word in 'n poging om enige teenstem uit te doof nie. Eintlik kon die vraag net sowel gewees het: *Sê julle dat ons aangaande God jok?*

Paulus is in hierdie gedeelte besig om die ongelowiges vanuit verskillende perspektiewe te oortuig dat daar inderdaad 'n opstanding uit die dood is. Jesus is vir hom (soos ook vir ons) die waarborg van die opstanding tot die ewige lewe. Hierdie beginsel, *opstanding*, moet nou verdedig en verklaar word. Om in 'n opstanding te glo sonder bewyse, sal inderdaad dwaas wees. Daarom motiveer Paulus dit uitgebreid wanneer hy hierdie saak aanraak. Een van die belangrike argumente wat nie onderskat mag word nie, is Paulus se aandrang dat hy nie teen God in kan getuig nie.

Ons kan gerus vir onself die vraag stel: Glo ons nog God? Anders gestel: Glo ons dat die Bybel as God se Woord die waarheid oordra? Glo ons die Bybel, glo ons nog in God, neem ons God op sy Woord soos gewaarborg deur die Heilige Gees. God self stel dat Jesus uit die dood opgewek is. Om nou nie meer in 'n opstanding te glo nie, beteken dat ons nie God se Woord wil aanvaar nie, dat ons ook teen God se Woord in getuig.

30 April

Waar is die hemel?

1 Tessalonisense 4: 17

Alhoewel dit vir ons moeilik is om anders as in terme van plek aan die hemel te dink, is dit werklik nodig dat ons sal besef dat hemel wel ons ruimte by God is, maar dat dit baie meer as dit is.

Saam met al die ander dinge wat ons wys kan word uit die verhaal van die toring van Babel, is die gedagte wat ook in Psalm 57 uitgespreek word: dat God daar bo in die hemel is, en dat dit die mens se strewe is om die hemel te bereik.

Ons glo dat dit ons eindbestemming is, en ons dink nog aan die hemel as *daar bo*. Maar ons leef in die ruimte-eeu en moet dus *daar bo* anders verstaan as die vorige geslagte. As gevolg van ons kennis van die heelal is dit duidelik dat ons die hemel nie direk kan plaas of vind nie. Die verhaal van die bouers van die toring van Babel wys ons nie net op die menslike strewe nie, maar ook op die feit dat die hemel nie menslik bereikbaar is nie. Deur eie moeite en op eie stoom gaan ons nie die hemel vind en ingaan nie.

Die vraag na waar die hemel is, kan met ander woorde nie sonder meer beantwoord word nie. Ons weet dat *daar bo* verwys na daar waar die mens nie kan bykom nie. Die hemel is die ruimte by God wat, menslik gesproke, op die mees onbereikbare plek denkbaar is.

1 Mei

Wat is die hemel?

Openbaring 21: 3

Die hemel is 'n helder lig, met strate van goud, 'n plek vol fonteine, 'n plek van soete genot..., daar waar die lam en die leeu saam wei. Die hemel is die ruimte wat God vir my by God self geskep het. Van al die voorstellings sou ons moet stel dat die laaste een die naaste daaraan kom om 'n indikasie te gee van wat hemel is. Die probleem wat daar met enige beskrywing van die hemel is, is eenvoudig dat dit te veel staatmaak op die sensoriese. Sensoriese verwys na dit wat ons met ons sintuie kan ervaar. Ons kyk byvoorbeeld na 'n foto van 'n skaapboud wat sag gebak is in die oond of ons luister na 'n beskrywing daarvan. Haal nou self 'n skaapboud uit die oond en ervaar die aroma daarvan. Proe aan die skaapboud. Hoe meer sintuie by my ervaring van die skaapboud betrokke is, hoe meer waardering en begrip het ek vir die skaapboud.

Hemel het met baie meer as net met vyf sintuie te doen. Dit is 'n totale ervaring, aangesien jy as totale mens by hierdie ewige ervaring betrokke gaan wees. Jy gaan God sonder struikelblok of tussenganger ervaar, totaal by God teenwoordig wees. Dit is met ander woorde nie moontlik om hemel te beskryf in terme van voel, hoor, sien, ruik, proe of in terme van emosies nie. Hoe onvoldoende dit ook al mag wees, moet ons volstaan deur te stel dat hemel jou ruimte by God is waar jy God absoluut gaan ervaar. Enige menslike verwysings gaan ver tekort skiet.

Ons sou hel in teenoorgestelde terme van die hemel kon beskryf. Die werklikheid van die hemel is net soveel groter en belangriker as dié van die hel, sodat ons eers moet kyk na die betekenis wat die woord hel vir ons het na aanleiding van die Heidelbergse Kategismus, Sondag 16 vraag en antwoord 44. Daar word op twee beliste maniere na Jesus se ervaring van hel verwys. Die eerste is dat Jesus 'n mate van hel ervaar het hier op die aarde tydens sy lewe wat een lang lyding was. Maar Jesus het ook die hel ten volle ervaar toe Hy aan die kruis uitgeroep het: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Op daardie oomblik het Jesus hel op die ergste ervaar. Daaruit kan ons aflei dat hel dieselfde betekenis as Godverlatenheid het.

Jesus se menswees was natuurlik alreeds 'n stukkie hel, want sy menswording het beteken dat Hy nie meer die goddelike teenwoordigheid ten volle ervaar het nie, net soos enige ander mens. En aan die kruis moes Hy die totale las van die mensdom se sondes op Hom neem, en toe het God Hom absoluut verlaat. Op daardie oomblik was Jesus sielsalleen in die hele heelal, en dit was hel.

Ons is gelukkig in dié sin dat ons nog nooit totaal Godverlate was nie. Ons het nog nooit hel ervaar nie, en al voel dit soms vir ons asof God ons verlaat, danksy Jesus se offer, verlaat God ons nooit nie.

Alhoewel ons in die ruimte-eeu baie bewus geword het van die feit dat ons nie die hemel êrens in die heelal kan vind nie, is dit eerder 'n oordrewe humanisme en die denke van die Neo-Marxisme wat mense daartoe lei om hemel hier op aarde te probeer skep. Dit gee aanleiding tot 'n vervlakking van hierdie wonderlike belofte van God. Jesus self word in hierdie pogings misbruik en verskeie pogings word aangewend om sy program te beperk tot 'n verbetering van mense se verhoudings en situasie hier op aarde. Alhoewel hierdie pogings lofwaardig is wanneer besef word dat dit ter wille van mede-menslikheid is, word dit as 'n skewe beeld weergegee wanneer die dood as die einde van alles gesien word. Ons moet daarteen waak dat ons nie so opgeslurp word in 'n humanisme dat ons begin twyfel aan die beloftes van God nie. Net omdat die mense wat hierdie beloftes verwoord het, dit anders gedoen het as

wat ons dit sal doen, beteken dit nie dat hierdie beloftes skielik nie meer geld nie. God se beloftes is nie gekoppel aan die gees van die tyd of die beeld wat deur mense geskep word nie. God se beloftes word deur God self gewaarborg. Ons glo in God en dit beteken ons moet aan 'n hemel glo as die ruimte wat vir ons by God geskep is.

4 Mei

Hoe lyk die hemel?

Openbaring 21: 22

Dit is waarskynlik 'n valse vraag om te stel. 'n Beter vraag sou in alle waarskynlikheid gewees het: *Hoe voel die hemel?* Of dalk selfs: *Hoe word hemel ervaar?* Dit wil voorkom asof hierdie vrae niks met die teksvers te make het nie, en tog skep die teksvers ruimte vir die verstaan van die konsep *hemel*. *Hemel* is daar waar God se teenwoordigheid absoluut ervaar kan word; daar is nie die nodigheid vir geboue of eredienste of vroomheid of stiltetyd of huisgodsdienste of.... nie.

Ons kan nie met eerlikheid stel dat ons weet hoe die hemel lyk nie. Dit is waarskynlik ook 'n beperkende idee om hemel net te wil beskryf in terme van dit wat gesien, gevoel of gehoor kan word. Deur die klem te plaas op die hemel as die onbeperkte ervaring van God, word ons denke oopgemaak vir die ware klem. God is die hemel en die hemel is God. Anders gestel, die hemel word nie omskryf in terme van dit wat ons as subjektiewe mense ervaar nie, maar deur die teenwoordigheid van God. Hemel word nie deur ons verwagtinge en hoop bepaal nie, maar deur die alles verheerlikende teenwoordigheid van God. Dit maak daarom nie saak hoe die hemel lyk nie, ons oë gaan net op God gefokus wees.

5 Mei

Wie gaan in die hemel wees?

Openbaring 14: 1

Die vraag kan anders gestel word deur te vra: *Wie ervaar hemel?* Dit is moontlik om hemel hier op aarde te ervaar. Daardie heilige oomblikke in die erediens wat so gewyd gevoel het dat almal getuig het: *God was daar teenwoordig*, is 'n goeie voorbeeld van dit wat ons te wagte kan wees. Hierdie ervaring is egter nie 'n voorwaarde om deel van die 144 000 te kan wees nie. By die aanhoor daarvan dat daar net plek vir 144 000 is, word ons ongemaklik.

Om die verwysing na hierdie getal te verstaan, moet ons onthou dat Openbaring baie sterk werk met simboliek. 144 is 12×12 , 1 000 is $10 \times 10 \times 10$ en 12 is 3×4 . Al hierdie getalle dui op volmaakt-

heid of allesomvattendheid. 1 000 is die perfekte kubus, 3 is die volmaakte getal en 4 is die hoofwindrigtings. 144 000 kan gesien word as die kombinasie van al hierdie getalle. Die simboliese waarde van die getal kan dan verstaan word as 'n begrip wat beteken almal. Anders gestel, die 144 000 verwys na 'n ieder en 'n elk van die gelowiges. Daarmee wil gestel word dat nie een van die gelowiges uitgesluit sal word nie. Daar is ruimte vir elke mens wat in die Here geglo het. Alle gelowiges, van alle tye, alle plekke, alle kerke, alle nasies en tale, sal deel wees van hierdie ruimte wat daar vir gelowiges is, die ruimte by God.

6 Mei

***Wanneer gaan ek
hemel toe?***

**Openbaring 22: 7;
Lukas 23: 43**

Naas die vraag na wie hemel toe gaan, is die vraag na wanneer dit gaan plaasvind, baie hoog op almal se lys van vrae. Veral tydens groot hartseer wat ervaar word wanneer 'n geliefde te sterwe gekom het, word die vraag na tyd belangrik. Dit is nogal ironies dat ons juis in terme van tyd vra na 'n buite-tydse bestaan. Ons wil weet wanneer tyd gaan ophou bestaan.

Die antwoord daarop is drieledig van aard. Die eerste deel van die antwoord is dat Jesus gou kom. Ons weet nie hoe gou nie, en dit is die tweede deel van die antwoord. Jesus sal soos 'n dief in die nag kom, want ons weet nie presies wanneer dit sal wees nie. Relatief tot ons eie lewens is dit egter baie gou. Ons tog na die hemel is so naby soos ons eie dood. Jesus se woorde aan die kruis kan nie ligtelik opgeneem word nie. Vir die man aan die kruis beteken dit in die eerste instansie redding en saligheid. Vir ons beteken dit dat dit nooit te laat is om tot bekering te kom nie, en dat jou dood vir jou persoonlik die dag van die opstanding word.

Ons sou lank kon redeneer oor die verloop van tyd, maar die persoon wat dood is, ervaar nie meer die verloop van tyd nie. Hy het so te sê uit tyd uitgeklim en die ewigheid van God betree.

Wanneer gaan ek hemel toe? Die dag wanneer ek sterwe, sluit ek by Jesus aan in sy koninkryk.

7 Mei

Wat is die laaste oordeel?

2 Tessalonisense 1: 3-12

Die laaste oordeel is een van die sake wat in vandag se denke al hoe minder aandag geniet. Waarskynlik kan verskeie redes aange-

haal word vir hierdie onwilligheid om die saak op te haal, maar die mees opvallende rede is seker die gees van akkommodasie wat in ons tyd heers om niemand te oordeel of veroordeel te word nie. Die Bybelse gedagte dat jy geoordeel gaan word met dieselfde oordeel as waarmee jy geoordeel het, het verander van **jy mag nie oordeel nie**, na **daar gaan geen oordeel wees nie**.

God se Woord maak egter geen geheim daarvan nie dat daar 'n laaste oordeel gaan wees. Hierdie laaste oordeel dui op die einde van die tyd. God gaan 'n definitiewe einde aan die geskiedenis maak, en by hierdie geleentheid gaan oor die mensdom, dit wil sê elke mens geoordeel word. Hierdie oordeel gaan deur God self gevel word, en elke mens se lewe en dade gaan beoordeel word. Die beoordeling gaan nie volgens die een of ander menslike standaard plaasvind nie, maar na dit wat God van die mens verwag het. Dit wil sê die mens gaan nie aan God voorskryf presies hoe hy beoordeel wil word nie. Mense se oordeel verander deur die eeue heen, maar God bly dieselfde van geslag tot geslag. Dit beteken dat ons kan weet dat elke geslag teen dieselfde stel reëls gemeet gaan word. Die werklikheid van die laaste oordeel kan nie weggeredeneer word nie, maar moet as 'n werklikheid oor ons lewens aanvaar nie.

8 Mei

***Wanneer is die
laaste oordeel?***

1 Tessalonisense 5: 3

Dit is 'n vraag wat beantwoord kan word, en tog ook nie. Soos reeds gestel, is die laaste oordeel 'n gebeurtenis wat deur God begin is en voleindig sal word. Ons kan met groot sekerheid stel dat dit aan die einde van die geskiedenis van die wêreld gaan gebeur. Ongelukkig is dit al wat ons kan stel. Die laaste oordeel se tydsberekening lê in God se hande. Al is daar baie mense, selfs Christene, wat na die *tekens van die tye* gryp, is dit 'n verkeerde beeld wat deur diegene voorgehou word.

Plato het eeue voor Christus reeds gekla dat die jeug totaal verlore is. Daar was nog altyd oorlog en vervolging. Die tyd tussen nou en die laaste oordeel is die genadetyd waarin baie mense met baie dade en wandade wegkom. Die dag van die laaste oordeel sal geen mens kan ontkom nie. Dit beteken dat op daardie laaste dag niemand sal wegkom met enige sonde nie, en dat almal verantwoording voor God sal moet doen. Die laaste oordeel kan enige dag of nag aanbreek. Dit help nie om plannetjies te maak en versoening en bekering uit te stel tot net voor die oordeel nie, omdat dit nie moontlik is om die

dag van die laaste oordeel te bepaal nie. Mense moet die tyd van genade eerder gebruik om met God versoen te raak.

**9 Mei *Wie gaan deur hierdie
oordeel getref word?***

Openbaring 14: 14-20

Dit is natuurlik 'n ope vraag of ons inderdaad moet praat van *getref* word deur die laaste oordeel. Vir die gelowige is dit 'n heuglike dag daar dit die ewige koninkryk van God inlei. Vir baie ander mense is dit egter 'n dag van vrees en bewing. Dit is 'n dag wat deur geen mens vrygespring gaan word nie.

Die feit dat die ateïs nie in God glo nie, maak nie dat God skielik ophou bestaan nie. Die ateïs se ongelooft beteken ook nie dat so 'n persoon van die laaste oordeel gaan ontkom nie. Elke mens, dit maak nie saak wat sy of haar verhouding met God is of was nie (al is dit by wyse van geen verhouding nie), sal deur God opgeroep word tot die laaste oordeel. Die Bybel leer ons dat dit 'n wêreldgebeurtenis gaan wees. God gaan die sekel op die aarde laat insteek; nie net 'n gedeelte nie, maar die hele aarde gaan deur die sekel geraak word. 'n Sekel het 'n soliede lem wat nie hier kan sny en daar kan los nie. Die beeldspraak is daarop gemik om op die feit te wys dat die oordeel alle mense gaan tref, ongeag hulle eie standpunt. God sal aan die einde van tyd aan almal bekend staan as die ewige God.

**10 Mei *Moet ek bang wees vir
die laaste oordeel?***

2 Petrus 3: 9, 12

Die groot geheim aangaande die laaste oordeel is eintlik 'n ope geheim wat ons rede tot groot rustigheid gee en ons moet motiveer om ander mense tot geloof te roep. Die geheim is naamlik dat dit moontlik is om op twee maniere voor die regterstoel te gaan staan. Aan die een kant kan jy vir die Here sê dat jy dink jou lewe was 'n goeie lewe. Dan word die boeke oopgemaak en gebalanseer, elke goeie daad en elke slegte daad word geweeg en teen mekaar opgeveeg. Ons weet almal dat die eindresultaat van so 'n proses die ewige dood moet wees, aangesien dit nie vir ons moontlik is om onself te red nie. Aan die ander kant kan ons voor die regterstoel gaan staan en sê dat ons in Jesus se Naam daar staan. Geen oordeel word dan oor ons uitgespreek nie anders as dat ons die regte besluit geneem het en die ewige lewe mag binnegaan.

Is die *laaste oordeel* nie dalk net 'n metafoor nie? Is dit nie net die troos wat gebied word aan die mense in vervolging om hulle hoop aan die lewe te hou nie? Is dit nie net 'n gedagte om die mense soeke na regverdigheid te verplaas, sodat die onregverdigheid van hierdie lewe aanvaar kan word nie?

Dit is waar dat die lewe onregverdig is, en dat 'n uitgestelde geregtigheid sekere mense sal kan tevrede stel, maar met die lyn van dié argumentasie word die punt gemis. Wederkoms en *laaste oordeel* is natuurlik metafore in dié sin dat ons woorde heg aan gebeurtenisse wat ons nie ten volle kan begryp nie. Maar soos reeds aangedui is, beteken dit nie dat met die gebruik van 'n metafoor dit wat gestel word, nie die waarheid is nie. Die punt waarom dit gaan, is beloftes wat God self gemaak het by monde van die psalmdigters en evangelieskrywers. God belowe dat Hy aan sy woord getrou sal wees. Een van hierdie beloftes is dat God 'n einde aan tyd, lyding en dood gaan maak. Omdat dit God self is wat hierdie beloftes maak, kan en moet ons dit ernstig opneem. Alhoewel dit ons ook groot troos gee, is dit nie die hoofrede om oortuig te wees van 'n laaste oordeel nie. Ons is oortuig van die laaste oordeel omdat God self dit aankondig en waarborg.

Hierdie vrae is nie maklik om te beantwoord nie, nie in die gemeenskap waarin ons vandag lewe nie, veral omdat ons al agtergekom het dat die waarheid meer as een gesig het en dat meer as een perspektief geldig kan wees. Ons kennis van ander godsdienste het ook gegroei en ons sien die magdom ooreenkomste tussen godsdienste raak. Ons kom daagliks in kontak met mense wat afgode aanbid of selfs ongelowig is, en tog baie ordentlik optree. Hulle tree soms meer voorbeeldig as sogenaamde Christene op! Neem hiermee saam ons onwilligheid om te oordeel, en ons het die teëlaarde vir die wanindruk dat alle godsdienste paaie teen dieselfde berg op is. Die media behandel godsdienste ook gelyk. Dit skep die indruk dat alle gelowe ewe geldig is.

Teenoor hierdie standpunt moet ons duidelik getuig: Daar is

slegs een pad teen die berg op, slegs een manier om by die Vader uit te kom, en dit is langs die kruis van Golgota. Daar is inderdaad geen ander ware God nie, en daar is nie ander geldige maniere om in die hemel (by God) te kom nie, anders as deur geloof in Jesus Christus. Dit moet duidelik gestel word dat ons hiermee nie besig is om iets anders te doen as om God se Woord na te praat nie. Dit beteken nie dat ons nou uit die hoogte veroordelend teenoor mense van ander godsdienste kan optree nie. Ons word intendeel daartoe geroep om hierdie waarheid tydig en ontydig aan hulle oor te dra.

13 Mei ***Diskrimineer ons nie deur te glo aan 'n laaste oordeel nie?*** **Handelinge 4: 19-20**

Die vraag sny dieper. Diskrimineer ons nie teen mense van ander godsdienste indien ons stel dat slegs Jesus die weg en die waarheid is nie? Oordeel ons nie oor mense indien ons stel dat hulle tot geloof in Jesus moet kom, anders gaan die laaste oordeel vir hulle verskriklik wees nie? Het ons nie eerder die taak om saam met hulle te werk om byvoorbeeld beter Moslems te wees nie?

Die feit dat ons glo dat daar 'n laaste oordeel sal wees en dit ook bely, maak ons vatbaar vir die beskuldiging van diskriminasie. Ons moet egter hierdie menslike perspektief ignoreer. Dit gaan nie om diskriminasie nie, maar om belydenis op grond van oortuiging. Ons moet onderskeid tref tussen diskrimineer en bely. Van die mense se kant af kan so 'n belydenis aanstoot gee, maar ons as gelowiges besef dat ons nie besig is om te oordeel of te diskrimineer nie. Ons is slegs daarop ingestel om oor te vertel wat ons by God self gehoor het. Ons kan nie anders as om aan God gehoorsaam te wees nie. Ons intensie is om mense tot geloof te roep, nie om teen mense te diskrimineer nie. Die feit dat mense dit so mag ervaar, beteken nie dat daar werklik deur ons gediskrimineer word nie, ons glo en bely bloot.

14 Mei ***Christus, my troos in lewe en in sterwe*** **Psalm 116: 1-6**

Ons is bang, bang vir die lewe. Daar is 'n goeie rede daarvoor. Ons lewe in 'n verskriklike tyd. Met ons en om ons gebeur ver-

skriklike dinge. Rampokkers en misdadigers bedreig ons lewe, vermoor medegelowiges en beroof ons, ons familie en kennisse. Dit het 'n negatiewe uitwerking op ons lewens. Dit laat ons beangs en bekommerd voel. Dit laat ons haat en vrees. Soos die psalmdigter van die outyd wil ons uitroep: *Bande van die dood het my omsluit, doodsangs het my aangegryp....*

Ons is ook bang vir die dood. Dit is so verskriklik om dood te gaan. Nee, sê die Godswoord, so 'n angstige gesindheid pas nie by God se kinders nie. Het julle dan vergeet dat julle met liggaam en siel aan My, julle getroue Saligmaker, Jesus Christus behoort, wat met sy kosbare bloed vir julle sondes ten volle betaal het en nie sal toelaat dat sonder die wil van die Vader, 'n haar van julle hoof sal val nie?

Bogenoemde is 'n belydenis deur gelowiges in 'n tyd toe die allerverskriklikste vervolging en lyding, selfs die dood, alledaags vir gelowiges was. In hulle angste word hulle gedra deur die feit dat God, die Vader, se beskerming hulle sal omvou; dat sy genadige hand hulle sal bewaar en sy liefde hulle sal versorg. En as hulle moet sterf, betree hulle nie die oneindige niks, of die einde van alles, of die smarte van die hel nie. Rein gewas met die bloed van ons getroue Saligmaker, sal hulle voortlewe saam met die opgestane Here en saam met God die Vader. Die dood sal hulle nie kan skei van die liefde van God wat daar in Christus Jesus ons Here is nie.

Dalk het ons met ons baie lewensprobleme en lewensbagasie van hierdie grootste waarheid vergeet!

*Weg dan alle vrees en smarte
Hy, ons Vader, is ons God
en sy Gees spreek in ons harte
van die Seun - die Man van smarte
Hy, ons voorspraak by ons God
Hy waak oor ons lewenslot.*

15 Mei Die dood is die laaste woord Johannes 11: 33-40

Ek glo ... in die wederopstanding van die vlees, en 'n ewige lewe. So bely ons elke Sondagoggend saam met die gemeente. Sommige kere bely ons 'n bietjie anders. Ons sê: *...ons verwag die opstanding van die ontslapenes, en die lewe van die toekomstige eeu.* Met hierdie belydenis sê ons nog iets wat ons nie graag in woorde wil stel nie. Ons erken die feitlikheid van die dood, die werklikheid van die graf.

Maar laat ons eers met u oor die dood praat. Sonder om te besef wat die dood is, sal ons nooit die wonderlikheid van die opstanding ten volle kan snap nie. 'n Mens moet die dood nie sagter probeer voorstel as wat dit is nie. Die dood is nie sag nie, dit is hard en skerp. Dit is so hard en so skerp dat dit ons stom slaan. Voor die dood het ons geen woorde nie en ons staan troosteloos in ons smart. Die dood is God se straf, sy oordeel oor my sonde. Die dood is die laaste woord oor hierdie lewe met sy verlede, sy volheid en sy mense. Die dood is die afsluiting van ons aardse bestaan. Dit is die einde, die slot.

In die buite-Bybelse godsdienste is daar een of ander ontsnapping van die dood. Party sê die siel is onsterflik, terwyl ander sê daar is 'n reïnkarnasie van die siel. Nog ander sê dat om te sterf, slegs 'n nuwe fase van die lewe is. So word baie weerligafleiers aangebied vir mense om nie die werklikheid van die dood te erken nie.

Die dood **is** die lewenseinde van die mens! Die dood is die straf en die eerste oordeel van God oor my sonde. Tog prewel die gelowige:

Ons verwag die opstanding van die ontslapenes....

As ons die doodsvalei betree

kom selfs ons beste vriend nie mee.

Maar Hy, die troue vriend in nood,

Hy bly by ons deur graf en dood.

16 Mei

**Die dood is nie die
laaste woord nie**

Johannes 11: 41-44

Die toornige God, wat ons ter dood veroordeel het as gevolg van ons sondes, is ook die barmhartige God wat aan ons die lewe wil skenk omdat Hy getrou is aan sy genadeverbond. Daarom weet ons dat die dood nie die laaste woord is nie. Ons glo dat die dood nie die lewenseinde is nie. Want God, ons Vader, is tot in die dood ons genadige God. En die genadige God se laaste woord oor die dood is nie **einde** nie. God se laaste woord oor die dood van sy mense is die Woord - die Woord wat lewe gee, Jesus Christus. Jesus Christus wat mens geword het om ter wille van mense die oordeel van God weg te neem. Die veroordeelde sondaar ontvang deur Jesus Christus vryspraak by God. En sy Woord en vryspraak gee vir ons deel aan God se belofte, naamlik dat ons sal lewe al het ons ook gesterwe.

Daarom is die dood nie meer die laaste woord nie, ons het 'n antwoord op die dood. Teenoor die dood wat verslind, staan Jesus Christus wat oor die dood en sonde die oorwinning behaal het.

Aan die grens van die lewe staan nie langer die dood nie, maar die belofte van opstanding en lewe.

Soos Christus uit die dood opgewek is, so sal ons ook opgewek word. Ons vrees God en nie meer die dood nie. Ons vrees die Here van die dood en in geloof weet ons dat die Here van die dood die genadige God is. So word ons wonderlik getroos.

*Ek bely dat hierdie liggaam
selfs tot stof en as vergaan,
op die laaste van die dae
weer verheerlik op sal staan
dan onsterflik, onverganklik
ken dit geen verderfenis;
dan is dit so skoon en heerlik
soos my Heer se liggaam is.*

17 Mei

***Ek het reeds gesterf
en opgestaan***

Romeine 6: 1-14

Om te sterf, is nie net 'n biologiese feit nie. Die Woord van God praat van 'n sterwe, 'n geestelike doodgaan lank voordat ons die graf ingaan. Dit is die afsterwe van ons sondige lewenswyse. Hy wat in Jesus Christus glo, volhard nie in 'n verkeerde sondige lewe nie. Die gelowige sweer dit af. Paulus skrywe dat ons dood moet wees vir die sonde. Ons moenie toelaat dat die sonde langer oor ons heerskappy voer nie. Ons moet ophou met ons sondige begeertes en sondige dade.

En soos Christus opgestaan het uit die fisiese dood, en soos ons daaruit gaan opstaan, moet ons as 't ware uit 'n sondige lewe opstaan. Ons wat dood is vir die sonde, gaan nou lewendig word vir God. Ons gaan tot sy eer lewe. Ons liggame gaan werktuie word vir diens aan ons Here. Ons gaan lewe in gehoorsaamheid aan God.

Baie keer wonder ons waarom die kerk so 'n klein invloed uitoefen in die wêreld. Min mense neem notisie van ons. Is dit nie omdat ons self nog dood is in ons sonde nie? Ons is dikwels 'n voorbeeld van die sonde. Ons is traag en skaam om lewendig te word vir die Here; om met ons dade ons geloof te bevestig; om as voorbeeld te wees van 'n Christelike lewenswyse.

*Neem my lewe, laat dit, Heer
U gewy wees meer en meer:
laat my hart gedurig juig
en van dankbaarheid getuig!*

Wat gebeur as ons fisies sterf? Daar is mense wat dink dat daar 'n skeiding tussen liggaam en siel plaasvind. Jy is nou 'n gees, 'n skim. Daar het vir jou sielebevryding gekom. Op aarde is 'n stoflike oorskot, 'n lyk wat slegs begrawe kan word. Jou siel word 'n gees wat los van die liggaam onsterflik voortleef.

Hierdie spiritualistiese denke is nie korrek nie. Dit is 'n stuk Griekse filosofie wat moderne Christene gebruik om die vreeslikheid van die dood te omseil. Daar in die kis word my geliefde weggebêre. Daar in die graf is my moeder of vader wat my grootgemaak het. Daar in die graf is die kind wat ek gebaar en opgevoed het. Daar lê nie 'n onpersoonlike siel of vreemde liggaam in die graf nie - dit is my geliefde. Geen blomme op en by die graf maak my hartseer minder nie. Die dood is vreeslik; dit is ontbinding en ondergang.

Maar vir gelowiges is hierdie saak hanteerbaar. Ons treur, maar nie soos mense wat nie hoop het nie. Alles word anders omdat Jesus Christus ook in die graf was. Jesus, ons Verlosser, het nie net gesterf nie; Hy is ook begrawe, Hy was ook in die graf. Dit was egter nie die einde nie, maar 'n nuwe begin. God het Christus, die Vleesgeworde, weer uit die dood opgewek. Wel op 'n nuwe, verheerlikte wyse, maar Christus staan op in die vlees, in liggaam en gees.

So sal dit met ons ook gebeur. Ons vergeet dikwels dat dit die liggaam ook is wat sondig. Dat ook die liggaam verlos moet word. Die vlees, die volledige mens, is vir God baie belangrik. Die liggaam word die tempel van God genoem, en dit is die tempel wat deur die dood afgebreek word. Maar dieselfde tempel wat in en deur die dood heen vasgehou word, sal by die opstanding weer herstel word. In 'n verheerlikte vorm, maar dit is my liggaam, my tempel, my vlees wat deur die dood heen herskep sal word en voor God sal lewe.

Sou die graf my nog laat bewe

Nee, ek weet op wie ek bou.

Jesus leef en ek sal lewe

Hy wat red, sal ook behou.

Hy is groot bo alle magte.

Hy is lig deur duister nagte.

Oor ons eie klein geloof

troon sy trou as Heer en Hoof.

Mense word op verskillende plekke begrawe. Vroeër was dit in die kerkhof. Dit was gewoonlik 'n stuk grond langs of naby die kerkgebou. Sommige plattelandse gemeentes het vandag nog 'n eie stuk grond waar hoofsaaklik lidmate begrawe word. Die gelowige wat in die kerk geleef het tot eer van die Here, wil steeds naby die huis van die Here, naby sy medegelowiges, naby die gemeente wees.

Die kerkhof het later die begraafplaas geword. Die begraafplaas is 'n plek van stilte, van gewydheid en respek. Dit herinner ons aan ons kortstondigheid, ons nietigheid, ons afhanklikheid. Die mens is soos 'n blom van die veld. Die gras verdor, die blom val af as die asem van die Here daaroor gaan. Ons lewe is inderdaad kort en nietig.

Maar die begraafplaas is ook 'n bewaarplek van ons bene, ons gebeente. Het u al opgelet hoedat die Bybelskrywers, veral in die Ou Testament, 'n hoë prys stel op die bewaring van 'n mens se gebeente? Die gebeente moet bewaar word. Lees gerus die geskiedenis rondom Abraham, Josef, Saul, die seuns van Rispa en andere se dood. Die vreeslike lot van koningin Isebel bestaan nie daarin dat die honde haar liggaam uitmekaar geskeur het nie, maar dat haar beendere nie in 'n graf tot ruste gekom het nie. In die Bybel is die gebeente op dieselfde wyse die setel van die lewe as die siel en die hart. Die gebeente is deel van my. dit is ek. Daarom die vreeslike straf van gelowiges wat verbrand is of teen diere moes veg. Dit is nie verniet dat ons Verlosser se bene nie aan die kruis gebreek word nie.

Ons word begrawe in die kerkhof, in die begraafplaas. Daar keer die liggaam, die vlees en bloed, tot die aarde weer; stof tot stof, maar die beendere bly. Hierdie beendere sal opgewek word en 'n nuwe geestelike liggaam ontvang op die dag wat deur die Here bepaal is.

'n Ander mooi naam vir kerkhof is dode-akker. Akker is 'n bekende naam wat ouer mense aan 'n ploegland gegee het. Ons onthou terme soos saai-akker en wenakker. Ons liggame word nou in die dode-akker gesaai. Maar soos die pit wat ons plant, uitloop en opgroei tot 'n welige plant wat baie saad, baie pitjies oplewer, so sal ons swakke, sterflike, stoflike liggaam as 't ware opgroei uit die saai-akker van die dood en met 'n pragtige, nuwe, maar ander gestalte tot in ewigheid lewe.

*Waar ons dikwels met geveen
saad al sugtend saci op aarde,*

*dra ons juigend op dié dag
volle gerwe, ryk in waarde.
Hierdie wêreld gaan verby -
laat ons dan aan God ons wy!*

20 Mei

**Die opstanding
uit die dood**

1 Tessalonisense 4: 13-18

Daar is nog een term waarmee 'n mens 'n begrafnis kan beskryf: *Die liggaam word ter aarde bestel*. Die aardse mens keer terug na die aarde, word stof soos waaruit hy geskape is. Die kind van die aarde kom tuis by en in moederaarde.

Maar die gelowige aardse mens het ook 'n Vader wat in die hemel is. Hierdie Vader is die almagtige God, die Verbondsgod, Skepper en herskepper van sy skepsels. Al is ons in die skoot van die aarde, rus ons tog in sy hand, hou Hy oor ons die wag totdat die groot dag van die opstanding uit die dood sal aanbreek.

Hoé dit sal wees, weet ons nie. Die Bybel se beelde is eenvoudige menslike voorstellinge. Onbeskryflik in mensewoorde; te wonderlik en heuglik om in hierdie wagtyd al te kan sê. Oor die **dat** twyfel ons nie; die **hoe** sal ons sien en beleef op daardie groot en wonderlike dag as God ons verlost sondaars opwek en by Hom neem.

In vers 18 skryf die skrywer: *Troos mekaar dan met hierdie woorde*. Ons wat vreesbevange in hierdie wêreld leef, ons wat in bange afwagting op die dood wag, ons einde is by God, ons Vader. Niks en niemand kan ons van sy liefde skei nie, die liefde wat daar in Christus Jesus geopenbaar is.

*Vader, onder heil en smarte,
Vader, as U ons bestraf -
U, die kenner van die harte,
lei ons deur die dood en graf.
Wat verander op die aarde,
u verbond hou ewig stand.
Ewig rus ek in u vrede,
veilig in u vaderhand.*

21 Mei

Die voorportaal

1 Timoteus 6: 11-19

Ek glo in ... 'n ewige lewe. Die kerk van Christus kom elke Sondag, die opstandingsdag van Jesus, bymekaar. Dwarsoor die wê-

reld, in duisendtalle, word kerkgeboue volgepak. Dan loof ons die Here. Ons sing saam en bid saam, ons bely en ons stel onself onder sy Woord. Ons verheug ons daarin om na God se Woord te luister. En deur die magtige werking van die Heilige Gees word ons geloof versterk, word ons geestelik bemoedig en verfris. Ons is reeds in die voorportaal van die hemel besig om God te loof. Iets van die ewige lewe breek op aarde deur. Die strydende kerk word oorwinnende kerk. Dit is nog ten dele, maar iets van wat in die ewige lewe gaan gebeur, vind reeds hier plaas.

Dit is nie al nie - nou volg die week met sy lewe en werk. Gesterk in die geloof, leef ons nou in gehoorsaamheid en dankbaarheid tot eer van die Here. Sy insettinge en opdragte is ons erns. Sy wonderskone Naam word deur ons geloof en geprys. Ons bid in groot erns: *Laat u Naam geheilig word - ook deur ons.* In swakheid, maar met groot ywer en verantwoordelikheid wy ons ons, na die mens gesproke, aan die uitbreiding van God se koninkryk en sy kerk. Ons bid moedig: *Laat u koninkryk kom. Maak my 'n medewerker van u ryk.* Ek rig my lewe na God se Woord. Met gedagtes, woorde en werke probeer ons om aan die wêreld iets te toon van wat in die hemel gebeur. Ons bid immers: *Laat u wil ook op die aarde geskied, net soos in die hemel.*

*My swakke dank- en smeekgebede -
wil dit genadig, Heer, aanvaar.
eens neem ek, swerwer in die hede,
my plek in by die eng'leskaar.
Dan jubel ek, verlos, o Heer,
met lofgesange tot u eer.*

22 Mei

Die hemel

Openbaring 4

...ons verwag ... die lewe van die toekomstige eeu. So bely ons in die Geloofsbelofte van Nicea. Ons bely dat die gelowige op pad is na sy ewige bestemming - die ewige lewe. Hieraan hoef ons nooit te twyfel nie. Dit is 'n belofte wat baie keer in die Bybel voorkom en met baie beelde beskryf word. Die ewige lewe word in baie skakeringe beskryf. Die beskrywings is baie beperk, want mensewoorde kan dit nie omskryf nie. Die mens se verstand kan dit nie omvat nie. Mense sal moeilik glo as die werklikheid aan hulle vertel word. Tog gaan ons probeer om enkele Bybelse gedagtes hieroor te bedink.

Om die ewige lewe te beërwe, beteken dat ons in die hemel sal

wees. Die hemel is die woonplek van God. Ons kan geen koördinaatslesing gee van waar dié plek is nie. Ons kan alleen sê dat dit daar is. Dit is 'n ruimte waar die ewige en almagtige God en Vader tot in alle ewigheid is. Dit is 'n onsigbare, geheimsinnige deel van die geskape kosmos waar die hemelwesens die ewige God dien en loof. Maar dit is ook die liefdesruimte waar God die opgewekte gelowige uit die dood sal omhels. Dit is die plek waar die verlore sondaar sal lewe, selfs al het hy gesterwe. Dit is die ruimte waarbinne die verbondsgeskiedenis voortgesit word.

Tog moet ons waak teen die gedagte dat die hemel 'n plek is soos 'n luilekkerland waar daar ewige geluksaligheid sonder enige aktiwiteit is. Die verlore gelowige sal beslis op 'n nuwe wyse voor God werk en leef. Ons gebed: *Laat u wil gedoen word in die hemel*, sal nou verhoor wees. Saam met die hemelskaar sal ons God loof en verheerlik. Soos Christus, ons Here, volkome gehoorsaam was aan die Vader, sal ons Hom ook in volle gehoorsaamheid dien.

*Soos die mense het die Christus
hier gelewe in die tyd;
soos die Christus sal Gods kinders
lewe in die ewigheid.*

23 Mei

In die paradys

Lukas 23: 40-43

Die woord en die beeld van die paradys is 'n ander Bybelse term waarmee die gelowige se uiteindelijke bestemming en aardse vol-einding uitgedruk word. Volgens geleerdés beteken paradys in die Persiese taal waaruit die woord stam, 'n ommuurde, afgeslote ruimte, 'n soort koninklike park. In Genesis het dit die betekenis van dié plek waar die skepping in volle harmonie en vrede met God leef. Dit is die plek waar die mens in 'n regte verhouding tot God leef.

Maar die mens het sondaar geword. Die onmiddellike en direkte verhouding met God is tot niet. Die ingang van die paradys word nou bewaak deur 'n vlamme swaard. Maar as gevolg van die trou van God, in weerwil van die mens se ontrou, word die paradys van die oertyd in die eindtyd terugverwag. Die paradys bestaan nou in die verborgenheid, maar ons sal weer in die eindtyd saam met God daar woon.

Paradys is nie net 'n plek nie, dit is ook 'n toestand. Dit is wat Jesus ook bedoel as Hy vir die rower sê: *Vandag sal jy saam met My in die paradys wees*. Hy verkondig aan sy medegekruisigde dat

hy volledig die vergifnis van skuld ontvang het. Van die oomblik af dat hy op Christus vertrou het, van die moment af dat hy Jesus as Verlosser bely het, van daardie oomblik af, van nou af, van vandag af, is die misdadiger se verskeurde verhouding met God herstel. Van vandag af is die paradys vir hom weer geopen. Van dié dag af sal hy saam met Christus wees. Om saam met Christus te wees, is om in die paradys te wees. Om saam met Christus te wees, dit wil sê as Hy aan ons dink en ons in die ligkring van God se genade kom, is die hoogste saligheid en heerlikheid. Dit is paradys.

*Nooit kan ons deur ons eie strewe
self voor die heilige reg bly staan;
U kruis, die boom van nuwe lewe,
het Edens poort weer oop laat gaan.*

24 Mei

**Die ewige lewe:
lid van God se volk**

**1 Petrus 2: 9-11;
Openbaring 7: 9-17**

Die vroeëre gelowiges het dikwels na hulleself verwys as vreemdelinge en bywoners. Hulle het dit nie soseer gedoen omdat hulle hulleself as wêreldvreemd gesien het nie, maar omdat die ou wêreld op hulle neergesien het, hulle gespot en vervolg het as gevolg van hulle geloof.

Vir die Jode was dit ondenkbaar om die Christene as volk van God te erken. Die voorreg om volk van God genoem te word, het die Jode net vir hulleself gehou. Die Romeinse owerhede het die gelowiges letterlik hulle burgerskap ontnem. Die eerste Christene was as 't ware soos mense in 'n vreemde land sonder regte of voorregte.

As vervolgde vreemdelinge en bywoners word die gelowiges egter deur God self as sy ware volk verklaar. Op aarde is hulle dalk van hulle burgerskap beroof, maar in die hemel het hulle besliste burgerskap. Al word die kosbare erfenis hulle op aarde ontsê - soos die geval was met die vervolgde gelowiges aan wie Petrus en Johannes skryf - sal 'n grote hemelse erfenis aan hulle uitgekeer word deur God self.

Johannes beskryf nou die gelowiges wat op hulle lewenspad baie tranen gestort en baie lyding ervaar het. Hulle het die geloofstryd gestry en ontvang nou hulle tuiste in die ewige vaderland. Die volk van God het tuisgekom. Die Joodse gelowige wat die tempel ontsê is as gevolg van sy geloof in Christus, kan nou dag en nag in die tempel kom. Die bekeerling uit elke stam, volk, taal en nasie wat

op die trekpad deur die wêreld blootgestel was aan honger en dors en lyding as gevolg van sy geloof, leef nou in die tente wat God opgeslaan het. Die gelowige wat sy klere in die bloed van die Lam gewas het, kan nou drink uit die fontein van lewende water. Elke mens wat sy geloof in Christus Jesus bely het, word as deel van die volk van God gereken en ontvang burgerskap van die hemel. Die gelowige wat volhard het, leef rondom die troon van God. Die lewe van die toekomstige eeu is 'n lewe in die nabye teenwoordigheid van God en die Lam, ons Here Jesus Christus.

*Ons het 'n toekoms saam met Jesus
die einde is maar die begin,
ons woon by God vir ewig in.
O saligheid nie af te mete
dààr is die vreemd'lingskap vergete
dààr is ons in die vaderland!*

25 Mei

***Die ewige lewe: deel
van God se huisgesin***

**Romeine 8: 14-25;
Openbaring 21: 7**

Daar is een belofte van God wat soos 'n refrein dwarsdeur die Bybel weerklink: Die gelowige sal tot kind van God gemaak word. Reeds by ons doop as kinders betuig en beseël die Vader aan ons dat Hy ons as sy kinders en erfgename aanneem. Dit is 'n heilige belofte met verreikende gevolge. God sal ons as sy kind in sy huisgesin opneem, beskerm, bewaar en seën. Hy skenk aan ons as sy kinders die vryspraak van die sonde en Hy gaan ons gelykvormig maak aan sy Seun. Dan wag daar vir ons verheerliking, die bevryding van ons verganklikheid en die ewige lewe.

Dié koningsbelofte word herhaal in die Openbaringboek. *Elkeen wat die oorwinning behaal, sal dit alles kry, en Ek sal sy God wees, en hy sal my seun wees.* Ons is nie slegs lid van die Godsvolk nie, nee, ons word deel van die koninklike gesin waar die ewige God Hom as my Vader openbaar en ek vir ewig as lid van sy huisgesin sal lewe.

Miskien moet ons ook van 'n ander kant na hierdie wonderlike saak kyk. Die verlore seun kom tuis. Na ons mislukte omswerwinge op aarde ontvang die genadige Vader ons terug in sy huis. Ons kindskap hou daarom onuitspreeklike vreugde en troos in, maar ook ontsaglike dankbaarheid en lof.

Hoeveel keer het ons nie tydens ons aardse lewe, in plaas van lof, ons verhouding met God vertroebel deur sonde, haat en onge-

hoorsaamheid nie? Met ons tuiskoms in die ewige lewe sal ons dankbaar ons lof en aanbidding bring.

*U apostels en profete
sien ek daar, met roem gekroon
al Gods kinders met die wete:
ons staan eind'lik voor die troon.
'n Ontelbaar grote skare
wat in soveel duisend jare
heengegaan het, bring hul Heer
dank, aanbidding, lof en eer.*

26 Mei Die ewige lewe: 'n nuwe skepping Openbaring 21

Die wonderlike van die ewige lewe is hoofsaaklik in twee sake geleë. Die eerste is dat die afstand wat tussen God en die mens bestaan terwyl die mens op aarde lewe, heeltemal wegval. Die klein, nietige skepsel mag in die teenwoordigheid van die ewige God lewe en bestaan. Die skeiding en afstand wat tussen Skepper en sondige mens bestaan het, val weg. Ons sal nie meer sterf as ons God sien nie, ons sal saam met Hom lewe.

Die tweede wat gebeur, is dat ons bekende wêreld wat aan nietigheid, ydelheid, verganklikheid en sondigheid onderworpe is, totaal vernuwe gaan word. God laat vaar of vernietig nie sy skepping nie, maar Hy maak dit nuut, Hy restoureer dit. 'n Koringkorrel word gesaai, en 'n volmaakte koringplant groei daaruit. Soos die mens in sy opstandingsliggaam dieselfde mens van vroeër was, so is die nuwe wêreld dieselfde wêreld.

In die taal van sy tyd probeer die skrywer van Openbaring om vir ons iets van hierdie nuwe wêreld weer te gee. Die twee groot hindernisse van sy tyd word weggeneem: Die see, wat gelowiges verhinder het om bymekaar uit te kom, sal nie meer daar wees nie. So ook die lug, die stuk ruimte wat tussen wêreld en hemel bestaan het en ons van God *geskei* het. Die woonplek van God is nou by die mense.

In verbondstaal word die nuwe wêreld verder beskryf: Die nuwe Jerusalem word die middelpunt van die ewige verbondsvolk. Die stad word nou die fisiese woonplek van God. Soos 'n vonkelende diamant skyn God se heerlikheid hiervandaan oor die ganse nuwe wêreld. Die ware lig vernietig die duisternis van sonde en verganklikheid vir altyd. In vreugde en vrede leef die verlore mensdom, die volk van God, sy kinders, by hulle God en Vader. Die

leed, smart, pyn en nood wat ons ken, is verby - God maak alles nuut!

Ek sien 'n nuwe hemel kom.

'n aarde nuut en vry.

Die see en al wat skei, verdwyn.

God self kom by ons bly.

27 Mei

Die vuurpoel

Openbaring 20: 11-15

Sal alle mense in die heerlikheid van die ewige lewe deel? Sal alle mense die onverganklike lewe van die toekomstige eeu saam met God smaak? Sal almal die heuglikheid van die nuwe wêreld beleef?

Nee. Die hemelse het 'n keersy. Daar is 'n ander verskriklike werklikheid, die poel van vuur. Dit is die plek vir hulle wat Christus Jesus verwerp het. Dit is die plek vir hulle wat minag-tend ongehoorsaam was aan die insettinge van God.

Die genadige God is ook 'n streng regter. Hy ontvang berouvolle sondaars en bekeerde gelowiges as sy kinders in sy ewige huis. Maar hulle wat Christus as die Verlosser verwerp het, word vir ewig deur Hom verwerp (Op 21: 8).

Hierdie plek van verwerping word in ons gedeelte die *vuurpoel* genoem. In ander tekste word ander benaminge gebruik, soos byvoorbeeld *buitenste duisternis*, *die onderaardse dieptes*, *die sjeool* (gebied van die dooies), *die tweede dood* en *hel*. Hoe dit werklik sal wees, weet niemand presies nie. Waaroor gelowiges saamstem, is dat dit 'n plek of toestand sal wees waar die mens van God verlate sal wees. Dit sal 'n plek wees waar God nooit weer aan die verwerpte sal dink nie. Hoe verskriklik moet dit wees om vir ewig van God verlate te wees. Hier op aarde kan jy nog, hoe erg dit ook al met 'n mens gaan, tot God bid en Hy kan jou nog red. Maar in die hel is die ongelowige vir altyd van die genade van God afgesny. Hoe verskriklik sal dit nie wees nie?

Wanneer die opstanding plaasvind, vind die oordeel van God plaas. Voor sy regterstoel word elkeen geoordeel op grond van sy daade. Die ongelowiges word vir altyd weggewerp. Ons as gelowiges word egter nie volgens ons daade geoordeel nie, maar op grond van wat Christus vir ons gedoen het. Dan kan daar net één uitspraak wees - lewe, ewige lewe by God. Volhard dus in die geloof. Ons erfenis is te kosbaar om dit te verloor.

Eenmaal sal Hy op die wolke,

Hy, die menseseur, weer kom

om te oordeel oor die dodes

en die lewendes alom,
elkeen na sy werk en wandel;
so beslis Hy ook my lot,
maar dit troos my: Hy, my regter
het my skuld betaal by God.

28 Mei

Koning, Heer en Hoof

Openbaring 11: 15-19

Jesús se kruisdood is nie die laaste wat ons van Hom hoor nie. By mense is die doodsberig altyd die laaste. Van Jesús hoor ons egter dat Hy opgestaan het uit die dood. Wanneer Paulus dus sê dat hy hom voorgeneem het om net Jesús as die gekruisigde bekend te maak (1 Kor 2: 2), dan bedoel hy duidelik: Jesús wat opgestaan het en leef is die gekruisigde wat hy verkondig. Daar word uitdruklik gesê: *Onthou altyd dat Jesús Christus, 'n nakomeling van Dawid, uit die dood opgewek is. Dit is die evangelie wat ek verkondig* (2 Tim 2: 8).

Niemand kan koning wees, heer wees en hoof wees in absolute sin as hy of sy nie uit die dood opgestaan het soos net Jesús nie.

Hy is Hoof van die kerk. Die kerk is die aardse liggaam van Christus waardeur Christus op aarde, nà sy hemelvaart, sy Woord verkondig. Hierdie liggaam, ons, moet dus aan die Woord van sy Hoof gehoorsaam wees, soos 'n mens se liggaam doen wat jou kop vir jou sê.

Ons het 'n onsterflike Hoof met 'n ewige Woord. Geen gevaar of nuwe uitvindsels, geen tegniek of wetenskap kan sy Woord ongedaan of onwaar maak nie. Daarom is Hy ons Heer in alles, die heerser oor die konings van die aarde, die Almagtige (Op 1: 5, 8; 4: 8; 5: 11-14; 15: 3; 16: 7, 14; 19: 6, 15; 21: 22).

Dat Jesús ons, die kerk, se Heer is, is bekend. Dat Hy egter ook die Heer van die wêreld is, moet aan die wêreld verkondig word. Dit is 'n eskatologiese verwagting, want alles behoort aan Hom (Ps 24: 1; 50: 12; Fil 2: 11; Kol 2: 10).

Jesús Christus, die Hoof en Heer van die kerk en die wêreld, is die Groot Koning oor die heelal (Ps 47; 48).

29 Mei

Kind en Koning

Openbaring 12: 1-6

Soos ons hulpelose mensekinders is, blootgestel aan vele gevare, misleidings en tragedies, sò het die ewige Seun van God ook mens geword. Hy was 'n kind soos ons, 'n mens soos ons, aan gevare en

versoekings blootgestel. Ja, die Satan het op Hom gekonsentreer.

Hoe smartlik is hierdie Kind, Jesus, in ons mensewêreld verguis, bespot en gemartel. Van sy geboorte af is Hy 'n hoerkind genoem. Die honger en dors van die alledaagse lewe het Hy deurworstel. Vervolging was sy lewensverwagting. Die kruisdood was sy bestemde vloek. Die Christene van die vroegste tyd het swaar gebuk gegaan onder die laster van die Jode, soos blyk uit plekke soos Handeling 18: 6; 26: 11 en 1 Timoteus 1: 13. .

Die vorstelike weergawe in Openbaring 12 van die geboorte van Jesus dien as 'n salwing vir die gekwete Christendom.

Ook vandag waar ons verag en bespot word oor ons geloof in die midde van 'n sogenaamde mondige wêreld van onverbeterlike beterveterigheid, lê die klemtoon van Openbaring 12 daarop dat die hemelvaart van Jesus die allesoortreffende is waaraan ons moet vashou.

Van Jesus se geboorte, lewe, lyde, dood en opstanding word in 'n enkele halwe vers vlugtig berig: *Sy het 'n kind in die wêreld gebring, 'n seun, bestem om al die nasies met 'n ystersepter te regeer* (Op 12: 5).

Die werklikheid van Jesus se ewige veiligheid en ons veiligheid word in Openbaring se hemelvaartsberig saamgevat: *Haar kind is egter weggeruk na God en na sy troon toe...* (Op 12: 5).

Ja, Jesus en hulle wat aan Hom behoort, is onoorwinlik. Hy is op sy troon. Hy is die Groot Koning.

30 Mei

Elia se hemelvaart

2 Konings 2: 11-15

Niemand op aarde was al in die hemel nie, behalwe Hy wat uit die hemel gekom het (Joh 3: 13). Vandag is dit deels nog so - niemand wat op aarde was, is in die hemel nie, behalwe Jesus wat ten hemele gegaan het. Maar wat dan van Elia?

Die Bybel praat gewoonlik van een van drie hemele: die woonplek van God, waar slegs Jesus Christus ingegaan het, soos die hoëpriester in die Allerheiligste van die tempel (Heb 8: 1-5); die sterrehemel (Ps 8: 3; Gen 1: 15-17); die wolkehemel, waar die atmosfeer is en die dou, reën, water, voëls en so meer (Gen 1: 20; 27: 28; Deut 33: 28).

Die omstandighede van Jesus se hemelvaart maak dit duidelik dat sy hemelvaart na die hemel van Goddelike heerlikheid en onbegryplikheid is.

Die omstandighede van Elia se hemelvaart, die wa van vuur met perde van vuur in 'n stormwind, die verwagting van die profetestudente dat hy êrens op die berge te lande gekom het (2 Kon 2:

16), dat almal Elia nog verwag (Matt 27: 49), dat hy nog 'n brief geskryf het (2 Kron 21: 12v), dui daarop dat Elia se hemelvaart na die wolkehemel was.

Nogtans is Elia se hemelvaart 'n afbeelding en skadubeeld (Heb 8), 'n prototipe van Jesus se hemelvaart.

Elia en Elisa se tog vooraf na Gilgal, Betel, Jerigo en die Jordaan, is as 't ware ook geestelike stasies waarlangs Jesus met ons gaan in sy geboorte, lewenswerk, lyde en dood voordat Hy ten hemele vaar.

Toe Elia ten hemele gevaar het, het sy mantel op Elisa geval. Na Jesus se hemelvaart word die Heilige Gees uitgestort. Dit is Christus se mantel wat op die kerk geval het.

31 Mei

Gebed voor hemelvaart

Johannes 17: 13-23

In Jesus se hoëpriesterlike gebed net voor sy gevangenneming en kruisdood het Hy ook oor die hemelvaart gebed: *Maar nou kom Ek na U toe* (Joh 17: 13).

Die vraag is: Waarom het Jesus nie maar die hemelvaart gelos en op die aarde gebly nie? Hoeveel voordeel sou ons nie gehad het nie as Hy nòu op aarde was te midde van al ons modernistiese opvattinge en gebruike! Sou al ons probleme nie sommer direk opgelos gewees het as ons Jesus se aardse adres gehad, sy e-pos of sy selfoonnommer nie!

Jesus het immers van die aarde af dikwels vir sy dissipels ingetree. Hy kon dit doen. Hy sê vir Simon byvoorbeeld: *Maar Ek het vir jou gebed dat jou geloof jou nie begewe nie* (Luk 22: 32).

Nee, Jesus het tereg ten hemele gevaar, want daar is 'n belangrike verskil tussen sy aardse intrede vir ons in die gebed en sy hemelse intrede vir ons in die gebed.

Die hoëpriesterlike gebed op die vooraand van Jesus se kruislyde bring die belangrike verskil tussen Jesus se aardse en hemelse gebede aan die lig. Dit is 'n unieke gebed. Hy is nog op die aarde vòr sy dood, maar gaan reeds van die sekerheid uit dat sy kruisiging, sterwe, begrafnis, opstanding, verskynings en hemelvaart feite is. Jesus sê self in sy gebed: *En Ek is nie meer in die wêreld nie* (OAV Joh 17: 11). So ook in vers 12: *Toe Ek saam met hulle in die wêreld was....*

Jesus se hemelse voorspraak vir ons is soos hierdie unieke hoëpriesterlike gebed, gegrond op feitlike reg. Hy wat die ewige Koning is, het dit verwerf om ons sondige en skuldige mense se Koning te wees. Hy is nie maar die hoof van 'n inligtingsdiens, 'n nooddiens of 'n adviesburo nie, Hy is die ewige Koning.

Hemelvaart is 'n hoogtepunt in die heilsgebeure. Daar is veral drie redes waarom hemelvaart 'n hoogtepunt genoem kan word.

Eerstens is die hemelvaart die grootste verskyning van Jesus nà sy opstanding uit die dood. Jesus het baie keer nà sy opstanding verskyn, byvoorbeeld aan Maria Magdalena, Maria van Joses, Johanna, Susanna, Jakobus, Petrus, die Emmausgangers, die dissipels sonder Tomas, die dissipels saam met Tomas, die dissipels wat visvang, die meer as 500 mense tegelyk by die see, en verskeie kere wat Hy saam met sy dissipels geëet het. Dit is die onbetwisbare bewyse dat Hy opgestaan het (Hand 1: 3). En die hoogtepunt van al hierdie verskynings is die hemelvaart. In ons alledaagse lewe kan niks ons vreugde vernietig nie. Ons lewe voortdurend op die hoogtepunt van die lewende Heer wat ons regeer.

Tweedens is hemelvaart 'n hoogtepunt omdat wanneer 'n koning gekroon word en die troon bestyg word, is dit 'n hoogtepunt vir die volk. Jesus se troonsbestyging en koningskap (Heb 1: 3; Matt 28: 19) duur nog steeds terwyl ons in welke omstandighede ook al vandag lewe, werk, stryd voer, vrees en ly. Daarom het Jesus as die Priester-Koning sy hande met hemelvaart uitgebrei en die seën van sy offerdood op ons gelê. Trouens, sy seënende hande en priesterlike voorspraak duur totdat Hy weer kom.

Die derde rede waarom hemelvaart 'n hoogtepunt is, is die feit dat hemelvaart 'n soort kleedrepetisie is. Die hemelvaart is 'n kleedrepetisie van die wederkoms. Daarom hoef ons nà hemelvaart nie verlore en eensaam te voel nie. Intendeel - ons is mense van verwagting.

As vernederde Seun het Jesus die Vader verheerlik. *Ek het U op die aarde verheerlik deur die werk te volbring wat U My gegee het om te doen* (Joh 17: 4). Deur die kruis en opstanding het Hy God se Naam en Woord bekend gemaak (vers 6, 8, 14, 26). Tweedens het Hy ook sy dissipels in God se Naam bewaar (vers 12). Derdens het Jesus sy dissipels met 'n boodskap die wêreld ingestuur (vers 18). Vierdens het Jesus die eenheidsbeginsel van die gemeenskap van die gelowiges met sy dood en opstanding gevestig (verse 11, 21-23). Dit, en nog meer, het Jesus gedoen en sò God verheerlik. Ook ons kan God nie anders verheerlik nie as om in ons omstandighede te doen wat God ons in sy Woord leer.

Dit is nie net Jesus as vernederde Seun wat mens geword het, wat die Vader verheerlik nie. Ook as verheerlikte Seun wil Jesus die Vader verheerlik. Dààrvoor was die hemelvaart nodig. Want hemelvaart is nie net die verheerliking van Jesus nie. Jesus bid: *Verheerlik U my nou ook by U, Vader, met die heerlijkheid wat Ek by U gehad het voordat die wêreld bestaan het* (Joh 17: 5, 24). Jesus as Seun van God is van ewigheid af: *Dit verseker Ek julle: Voordat Abraham gebore is, was Ek al wat Ek is* (Joh 8: 58). Dat God die Seun ewig verheerlik (Joh 8: 54), en nou na sy menswording weer vir ewig verheerlik, is omdat God met Jesus se hemelvaart Jesus se middelaarsreg bevestig. Hemelvaart is 'n bevestiging en verheerliking van alles wat Jesus vir ons gedoen het (1 Tim 3: 16).

Hemelvaart is die verheerliking van Jesus, maar ook die verheerlikte Jesus se verheerliking van God. *Verheerlik u Seun, sodat die Seun U kan verheerlik* (Joh 17: 1).

3 Junie Verheerliking van Johannes 17: 9-11; 22-26 **die mens**

Die verheerliking, om in die heerlijkheid van God opgeneem te wees, onder God se heerskap te staan en in sy glorie te deel, is nie net iets wat God met sy Seun doen nie. God het sy Seun van ewigheid af verheerlik en nà sy menswording weer met die hemelvaart tot in ewigheid.

Verheerliking is ook nie net iets wat die Seun aan die Vader doen nie. Hy het inderdaad as vernederde Seun die Vader verheerlik. Hy het as verheerlikte Seun ook die Vader verheerlik. Dit het ons in die vorige dagstukkies uiteengesit.

Verheerliking het egter nog twee ander fasette. Eerstens dat die gelowiges God verheerlik - en nie net die Vader nie, maar ook die Seun. In Johannes 17 vers 10 staan: *Almal wat aan My behoort, behoort aan U; en wie aan U behoort, behoort aan My; en Ek word deur hulle verheerlik.*

Omdat die gelowiges aan die Seun en die Vader behoort, verheerlik ons Vader en Seun. Om die Seun te verheerlik, is om te doen wat Hy van ons verwag. Dit het sy troue dissipels elke dag gedoen. Hy is ons Heer wat ons verlossing vir ons verdien het, ons van die sonde losgekoop het om sy vrye knegte te wees. Ons verheerlik dus nie net God nie, maar ook God wat mens geword het, die mens, Jesus. Dit is die verheerliking van die mens.

Wonder bo wonder is die tweede faset van verheerliking waarna ons

nog moet verwys, die verheerliking van mense, die gelowiges, die Christene. Jesus sê: *Die heerlikheid wat U My gegee het, het Ek ook aan hulle gegee...* (Joh 17: 22). In die eenheid met Christus is ons ook kinders van die Vader en word ook ons verheerlik tot in ewigheid.

Die verheerliking van die mens lê alleen in Christus opgesluit (Rom 8: 30).

4 Junie

Weessondag

Matteus 25: 1-13

Die kerk het in die ou tyd van die Sondag na hemelvaart vòòr Pinkster gepraat as Weessondag. Die redenasie is dat Jesus ten hemele gevaar het en nie meer liggaamlik by die kerk was nie, en dat die ander Trooster, die Heilige Gees, nog nie uitgestort was nie.

Inderwaarheid is die kerk nooit wees nie. Jesus se Woord en Gees, al was die Gees nog nie uitgestort nie, is altyd by die kerk (Joh 14: 18; Matt 28: 20). Tewens, die kerk lewe in verwagting en nie as wese nie.

Baie dinge van Jesus se wederkoms weet ons nie. Ons weet nie die tydperk en tydstip nie, nie die detail of klein besonderhede nie. Maar een ding weet ons: Hy sál kom (Hand 1: 11)! Ons weet ook dat ons Hom sal sien. Hemelvaart en wederkoms is nie onsigbare geestelike gebeure nie, maar sigbare realiteite. *Nadat Hy dit gesê het, is Hy opgeneem terwyl hulle dit sien, en 'n wolk het Hom weggeneem, sodat hulle Hom nie langer kon sien nie* (Hand 1: 9). *Terwyl ... hulle nog stip na die hemel kyk, vra die engele ... waarom staan julle so na die hemel en kyk? ...Jesus ... sal net so terugkom soos julle Hom na die hemel toe sien opgaan het* (Hand 1: 10-11). Sien u hoe lê die klem op die sigbare?

Hemelvaart is, soos in 'n vorige dagstukkies reeds gesê, 'n kleed-repetisie van die wederkoms. *Hierdie Jesus wat van julle af na die hemel toe opgeneem is, sal net so terugkom soos julle Hom na die hemel toe sien opgaan het* (Hand 1:11).

Ons is nie wees in 'n wêreld van wetenskap, genot, tragedie en Goddeloosheid nie. Met ons lewens vol geloof soos lampe vol olie, wag ons op die koms van die Heer.

5 Junie

Die Heilige Gees is Persoon

Matteus 1: 18-25

Met Persoon bedoel ons iemand wat Ek kan sê en in vryheid self handel.

In die Apostoliese Geloofsbelydenis word twee keer na die Heilige Gees verwys. Die tweede keer is in die derde afdeling waar dit oor die Heilige Gees gaan. Die eerste keer is in die tweede afdeling waar dit oor Jesus gaan en wel oor sy geboorte: *...wat ontvang is van die Heilige Gees.*

In die gelese gedeelte word twee keer gestel dat Maria se swangerskap van die Heilige Gees gekom het (vers 18, 20). Die Heilige Gees handel dus in vryheid self. Hy maak lewend (Joh 6: 63); Hy doen wonders (Hand 2: 4); Hy deel gawes uit (1 Kor 12: 8-11); Hy oortuig (1 Kor 12: 3). Die Heilige Gees sê van Homself *Ek* in sy opdrag aan Petrus, en dat *Hy* die drie mans na Petrus gestuur het (Hand 10: 19, 20).

Opvallend is dit dat in Handelinge dikwels berig word hoe die Heilige Gees in die lewe van die kerk aan die kerkmense sê wat om te doen. Petrus verantwoord hom in Jerusalem dat dit die Heilige Gees is wat vir hom gesê het om die evangelie aan die heidene te verkondig (Hand 11: 12). En dit was die Heilige Gees wat in Antioigië gesê het dat Barnabas en Saulus op sendingwerk moet uitgaan (Hand 13: 2).

Die woord *gees* is grammatikaal onsydig, tog word as voornaamwoord vir die Heilige Gees in die Bybel telkens die manlike vorm *Hy* gebruik, soos in Johannes 16: 13: *Wanneer Hy kom, die Gees van die waarheid, sal Hy julle lei.*

6 Junie

Die Heilige Gees is God

1 Korintiërs 6: 15-20

Die Heilige Gees is nie maar die krag en waarheid en wysheid en liefde van God nie. Al hierdie dinge beskryf wel die werke van die Heilige Gees, maar is nie sy wese nie. Sy wese is God. Hy is 'n Goddelike Persoon. Daarom kan ons Hom weerstaan (Hand 7: 51), bedroef (Ef 4: 30) en laster (Matt 12: 31).

Omdat die Heilige Gees 'n Goddelike Persoon is, woon Hy, soos alleen van God gesê word, in 'n tempel, en dit is ons gelowige bestaan, ons liggaam (1 Kor 6: 19). Daarom moet ons ons lewe rein hou.

Omdat die Heilige Gees 'n Goddelike Persoon is, word van Hom gesê dat Hy die profete as God voorsê wat hulle vir die volk moet sê. Paulus sê dit aan die Jode in Rome: *Hoe waar is dit tog wat die Heilige Gees by monde van die profeet Jesaja vir julle voorvaders gesê het* (Hand 28: 25; Jes 6: 9)!

Dit is die Heilige Gees wat 'n verskeidenheid van genadegawes aan die gelowiges gee - omdat Hy God is en daarom kan ons stand hou deur alle grille en wille van die wêreld deur (1 Kor 12: 4).

Ons moet let op ons integriteit as gelowiges in die wêreld van verleidinge, want om soos Ananias en Saffira vir die Heilige Gees te lieg, is om vir God te lieg (Hand 5: 3, 4). Die Heilige Gees wat ons begelei, is God.

7 Junie

***Die Heilige Gees is nie
die Vader of die Seun nie***

1 Petrus 1: 10-12

Die Heilige Gees is 'n selfstandige Persoon van God. Daarom reëneer die Heilige Gees met ons deur die Woord en ons gebed. Omdat die Heilige Gees voortdurend in die Bybel ook die Gees van God genoem word en selfs die Gees van Christus (Matt 3: 16; 1 Pet 1: 11), kan ons maklik die fout begaan om te dink die Heilige Gees is nie 'n selfstandige Persoon van God nie!

Maar by die doop van Jesus hoor ons van die Vader wat sê: *Dit is my geliefde Seun*, en die Gees van God wat soos 'n duif neerdaal (Matt 3: 16). Dit is dus drie onderskeie Persone. Jesus sê ook: *Ek sal die Vader vra, en Hy sal vir julle 'n ander Voorspraak stuur (die Heilige Gees)...* (Joh 14: 16, 26). Die Heilige Gees is 'n derde Persoon, onderskeie van die Vader en die Seun, wat deur die Seun van die Vader af na die kerk gestuur is (Joh 16: 7).

Omdat die Heilige Gees 'n derde onderskeie Persoon van God is, begin ons Apostoliese Geloofsbelydenis die derde deel om te sê: *Ek glo in die Heilige Gees* - soos die eerste twee dele begin met: *Ek glo in God die Vader ... En (ek glo) in Jesus Christus*.

Die Niceense Belydenis sê dat die Heilige Gees Heer en Lewendmaker is (Gen 1: 2; Joh 3: 5-8). Die Atanasiaanse Belydenis sê in artikel 5: *...want die persoon van die Vader is 'n ander, van die Seun 'n ander (en) van die Heilige Gees 'n ander...*

God openbaar Hom sò aan ons tot ons grondige heil en omvangryke troos.

8 Junie

***Die Heilige Gees is een
met die Vader en die Seun***

Matteus 12: 25-28

God is een en Hy is eenheid (Deut 6: 4; Joh 17: 21; 2 Kor 13: 13). Die onderskeie eienskappe van die drie persoonsgewyse bekendmaking van God self, skei nie die drie Persone van mekaar af nie. Die persoonlike eienenskap van die Vader byvoorbeeld dat Hy vaderlik genadig is, onthef nie die Seun en die Heilige Gees van hulle

Goddelike genade nie. Dat dié Seun die Regverdige is en dat geregtigheid 'n persoonlike eienskap van Hom is, ontdoen nie die Vader en die Heilige Gees van regverdigheid en geregtigheid nie. Dat die Heilige Gees die persoonlike eienskap het van liefde wat Hy ook in ons instort en waarmee Hy ons oorhaal en oortuig, ontnem nie die Vader of die Seun van liefde nie.

Gebrekkige onderskeiding van die andersheid van die drie Persone bring mee dat byvoorbeeld Hervormers Vaderaanbidders kan wees wat met eensydige godsdienstigheid dalk die volkskerkgedagte alleen beklemtoon; die Gereformeerdes dalk Christenaanbidders kan wees wat eensydig dalk 'n Christelike wetenskap beklemtoon; en dat Nederduitse Gereformeerdes dalk Heilige Geesaanbidders kan wees wat eensydig Pinkstergeoriënteerd kan wees.

Daar is 'n vervlegtheid van die werkinge van die drie Persone (Matt 12: 25-28; Joh 6: 44; 16: 13-15; 1 Kor 12: 3). Hulle is van ewigheid af wesenlik van mekaar en persoonlik vir mekaar in absolute sin. Hulle is één God (Joh 14: 6, 9; 17: 1, 2).

Ons het in alle omstandighede 'n driedubbele Goddelike sekerheid van ewige verlossing.

9 Junie

Die werk van die Heilige Gees

Romeine 8: 26-30

Die Heilige Gees is die Uitvoerder van die Drie-enige God se werk in die onbepaalde ruimte en tyd.

In die algemeen bewerk die Heilige Gees die skoonheid van die skepping (Ps 8: 2; Job 26: 13), die wonderbou van plant en dier en mens (Ps 104: 30; Jes 32: 14, 15; Ps 139: 4; Job 39: 4); die goeie kunssin van die mens (Eks 31: 2, 3); die regverdige regeervermoë van owerhede (Num 11: 17; Hand 6: 5, 6); en so meer.

Wat ons verlossing betref, werk die Heilige Gees as Leraar (1 Kor 2: 13; Joh 14: 26; 16: 13; Luk 12: 12). Deur hierdie leraarswerk maak die Heilige Gees ons deur 'n opregte geloof deel van Christus en al sy weldade.

Die Heilige Gees bring ons nie alleen tot die geloof in Christus nie, maar vertroos ons ook in alle leed en vreugde (Joh 14: 16, 26; 16: 7). As Trooster is die Heilige Gees eintlik ons Advokaat. Hy pleit vir ons, Hy tree vir ons in. Ja, Jesus wat ten hemele gevaar het, pleit daar vir ons (Rom 8: 33). Maar hier by ons is dit die Heilige Gees wat vir ons pleit (Rom 8: 27).

Die Heilige Gees is ons Gas en Vriend (1 Kor 3: 16; Joh 14: 16, 23) wat altyd by ons bly en in alles ons lei en toerus.

Ons hoef ons vir die nuwe eeu en derde millennium nie op mense of wetenskap en tegniek te verlaat nie.

10 Junie

***Sonde teen die
Heilige Gees***

Matteus 12: 28-32

In die Ou Testament lees ons in die Hebreeus van die sonde met 'n opgehefde hand, 'n hand wat 'n doodslag maak, nie per opslag nie, maar bepland. Sulke moedswillige sonde was onvergeeflik (Num 15: 30; Deut 17: 12; Ps 19: 14).

Die Fariseërs beskuldig Jesus daarvan dat Hy met Satanisme besig is (Matt 12: 24). Die Fariseërs, juis omdat hulle die skrifte ken, is nie onkundiges aangaande die Messias nie. Hulle beskuldiging is dus moedswillig, berekend en aanhoudend - en daarom onvergeeflike sonde (Mark 3: 22; Heb 6: 4-6; 10: 26-31; 1 Joh 5: 16).

Om soos Dawid en Petrus te sondig, is growwe sonde. Dit bedroef die Heilige Gees. Al ons sonde bedroef die Heilige Gees (Ef 4: 20; vergelyk die Dordtse Leerreëls 5.5). Maar Judas se berekende, gedetermineerde en moedswillige poging om Christus se verlossingswerk te dwarsboom, maak van hom 'n duiwel (Joh 6: 70). So 'n optrede staan gelyk aan die sonde van engele (2 Pet 2: 4; Judas 6; Jes 14: 12-14; Es 28: 15; vergelyk NGB, art 12). Die Satan word nie gered nie (Joh 17: 12).

Om onberouvol doelbewus en aanhoudend te sondig, is nie maar net om te sondig teen die Heilige Gees nie, maar om te sondig ten spyte van die Heilige Gees. Dit is onvergeeflik.

Mense wat bekommernis, angs en berou oor sonde het, word om Christus wil van hulle sonde vergewe.

Wie hom of haar daarvoor bekommer of hy of sy nie dalk die sonde teen die Heilige Gees, die onvergeeflike sonde, gepleeg het nie, het nie.

11 Junie

Pinkstersondag

Handelinge 2: 1-13

Voor sy hemelvaart het Jesus sy dissipels belowe dat hulle krag sal ontvang (Hand 1: 8). Met die geestelike dinamiet van die Heilige Gees sal hulle monde oopgeruk word om die evangelie te verkondig; hulle hande sal losgeruk word van ydelheidswerke; hulle voete sal weggeruk word van die weë van ongeregtheid.

Die tekens by die uitstorting van die Heilige Gees van wind en vuur onderstreep die feit dat die toerusting, die gemeentebou-kursus, die kerk-wees-kwaliteite van die Heilige Gees kom. Die geluid van die geweldige stormwind dui op die omvangrykheid van die roeping van die begeesterde kerk. Nie net die vertrek of die huis waar die dissipels was, word met die geluid gevul nie, maar deur ons verkondiging moet die hele wêreld die geluid van die evangelie hoor. Soos die gelui van kerkklokke oor die hele wêreld beier, moet die evangelie oor die hele aarde dawer. Ja! *So sê die Here die Almagtige: Nog een keer, binnekort, sal Ek hemel en aarde, see en land laat bewee* (Hag 2: 6).

Vuur spreek van God se oordeel oor die nasies, maar ook van loutering en suiwering waar God se oordeel oor Jesus Christus in ons plek aanvaar word. Dan verwarm die Heilige Gees ons hart en ons ontbrand in liefde vir God en ons naaste. Die vuur van God se Gees verander ons van armsalige praters oor die Bybel tot verbasende predikers met vurige tonge soos Petrus en die Christene op Pinksterdag.

12 Junie

***Die Heilige Gees
en die Woord***

2 Timoteus 3: 10-17

Die wet, die skrifte en die profete van die Ou Testament, dit wil sê die hele Ou Testament, asook die Evangelies, die Handeling, die Briewe en die Openbaring van Johannes, dit wil sê die hele Nuwe Testament, is kanoniek (vergelyk 1 Kor 2: 9-14). Daarmee bedoel die kerk dat hierdie boeke, dit wil sê die Bybel, die Woord van God is. *Ons bely dat hierdie Woord van God nie deur die wil van 'n mens gestuur of voortgebring is nie, maar die heilige mense van God het dit, deur die Heilige Gees gedrywe, gespreek, soos die heilige Petrus sê (2 Pet 1: 21) (NGB, art 3).*

Dit was die Heilige Gees wat byvoorbeeld die profete, die psalmdigters en al die skrywers van die Bybel geïnspireer het. Daarom sê ons Skrifgedeelte dat die hele Skrif (vergelyk ook 1 Tim 4: 1) deur God geïnspireer is, letterlik Godgeasemd is.

Die Bybel is die Woord van God, die geskrewe Woord. Maar as geskrewe Woord is dit die getuienis van die lewende Woord van God, Jesus Christus. Jesus Christus is die lewende Woord van God wat van die begin af was (Joh 1: 1-14); deur Wie alles geskep is (Kol 1: 16). Die Woord van God, Jesus Christus, en die Gees van God en van Christus, die Heilige Gees, is in 'n onskeibare eenheid.

Daarom verwag ons nie die werkinge, die leiding, die troos, beskerming en voorspraak van die Heilige Gees buite ons verbondenheid met die Woord nie. Woord en Gees is aan mekaar verbonde. Ons verbondenheid aan die Woord is ons sekerheid van verbondenheid aan die Gees - en ons veiligheid tot in ewigheid.

13 Junie *Die Heilige Gees en geloof* 1 Korintiërs 12: 1-3

Sonder die Woord en sonder die Heilige Gees word niemand 'n gelowige nie. Geloof en Woord en Gees is 'n Drie-eenheid wat God in die gelowige handhaaf (Matt 16: 17; Joh 16: 8; 1 Kor 12: 3).

As die Heilige Gees die oorruiging van die geloof aan ons gee in die herskeppende waarheid van die Woord, is geloof nie 'n vernuwing deur myself of deur die dominee of deur 'n kursus of deur my verstand of deur my gevoel nie. Die kerk is ons moeder waarin ons gebore word, gevoed en versorg word, maar die Gees en die Woord verwek ons geloof en handhaaf dit.

Die middele waardeur die Heilige Gees die geloof in ons verwek en in stand hou, is genademiddele. Hy skenk dit. Ons maak dit nie, en ons verdien dit nie. God het in Christus dit vir ons voorberei. Hierdie genademiddele is die Woord en die sakramente.

Waar gepreek word, beweeg die Gees. Dit dring ons harte binne, breek dit, verander dit, verlig dit, verryk dit en vul dit met geloof, hoop en liefde.

Waar gedoop word, is die Gees in aksie om te verseker en te verseël; om 'n sigbare teken van die bloed van Christus, die water, te gebruik tot simbool van die water van die ewige lewe. So word ons geloof gevoed en in stand gehou (NGB, art 33). Hierdie teken van die genadeverbond (HK vraag en antwoord 74; DL 1.17) ...*dien vir ons tot 'n getuigenis dat Hy ewig ons God en genadige Vader sal wees* (NGB, art 34).

In die nagmaal is dit die Heilige Gees en die Woord wat ons die liggaam en bloed van Christus in brood en wyn laat onderskei. So voed Hy ons dan met hemelse spyse (NGB, art 35).

Deur Woord en Gees gaan ons gelowig die derde millennium binne.

14 Junie *Die Heilige Gees en gebed* Romeine 8: 26-30

Ons aandeel aan 'n gebed raak hoofsaaklik ons voorbereiding vir die gebed. Omdat gebed die vernaamste deel van ons dankbaarheid oor die verlossing is (HK vraag en antwoord 116), is dit die

klankbord in ons wat die trefslag van die Woord 'n weerklank gee.

Ons moet dus die Woord van God ken en met 'n nederige gesindheid bid. Ligsinnigheid in die gebed is strydig met die eerbied vir die majesteit van God. Daarom kan ons nie met grootpraterij, selfversekerdheid en spoggerigheid voor God verskyn nie. Selfs nie al sou ons in skynootmoed soos die Fariseër bid: *O God, ek dank U dat ek nie soos ander mense is nie...* (Luk 18: 11).

Nee, Calvyn sê elke hoenderhaan skud eers sy vere voor hy kraail. So moet ons ons voorberei om nederig voor God te verskyn.

Aan die begin van Romeine 8 word twee lewensweë genoem: om volgens die sondige natuur te lewe of beheers deur die Gees (vers 4, 5).

Die dilemma van die gelowiges is oor wát ons moet bid en doen in hierdie tyd wat die hele skepping in barensnood is op die openbaarmaking van die kinders van God (Rom 8: 19, 22)? Moet ons bid om verlossing uit die nood, verligting van die nood, vergenoegdheid in die nood, volharding in die stryd, verkorting van ons lewe en so meer? Die Heilige Gees help ons hierdie lewensommetjie saam optel, kom ons swakhede te hulp. Hy verlig ons hart, versterk ons gees, verbind ons met Jesus Christus.

As die Gees die Woord van God aan die Bybelskrywers ingegee het, kan dit net dieselfde Gees wees wat die ware weerklank daarvan in ons gebede skep.

15 Junie

***Die Heilige Gees
en goeie werke***

Johannes 16: 12-15

Ons doen nie goeie werke om verlos te word nie. Daarvoor is ons sonde te groot om dit self met ons goeie werke reg te stel. Ons doen nie goeie werke om God se guns te wen nie, want daarvoor is God te groot dat ons iets vir Hom sou kon verdien. Ons doen nie goeie werke om aansien by mense te verwerf nie, want daarvoor is aansien te verganklik en op die ou end van nul en gener waarde.

Dit is alleen uit genade dat ons deur Christus uit alle ellende verlos word. *Dit hang dus nie af van 'n mens se wil of strewe nie, maar van God wat barmhartig is* (Rom 9: 16). Ons goeie werke is vanselfsprekende dankbaarheid wat die Heilige Gees tot ons lewensgestalte maak. Die Heilige Gees vernuwe ons tot die ewebeeld van Christus en daarvan is ons goeie werke 'n integrale deel (vergelyk HK vraag en antwoord 32). Die Heilige Gees vernuwe ons deur ons te lei. Hy lei ons in die hele waarheid en bring ons tot die fontein van die water van die lewe, die Woord. Hy buig ons om te drink uit

hierdie lewensbron. Hy versadig ons met die brood van die lewe en les ons dops, sodat ons gevoed en verkwik kan lewe en werk.

Ons goeie werke is God se werke. Ons goeie lewe waarvan ons gebede die hart is, is die weerklank van God se Gees in ons. Dit is niks vir ons om oor te roem nie, maar dit is alles van God om oor te juig.

Die Gees wat ons vry maak van die wet, bind ons aan die Heer van die wet. Daarom is ons goeie werke om volgens die Heer se wil te lewe. Dit vind ons hoofsaaklik in die tien geboëie.

16 Junie *Die krag van die Heilige Gees* Jesaja 59: 19-21

Die Heilige Gees is nie maar 'n krag nie, maar 'n Persoon. Tog is hierdie Persoon van die Goddelike wese in sy werke oneindig kragtig en magtig. Dit het Jesus sy kerk belowe voor sy hemelvaart: *Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom...* (Hand 1: 8). Daardie krag is dinamiet, atoomkrag, ongekenle krag.

Die profeet Jesaja sê hierdie krag van die Heilige Gees is sterker as 'n stormrivier wat deur 'n magtige orkaan aangedryf word! Jesaja beskryf eers die ontsaglike toename en oral indringende boosheid. By die lees van Jesaja 59: 3-15 word ons sterk herinner aan ons land se situasie by die oorgang na die derde millennium: bloedhande, onregvingers, leuenmonde, oneerlikheid, onbetroubaarheid, leë woorde, gewelddadigheid, boosheid, verwoesting, regsverdraaiing, onrus en onvrede. Alledaagse moord, roof, verkragting, diefstal en misdadigheid vloei soos 'n stroom deur stormwind voortgestu. Dit is die krag van die boosheid. Die rivier uit die bek van die slang (Op 12: 15).

Wanneer die teëstander aanstorm soos 'n rivier, jaag die Gees van die Here hom op loop (Jes 59: 19).

Die krag van die Gees van die Vader en die Seun is skeppingskrag, herskeppingskrag, voleindingskrag; meer as genoeg vir die derde millennium en al die eeue saam. Dit is oneindige en onpeilbare ewigheidskrag.

17 Junie *Geloof is 'n bate van die Heilige Gees* Johannes 6: 61-69

Mense is baatsugtig. Sô het ons geword in die sondeval. Ons wou nie aan God gee wat Hom toekom nie, ons het dit vir ons opgeëis.

In die alledaagse lewe maak ons van tyd tot tyd 'n bate- en ver-

liesrekening op, veral as ons boere of besigheidsmense is. Maar ons vergeet om 'n groter, 'n geestelike bate- en verliesrekening op te maak. Ons dink dat daar by geloofsake nie so iets soos 'n bate- en verliesrekening is nie. As daar is, sien ons dikwels net die verlieskant, of om so te sê, die debietkant, die verpligtingkant: doopverpligting, kategeseverpligting, huisgodsdienstverpligting, kerkgangverpligting, dankofferverpligting, en so meer.

Maar al hierdie dinge is inhoude van ons geloof, en geloof is 'n bate. Eintlik is al hierdie dinge dus geloofsbates. Gelukkig dat geloof nie 'n verpligting is nie. Want ons sou nooit self in Jesus Christus glo nie. Ons sondige natuur is om Hom te verwerp, soos ons in die tuin van Eden die boom van die lewe verwerp het.

Dit is die Gees wat lewe gee, wat geloof gee, wat ons na die Here toe trek (Joh 6: 63-65; 2 Kor 4: 13). Alleen die geloof in Jesus Christus, gegee deur die Heilige Gees, hou ons geregtigheid voor God in - en daarmee ook die ewige lewe (Hab 2: 4; Rom 1: 17; Joh 3: 16).

Maak u lewensrekening in hierdie donker wêreld van skuld op en kyk of die debiete nie in miljoene tel nie! Maar aan die kredietkant is daar één bate wat allesoortreffend is - die geloof in die lewende Here, Jesus Christus.

18 Junie

Drie-eenheidsondag

Efesiërs 1: 15-18

In die ou tyd het die kerklike jaar uit 'n paar hoogtepunte bestaan, soos Kersfees wat met die vier voorafgaande Sondae begin het as adventstyd. Daarna het die sewe lydensweke voor Goeie Vrydag gevolg. Van Paassondag af was daar weer die sewe paasweke, met Hemelvaartsfees daarin, wat op die vyftigste dag met Pinksterfees gesluit het. Die Sondag na Pinksterfees is as Drie-eenheidsondag gevier. Dan word die gesamentlikheid van God se skeppingswerk, herskeppingswerk en voleindingswerk gedenk; die gesamentlikheid van die Drie-enige God se goedheid vir ons. Volgens ons Kerkorde moet ook ons hierdie Sondag vier (Ordn 5.1.5.i.f).

Met die oog op ons verlossing, openbaar God Hom aan ons as 'n gesin, 'n gemeenskap, 'n span. God se omvattende heil vir ons kan ons nie enkelvoudig begryp nie, nie eers driëvoudig nie. Tog kry ons 'n beter begrip van God se almag, sy liefde en die verwagting wat daar by ons kan leef as ons God in sy Drie-enige openbaring in die Bybel leer ken.

Die Bybel is vol van die openbaringe van die Drie-enige God. Elke openbaring is van die Drie-enige God, maar soms is een of meer

van die Persone van God meer versluier as die een of twee Persone wat openlik aan die lig tree. Op baie plekke in die Bybel tree al drie Persone openlik aan die lig. Wanneer ons die Bybel lees, moet ons daarop let, byvoorbeeld: *Omdat die Gees van Hom deur wie Jesus uit die dood opgewek is, in julle woon...* (Rom 8: 11; vergelyk onder andere Rom 15: 16; 2 Kor 1: 19-22; 2: 21, 22; 13: 13; Ef 2: 18; 5: 19, 20; Fil 3: 3; 1 Tim 3: 16; 1 Joh 4: 2, 3; Op 1: 4, 5; 5: 6, 7).

19 Junie Doop met die Heilige Gees Romeine 12: 12-14

Die doop met die Heilige Gees is, behalwe die geloof, nie 'n tweede geestelike ervaring wat gelowiges moet ondervind om 'n ware gelowige te wees nie.

In die Evangelies lees ons dat Johannes die Doper sê: *Ek doop julle wel met water omdat julle julle bekeer het, maar Hy wat nà my kom ... sal julle met die Heilige Gees en met vuur doop* (Matt 3: 11; vergelyk Mark 1: 8; Luk 3: 16, 17; Joh 1: 33).

Terwyl Jesus nà sy opstanding 'n keer saam met sy dissipels geëet het, het Hy aan hulle gesê om in Jerusalem op die vervulling van hierdie belofte van die doop met die Heilige Gees te wag (Hand 1: 5). In Handeling 2 word die vervulling van hierdie belofte beskryf. Die doop met die Heilige Gees is die Pinkstergebeure, die koms of uitstorting of salwing van die Heilige Gees (1 Joh 2: 20).

Jesus was gedoop met die Heilige Gees, gesalf met die Heilige Gees - nadat Johannes Hom met water gedoop het (Matt 3: 16; Mark 1: 9; Luk 3: 21; Joh 1: 33). Nà die doop met die Heilige Gees het Jesus onmiddellik met sy Middelaarswerk begin. En nadat Hy ten hemele gevaar het, moes sy liggaam op aarde, die kerk, ook met die Heilige Gees gedoop word om Christus as Middelaar te verkondig.

Ingelyf in Christus deur sy verbondsgenade en uitverkiesende genade, is ons deur die geloof aan die één liggaam van Christus verbonde en daarom deel van die gedoopte liggaam, die kerk. Daarom moet ons na geboorte of na bekering met water gedoop word as teken en seël dat ons met die een Gees gedoop is (Rom 12: 13).

20 Junie Gawes van die Heilige Gees 1 Korintiërs 14: 23-25

Die Heilige Gees is self 'n gawe (Hand 2: 38). Eerstens is die Heilige Gees 'n gawe van die Vader en die Seun aan die kerk. Dit het

met Pinkster gebeur. Die Heilige Gees is van ewigheid en is alomteenwoordig. Maar met Pinkster is die Heilige Gees as 'n gawe aan die kerk gegee, nie die wêreld nie, tot oortuiging, troos, leiding en bekragtiging.

Tweedens is die Heilige Gees 'n gawe aan die gelowiges wat in ons as sy tempel woon (1 Kor 3: 16). En waar Hy as Gewer in ons lewe optree.

Die gawe word dus Gewer van 'n verskeidenheid van gawes. Sommige van hierdie gawes word net aan sekere individue geskenk. Daar was genadegawes van genesing, die spreek in tale en ander wonderwerke. Maar Paulus lê 'n norm neer dat individuele gelowiges daarna moet streef om dié gawes wat vir die omstandigheid, tyd en plek die beste tot die opbou van die kerk sal dien, te beoefen. Die vernaamste gaw bly om die evangelie te verkondig (1 Kor 14: 1, 23-25). Die volgende sewe genadegawes is van die belangrikste vir die kerk: prediking, diakonaat, katelese, pastoraat, dankoffer, leiding en hulpvaardigheid (Rom 12: 6-8).

Talente is vermoëns wat aan die mens gegee is. Die Bybel bedoel daarmee letterlik eerstens geld, maar daarna figuurlik ook geestelike vermoëns soos intellek, kuns en vaardighede (vergelyk Luk 19: 11-27). Talente word nie net aan gelowiges gegee nie. Maar genadegawes van die Gees word net aan gelowiges geskenk. Daarom is genadegawes ook veel meer as talente. Genadegawes is vermoëns plus gesindhede. Ons kan sê elke genadegawe is 'n vermoë en gesindheid.

21 Junie

***Vervulling met die
Heilige Gees***

Efesiërs 5: 15-20

Behalwe verskillende individuele gawes wat nie ewe veel aan alle gelowiges gegee word nie, is daar sekere gawes van die Gees wat vir elke gelowige bedoel is. Daarom moet elke gelowige sorg dat hierdie gawes ontvang en benut word. Dit is 'n opdrag wat die Gees self aan ons gee wat in Efesiërs 5: 18 letterlik lui: *...laat die Gees julle vervul*. Dit is 'n opdrag!

Let op die verskille tussen die Heilige Gees as gawe wat eenmalig aan die kerk gegee is met Pinkster, wie se koms Goddelik bepaal was en wat korporatief die hele liggaam van Christus op aarde, die kerk, gedoop het, en die Heilige Gees as Gewer. As Gewer gee die Heilige Gees voortdurend en aanhoudend sy gawes. Ons, die gelowiges, moet daarvoor bid en ons word individueel vervul

met die Heilige Gees. Daar is dus drie belangrike verskille tussen die situasie van die Heilige Gees as gawe en die situasie van die gawes van die Heilige Gees.

Ons het dus 'n aandeel daaraan as ons vervul is met die Heilige Gees; as die inwoning van die Gees in ons lewe ons lewenshuis vol maak. En ons aandeel is niks meer of minder as die gebed nie. Ons bely dan ook in die Heidelbergse Kategismus Sondag 45: *...omdat God sy genade en Heilige Gees (die vervulling met die Heilige Gees) alleen aan hulle wil gee wat Hom met hartlike versugtinge sonder ophou daarom bid en daarvoor dank.*

'n Gelowige sonder die vervulling met die Heilige Gees, is 'n gelowige sonder gebed.

22 Junie

***Inhoud van die vervulling
met die Heilige Gees***

Lukas 11: 9-13

Die doel van die vervulling met die Heilige Gees, waarvoor ons moet bid en waarvoor ons die versekering het dat ons dit sal ontvang, kan in die volgende sewe kamers van ons lewenshuis saamgevat word.

Eerstens is dit die Heilige Gees wat aan ons die Woord openbaar en insig skenk (1 Kor 2: 10). Daarvoor moet ons aanhoudend bid in ons studeerkamer (Ef 1: 17; Jak 3: 17, 18).

Tweedens moet ons in ons gimnasium of oefenkamer bid dat die Gees ons innerlik sterk sal maak (vergelyk Ef 3: 16, 17).

Derdens moet ons in ons woonkamer bid om die leiding en beheersing van ons lewe, ons gesin en samelewing (Ef 5, 6; Gal 5: 16-18; Rom 8: 1, 14; Joh 16: 13).

Vierdens moet ons altyd weer toerusting in ons arbeidsbeoefening in die werkskamer kry (1 Kor 2: 3-5).

Die vyfde kamer van ons lewenshuis wat vervul moet word met die Heilige Gees, is ons sitkamer waar ons naaste by ons kuier en waar hulle en ons vertroue moet word (Rom 8: 26; Joh 16: 7, 13).

Sesdens moet die spens vol van die vrugte van die Heilige Gees wees (waaraan ons môre, so die Here wil, verdere aandag gee).

Die sewende en laaste kamer wat ook deur die Heilige Gees vervul moet word, is ons slaapkamer. Wanneer ons slapend onbewus is, woon die Heilige Gees nog in ons. So ook wanneer ons ontslaap (Rom 8: 11).

Daarom kan ons met die oortuiging van die Gees sê: Hy wat by my was toe ek in die skoot van my moeder geformeer is, sal by my wees wanneer ek gedeformeer word in die skoot van die aarde.

Die vrug van die Heilige Gees is 'n meervoudige enkelvoud, vrug, maar dit beteken vrugte.

Die praktyke van die sondige natuur of die werke van die vlees (Gal 5: 19-21) word in die meervoud genoem omdat die sondaar doelbewus dié dinge uit sy sondige natuur najaag. Maar die vrug van die Heilige Gees is 'n natuurlike uitvloeisel van die vervulling met die Heilige Gees.

Omdat dit 'n uitvloeisel van die vervulling is, kan dit vergelyk word met die natuurlike vrug van die wingerdstok (vergelyk Joh 15: 1-8). Die druiwetros is enkelvoud, maar het dalk nege druiwekorrels. Die vrug van die Gees het sekerlik ook soos 'n druiwetros gewoonlik veel meer as nege korrels. Ons moet baie vrugte dra (Joh 15: 8).

Maar die nege korrels wat in Galasiërs 5: 22 genoem word, behoort by elke gelowige gevind te word. Ons één lewe word hierdie vrug, waardeur die verskeidenheid vrugte dan voortkom (vergelyk Ef 5: 9).

Om te hou by die vergelyking van 'n huis, kan ons sê ons het hier met 'n gesinnetjie te doen. Die vrug van die Heilige Gees het as moeder die liefde. Uit hierdie liefde wat van God, die Heilige Gees kom, word twee drieling gebore: Die drie v'tjies: vreugde, vrede en vriendelikheid; en die drie g'tjies: geduld, goedhartigheid en getrouheid. Soos 'n naskrif, NS, laaste maar nie die minste nie: nederigheid en selfbeheersing.

As ons aanhoudend, innig en hartlik bid vir hierdie liefde en haar kinders, sál die Heilige Gees ons daarmee vervul.

Wanneer die boek Openbaring na die sewe Geeste verwys (byvoorbeeld Op 1: 4), word telkens die Heilige Gees bedoel. Tewens, Openbaring verwys nooit na die benaming Heilige Gees nie. Sewe Geeste is 'n verbondsmatige term van God se genadige bemoeienis met ons, maar bedoel altyd die derde Goddelike Persoon: die Heilige Gees. Sewe is hier 'n enkelvoudige meervoud.

Omgekeerd is daar in die Bybel baie keer sprake van baie bese geeste (vergelyk Ef 6: 12); ons moet altyd die geeste op die proef stel (1 Joh 4: 1 ou Afrikaanse vertaling); hulle is legio (Mark 5: 9). Die bese gees is 'n meervoudige enkelvoud.

Behalwe hierdie twee geeste: die Heilige Gees en die bese gees, is

daar derdens nog ons gees (1 Kor 2: 11). Ons gees het in ons sondeval verward geraak met en verwant geraak aan die bose gees. Maar in Christus word ook ons gees herskep deurdat ons die Heilige Gees ontvang het.

Om die bose gees te ken, moet ons die bose gees in ons hê. So ken alleen die gees van die mens die verborge dinge van die mens (1 Kor 2: 11). En die verborge dinge van God, sy liefde en genade, word alleen deur die Gees van God geken (1 Kor 2: 11).

Daarom kan ons die dinge van God onderskei omdat ons die Gees wat van God kom, ontvang het (1 Kor 2: 12). Sò word die bouse gees uit ons uitgedryf.

Hiëraan ken julle die Gees van God: elkeen wat bely dat Jesus werklik die Christus is wat mens geword het, het die Gees wat van God afkomstig is (1 Joh 4: 2).

25 Junie

***Liefde: Kom hierdie vrug van
die Gees in jòu lewe voor?***

Galasiërs 5: 22

Liefde as vrug van die Gees, word hier gekontrasteer met iets lelik en verwerplik, naamlik die begeertes en optredes van die sondige natuur. En met oorblyfsels van laasgenoemde sit ons helaas almal opgeskeep!

Is die liefde as vrug van die Gees beperk tot jou eie gesin en familie, of jou eie volks- of kultuurgroep? Nee, dit gaan in hierdie verband om die Goddelike opdrag aan elke mens om ons naaste lief te hê soos onself.

In die gelykenis van die barmhartige Samaritaan word gewaarsku teen die gedagte dat 'n mens net liefde verskuldig is teenoor mense tot wie jy van nature aangetrokke voel. Dit gaan daarom dat 'n mens omgee vir mense op jou pad wat in nood verkeer, ongeag van wie of wat hulle mag wees.

Volgens die Bybel is elke mens se grootste nood, se grootste moeilikheid, dat ons almal in talle opsigte gefaal het en nog steeds faal wat betref ons verantwoordelikheid teenoor God. Daaruit vloei dan voort dat ons ook ons naaste gruwelik in die steek laat. Binne ons vermoë behoort ons mee te help dat die goeie nuus aangaande Jesus Christus se verlossingswerk deurgegee word aan hulle wat nog nie glo nie, en aan hulle wat reeds glo, maar in aanvegting verkeer.

Om jou naaste lief te hê, beteken ook dat 'n mens binne jou vermoë iets moet doen om die nood van byvoorbeeld hongerlydendes, swak geklede en daklose mense te probeer verlig.

26 Junie *Mag jy vandag vreugde ervaar* Galasiërs 5: 22
en dit uitstraal na die
mense op jou pad!

Soms geniet 'n mens goeie gesondheid, jy het genoeg kos en klere, dalk selfs ook 'n goeie lewensmaat en welgeskape kindertjies, maar tog loop jy met 'n lang gesig en lyk dit of die lewe vir jou 'n las is.

Daarteenoor is daar mense wat lank siek is, min aan aardse goed het en al lank gelede geliefde gesinslede aan die dood afgegee het. En tog blink hulle oë en kom daar maklik 'n glimlag op hulle gesig. Van bitterheid, suurheid, moedeloosheid of opstandigheid is daar geen teken by hulle te bespeur nie; eerder vreugde en blydschap oor al die goeie dinge waarmee God hulle so onverdiend begenadig.

Nou duik die vraag by my op: Is dit moontlik dat 'n mens in die landsomstandighede wat ons beleef, byvoorbeeld die ongekende omvang van misdadigheid, die ekonomiese probleme soos byvoorbeeld werkloosheid, onbillike arbeidspraktyke, magsmisbruik deur sommige mense in magsposisies, nog vreugde en blydschap kan ervaar en dit kan uitstraal na die mense op jou pad?

Ja, Goddank, ja! 'n Christengelowige wat elke dag die beskikbare geestelike hulpmiddele reg benut, ontdek telkens weer dat danksy die werk van die Heilige Gees, daar selfs onder die pynlikste omstandighede ook vir hom of haar nog rede tot **vreugde** is oor God se genade en goedheid!

Mag ook hierdie aspek van die vrug van die Gees in my en u lewe na vore kom!

27 Junie *Selfs jy kan tot rus kom,* Galasiërs 5: 22
ja, vrede kry!

Die verhouding tussen individue en volke kan weens veranderende omstandighede dikwels baie en onverwags verander - ten goede of ten kwade. Soms is daar haat wat uitloop op oorlog; soms is daar na baie moeite of totaal onverwags, die teenoorgestelde van oorlog, naamlik vrede, en 'n ontspanne verhouding heers met niks wat die betrokkenes omkrap nie.

In ons teksvers gaan dit primêr om 'n gemoedstoestand en verhoudinge veral met medegelowiges. Vanweë ons menslike swakhede en gebreke en blatante sondes is vrede in die hart en vrede in ons verhoudings met mense op ons pad, dikwels iets wat skielik en onverwags uit ons lewens kan verdwyn, dit kan verdamp soos mis voor die môreson! En wat 'n pynlike ervaring is dit nie!

Laat ons waak en bid dat ook die vredesaspek van die vrug van die Gees van God in my en u lewe op die pad vorentoe meermale en duidelik deur elkeen van ons en die mense op ons pad ervaar, geniet en opgepas sal word! Dit kan slegs gebeur as ons werklik erns maak met ons verhouding met ons Verlosser, Jesus Christus!

28 Junie

***Geduld, o geduld,
wat so baie kan dra!***

Galasiërs 5: 22

Geduld, o geduld, wat so baie kan dra! Hierdie bekende woorde uit ons Afrikaanse literatuur het my te binne geskiet toe ek oor hierdie Bybelwoord begin nadink het: *Die vrug van die Gees is ... geduld.* Die geduld waarvan hier sprake is, is 'n gemoedstoestand van kalmte te midde en ten spyte van provokasie of groot teenspoed, sonder om te kla of geïrriteerd te raak.

Politieke teenstanders, sakelui en hulle opponente, familie en skoonfamilie, maar ook kerkmense, kan mekaar se bloeddruk gevaarlik laat styg! 'n Lelike neiging by minstens die meeste van ons is dat ons ons meermale vinnig en bloedig kan vererg vir ander mense se onnoselheid, moedswilligheid, selfsug, vermetelheid of onbedagsaamheid. Dan styg ons bloeddruk en gebruik ons soms woorde wat ons nie in ordentlike geselskap sal gebruik nie. Maar terselfdertyd kan ons dikwels glad nie verstaan waarom ander mense vir ons kwaad word nie. Ons gee hulle mos nie regtig rede om vir ons kwaad te wees nie!

Laat ons met biddende opsien tot ons so onbegryplik geduldige God, werklik probeer om meer geduld met ander mense te hê en meer moeite te doen om nie ander mense deur ons onbedagsaamheid en humeurigheid te na te kom nie.

As ons opreg daarvoor bid en doelbewus stry teen ons natuurlike ongeduldigheid met ander mense, kan die nodige verandering plaasvind. Deur die werking van die Gees in ons kan geduld werklik 'n kenmerk van ons almal se lewens word - tot seën vir baie ander mense en veral vir die kerk van die Here!

29 Junie

Wees betroubaar!

Galasiërs 5: 22

Volgens ons teksvers is die vrug van die Gees onder andere *getrouheid*. Ons het nie almal dieselfde talente ontvang nie. Ons mag egter nie verwaand raak omdat ons baie talente het nie, en ons hoef ook nie minderwaardig te voel omdat ons nie net soveel of dieselfde talente as ander mense het nie. Die vraag is hoe ons

daardie voorregte en verantwoordelikhede hanteer!

Daar is minder begaafde mense wat totaal onbetroubaar is en daar is sulke totaal onbetroubare genieë ook!

Die Here verwag nie van ons ander of meer vermoëns as wat Hy in sy wysheid aan elkeen van ons gegee het nie. Wat Hy egter onder andere wel van ons verwag, is dat ons getrou sal wees. Mense wat getrou is, betroubare mense, is mense wat na die beste van hulle vermoëns hulle voorregte en verantwoordelikhede reg hanteer.

Ten spyte van die seksueel losbandige omgewing waarin ons byvoorbeeld mag leef, is dit tog deur God se genade en die werking van die Heilige Gees moontlik dat 'n man en 'n vrou ook nog in die jaar tweeduisend en daarna, as getroudes aan mekaar getrou kan bly en tot die dood hulle skei, huweliksvreugde kan geniet.

Laat ons in biddende opsien tot God die beskikbare hulpmiddele benut om in elke lewensituasie getroue, betroubare Christengelowiges te wees - ook teenoor ons lewensmaats. So word ons tot seën vir mense op ons pad en toon ons dankbaarheid teenoor God vir sy onverdiende goedheid teenoor ons wat helaas ook nog nie die volmaakte getrouheid teenoor Hom bereik het nie.

30 Junie *Nederigheid is 'n Christelike deug,* Galasiërs 5: 23 *'n vrug van die Heilige Gees*

Die Griekse term wat die Bybelskrywer hier gebruik, word soms vertaal met *nederigheid* en deur ander taalkenners weer met *sagmoedigheid* of iets dergeliks. Dit is duidelik dat dit gaan om 'n gesindheid en optrede teenoor mense, wat wil kommunikeer dat jy omgee, dat jy nie wil seermaak of verkleineer nie, en beslis dat jy nie bombasties wil optree nie. Dit is dus die gesindheid en optrede van 'n mens wat iets begin verstaan het van die wil van God dat jy jou naaste moet liefhê soos jouself.

As die presiese vertaling van die Griekse woord wat Paulus hier gebruik, ietwat problematies is, dan is die uitleef van hierdie gesindheid nog oneindig moeiliker! Sonder die genade van God, sonder die werking van die Heilige Gees in 'n mens se hart en lewe, sal daarvan niks teregkom in my en u lewe nie. Tog gebeur dit selfs vandag nog, ook in die nuwe Suid-Afrika, dat daar danksy die werk van die Heilige Gees in gewone struikelende gelowiges soos my en u se harte en lewens, iets van die pragtige gesindheid en optrede soms deurbreek tot seën vir mense in nood en tot eer van die God uit Wie se hand ons leef!

Paulus het aandag gegee aan gesindhede en optredes wat kenmerkend van Christene behoort te wees en ook kàn wees danksy die werking van die Heilige Gees, mits 'n mens bereid is om jou deur die Gees te laat lei. Nou beklemtoon hy dat in 'n Christen se lewe die Heilige Gees nie sommer net 'n onbelangrike en onopvallende rolletjie kan kry nie. Die mense wat in Jesus Christus glo, *lewe deur die Gees*. Wat die Gees wil en wat ons sondige natuur wil, staan radikaal teenoor mekaar. Danksy die werk van die Heilige Gees het ons begin om in Jesus Christus te glo en so vrede by God gekry.

Niemand bereik die volmaaktheid aan die duskant van die graf nie. Daarom moet ons daaglik doelbewus onder leiding van die Heilige Gees probeer lewe. So 'n mens se lewe word nie gekenmerk deur 'n najaag van alles wat in jou hart of kop kom nie. By elke keuse en elke beplanning probeer jy doelbewus rekening hou met wat die Gees ons leer. Hy herinner ons aan wat Jesus gesê het en daarvoor gebruik Hy die Bybel en die evangelieverkondiging om die groot riglyne vir reg lewe onder ons aandag te bring. Kom ons probeer vrugte dra wat by die bekering pas!

Kom ons dink 'n paar oomblikke na oor die dinge wat in ons teksvers genoem word.

- *Ons moenie verwaand wees ... nie.*

Een mens mag meer talente of aardse rykdom besit as 'n ander een, maar dit beteken nie dat jy om daardie rede in God se oog belangriker as die minder begaafde of fisies gestremde of finansieel armer mens is nie. 'n Ware Christen gebruik graag sy vermoëns om tot seën te wees vir die mense op sy pad, omdat hy vir hulle omgee.

- *Ons moenie ... mekaar uittart ... nie.*

'n Mens mag nie ter wille van die liewe vrede altyd jou mond hou wanneer daar byvoorbeeld gelaster, gelieg, en kwaad gestig word nie. Ons mag egter nie doelbewus dinge sê en doen omdat dit vir ons lekker is om mense te sien kwaad of hartseer word nie. Veral mag ons dit nie doen om hulle op dié manier te misbruik om ons eie selfsugtige belange te help bevorder nie.

- *Ons moenie ... op mekaar afgunstig wees nie.*

Ook Christengelowiges het nie almal presies dieselfde vaardighe-
de, kennis, besittings, gesondheid ensovoorts nie. Laat ons kin-
derlik dankbaar wees oor wat ons wel en onverdiend van God ont-
vang het, en dit van harte aan ander mense gun dat God aan hulle
ander voorregte gegee het as aan ons.

3 Julie *Net die Heilige Gees kan* 1 Korintiërs 12: 3b
'n mens oortuig dat Jesus
die Here is

In verband met die deurgae van die evangelie aan die ganse
mensdom, het die individuele Christengelowiges en die kerk as 'n
groep gelowiges baie verantwoordelikhede om na te kom: Ook sen-
delinge het kos en klere en huisvesting en vervoermiddels nodig.
Hulle het Bybels en allerlei ander hulpmiddels nodig om die evan-
gelie van Christus te help deurgae aan die mensdom. Maar as hul-
le en hulle medewerkers reeds alles gedoen het wat menslik moont-
lik is om hulle opdrag uit te voer, sal alles nogtans tevergeefs wees
as die een ding ontbreek: die werk van die Heilige Gees! As die
Heilige Gees nie self die ore van die hoorders oopmaak nie, as Hy
nie hulle harte ontvanklik maak vir die evangelie nie, stuur al die
sendingaktiwiteite en al die werk in ou gevestigde gemeentes op 'n
totale mislukking af. As God nie telkens weer die inisiatief neem
nie, sal geen mens ooit by Hom vrede vind nie! Ons tekswoorde
herinner ons daaraan as dit sê: *...niemand! kan sê: 'Jesus is die
Here' nie, behalwe deur die Heilige Gees.*

Wat 'n onverdiende eer en voorreg dat die totaal onafhanklike
God vir mense soos u en ek die voorreg gee om in sy diens te kan
staan en om vir mede-sterweling tot seën te kan wees!

4 Julie *Onderskei tussen die vrugte* 1 Korintiërs 12: 4
van die Gees en die gawes
van die Gees

In die oordenkings oor Galasiërs 5: 22-26 het ons aandag ge-
skenk aan verskillende aspekte van wat Paulus noem *die vrug van*
die Gees. Daar word eienskappe, karaktertrekke, gesindhede en
optredes genoem wat kenmerkend van elke Christengelowige be-
hoort te wees. As Christengelowiges moet ons waak en bid en werk

sodat elkeen van ons se lewens al hoe meer daardie kenmerke sal kry en behou.

Hier in 1 Korintiërs 12: 4-31 byvoorbeeld, gaan dit om 'n ander aspek van die Heilige Gees se werk in en met mense en oor ander dinge wat deur Christenmense gedoen moet word. In hierdie gedeelte val die klem daarop dat Christenmense nie almal dieselfde talente en vermoëns het nie en dat God dus nie van ons almal verwag om presies dieselfde diens in die kerk en vir ander mense op aarde te doen nie. Wat belangrik is, is dat elkeen van ons die vermoëns en middele wat ons wel ontvang het, doelbewus sal gebruik om vir die mense op ons pad, veral ons medegelowiges, tot seën te wees.

Hou dus op om minderwaardig te voel omdat jy nie beskik oor dieselfde talente en middele as jou vermoedelik meer begaafde buurman of buurvrou nie. Gebruik met dankbaarheid en vreugde die gawes wat die Gees wél aan jou geskenk het, om tot seën te word vir mense op jou pad!

5 Julie *Of jy een of baie genadegawes 1 Korintiërs 12: 7, 11*
ontvang het, dit is 'n onverdiende
geskenk wat deur jou tot seën vir
ander mense gebruik moet word

Paulus is nog steeds besig om te praat oor die verskeidenheid geestelike gawes wat deur die Heilige Gees uit genade aan mense gegee word. Hier in verse 1-11 word nege sulke gawes genoem. Die bedoeling is seer sekerlik nie dat dit die enigste gawes is wat die Gees aan mense gee nie.

'n Belangrike punt om te onthou, is dat 'n mens nie genadegawes ontvang as welverdiende beloning vir jou prestasies nie. God wat weet watter diens in sy kerk op 'n bepaalde tyd en plek nodig word, sorg dat die regte gawes op die regte tyd en plek aanwesig is by die mense wat Hy daarvoor uitgekies het. Van hulle word dan verwag om die diens te lewer wat daar in en vir die kerk nodig is. Die Gees deel aan elkeen 'n gawe of meer as een gawe uit soos Hy wil, maar die ontvanger van die gawe kan nie daarmee maak wat hy of sy wil nie. Dit mag veral nie gebruik word op 'n manier wat 'n gelowige of die kerk as 'n groep gelowiges skade kan berokken nie.

Mag ek en u genade ontvang om lewenslank die genadegawes wat ons uit **genade** ontvang het, met geesdrif en suksesvol tot seën vir die mense op ons pad te gebruik!

6 Julie

***U en ek, ek en jy, het vandag
rede om blymoedig te wees!***

Romeine 8: 38v

Elke mens verdien om in hierdie lewe te ly en dan 'n troostelose dood te sterwe. Ons het immers almal in baie opsigte sonde teen God gedoen: ons was ongehoorsaam, ons het skandelik gefaal in die liefde wat ons aan Hom en die ander mense op ons pad verskuldig is.

Tog verkondig Paulus met geesdrif en vreugde dat selfs mense soos u en ek deur God se genade heeltemal getroos en met vrede by God kan leef en selfs sterf - as ons ons gelowig oorgee aan Jesus Christus, die Godgewe Verlosser vir sondaars.

'n Klein kindjie verstaan soms niks van hartseer dinge wat met hom gebeur en waarom dit gebeur nie. Tog kom hy nogtans tot rus op 'n liefdevolle pa of ma se skoot, omdat hy weet en voel hy is by Pa of Ma. In verse 1 tot 18 van hierdie hoofstuk word beklemtoon dat ons as Christengelowiges deur die Gees tot kinders van God gemaak word.

Laat ons vandag, wanneer dinge vir ons te veel word, kinderlik gelowig ons toevlug neem na ons hemelse Vader. Want *...geen dood of lewe ... of enigiets anders in die skepping kan ons van die liefde van God skei nie, die liefde wat daar is in Christus Jesus ons Here* (Rom 8: 38v).

Kom ons vergeet nou ons swartgalligheid en beleef die vreugde van die geloof!

7 Julie

***Die Gees en die
bruid sê: 'Kom!'***

Openbaring 22: 17a

Solank ons in hierdie lewe op aarde is, het ons 'n taak om te verrig. Die Bybel leer ons beslis nie om doelbewus ons dood te soek of om passief iewers in 'n hoekie te gaan sit en na ons dood te verlang nie. So 'n opdrag en ideaal leer die Bybel ons beslis nie! Andersyds herinner die Bybel ons op baie maniere daaraan dat hierdie lewe op aarde nie vir ewig sal voortgaan nie. Vir 'n Christengelowige wag die allerbeste bestaan nog vorentoe, anderkant die graf!

Aan die duskant van die graf kan en moet ons sinvol besig bly, maar nooit sô besig dat ons vergeet van God se beloftes oor die vreugdevolle toekoms aan die anderkant van die graf vir sekere mense nie. Vir daardie mense wat in hierdie lewe hulle kinderlik gelowig oorgee aan Jesus Christus ons Verlosser en Heer. Die Hei-

lige Gees leer en help ons om daardie heerlike toekomsverwagting lewendig te hou. Die Gees en die bruid, dit wil sê die kerk, roep telkens weer dat die Here moet kom. Ons heerlike toekomsverwagting is onlosmaaklik verbind aan sy wederkoms, sodat ons ook kan wees waar Hy is.

8 Julie Danksy die Vader, die Seun en die Romeine 8: 11
Heilige Gees se genadewerk aan ons,
is 'n Christengelowige se finale bestemming
nie die graf nie, maar 'n onbeskryflik vreugdevolle
lewe, selfs al gaan die graf dit vooraf

'n Onontwykbare werklikheid waarmee elke mens rekening moet hou, is dat hy of sy een of ander tyd te sterwe sal kom. Dit geld selfs vir klein kindertjies. Hiermee word nie gepoog om u die verdrietigheid in te praat nie, want dit is nie die bedoeling van die teks nie.

Jesus Christus was na sy kruisiging so dood soos enige dooie mens wat ek en u al gesien en begrawe het. Tog het Hy na 'n paar dae lewendig uit sy graf te voorskyn gekom om nooit weer te sterwe nie! Paulus sê dat die Gees van daardie God wat 'n dooie mens kan lewendig maak, in die mense is vir wie hy wat Paulus is, nou skryf. Maar wie is die gelukkige mense in wie hierdie Heilige Gees woon? Is dit die volmaakte mense, die mooi mense, die slimmes, die rykes, die magtiges, die witmense of die swartmense? Die antwoord is: Elke mens sonder uitsondering, wat werklik glo in Jesus Christus, die Verlosser.

Hierdie Gees gaan sorg dat selfs al het ons liggame in ons grafte vergaan, ons met nuwe, onsterflike liggame deel sal kry aan die ander lewe, anderkant die graf. Ons sluit af met 'n woord uit 1 Korintiërs 15: 55: *Dood, waar is jou oorwinning? Dood, waar is jou angel?*

9 Julie Danksy die werking van die 2 Korintiërs 3: 15-18
Heilige Gees, weerkaats en
straal die optrede van Christene
steeds meer die gesindheid en
optrede van Christus uit

Die skrywer van 2 Korintiërs sê dat die Jode wat nie in Jesus Christus glo nie, die Ou Testament lees soos 'n mens met 'n sluier

oor sy verstand. Daarom verstaan hulle die Ou Testament nie reg nie. Hulle snap glad nie dat die Ou Testament heenwys na Jesus as die beloofde Verlosser nie. Die mense wat egter in Jesus Christus glo, is soos mense wat nie meer soos Moses lank gelede in 'n bepaalde situasie 'n sluier dra nie. Hulle probeer nie om iets waaroor hulle verleë is of behoort te wees, weg te steek nie. Hulle onge-sluierde gesigte weerkaats al hoe meer die heerlijkheid, dit wil sê die mooi en goeie dinge wat eie is aan Jesus Christus. Hulle gesindheid teenoor God en teenoor die mense op hulle pad, herinner al hoe meer aan dié van Jesus Christus met Wie hulle in die geloof verenig is. En in hiedie proses speel die Heilige Gees 'n onmisbare rol.

Nou kom 'n lewensbelangrike vraag na vore: Waarvan is my en u gesindheid en optrede teenoor God en teenoor ons naaste 'n weerspieëling? Weerkaats ons die Christelike liefde en omgee vir God en ons medemense, of is dit 'n uitstraling van liefdeloosheid en onverskilligheid teenoor God en ons naaste?

10 Julie Die Gees werk in en deur 2 Korintiërs 13: 13
ons, tot seën vir individue én
vir die kerk as die gemeenskap
van die heiliges

Die kerklike leer oor die Drie-enige God is eers nadat die Nuwe Testament klaar geskryf was, geformuleer soos ons dit ken. Hierdie vers uit 2 Korintiërs 13 is egter sekerlik een van die Bybel-gedeeltes wat later gelei het tot die formulering van die kerklike belydenis van die Drie-enige God: Vader, Seun en Heilige Gees.

Die Heilige Gees woon en werk in die harte en lewens van elkeen wat in Jesus Christus glo. Die Heilige Gees speel 'n onmisbare rol om die positiewe en vreugdevolle band tussen die Vader, die Seun en die Heilige Gees enersyds en die Christengelowiges andersyds tot stand te bring en in stand te hou.

Dit is veral opvallend dat Paulus hierdie positiewe verwysing na die verhouding tussen die gemeente vir wie hy skryf, en die Vader, die Seun en die Heilige Gees beklemtoon, as ons onthou dat hy juis in hierdie brief die lesers skerp tereg wys oor sekere verkeerde optredes. Maar ten spyte van hulle foute, aanvaar Paulus klaarblyklik nog steeds dat hulle medegelowiges is en wil wees. Sy streng tereg wysings was nie bedoel om weg te jaag en moedeloos te maak nie, maar om tot besinning te roep en te behou!

Miskien moet ek bly wees oor daardie preek van die dominee wat my bloeddruk so laat styg het!

11 Julie

**Die Gees en Jesus Christus
opponeer mekaar nooit nie
en ons dien albei**

Handelinge 1: 8

In 1 Korintiërs 12: 3 skryf Paulus: *Daarom wil ek hê julle moet weet dat iemand wat sê: 'Verloek is Jesus', nie deur die Gees van God praat nie; en niemand kan sê: 'Jesus is die Here' nie, behalwe deur die Heilige Gees.* Hier in die boek Handelinge waar gepraat word oor die tyd kort voor Jesus se hemelvaart en nog voor die uitstorting van die Heilige Gees op die Pinksterfees, word ook die noue band tussen Jesus Christus en die Heilige Gees beklemtoon.

In Handelinge 1 word beklemtoon dat die gemeente krag sal ontvang van die Heilige Gees om iets belangriks mee te doen. Wat sou dit kon wees? Hulle sou krag ontvang om getuies te wees van Jesus Christus. Waar moes hulle sy getuies wees? In hulle eie omgewing, maar ook in ander wêrelddele tussen ander volke en kulture, tot aan die einde van die wêreld.

Let daarop dat die **Gees** mense bekwaam maak om in **Jesus** se diens te staan - tot sy eer en tot seën vir die kerk. Laat ons verder onthou dat die kerk uit mense bestaan, met alles wat dit impliseer. Die kerk moet die evangelie uitdra na die ganse mensdom, nie omdat die hoorders sulke wonderlike mense is nie, maar omdat hulle sondaars is. Sondaars vir wie God ook die geleentheid wil gee om van hulle sonde verlos te word en welgetroos, dus werklik gelukkig, te kan lewe en sterwe.

12 Julie

**Die Heilige Gees gebruik
gewone mense om die evangelie in baie mense se moedertale te verkondig**

**Handelinge 2: 1-13,
veral vers 4**

Tien dae nadat Jesus na die hemel opgevaar het, was die Christene in Jerusalem op een plek bymekaar. Dit was op die Joodse Pinksterfees, die fees van die insameling van die oes. Toe gebeur daar skielik en onverwags 'n klomp dinge. Hulle hoor 'n geluid soos van 'n geweldige stormwind, hulle sien iets soos tonge van vuur wat op elkeen van hulle te lande kom en hulle is almal met die Heilige Gees vervul.

As gevolg van hierdie buitengewone gebeure het baie mense by die plek saamgedrom. Hulle was uit baie verskillende wêrelddele afkomstig en het verskillende moedertale gehad. Tog het elkeen

van hulle in sy moedertaal gehoor hoe hierdie eenvoudige Christene die evangelie aan hulle verkondig. Dit was 'n wonder danksy die werk van die Heilige Gees. So het die Heilige Gees vir alle betrokkenes wat tot geloof gekom het, duidelik gemaak dat die evangelie aan alle mense verkondig moet word en dat die Heilige Gees mense kan en sal toerus om hulle verantwoordelikhede in hierdie sake na te kom.

Hoe God met mense werk, gaan in baie opsigte ons verstand te bowe. As Christengelowiges moet ons egter binne ons vermoë en in biddende opsien tot God, meewerk aan die deurgee van die evangelie aan alle mense. Wie werklik in Jesus Christus glo en dus met die Heilige Gees vervul is, wil uit dankbaarheid graag die opdrag aan die kerk reg help hanteer.

13 Julie

***Die Heilige Gees skenk
bekwaammakende genade***

Handelinge 2: 14

In die voorafgaande verse vertel Lukas van die uitstorting van die Heilige Gees oor die Christengelowiges in Jerusalem op die Joodse Pinksterdag, en die daarmee gepaardgaande spreek in tale. By dieselfde geleentheid het die apostel Petrus op 'n stadium opgestaan en *onder leiding van die Heilige Gees* die mense toegesprek. Volgens Johannes 14: 26 het Jesus reeds voor sy kruisdood aan sy dissipels gesê dat die Vader in die Naam van Jesus die Heilige Gees sou stuur. Hy, die Heilige Gees, sou hulle alles leer en aan alles herinner wat Jesus vir hulle gesê het. Volgens Matteus 10: 19-20 het Jesus beloof dat as sy dissipels voor heidense maghebbers moet verskyn omdat hulle Christene is, God aan hulle sal gee wat hulle moet sê en dat die Gees van hulle Vader deur hulle sal praat.

'n Mens wat sending- of evangelisasiewerk wil doen, 'n mens wat katelese wil gee of wil preek, byvoorbeeld, maar op sy eie krag en kennis staatmaak, speel met vuur. Sonder die hulp van die Heilige Gees wag daar skandes vir so 'n oormoedige mens. Aan die ander kant kan elke Christengelowige seker met dankbaarheid sê dat by wyse van terugblik dit duidelik is dat God meer as een keer aan hom genade gegee het om die regte ding op die regte tyd en manier te doen en te sê. Die Opdraggewer gee aan die gestuurde ook die nodige hulpmiddele!

14 Julie

***Selfs in die swartste nag van
beproeving het die Christen
nog vaste hoop, want hy weet
dat God hom liefhet***

Romeine 5: 5

Volgens die Bybel kan 'n mens met kinderlike geloofsvertroue vir God sê wat jou pla en sy hulp vra. Hy het ons ~~ons~~ liefwer as wat enige aardse ouer sy of haar kind ooit kan hê. Dikwels gee God reeds in hierdie lewe onbeskryflik vreugdevolle uitkomst uit probleme wat ons wou moedeloos maak.

In die verband waarin ons tekswoorde staan, herinner hulle ons egter ook aan 'n ander aspek van die werklikheid: Dit is dikwels so dat ook Christengelowiges lewenslank bittere beproewinge moet verduur. Die feit dat jy byvoorbeeld gebrelik, bedlënd of blind is, beteken dus nie noodwendig dat jy slegter as gesonde mense is of dat God jou vergeet het nie. Paulus sê byvoorbeeld hier in Romeine 5 dat ons ook in die swaarkry moet verheug, omdat dit ook bepaalde voordele vir ons inhou. Wie dit reg hanteer, ervaar dat dit onder andere lei tot hoop (wat nie) *beskaam nie, want God het sy liefde in ons harte uitgestort deur die Heilige Gees wat Hy aan ons gegee het*. God het reeds sy liefde vir ons bewys toe Hy nog voor ons geboorte sy Seun aan die kruis laat sterf het, sodat ook ons met Hom versoen kon raak. Nou dat ons in Hom glo, kan ons seker wees dat ons finale toekoms onbeskryflik vreugdevoller sal wees as die beste wat ons ooit hier ervaar het.

15 Julie

***Die goeie nuus, die evangelie, is bedoel vir alle
mense wat dit glo***

Handelinge 17: 3

Paulus het die evangelie geesdriftig deurgegee aan sy eie volks-genote, maar ook aan lede van ander volke. Hy het aan sy nie-Christelike gehoor verkondig dat God iemand gestuur het om mense uit hulle allergrootste nood, naamlik sonde, te kom verlos. Sy naam is Jesus. Hy is die Christus. Sommige het toe geglo, maar ander nie. Dit is vandag nog so.

Soms voel lede van 'n bepaalde volk dat niemand hulle verstaan of 'n flenter vir hulle omgee nie. Vir sulke mense is daar goeie nuus: God gee vir jou om, en vir jou groep. God het julle lief. Hy keur nie julle streke, onnosel optrede, verkeerde gesindhede teenoor mekaar en ander mense goed nie. As julie daarmee volhou, wag daar vir julle nog groter teenspoed. Maar as julle berouvol is en julle werk-

lik gelowig aan God oorgee, kan niks, letterlik niks julle skei van Jesus Christus se liefde wat daar in Hom ook vir julle is nie!

As ek en my mense ons egter verbeel dat net ons op God se genade en liefdevolle sorg kan hoop, verstaan ons maar bitter min van die evangelie. *God het die wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê* (Joh 3: 16).

Laat ons die sonde haat, maar die sondaar probeer liefhê, dus in die eerste plek probeer aanmoedig om 'n volgeling van Jesus Christus te word!

16 Julie

Die groot sakrament

Matteus 3: 7-12

Jesus Christus die Here het sy dissipels met die Heilige Gees gedoop, soos Johannes die Doper gesê het. In die Bybelboek wat vertel van die handeling van die apostels, word uitdruklik vermeld hoe Jesus Christus die Here met die Heilige Gees en vuur gedoop het. Dit begin met die uitstorting van die Heilige Gees (Hand 2) waar vertel word hoe God die Heilige Gees na ons wêreld toe gekom het en 'n gemeente van gelowiges tot stand laat kom het.

In die vier evangelies hoor ons die woorde van Jesus se prediking. In die boek van die Handeling sien ons hoe daardie prediking beseël word deur die doop met die Heilige Gees. Dit is die groot sakrament wat Jesus Christus alleen bedien. Daarop volg die sakramente wat die apostels in opdrag van Jesus moet bedien: die doop (Matt 28: 19) en die gesamentlike maaltyd (Matt 26: 26-28).

Die doop met water volg op die doop met die Gees (Hand 10: 47) as 'n afskaduwing daarvan. Laat ons dit so verstaan: dit gaan in die Bybel om die evangelie, die goeie boodskap van Jesus Christus en wat Hy ter wille van ons gedoen het. Pinkster is die bevestiging, die beseëling van die evangelie. Maar terselfdertyd is dit die boodskap dat Jesus Christus self mense roep én doop met die Gees sodat die evangelie altyd in ons wêreld gehoor en gehoorsaam sal word.

Die gevolg van die evangelieverkondiging is 'n gemeente waar doop en nagmaal as bevestiging van die verkondigde evangelie bedien word. So word iets duidelik van God se ontferming oor ons en hoe dit aan ons toebedeel word.

17 Julie

Die sakrament 'n geheimenis

Efesiërs 3: 1-6

Die apostel Paulus skryf in sy brief aan die Efesiërs oor die geheimenis van God. Daardie geheim en wat dit beteken, het die

Here God aan die apostel geopenbaar sodat hy dit kan bekend-maak. Dit leer ons terloops dat God die Here ons net toelaat om soveel van Hom te ken en te verstaan as wat Hy wenslik ag. Want dit bly waar: die Here God, wat Hy is en doen, lê grotendeels buite ons vermoë om te begryp, te ken, te verstaan en te beheers. Ons weet alleen soveel as wat God in sy goedheid vir ons sigbaar, kenbaar en verstaanbaar wil maak.

Die geheimenis waarvan die apostel hier praat, is die inhoud van die evangelie en God se bedoeling daarmee. Daardie geheimenis, dit wil sê Jesus Christus en wat Hy ter wille van ons sondaars gedoen het, moet en mag nou verkondig word tot heil, tot vreugde, tot dankbaarheid van die mensdom. Die bevestiging, die beseëling van daardie geheimenis-van-die-evangelie is **die sakramente**, die heilige tekens wat ingestel is om die inhoud en belofte van die evangelie aan die gelowiges sigbaar te maak.

So gesien, is doop en nagmaal baie besonder: 'n tegemoetkom aan ons ongelowigheid wat nie net wil hoor nie, maar ook wil sien en voel, soos Tomas. So groot is God se ontferming, sy goedheid, dat Hy ook hier ons swakheid in ag neem.

In die sakrament, soos in die verkondigde Woord, word die geheimenis van die evangelie openbaar, sodat ons kan hoor, kan glo en God die Here in gehoorsaamheid kan dank.

18 Julie

***Die profesie van die
Ou Testament***

1 Korintiërs 10: 1-5

Die pad wat die gelowiges na hulle doelwit anderkant hierdie wêreld moet gaan, word in 'n hoë mate deur die geskiedenis van die ou volk Israel voorafgegaan. Dit word hier baie duidelik in die Woord van God gestel.

Die ou volk se pad vanuit die slawehuis van Egipte is die voorbeeld van die volk van God se pad uit die slawehuis van die sonde. So is reeds in hierdie Ou-Testamentiese verkondiging die voorafskaduwing van ons doop en nagmaal.

Die ou volk, so word daardie geskiedenis hier verklaar, was *almal onder die beskerming van die wolk en almal (het) veilig deur die see gegaan*. Dit was die voorafskaduwing van die doop. Net so was die manna waarmee die ou volk in die woestyn aan die lewe gehou is en die water uit die rots, die voorafskaduwing van die nagmaal. Daarmee word beklemtoon: soos die Here God die ou volk op hulle pad uit die liggaamlike slawehuis gelei, gevoed en gesterk het, so

voed, sterk en lei die Here God op 'n geestelike wyse vandag nog sy volk wat uit die slawehuis van die sonde op pad is na die terugkeer van Jesus Christus, aan die einde van die tyd.

Dit bly merkwaardig, maar is terselfdertyd baie waar: die inhoud en betekenis van die Skrif kan alleen deur die geloof raakgesien en gepeil word. Oppervlakkigheid is dikwels 'n teken van ongeloof. Laat ons voortdurend die Here God vra om sy Woord vir ons oop te maak, sodat ons dit kan hoor, kan glo en in dankbaarheid gehoorsaam wees.

19 Julie

Woord en sakrament

Romeine 10: 5-17

Dit is belangrik dat in hierdie Skrifgedeelte raakgelees word dat dit die verkondigde Woord van God is wat die geloof in ons skep, laat groei en versterk. *Die geloof kom dus deur die prediking wat 'n mens hoor, en die prediking wat ons hoor, is die verkondiging van Christus.* Dit is wat deur die sakrament bevestig en beseël word. Die sakrament *verkondig* nie iets anders as die prediking nie, maar dit verkondig dieselfde boodskap **op 'n ander manier.**

Dit gaan in die sakrament om dieselfde Jesus Christus, om dieselfde belofte aan dieselfde mense. Die Woord en sakrament is een, maar dan altyd in die volgorde dat die Woord voorgaan. Die sakrament het alleen waarde, het alleen gesag omdat dit die Woord wat reeds verkondig is, bevestig. Die water van die doop wys heen na die bloed van Christus wat ons sonde afwas. Die brood en wyn van die nagmaal wys ons na die liggaam en bloed van Christus wat ter wille van ons verlossing gekruisig en uitgestort is.

So bevestig die sakrament die Woord wat reeds verkondig is. Wanneer so oor die sakrament nagedink word, moet daar nie net na die uiterlike gekyk word nie. Laat ons nadink totdat ons by die verhewe geheimenis uitkom wat in die sakrament verskuil lê: Jesus Christus die Here het ter wille van ons verlossing uit die sonde en Godverlantenheid **mens** geword.

Woord en sakrament hoort bymekaar sodat ons sal hoor en glo. Deur te sien en te ervaar, word ons geloof versterk, sodat ons dankbare gehoorsaamheid steeds suiwerder sal word.

20 Julie

Verbond en belofte

Hebreërs 8: 7-13

Omdat die Here sy beloftes *verbonde* noem en die sakramente die *tekens van sy verbonde*, kan die sakramente met die verbonde of ooreenkomste van mense vergelyk word. Sakramente is dus oefen-

ninge wat ons geloof in die Woord van God sekerder maak. Omdat ons vleeslik is, word die sakramente met vleeslike dinge aan ons getoon. So word ons trae bevatlikheid onderrig soos kinders deur die hand van 'n onderwyser gelei word.

Die kerkvader Augustinus noem 'n sakrament **die sigbare Woord** omdat dit die beloftes van God soos op 'n skildery weergee, sodat ons dit soos 'n lewendige tekening kan sien. Of ons kan ook sê dat die sakramente spieëls is waarin ons die rykdom van God se genade wat Hy aan ons gee, kan sien. In die sakramente openbaar God Hom aan ons en hou Hy rekening met die beperktheid van ons verstand, sodat ons Hom tog kan leer ken. So gebruik God die sakramente om uitdrukliker as in sy Woord, sy liefde en goedgesindheid teenoor ons vir ons duidelik te maak.

Hierdie pragtige samevatting oor die verhouding van die Woord van God en die sakrament is van die hand van die groot kerkvader Johannes Calvyn. Hier beklemtoon Calvyn dat almal wat deur God in die verbond met Hom opgeneem is, deel het aan sy beloftes: *Hulle almal, klein en groot, sal My ken. Oor hulle ongeregthede sal Ek genadig wees en aan hulle sondes nooit meer dink nie.*

21 Julie Heilige Gees en sakrament Romeine 3: 27-31

God sal die besnedenes **deur die geloof** en die onbesnedenes **deur dieselfde geloof** regverdig verklaar. Die groot saak wat hier gestel word, is dat **die geloof**, wat 'n genadegawe van God is, die saak is waarom dit gaan. *Ons betoog is tog dat 'n mens vrygespreek word omdat hy glo....* Deur die geloof ontvang die mens deel aan die offer van Jesus Christus, daardie offer wat as 't ware vir die sonde *betaal*.

Die nagmaal, wat die offer van Christus aan die kruis versinnebeeld en net so die een-wording van die gelowige met Christus in die geloof, bewerk nie die regverdiging van die gelowige nie, maar illustreer dit. Wanneer die gelowige die sakrament in die geloof ontvang, kan die sakrament die geloof versterk as die Heilige Gees daarby kom. As die Gees ontbreek, kan die sakrament nie méér doen as wanneer die son se glans op die oë van 'n blinde bedelaar skyn nie.

God die Heilige Gees begin die geloof in ons, en Hy onderhou dit, koester en versterk dit. Om dit te kan doen, kan God die verkondigde Woord gebruik wat deur die sakrament beseël word. Maar Hy kan ook, soos ons in die brief aan die Romeine lees, die onbesnedenes, dié wat nog nie die teken van die verbond ontvang

het nie, regverdig verklaar. Gewoonlik is dit egter so dat die Here God die geloof van sy kinders versterk en onderhou deur die prediking van die Woord en die bediening van die sakramente.

In die ruimte van die kerk skenk God in genade aan sy kinders alles wat hulle nodig het om Hom in dankbare gehoorsaamheid te dien en te eer.

22 Julie *Die twee sakramente* Handeling 2: 37-42

In die boek van Die Handeling van die Apostels word gesê dat nà die koms van God die Heilige Gees, daar twee sakramente is: die doop en die nagmaal. Dit is twee, duidelik omlynde, aparte sakramente wat elkeen op sy eie manier gerig is op 'n spesifieke nood van die mens wat deur Jesus Christus, ons Here, oordek word met sy genade.

Dit is duidelik dat die doop teenoor die erfsonde van die mens staan, dat dit te make het met die feit dat ons vanweë ons aartsvader Adam, in die God-verlatenheid en God-vyandigheid van hierdie bedeling gebore word. Die doop het met 'n gevangenis te make waaruit ons onself nie kan verlos nie en aan die ander kant met die vrypraak deur Jesus Christus, ons Here.

So staan die nagmaal teenoor ons opstandigheid, eiesinnigheid en ongehoorsaamheid wat meebring dat ons vyande van God is. In die nagmaal word versinnebeeld dat Jesus Christus ons Here Hom met ons vereenselwig en ter wille van ons verlossing van die sonde, sy groot offer bring om te boet vir ons sonde.

Hier, in doop en nagmaal, praat God die Heilige Gees met ons deur stoflike dinge soos water, brood en wyn. So laat Hy toe vir ons sondigheid en ons stof-wees, sodat ons kan sien en glo. Deur hierdie twee tekens word met ons gepraat oor die groot wonder van God: Jesus Christus, die Seun van God, wat uit 'n maagd hier op aarde gebore is omdat Hy Hom met ons sondaars vereenselwig het en ter wille van ons in ons plek gaan staan het. In die doop en nagmaal word iets uitgedruk van ons verbondenheid met Jesus Christus wat vir ons die Verlosser en die Voleinder van ons geloof wil wees.

23 Julie *Jesus Christus die einde van die wet* Romeine 10: 1-4

Die koms van Jesus Christus na ons wêreld het 'n geweldige omwenteling veroorsaak. Dit het ook 'n verandering meebring in die verhouding tussen God die Here en sy volk op aarde. Die apos-

tel Paulus sê van hierdie omwenteling dat Christus die einde van die wet is. Dit wil sê Christus is die einde van die eerste bedeling waar die gelowiges self moes toesien dat hulle die wet van God nakom. En waar die gelowiges tekort geskiet het, het hulle verskillende soorte offerandes aan God gebring. Sodoende het hulle gepoog om met God te versoen omdat hulle nie die wet nagekom het nie.

Dit is nou die evangelie, die goeie boodskap van die nuwe bedeling van Jesus Christus, dat Hy die einde van die wet is, maar ook die begin van 'n nuwe bedeling. Omdat Jesus Christus, die Seun van die mens, ons offer aan God is en omdat Hy, die Seun van God, God se offer vir ons is, het alles verander. Jesus Christus het, deur sy bloed te vergiet, 'n einde gemaak aan al die bloedvergieting wat 'n mens tot versoening of voldoening van die sondes kan of wil aanwend.

Daarom verander die teken van die verbond wat God se kinders dra ook heeltemal. Die doop het in die plek van die besnydenis gekom. Die doop bring tot uitdrukking dat die opname in die volk van God alleen moontlik is deur die vergewing, die afwassing van die sonde, die oorbrugging van die kloof tussen mens en God. Die doopteken wat ons op ons voorhoof dra, wil juis vir ons sê dat ons aan God behoort; dat danksy Jesus Christus en sy offer, daar nie meer 'n afstand tussen God en ons is nie. Daarom kan ons getroos in hierdie wêreld lewe.

24 Julie

Die doop beseël die afwassing van die sondes

Hebreërs 9: 23-28

Die doop is 'n sakrament wat meer as een boodskap aan ons wil oordra, meer as een belofte wil verseël of beklemtoon. Die eerste saak wat die doop wil beklemtoon, is die afwassing van ons sondes deur die bloed van Jesus Christus. Maar selfs dit is al 'n beeld in 'n oordragtelike sin. Dit hang saam met die feit dat water die primêre element van die doopsakrament is. Water wat gebruik word om mee te was, is 'n heenwysing na die bloed van Christus wat die gelowige reinig van die sonde. So word met die doop gesimboliseer dat Christus vir ons intree en gedoen het wat ons nie kan doen nie, en dit is om vir ons sondes te betaal en te lewe.

Die vraag oor die hoeveelheid water wat gebruik moet word om die afwassing van die sondes voor te stel, is 'n onnodige vraag. Of die dopeling besprinkel, ondergedompel of begiet word met water, is nie belangrik nie, want die water is slegs 'n simbool, 'n heen-

wysing na die reiniging wat die bloed van Christus vir ons bewerk het. Baie belangriker as die hoeveelheid water is die vraag of ons die prediking van die doop glo. Want die doop self is heenwysing. Dit gaan nie om die water nie, maar om Jesus Christus en wat Hy vir ons gedoen het.

Soos met die koperslang in die woestyn moet ons, om gered te word, ons geloof en ons hoop op Jesus Christus ons Verlosser vestig en nie op die bykomende dinge wat miskien ons aandag kan aftrek nie.

25 Julie

Doop en verbond

Lukas 1: 67-75

Jesus Christus, ons Here, is die middelpunt van die nuwe verbond, die nuwe verhouding wat Hy tussen God en mens bewerk het. Deur sy kruis en opstanding, sy versoening en oorwinning, gee Hy 'n nuwe inhoud aan die werklikheid van die genadeverbond, die ooreenkoms wat God met sy volk gesluit het.

Die doop is 'n teken en 'n seël van daardie verbond. In die Formulier vir die bediening van die doop word gesê: *Met die doop in die Naam van die Vader betuig en beseël die Vader aan ons dat Hy 'n blywende genadeverbond met ons sluit en dat Hy ons as sy kinders en erfgename aanneem.* Hier word dit duidelik dat die gelowiges deur God met Homself verbind word. In die doop word dit aan ons beseël dat ons lewe, ons hele mens-wees, onder die teken van God se genade staan. In die doop word die vergewing van die sondes op grond van Jesus Christus se kruisdood aan ons toegesê. Daarom dra ons die doopteken as 'n merkteken, want ons word deur die doop gemerk as die eiendom van Jesus Christus. Dit word verder voortdurend in die prediking aan ons verkondig, sodat ons dit sal glo en onthou.

Juis omdat ons gedoop is, kan ons in vreugde en dankbaarheid lewe. *Die doop is immers 'n seël, 'n betroubare waarborg dat ons 'n blywende verbond met God het* (Rom 6: 13).

26 Julie

**Die verpligtinge
van die verbond**

Deuteronomium 4: 39-40

Die doop is die teken dat die gedoopte deel van die verbondsvolk is, en so gesien, ook deel van God se eiendom is. Ons kan dus sê dat die doopteken as 't ware die sigbaarmaking is van God se eien-

domsreg op die mens. In die Bybelboek Deuteronomium word op 'n besondere manier uitgespel wat dit beteken om deel van die verbondsvolk te wees. *Wees versigtig om nie die verbond wat die Here julle God met julle gesluit het, te vergeet nie. ... Die Here jou God is 'n verterende vuur, Hy eis onverdeelde trou aan Hom* (Deut 4: 23-24). Met hierdie woorde word volk, familie, gesin, vaders en kinders opgeroep om nie die verbond te vergeet nie.

Die doop lê ook 'n verpligting op die dopeling, want deur die doopteken word hy voortdurend herinner aan die gehoorsaamheid wat hy aan God verskuldig is. Daarom is daar altyd die oproep tot bekering, dit wil sê die oproep om om te draai en terug te keer na die verbond, die verhouding wat God met die gelowige gesluit het.

In ons dae is baie mense geneig om die doopteken te minag. Dit is egter goed om te onthou dat die doop nie net 'n teken van God se ontferming en trou is nie, maar dat dit òók 'n teken kan word van God se toorn en oordeel. Doop en verbond herinner ons daaraan dat ons in 'n lewende verhouding met die almagtige God staan. Daarom is aan die doop as verbondsteken ook die belofte verbind: *Die Here julle God is 'n genadige God. Hy sal julle nie in die steek laat of om die lewe bring nie. Hy sal nie die verbond vergeet ... nie* (Deut 4: 31).

27 Julie

**Jesus Christus die
inhoud van die doop**

Kolossense 2: 6-15

Met die doop in die Naam van die Seun beseël die Seun aan ons dat Hy met sy bloed al ons sondes afwas en dat Hy ons saam met Hom laat sterwe, sodat ons ook saam met Hom kan lewe. Sò word ons van ons sondes bevry en deur God as vrygespreektes gereken.

Die doop is 'n teken wat God aan ons gee om aan ons te bevestig dat ook ons deel het aan Christus Jesus se dood en opstanding. Met die doop word aangedui dat ons deel van God se volk is, maar dit dui ook daarop dat ons *saam met Hom begrawe is*, en dit word gevolg dat ons *ook saam met Hom opgewek is* (Kol 2: 12-13). Die doop illustreer aan ons hoe ons, deur die geloof, deel kry aan Christus se dood en opstanding. Die doop leer ons ook dat ons verlossing uit die sonde 'n gawe van God is en dat dit nooit ons prestasie is nie. *...onthou dat ook julle vir die sonde dood is maar vir God lewe, omdat julle een is met Christus Jesus* (Rom 6: 11).

Dit is deel van die geheimenis van die sakrament. En ons kan lank daaroor nadink dat deur Jesus Christus se kruis en opstan-

ding, God 'n bevrydende, reddende beslissing geneem het wat ons ewige toekoms bepaal. So gesien, is die doop 'n teken van God wat ons met blydskap en verwondering oor die goedheid van God en met groot dankbaarheid dra. Juus dié teken is aan ons gegee om dag vir dag ons geloof te versterk en ons volharding te stimuleer.

28 Julie

***Die doop en die
Heilige Gees***

Efesiërs 5: 15-20

Met die doop in die Naam van die Heilige Gees verseker die Heilige Gees ons deur hierdie heilige sakrament dat Hy in ons wil woon en ons tot lede van die liggaam van Christus wil maak....

In die Nuwe Testament is die belofte van die doop direk verbind met die Heilige Gees. Almal wat gedoop is, mag die Heilige Gees verwag, dié Gees wat ons daarvan oortuig om ...tot ons eie te maak wat ons reeds in Christus het, naamlik die afwassing van ons sondes en die daaglikse vernuuwing van ons lewe....

Die doop is ook 'n teken van die belofte van die Heilige Gees. Die belofte van die Heilige Gees hang saam met die toekoms, ...want Hy het julle as die eiendom van God beseël met die oog op die verlossingsdag (Ef 4: 30). So is die doop die teken dat ons onder die beskermende hand van God lewe; dit is 'n teken van die hoop en verwagting wat deur Christus aan ons gegee is. 'n Mens kan ook sê dat die doop die teken is wat ons telkens daaraan herinner dat die dood agter ons lê en dat voor ons slegs die lewe van God en by God is.

Die doop in die Naam van die Heilige Gees is ook bevestiging van ons inlywing in die gemeente, in die volk van God, in die verbond met God. Dit is die teken dat ons ...in die kerk van God opgeneem en van alle ongelowiges en vreemde godsdienste afgesonder (is) om heeltemal sy eiendom te wees en sy merkteken en vaandel te dra (Nederlandse Geloofsbelydenis art 34).

Die doop is 'n merkwaardige teken. Dit is 'n magtige teken van troos en van die ontferming van God as ons in die geloof die beloftes van die doop aanvaar.

29 Julie

Die doop en ons kinders

Hebreërs 10: 11-18

In die Doopformulier word gestel: *Alhoewel ons kinders hierdie dinge nie verstaan nie, is dit nie 'n rede om hulle van die doop uit te sluit nie.* Die Reformatoriese vadere het die kinderdoop gehand-

haaf omdat dit die bevestiging is, nie van ons geloof nie, maar van God se beloftes. Die genade van God is nie van ons geloof afhanklik nie, want dit is reeds voor ons geloof daar. Dit word juis baie duidelik by die kinderdoop.

Die grondslag vir die kinderdoop is die genadeverbond van God. Deur die verbond is ook die kinders en die kindskinders van die gelowiges die eiendom van Christus. Jesus Christus is gekruisig en het opgestaan ook vir hulle wat dit nie geweet het nie. *Ons het lief omdat God ons eerste liefgehad het* (1 Joh 4: 19).

Hierdie wete lê 'n groot taak op die ouers van kinders. Want die kinders wat so na die kerk gebring word om gedoop te word, het die reg om daardie God in wie se Naam hulle gedoop word, te leer ken. Hierin lê die basis vir die kategetiese wat, in die grond van die saak, die ouers se verantwoordelikheid is.

Die kinderdoop is ook vir die ouers van die gedoopte kind 'n besondere troos en bemoediging. Want deur die geloof weet hulle dat hulle kind deel van God se eiendomsvolk is en onder sy sorg mag leef en grootword.

In ons kerklike tradisie is die kinderdoop 'n vanselfsprekende saak omdat ons weet dat God se genade en ontferming nie van ons mense of ons doenighede afhang nie. Die doop leer ons juis, tot ons vreugde, dat God Hom oor ons en ons kinders ontferm nog voor ons dit kon dink of vra.

30 Julie

Ons en ons sonde

Romeine 3: 9-12

Dit is 'n ou waarheid dat ons wat mens is, nie besef dat ons sondaars is as God dit nie aan ons openbaar nie. Alleen in die Bybel, alleen deur die Woord van God, word aan ons gesê dat ons sondaars is. *God openbaar vanuit die hemel sy toorn oor al die goddeloosheid en ongeregtigheid van die mense wat die waarheid deur hulle ongeregtigheid probeer onderdruk* (Rom 1: 18). Ons sonde, ons Godverlatenheid, ons opstand teen God, is die mees kenmerkende eienskappe van ons mens-wees. Daarom is dit so dat die mens uit homself God nooit soek nie, maar altyd van Hom af wegvlug. Daarom is dit met soveel verwondering dat ons in die Bybel lees dat God die mens opsoek. Die hoogtepunt van God se soeke na ons is sy Seun Jesus Christus wat die hele lang pad van die hemel na die aarde loop om die sondaarmens op te soek.

Die eerste doopvraag aan die ouers van die dopeling sluit hierby aan. **Aanvaar** u dat ons kinders wat van hulle eerste lewens-

oomblik af sondig is en in sonde gebore word ... onder die oordeel van God verkeer? Glo ons dat ons en ons kinders buite die paradys, in die wêreld, weg van God in die sonde lewe en dat ons deel van daardie sonde is?

As ons die drakrag van daardie deel van die vraag kan peil, kan ons verstaan waarom ons gevra word of ons die verlossingsteken van die doop vir ons kind begeer, sodat hy met die belofte en die hoop van die doop kan grootword. Want as ons die doopteken vir ons kind begeer, sal ons ook weet dat ons ons kinders in die vreugde van die evangelie moet inlei en hulle vanuit die troos van die evangelie moet voorgaan.

31 Julie

Wat ons moet doen

Johannes 6: 26-29

Met die eerste vraag wat aan die ouers van 'n dopeling gevra word, word ook gestel: *Bely u dat hulle (u kind) nogtans deur Jesus Christus verlos is en daarom as lidmate van sy gemeente gedoop behoort te wees?* Glo ons dat ons en ons kinders deur Jesus Christus uit die sonde verlos is? Dit is een van daardie vrae wat 'n mens baie kan laat dink. Dan kan jy ook die volgende oorweeg.

Johannes vertel hoe Jesus brood vermeerder het om aan 'n hele skare kos te gee. Dan word die vraag tot Jesus gerig: *Wat moet ons doen om te doen wat God van ons verlang?* Hierop is Jesus se antwoord baie kort en eenvoudig: *...julle moet glo in Hom wat Hy gestuur het.* Maar vir daardie mense is dit nie goed genoeg nie. Hulle wil nog 'n wonderteken hê sodat hulle kan glo. Dit is merkwaardig dat as die Seun van God voor hulle staan, is dit nog nie genoeg dat hulle in Hom kan glo nie.

Ons ontvang die wonderteken van die doop. Dit word aan ons en ons kinders beseël met 'n teken dat Jesus Christus ons en ons kinders verlos het van die sonde, ons gereinig het deur sy bloed. En nog is dit nie genoeg nie. Waar wil ons 'n beter bewys hê as dat ons *...sondig is en in sonde gebore word en daarom onder die oordeel van God staan...?* Dààrom, omdat ons sondaars is, is dit so 'n groot vraag wat aan ons gestel word as die Doopformulier vra: *Bely u dat hulle (kinders) nogtans deur Jesus Christus verlos is en daarom as lidmate van sy gemeente gedoop behoort te wees?* Dan is die antwoord seker niks meer as die ootmoedige uitroep: Ek glo, Here, kom my ongelooft hulpe!

Deur die doop word dit ook beseël dat ons en ons kinders deel is van die verbond wat God met die gelowiges gesluit het. So word deur die doop aan ons gesê dat ons deel is van die gemeenskap van gelowiges, dat ons deel is van God se volk. So is die doop 'n teken van 'n volledige omstelling. Ons en ons kinders wat sondaars, vyande van God was, word deur die geloof in Jesus Christus vrygespreek van ons sonde, verander tot kinders van God. In plaas daarvan dat ons God en ons naaste haat, kan ons nou, deur die geloof, God en ons naaste liefhê.

Daarom kan ons as gedoopte gelowiges ook soos die kerk en saam met die kerk bely: *Ons glo en bely 'n enige, katolieke of algemene kerk, 'n heilige vergadering van almal wat waarlik in Christus glo, wat almal hulle volle saligheid in Jesus Christus verwag en in sy bloed gewas is, geheilig en verseël deur die Heilige Gees* (NGB, art 27).

Die doop simboliseer die afwassing van die sondes, maar ook ons deel wees van God se volk, die kerk. Deur die vergifnis van die sonde kry ons 'n nuwe uitsig op die toekoms en word ons geroep tot diens in die kerk. So word ons in 'n lewensorde wat God gee, ingepas, sodat ons ons lewe sinvol en met vreugde kan lewe.

Laat ons dan lewe soos dankbare gelowiges. Laat ons met ons denke en optrede God se groot Naam verheerlik. Laat ons ons roeping om God en ons naaste te dien, met vreugde nakom.

2 Augustus

Geloof

Romeine 10: 8-11

Glo en bely is twee kort woordjies wat ons baie in die kerk gebruik en miskien daarom nie meer daarvoor nadink nie. Nou stel die apostel Paulus hier: *As jy met jou mond bely dat Jesus die Here is, en met jou hart glo dat God Hom uit die dood opgewek het, sal jy gered word.* Dit is die kern van ons verhouding met God. Dan kom die vraag: Waar vind ons daardie evangelie van Jesus Christus wat ons moet hoor en glo sodat ons gered kan word? Die antwoord daarop is in die Bybel, in die Woord van God.

As dit gesê word, dan staan die probleme voor ons. Dit is opmerklik hoeveel moeite geleerde teoloë doen om die Bybel verdag te maak. Vir sommige is die Bybel hoogstens 'n versameling van mites, fabels en storietjies wat die sogenaamde *moderne* mens nie meer aanspreek nie. Ander weer sê die Ou Testament het vir ons

niks te sê oor Jesus Christus nie. Ander beweer dat die Nuwe Testament 'n vervalsing sou wees. Nog ander weet weer te vertel dat God dood is. Dit alles om by die slotsom uit te kom dat alleen in die mens self daar heil en 'n toekoms is. Daar moet op die mens en sy moontlikhede vertrou word om van hierdie wêreld 'n leefbare plek te maak.

Daarteenoor staan die kerk met die beproefde stelreël wat sê: *...die leer van die Ou en Nuwe Testament wat in ons belydenis saamgevat is en in die Kerk hier geleer word, (is) die ware en volkome leer van die verlossing.* Die kerk sê dus dat die evangelie in die Bybel opgeskryf is. In ons belydenisskrifte is daardie evangelie kortliks saamgevat en duidelik uitgedruk.

Die beginpunt van die geloof lê in die hoor van die verkondigde Woord, die evangelie, soos dit ook in ons belydenisskrifte saamgevat word. Deur dié Woord word ons geloof gevoed, gesterk en gebou. Ons glo die evangelie soos dit in die Bybel aan ons gegee is en ons bely soos dit in ons belydenisskrifte saamgevat is. So glo en bely ons ... so leef en werk ons tot eer van God.

3 Augustus

Ons belydenis

Matteus 10: 32-33

Om belydenis te doen van wat ons glo, is 'n vaste onderdeel van ons manier van lewe as gedoopte gelowiges. Geloof is nie net na binne gerig nie, maar ook na buite waar die gelowige saam met die gemeente betuig wat hulle glo. En daardie **wat hulle glo**, het hulle in die Bybel, wat God se Woord is, gehoor.

As in die tweede vraag wat aan die ouers gevra word wat 'n kindjie laat doop, gepraat word van **ons belydenis**, dan verwys dit na 'n kernagtige samevatting van God se goeie boodskap soos ons dit in sy Woord hoor. Tipies van so 'n belydenis is die bekende **Twaalf Artikels** wat ons byna elke Sondag in die godsdiensoefening hoor en beaam. Daar is nog meer belydenisse. Seker een van die bekendste is die Heidelbergse Kategismus wat nou al van 1563 af in die meeste reformatoriese kerke die basis van die kerklike kategetiese vorm.

Nou is dit opvallend dat ook die belydenis van die kerk deesdae in die spervuur is. Dit sou dan so afgryslik ouderwets wees dat geen mens meer verstaan wat die belydenis wil sê nie en nog meer. Dit kom eintlik daarop neer dat daar mense in die kerk is wat nie meer soos die kerk en saam met kerk wil bely dat hulle glo dat Jesus Christus, die ewige Seun van God, deur sy kruisiging en opstanding vir ons die verlossing bewerk het nie.

Vir die gewone gelowige in die kerk is die kerklike belydenis van groot waarde, want dit rig ons denke en presiseer ons woorde sodat ons sal glo en bely soos die evangelie dit aan ons leer. Ondersteun en gelei deur die betroubare belydenis, kan die gelowiges so leef dat hulle 'n lewende getuienis kan wees van wat hulle glo.

4 Augustus

Die onderrig van ons kinders

Deuteronomium 6: 6-9

Die laaste vraag wat die ouers moet beantwoord wanneer hulle hulle kind laat doop, is of hulle hulle kinders sal onderrig oor die doop en wat dit beteken. Jare gelede het 'n Nederlandse predikant gesê: *Leer my volk om die doop te verstaan en my volk is gered!* Vir hom het dit oor geloofskennis gegaan.

By die doop belowe die ouers om hulle kind te onderrig. Daarmee word dit duidelik dat die kerk by die gewone lewe aansluit, want dit is in die huisgesin waar die kind die versamelde wysheid en lewenservaring van sy voorgeslag beleef. Dit is in die gewone opvoedingsproses waar daardie wysheid en insig aan hom oorgedra word. As dit goed is, word 'n kind so onderrig oor die diens van God, oor die kultuur van ons volk en oor daardie wysheid wat van 'n kind 'n volwasse mens maak. Die belangrikste is egter dat die ouers hulle kinders sal leer van God en sy Woord. In Deuteronomium word alreeds gesê: *Wanneer jou seun jou in die toekoms vra...* (Deut 6: 20).

In die verband van die huisgesin moet die kind deur die Bybel te lees, huisgodsdienste en kerk toe te gaan, leer om te verstaan wat dit beteken om gedoop te wees. Maar gedoop-wees, beteken nie net troos en rustigheid nie, dit beteken ook dankbaarheid en gehoorsaamheid. Want die doop is sowel gawe as opdrag.

Onderrig oor die betekenis daarvan om gedoop te wees, is die grootste weldaad wat ons aan ons kinders kan bewys. So is plig, verantwoordelikheid en liefde die groot waarde wat die gelowige ouer se verhouding met sy gedoopte kind tipeer. So leef ons dan saam tot eer van God.

5 Augustus

Dankbaarheid

1 Petrus 2: 9-10

Nadenke oor die doop voer onherroeplik tot dankbaarheid teenoor God. In die Heidelbergse Kategismus (Sondag 32) word dit

baie mooi uitgedruk: *Omdat Christus ons, nadat Hy ons met sy bloed gekoop het, ook deur sy Heilige Gees tot sy ewebeeld vernuwe, sodat ons met ons hele lewe bewys dat ons God dankbaar is vir sy weldade en Hy deur ons geprys word.*

Die een groot saak wat die doop versinnebeeld en bevestig, is dat Jesus Christus ons met sy bloed gereinig het van ons sonde en so gered het. Die goeie boodskap word nie net aan ons verkondig nie, maar word ook, vanweë ons kleingeloof en sondigheid, in die doop uitgebeeld. So word aan ons duidelik gemaak dat hierdie goeie boodskap ook vir ons bedoel is. So word ons saam met die gemeente opgeroep om te hoor en te glo, om ons geloof deur die doop te laat versterk, sodat ons ook by die dankbaarheid teenoor die almagtige God sal uitkom.

Die dankbaarheid is noodsaaklik, want deur die doop word ons weer geleer: dit is God wat Hom oor ons ontferm; dit is God wat ons sonde afwas en ons vrymaak; dit is God wat ons nuut maak en omvorm tot sy kind. Voor God staan ons soos bedelaars wie se leë hande volgemaak is met die verlossing wat net God kan gee.

Daarom roep ons doop ons op tot gehoorsaamheid aan God en sy Woord, tot dankbaarheid omdat Hy Hom oor ons ontferm het lank voor ons nog kon dink of glo.

6 Augustus

Eerbied in die kerk

Psalm 25

Die erediens gee uitdrukking aan die teologiese opvattinge in die kerk. In ons kerk word geglo dat God al meer en meer moet word en ons al minder. Ons staan verstom voor die grootheid en die almag van God. Ons is bewus dat ons in die heilige teenwoordigheid van God verkeer. Lees gerus ook Sondag 9 van die Heidelbergse Kategismus.

Hierdie bewussyn dat God die Verhewene, die Heilige is, maak ons nederig voor God. Ons is bewus van die geweldige kloof tussen ons en God. Dit is dan ook die rede dat die stemming in ons kerk anders as in baie ander kerke is. Ons kan nie anders as om in eerbiedige vrees voor God te vergader nie. Meer nog, ons is te bewus daarvan dat ons sondaars voor God is. Die grootsheid van God maak ons bewus van ons nietigheid voor God. Ons staan klein en nietig voor Hom.

In Psalm 25 waarsku die priester dat diegene wat opgaan na God se heilighdom, rekening moet hou met God se heilige plek.

Tog kan ons ook in vreugde kerk toe gaan. Ons glo immers ook dat Hy Hom in liefde en genade neerbuig na ons toe en dat Hy dit

gewil het dat ons kerk toe sal gaan. Hy skenk ons die redding in Jesus Christus, wat ons verstand te bowe gaan.

Ons is bewus van die teenwoordigheid van God en daarom kan dit nie anders nie: Ons moet eerbiedig voor God verskyn. Dit is 'n eerbiedige vrees. Dit is egter 'n liefdesvrees. Ons is dankbaar vir God se genade dat Hy met ons wil verkeer. Dit is nie nodig om angsbevange kerk toe te gaan nie. Ons kom in nederigheid en juis daarom moet die stemming in die kerk heers wat hieraan uitdrukking gee.

Ons is die nodige eerbied en respek aan God verskuldig.

7 Augustus

Die erediens

Levitikus 23

Wanneer ons van die erediens praat, is dit goed om in gedagte te hou dat die erediens alleen plaasvind omdat God dit so wil. Van die vroegste tye af het God dit duidelik gemaak dat Hy met sy volk wil verkeer. Eintlik is dit 'n liefdesverhouding waar God se liefde uitgaan na sy volk toe. So lees ons dan dat die volk voor die Here saamkom, voor sy aangesig verskyn en onder die Naam van die Here saamkom.

Tydens die woestyntog moes die volk 'n tabernakel bou en saamdra. Dit was die tent van die ontmoeting. God bepaal hierdie ontmoeting. Ons lees in Levitikus 23: 3: *Ses dae moet julle werk, maar die sewende dag is 'n rusdag, 'n sabbat waarop julle 'n gewyde byeenkoms moet hou.* God gee ook al die voorskrifte vir die byeenkoms by die tabernakel. Daar is nie plek vir willekeur nie. God wil gedien word op die wyse wat vir Hom behaaglik is. Die tempel neem later die plek van die tabernakel in en die offers aan God word juis ook net by die tempel gebring.

Vanuit die Nuwe Testament leer ons dat daar net sprake kan wees van die een Offer tot die versoening van sonde en dit is die lyde en sterwe van Jesus Christus aan die kruis. Dit word baie duidelik uitgespel in Hebreërs 10: 11, 12. Hierdie versoening aan God se gelowiges word in die erediens verkondig. Dit is God se diens aan die gelowiges.

8 Augustus

Die erediens lewe

1 Johannes 1

Is ons erediens dood? Sommige mense sê nogal so! Die predikant moet sus of so preek of die liedere in die kerk moet anders gesing word. Lidmate het nie genoegsame aandeel aan die erediens nie.

Dinge verloop anders as wat hulle dinge sou wou laat gebeur. Dit is veral die gevoel van die mense wat verwaarloos word. Die erediens is dood! Nou wil hulle die erediens laat lewe. Diegene wat so sê, moet weer dink!

Die erediens is 'n Goddelike gebeur. In die erediens gaan dit in die eerste plek om God wat ons geroep het om juis hier te wees omdat Hy by ons wil wees. In Gesang 311 sing ons: *God is hier teenwoordig....* God is hier! Hier praat Hy met ons deur sy Woord en Gees. Hier wil Hy ons in ons geloof versterk. Erediens is verkeer tussen God en mens. Ons is hier omdat God ons hier wil hê.

Sentraal in die erediens staan Jesus Christus. Alles gaan om Hom en Hom alleen. Ons kom na die erediens sodat Hy met ons kan praat. Hier kan dit nie om allerlei vroom praatjies gaan nie. Dit gaan om die groot dade van God. Hy het sy Seun gegee om ter wille van ons te sterwe en as Oorwinnaar staan Hy ook uit die dood op. Ons word God se kinders. Die erediens is God se diens aan ons. Hier gaan dit om die lewende Here en sy Gees. Omdat Jesus Christus lewe, kan die diens nooit, maar nooit dood wees nie. Christus is die lewe. Ons kan die lewe van die erediens nooit by onself soek nie.

9 Augustus

Orde in die kerk

Eksodus 29: 38-46

Die Bybel leer ons in hierdie gedeelte dat God die inisiatief geneem het om presies aan die volk uit te spel hoe Hy gedien wil word. Hy gee die voorskrifte, Hy bepaal alles. Dit is sy belofte aan die gehoorsame volk dat Hy daar met hulle sal verkeer. Hy is daar teenwoordig.

Dit is vir ons van belang om daarop te let dat die Bybel ons juis leer dat dit in die gemeente ordelik moet gaan. So wil God dit hê. Die mens kan dus nie 'n vorm van erediens ontwerp wat vir sy gevoel vreeslik aangenaam is en dink dat dit die regte manier is waarop God gedien behoort te word nie. Jy kan ook nie sê dat jy die Here op jou manier dien nie. Gewoonlik is dit juis die antwoord van diegene wat nie saam met die kerk en soos die kerk wil lewe nie. Afgesien daarvan dat dit die grootste chaos kan skep, is dit ook verkeerd. Jy het nie 'n manier nie, en dit hang dus nie van jou af nie. Daar is net een manier en dit is om God te dien soos Hy gedien wil wees. Die Bybel is die enigste norm en maatstaf vir hierdie diens.

Die kerk probeer om die Here te dien soos Hy gedien wil wees. Dit doen ons uit dankbaarheid vir die wonderlike diens van God aan ons: die verlossing in Jesus Christus!

Die Heidelbergse Kategismus leer ons in Sondag 21 dat die gemeente deur die Seun van God uitverkies is en deur sy Gees en Woord vergader, beskerm en onderhou word. Een van die kenmerke van die ware kerk is dat die kerk die evangelie suiwer moet preek (NGB, art 29). Telkens sal die klem op die belangrikheid van die erediens moet val en dan vanselfsprekend ook op die prediking van die Woord, God se Woord. So hoort dit natuurlik in die kerk van die Here.

Wat van die mense in die kerk? Is hulle enigsins belangrik? Natuurlik! Die mense mag tog nooit misken word nie. Die mense is kerk. Die Woord moet juis aan hulle verkondig word. In die kerk moet ons egter met een saak rekening hou: Die mense in die kerk is een en almal sonder uitsondering sondaars. Dit maak nie sin om te wil sê omdat hierdie of daardie skynheilige of sondaar in die kerk is, wil ek nie ook daar wees nie. Of omdat so 'n groot sondaar in die kerkraadsbanke sit, wil ek met die kerk niks te make hê nie. Kyk weer: almal in die kerk is sondaars.

Die belangrike is dus dat die Woord, die verlossing in Jesus Christus, aan die gemeente verkondig sal word. Hulle moet hoor van die groot dade van God ter wille van sondaars soos elkeen van ons. God het ons lief en daarom wil Hy ons by sy gemeente ontmoet, want Hy het ons verlos!

11 Augustus**Jesus Christus alleen****1 Petrus 1: 13-21**

Prediking moet aktueel wees. Dit beteken eenvoudig dat dit om die Woord van God in die hede gaan, en nie die mens nie. Dit beteken nie dat by die gemeentelid verby gepreek word nie, maar dat op die man af gepreek word en die mens van hier en nou gekonfronteer word met die gepredikte Woord. Aktualiteit word nie deur die prediker meegebring of bewerkstellig nie. Prediking is God se Woord in die gedaante van 'n mensewoord. Die gepredikte woord word deur die werk van die Heilige Gees tot 'n wettige en geldige woord aangaande Jesus Christus.

In die wêreld van vandag is daar niks belangriker as Jesus Christus nie. Christus is, om dit so te stel, aktueel. Daarom sal die woord aangaande hierdie Jesus Christus ook aktueel wees. Dit is so omdat die inhoud van die evangelie, dat Jesus Christus die Here is, die aktueelste woord vir alle tye is. Die inhoud van die prediking kan immers slegs gaan om Jesus Christus en Hom as Gekruisigde.

In die regte prediking is die Woord besig met die mens, hy word met hierdie Woord gekonfronteer. Dit is die Woord wat iets te sê het oor die situasie van vandag. Die Woord is derhalwe 'n trooswoord waarin die sondaar opnuut weer sal hoor van die liefde van God wat werklikheid geword het in Jesus Christus wat ons sonde versoen het.

Prediking is grootse maar uiters verantwoordelike werk. Ons mag nie versuim om gereeld te bid vir hulle wat hierdie verantwoordelikheid dra nie!

12 Augustus

Kerk toe

Markus 1: 40-45

Behoort ons gereeld in die erediens teenwoordig te wees? Dalk is dit vir sommige mense 'n oorbodige vraag. Talle ander is van mening dat dit nie so belangrik is nie. In die media word die negatiewe dikwels opgeblaas en mense het allerlei antwoorde op hierdie vraag.

As ons nou die Ou Testament noukeurig lees, kom ons agter dat dit die vanselfsprekendste ding is om die heiligdom gereeld te besoek. Die psalmis sê dan ook: *Hoe lief het ek u woning, Here, Almagtige! Ek versmag van verlange na die tempel van die Here....* Dit is vir hom van wesenlike belang om met God te verkeer.

Om die waarheid te sê, die Ou Testament leer die volk van God dat daar tye is wanneer hulle nie die heiligdom mag besoek nie. Dit het gewoonlik te make met die onreinheid van die mense. Eers as daar weer goedkeuring gekry is, kan die heiligdom besoek word. Dit is ook die rede waarom Jesus aan die man opdrag gee om hom aan die priester te gaan wys.

In die Nuwe Testament lees ons dat die gelowiges op die eerste dag van die week, die opstandingsdag, byeengekom het. Dit is vir ons die dag van die Here waaroor ons bly kan wees. Die Here het opgestaan. Hy het oorwin. Hy wil hierdie oorwinning met ons deel.

U sien dus dat dit 'n voorreg is om saam met die gemeente te kan vergader, om te kan glo: God is hier teenwoordig.

13 Augustus

Ons lewe

Psalm 50

Vorbereiding om nagmaal te gaan vier, is nie 'n saak wat tydens die voorbereidingsdiens 'n aanvang neem nie. Vorbereiding begin in werklikheid na die viering van die nagmaal. Gelowiges lewe in der waarheid van nagmaal tot nagmaal. Vorbereiding het in die

eerste plek met geloof te make. 'n Geloofslewe is nie om reg te lewe tussen voorbereiding en nagmaal nie. Dit omvat jou hele bestaan voor God, en jou hele lewe is dus eintlik niks anders nie as voorbereiding om die allerbelangrikste, die nagmaal te kan vier.

Nou mag dit lyk asof met die voorbereiding en ook die voorbereidingsdiens al die klem op die mens geplaas word. Nee, dit gaan om geloof. Hierdie geloof het alles te make met Jesus Christus. Daarom handel die selfondersoek aldus die Formulier vir die bediening van die nagmaal oor die feit dat ons sal nadink oor ons sonde en verlorenheid, dat ons veragtelik voor God is en dat ons ons voor Hom moet verootmoedig. Met ander woorde, ons staan voor God in al ons sonde, maar dan ook juis in die wete dat God sy geliefde Seun, Jesus Christus, die verskriklike en veragtelike dood in ons plek aan die kruis laat sterf het.

14 Augustus

Ons redding

Johannes 3: 16-21

Wanneer ons met voorbereiding besig is, met ander woorde, wanneer ons vir onself dus vra hoe staan ons voor God, gaan dit in werklikheid om ons geloof. Die geloof bring mee dat ons aan Christus en al sy weldade deelagtig word. Dit hou in dat ons deel kry aan die geregtigheid van Christus en aan die ewige lewe.

Dit leer ons uit die Heidelbergse Kategismus in Sondag 7. In dié gedeelte word die vraag vir ons beantwoord van wat 'n opregte geloof is. Dit gaan om die vaste kennis van alles wat God ons in sy Woord leer, 'n vaste vertroue wat die Heilige Gees deur die evangelie in my werk en dat ek op grond van die verdienste van Christus, deel kry aan sy weldade.

Die selfondersoek wat uit die geloof voortvloei, moet by ons werklike berou oor die sonde meebring. Dit bring verootmoediging. Ons soek ons lewe nie by onself nie, maar in Christus. Die Heilige Gees werk die geloof in ons harte en die nagmaal wil hierdie geloof versterk. Dit is een van die middele in die hande van die Heilige Gees. Dit is vir ons die waarborg dat die genade in Christus ook vir my bestem is.

15 Augustus

Selfondersoek

Lukas 11: 20-25

Ons selfondersoek bring die vraag na ons verhouding met God na vore. Ons moet 'n dankbare lewe voor God lei. Hierdie dankbaarheid berus daarop dat Jesus Christus vir ons vryspraak be-

werkstellig het en dat God dit aan ons skenk. Dit is genade wat ons van God ontvang.

Ons sonde is slegs op grond van die lyding en sterwe van Jesus Christus vergewe. Selfondersoek verg van ons dat ons hieroor duidelikheid sal kry en dat ons hierdie versekering werklik sal glo. Hieroor is ons dankbaar. Hierdie dankbaarheid sal gestalte in die wêreld moet aanneem. Ons doen dit deur in die regte verhouding teenoor ons naaste te staan en die dinge wat skeiding bring, uit die weg te ruim. Dan kan ons in liefde teenoor ons naaste lewe.

Omdat dit in die voorbereiding om 'n lewenswyse gaan, moet ons ook die voorneme hê om in die toekoms ook in vrede te lewe. Die belangrikheid hiervan spreek vanself. Die tweede tafel van die wet bepaal ons verhouding teenoor ons naaste, want ons moet hulle ook liefhê. As ons bid om vergifnis, so het Jesus geleer, moet ons juis ook kan sê dat ons vergewe wil word soos ons ook vergewe.

16 Augustus

Let op jou lewe

Psalm 39

Die gesprek oor die kinders aan die nagmaalstafel word al vir geslagte, oor jare heen, gevoer. Voorstanders van die opvatting dat kinders tot die nagmaal toegelaat behoort te word, beroep hulle op die feit dat die kinders kragtens die genadeverbond van God lidmate van die kerk is.

Die belangrikste argument teen die toelating van kinders tot die nagmaal is in watter mate kinders in staat is om selfondersoek te kan doen? Selfondersoek is van wesenlike belang. Die Formulier vir die bediening van die nagmaal maak dit duidelik dat die selfondersoek oor drie sake handel, naamlik die feit dat ons sondaars is en alleen op grond van die verdienste van Jesus Christus gered word; dit is gawe van God. En derdens gaan dit om die openbare lewe.

Mense wat nie die regte gesindheid het nie en ook nie van voorneme is om die regte lewe te voer nie, bring die oordeel van God oor hulle as hulle aan die nagmaal deelneem. Hulle deelname maak die oordeel en ewige straf van God net erger.

Die vraag is dus of die kind in staat is om dit te kan doen?

Nou gaan dit ook daarom of ons wat wel van die dinge bewus is, erns met hierdie selfondersoek maak?

17 Augustus

Ons onwaardigheid

1 Korintiërs 11: 16-26

Die bedoeling van die voorbereiding om nagmaal te kan vier, het te make met die waarskuwing van 1 Korintiërs 11: 22 dat elkeen

wat op 'n ongepaste wyse van die brood eet of uit die beker van die Here drink, skuldig is aan sonde teen die liggaam en bloed van die Here. Dit gaan hier om die viering van die nagmaal op 'n ongepaste wyse, soos waaraan die gemeente in Korinte skuldig was. Daarom die oproep in vers 33.

Hierteenoor gaan dit ook nou weer nie daarom dat ons nagmaal toe kan gaan omdat ons waardig genoeg is om wel te kan gaan nie! Ons selfondersoek kan net een ding tot gevolg hê, en dit is dat ons bewus sal wees van ons onwaardigheid. Maar hierdie waarskuwing het baie beslis ook nie die bedoeling om ons so te verskrik dat ons besluit om liever van die nagmaal af weg te bly nie. Die waarskuwing wil ons oproep om juis op die regte manier nagmaal te vier. Dit moet so gebeur dat dit tot die eer van die Here sal strek.

Ons moet leer dat dit in die nagmaal nie om ons verdienste gaan nie, maar om dié van Jesus Christus. Volgens die formulier gee ons, as ons nagmaal toe gaan, nie te kenne dat ons nou volmaak en sonder sonde is nie. Ons soek ons lewe in Christus buite onself.

18 Augustus

Die regte lewe

Kolossense 1: 9-20

In die Formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens word die ouderlinge opgeroep om die Woord van God ywerig te bestudeer en die dinge wat die hoofsaak van die geloof uitmaak, voortdurend te oordink. Hierdie oproep geld vir elke lidmaat, want dit vat die kern van die saak waarom dit in die voorbereiding om na die nagmaal te gaan, kernagtig saam.

Ons moet daaroor nadink wat die doel van die instelling van die nagmaal is, naamlik dat ons dit tot nagedagtenis van die Here doen. Die eenvoudige waarheid is dit: Wat Jesus Christus gedoen het en wat die sin en betekenis van sy lyde en sterwe is, kan ons net uit die Skrif leer. Dit spreek dus vanself dat ons hierdie enigste getuigenis van dit alles moet ken en so kry die dinge waarom dit in die geloof gaan, ook vir ons betekenis. Weereens, dit is nie 'n saak van enkele dae voor nagmaal nie, dit is 'n lewenswyse.

Om die dinge op 'n verantwoordelike wyse te kan oordink, is dit nodig dat ons voortdurend ook die Woord sal hoor. Ons moet gereelde kerkgangers wees, want daar hoor ons by uitnemendheid die Woord. Wat ons gehoor het en self in die Bybel gelees het, moet oordink word. Dit is die eintlike voorbereiding vir die gelowige.

Die Formulier vir die bediening van die nagmaal waarsku dat mense nie met die verkeerde gesindheid aan die nagmaal moet deelneem nie, want daardeur bring hulle die oordeel van God oor hulle. Die vraag is dus: Is God dan ook toornig? God is immers liefde en sluit sy liefde nou sy toorn en straf uit?

Nee, die een is net so 'n werklikheid soos die ander. Hiermee hou die hedendaagse mens nie altyd rekening nie. Hierdie mense dink dat God nie oordeel nie, dat God nie straf nie en dat daar ook nie 'n hel is nie. Vir hulle is selfondersoek, waar jy opnuut vir jouself rekenskap gee van jou lewe voor God, 'n oorbodige saak. Die Skrifgedeelte wil juis die noodsaaklikheid van verantwoordelike selfondersoek onderstreep.

Die Heidelbergse Kategismus leer ons in Sondag 19 dat die feit dat Jesus Christus weer sal kom en dan om te oordeel, vir ons 'n troos is! Die troos is daarin te vinde dat ek Christus uit die hemel kan verwag, want dit is Hy wat Hom tevore in my plek voor die regterstoel van God geplaas het en alle vervloeking van my wegge- neem het. Christus het die oordeel klaar gedra. Daarom is self- ondersoek die vraag na my geloof in hierdie Jesus Christus.

Hierdie toneel van die kruisiging met al sy ruheid en wreedheid is so bekend. En die gebeure raak die ganse Christelike geloof. Ons lees hier van Jesus aan die kruis en sy ontsettende lyde, sodat Hy uitroep: *My God, my God, waarom het U My verlaat?*

Eensaamheid is nie te beskryf nie. Elkeen weet wat eensaamheid is. Om alleen te wees, beteken nie noodwendig dat jy eensaam is nie. Jy kan te midde van 'n groot skare ook eensaam wees. Dan kom daar Een wat al die skanse, ook dié van eensaamheid, af- breek. Dit is Jesus Christus. Die formulier verklaar hierdie woor- de aan die kruis sò dat dit beteken dat ons nimmer meer deur God verlaat sal word nie!

Geloof bring mee dat die eensaamheid verdwyn omdat jy deel van die gemeenskap van die gelowiges word. By Jesus Christus kan daar nie eensaamheid wees nie. Gemeenskap beteken dat u en Je- sus Christus bymekaarkom. 'n Radikale verandering vind plaas omdat, waar die geloof is, is die Heilige Gees werkzaam om die mens te herskep. Of soos in die formulier gesê word, die ou mens

word gekruisig, die ou dinge gaan verby en die mens leef in 'n nuwe godsalige lewe.

Nagmaal is in sy diepste wese gemeenskapsoefening met Jesus Christus. Deur die geloof is Jesus Christus daar. Die Gasheer is teenwoordig. God wil teenwoordig wees.

Die gelowige het die troos dat hy lewe in die wete dat hy nooit en nimmer alleen hoef te wees nie. God is met ons!

21 Augustus Gereeld na die nagmaal 1 Korintiërs 11: 26

Ons word gedoop en ontvang die teken van die verbond. Deur die doop word ons in die verbond ingelyf as verbondskinders. Omdat ons in hierdie verbond ingelyf is, bly ons verbondskinders en daarom is die doop 'n eenmalige gebeurtenis. Dit word nie herhaal nie.

By die nagmaal is dit anders. Ons kom gereeld en voortdurend na die nagmaal. Nagmaal is 'n teken van God se genade. In albei hierdie sakramente neem God die inisiatief. Hy wil dit so. Hierdie genade word nie sporadies aan ons bewys nie. God se genade is nie eenmalig nie. Dit word deurlopend aan ons bewys. Daar is geen einde aan God se genade nie. Juis daarom moet ons deurlopend na die nagmaal gaan om weer en weer die sakrament te ontvang waardeur ons verseker word dat Jesus Christus vir ons gesterf en opgestaan het. So word ons telkens in ons geestelike lewe versterk.

By die instelling van die nagmaal volgens vers 25 moet ons dit elke keer tot gedagtenis van die Here doen, want in die volgende vers word gesê: *Elke keer as julle van hierdie brood eet en uit die beker drink, verkondig julle die dood van die Here totdat Hy kom.*

Hierdie woorde kan net een betekenis hê en dit is dat die nagmaal herhaaldelik gevier sal word. Verkondiging kan ook nie 'n eenmalige gebeurtenis wees nie. Daarom kan die nagmaal as verkondiging ook nie eenmalig wees nie. Dit word weer en weer gedoen.

22 Augustus Die tafel van die Here 1 Korintiërs 10: 14-22

Verskillende benamings word gebruik wanneer na die nagmaal verwys word. So praat ons van die dis van die Here en in 1 Korintiërs 10: 21 word ook gepraat van die tafel van die Here. In 1 Korintiërs 11: 20 word dit die nagmaal van die Here genoem.

Dié benaminge onderstreep die feit dat ons hier voor die Here verskyn en aan sy tafel sit omdat Hy ons daar wil hê. Daarom word ons uitgenooi deur die bediener van die sakrament om by die tafel van die Here te kom aansit.

Al hierdie dinge wil net een saak vir ons onderstreep en dit is dat dit om die Heer se genade gaan. Genade is altyd onverdiend. Ons het nie aanspraak daarop nie, dit word aan ons geskenk. Dit is dus God se genade dat ons by sy tafel kan aansit. As ons moedswillig daarvan wegbly, is dit niks anders as 'n afwysing van God se genade nie.

Hier kry ons deel aan die liggaam en bloed van die Here. Hy het vir ons sonde gesterf en nou word met die nagmaal gesê dat dit God se genade aan ons is. Hy is die eintlike Gasheer wat ons begunstig en sy fees met ons deel. By hierdie geestelike maaltyd gee Christus Homself asook sy gawes aan ons. So kry ons deel aan Jesus Christus en natuurlik aan die verdienste van sy lyding en sterwe - dit is wat die wisselformulier vir die bediening van die nagmaal ons leer.

23 Augustus

U is uitgenooi!

Markus 14: 22-31

Die predikant nooi die gemeente namens die kerkraad in naam van die Here uit om te kom aansit by die tafel van die Here, want die tafel is gereed en die gelowiges kan kom sodat hulle geloof versterk kan word. Elke lidmaat neem nou 'n geloofsbeslissing, 'n Mens staan nie sommer op en gaan sit aan nie. Dit moet 'n doelbewuste besluit wees, want hierdie opstaan en na die tafel gaan, om deel te hê aan die dis van die Here, is niks anders as 'n geloofsbeslissing nie. Die Here is die Gasheer en Hy voed ons op sy tyd. Die positiewe reaksie hierop is die gelowige se antwoord in gehoorsaamheid aan die Here.

Om op te staan en na die tafel toe te gaan, is 'n stuk geloofsbeleydenis wat ten aanskoue van al die kerkgangers plaasvind. Daarmee gee die nagmaalganger te kenne dat hy nie net die tekens van die sakrament wil sien nie, maar inderwaarheid deel aan die sakrament wil hê. Dit is vir hom die geestelike spyse waarsonder hy nie kan klaarkom nie. Hy kry deel aan die liggaam en bloed van die Here. Dit is deelname aan die sterwe en opstanding van Jesus Christus. Daar is immers geen ander heil as die heil in Jesus se sterwe en opstanding nie.

24 Augustus

Tekens van die sakrament

Lukas 22: 14-23

In die verskillende berigte in die Skrif oor die instelling van die nagmaal word daar in almal verwys na die breek van die brood.

Jesus maak dit duidelik dat ons hier met 'n simboliese handeling te make het. Dit is die teken van sy liggaam wat vir ons gebreek word. Die bedienaar van die sakrament staan ook voor die gemeente en hy breek die brood in hulle teenwoordigheid sodat almal dit kan sien. 'n Teken moet gesien word.

Brood en wyn was algemeen gebruik in Israel. Daarom is dit ook by feeste gebruik en maak Jesus ook daarvan gebruik. Die klem lê nie op die brood as brood en die wyn as wyn nie, dit is slegs tekens.

In artikel 35 van die Heidelbergse Kategismus lees ons: *Om hierdie geestelike en hemelse brood vir ons af te beeld, het Christus aardse en sigbare brood as 'n teken van sy liggaam en wyn as 'n teken van sy bloed ingestel.* Die brood en wyn is nie die belangrike nie. Die belangrike is die saak waarom dit gaan: ons ontvang vir ons geestelike lewe deur die geloof die ware liggaam en die ware bloed van Christus, ons enigste Verlosser. Dit is waarom dit gaan: dit is evangelie. Die genadige Vader het Hom in sy weergalose liefde oor die sondige mens ontferm wat deur sy sonde totaal verlore is, en Hy het sy Seun Jesus Christus as volkome offer gegee sodat die mens met God versoen is. Ons ontvang hierdie sakrament en kry so deel aan Jesus Christus self.

25 Augustus

Sy fees!

1 Korintiërs 11: 28

Dit is gepas dat die gemeente feesvier en dit kan slegs in die teenwoordigheid van die Here geskied. Die totaal onbegryplike is dat God hier teenwoordig is! Dit is genade! God en mens ontmoet. Dit word alleen moontlik as jy glo. Sonder geloof ontvang jy niks! Nagmaal word saam met die gemeente gevier. Deur die Woord van die evangelie en die krag van die Heilige Gees word die mens in die gemeenskap van die gelowiges gebring en ook met Jesus Christus. Hy voed en onderhou die geestelike lewe van die gelowiges, deurdat hulle die ware liggaam en bloed van die Here ontvang. Hier gee Christus Homself aan ons. So kry ons deel aan Hom en dus aan die verlossing uit die sonde en die dood omdat Hy deur sy lyde, sterwe en opstanding vir ons die heil gebring het.

Hierdie fees moet die karakter van die feestelike maaltyd dra wat die opgestane Heer met sy dissipels gevier het. In die fees gaan dit om die liggaam en bloed van die Here, maar meer nog, dit is die fees van die opgestane Fier. Hy het vir die sondaar gesterf, maar Hy het nie in die dood gebly nie. Ons verkondig sy dood totdat Hy weer kom, want Hy leef! Juis omdat sy dood verkondig word, is dit 'n heilsgebeurtenis. Daarom is die nagmaal 'n fees.

Dit is aangrypende geskiedenis! In die laaste periode van Jesus se lewe op aarde is dit tyd vir die Paasmaaltyd, en Jesus wil dit saam met sy dissipels vier. Paasfees is die bevrydingsfees wat God ingestel het omdat Hy die volk uit Egipte bevry het. Die geleentheid moet die Jode opnuut herinner aan God se genade. Dit is die fees waar die ongesuurde brood geëet en die bloed aan die deursnyding gesmeer word, sodat die doodsengel kan sien die bloed is gestort en hy verby kan gaan.

Hierdie magsdaad van God mag nooit vergeet word nie. Daarom moes die fees jaarliks gevier word. By hierdie fees omskep Jesus nou die pasga in die nagmaal. Pasga slaan terug op die verlede, maar die nagmaal op die hede en veral ook op die toekoms. Die brood en die beker wat ons ontvang, sê opnuut aan ons dat Jesus Christus sy bloed aan die kruis gestort het en dat sy liggaam ter wille van ons gebreek is. Ons is gered! Daarom is die nagmaal gemeenskapsoefening met die lewende God.

Wanneer Jesus brood en wyn uitdeel, word dit sakrament. Jesus gee aan die dissipels deel, aan sy lyde en sterwe. Wanneer hulle nou hierdie sakrament eet en drink, word hulle een met wat hulle ontvang het - die offer van Jesus Christus en die vrug daarvan: vergifnis van sonde en die ewige lewe.

Op Bartolomeusnag, 24 Augustus 1572, sterf meer as 4 000 Protestante in 'n massamoord ter wille van hulle geloof. Vir jare daarna gee ander Protestante onder vervolging lewens en besittings vir hulle geloof prys. Ons begryp dit moeilik dat mense bereid is om ter wille van hulle geloof sulke lyding te ondergaan. Ons samelewing beskou geloof dikwels as iets wat hier en nou aan ons aardse behoeftes moet voldoen, want in ons tyd is die lewe nou belangriker as die lewe wat wag.

Die martelaars van Bartolomeusnag se lewenshouding en verwagtinge was anders. Hulle het die verwagting gedeel van die geloofsvoorbeelde waarvan ons in Hebreërs 11 lees. Dié geloofsvoorbeelde wys ons daarop dat om lydsam op God te wag, ware geloof kenmerk. Geloof leef na God se toekoms toe, daarom is die aardse bestaan nie allesbelangrik nie. Die beloftes van God is baie be-

langriker. Wie daaraan vashou, kan alle leed verdra in afwagting op God se heil.

Want God se beloftes is 'n blywender werklikheid as ons aardse bestaan. Wat God beloof, is vas en seker. Die hemel, die aarde, die lewe hier en nou - dit gaan verby, maar die beloftes van God staan vas. In Jesus Christus is dit gewaarborg: Elkeen wat in My glo, het die ewige lewe!

Ook in die een en twintigste eeu hef geloof wat sò na die lewe by God uitreik, ons bo die omstandighede van die aardse bestaan uit. Dit plaas ons aardse bestaan in die regte perspektief: van vlugtige tydelikheid, wat nie opweeg teen die ewige heerlikheid nie.

28 Augustus

**'n Voorreg om te
ly vir Christus**

Filippense 1: 27-2: 4

Swaarkry op sigself is nie 'n voorreg nie. Armoede, siekte, verwerping, eensaamheid, ensovoorts, is teken en deel van die oordeel van God. Alle skepsels is vanweë die sonde deur God aan die verganklike doodsbestaan onderwerp.

Maar daar is 'n lyding wat vir 'n gelowige sy lewensvoorreg is: lyding vir Christus. Paulus, die geleerde en ywerige Fariseër, weet uit ervaring dat geloof in Christus 'n voorreg is wat alles waarop 'n mens hom kan beroem, in waarde oortref. Dit het hy oral verkondig, ook aan die mense in Filippi. Nou, in die gevangenis, met die doodsvonnis dreigend oor hom, skryf hy met volle oortuiging: Die voorreg van die geloof bring ook die voorreg van lyding vir Christus mee. Dit is 'n wins (Fil 1: 21); 'n rede tot blydskap (Fil 2: 17) en iets om te begeer (Fil 3: 10).

Wat is lyding vir Christus? Ons Skrifgedeelte stel dit duidelik: Dit is lyding wat 'n gelowige ondergaan omdat hy in gehoorsaamheid aan Christus leef. Dit is die lyding wat onvermydelik deel is daarvan om te leef as 'n burger van God se koninkryk in dié wêreld onder die mag van die Bose.

Wat 'n voorreeg om beledig te word omdat jy glo; om arm te wees omdat jy gehoorsaam leef aan die Woord; om vervolgt te word omdat jy God meer vrees as die mense! Wat 'n voorreg om met jou hele lewe getuie van Christus te wees! Dit is die voorreg wat die ou Griekse woord vir *getuie* in Afrikaans behou het in die woord *martelaar*. Dit is 'n voorreg waarvan ons as gelowiges nie mag wegskram nie.

Geloof in Christus is nie goedkoop optimisme oor die wêreld nie. Dit kom ons nie toe teen seerkry en swaarkry nie. Dit verander nie die omstandighede van ons bestaan en van die wêreld waarin ons leef nie. Geloof in Christus is klipharde realisme oor ons bestaan en ons wêreld.

So skryf Paulus ook aan die gemeente in Rome: Nie net hulle nie, maar die hele kerk verduur lyding. Maar die lyding wat hulle, en ons verduur, is net 'n simptoom van 'n baie skerper werklikheid. Dit is simptoom van die werklikheid van die verganklikheid; van die dood wat ons bestaan kenmerk.

Die werklikheid van ons bestaan is dat die dood nie maar net 'n skaduwee daaroor gooi nie, maar dat die dood die wesenlike daarvan uitmaak! Wat ons is, wat ons doen, wat ons ken - dit is alles aan die verganklikheid en die vergetelheid prysgegee. Stof is ons en ons wêreld en tot stof keer dit terug. God het dit daaraan onderwerp vanweë die sonde en onder die pyn van die sonde en God se oordeel, sug die hele skepping.

Daarom is die geloof nie optimisties oor hierdie wêreld van sonde en dood nie. Die gelowige is tog ook nie pessimisties of swaarmoedig nie, maar realisties. Ons weet immers: die dood is oorwin; die oordeel is aan die kruis gevel. Ons bestaan is 'n deurgang deur die moederskoot van lyding na die ewige, heerlike lewe by God. Die graf is nie ons bestemming nie, maar die ewige lewe!

'n Mens mag dink dat die gelowige net die lyding en verganklikheid moet verduur om daarmee klaar te kry. Maar dit is nie so nie, want in ons lewe en in lyding is God by ons en besig met ons.

Dit is waar dat ons soms so swaar kry dat ons nie meer weet hoe en wat ons moet bid nie. Ons woorde slaan teen die dak vas; ons weet nie of God ons hoor nie. Juis dan los God ons nie in ons swakheid alleen nie! Nee, dan bid die Heilige Gees self vir ons. Dan word ons deur gebed gedra - God se gebed vir ons.

As God vir ons bid, word daar gebid vir dit wat werklik goed is. In sy intrede lê ons waarborg dat alle dinge ten goede meewerk vir die gelowiges. Ten goede is nie altyd wat ons wil hê nie - soos Jesus se gebed om die beker by Hom te laat verbygaan, uitwys. Nee, ten goede is wat God wil.

Wat God wil, is om ons te vorm na die beeld van sy Seun. Soms vorm Hy ons met die vingers van die pottebakker; soms met die smeltkroes waaruit kosbare metaal gegiet word; soms met die beitel van die beeldhouer. Soos 'n bekwame kunstenaar weet Hy hoe om ons deur die lyding en swaarkry van die wêreld heen Christus-vorm te gee.

Daarom kan ons ook Romeine 8: 31-39 se lied van oorwinning oor lyding en dood saam met al die gelowiges oor die eeue sing. Daarom kan ons altyd bly wees, terwyl ons met reikhalssende verwagting God se pad met ons na die heerlikheid loop.

31 Augustus

Volharding onder vervolging

2 Timoteus 3: 10-17

2 Timoteus 3: 1-9 is 'n woordbeeld van die sondige wêreld se vyandskap teenoor die gelowiges. Ook in die nuwe millennium geld: *Almal wat in Christus Jesus toegewy aan God wil lewe, sal ook vervolgd word* (vers 12).

Lyding is nooit net lyding onder omstandighede nie. Ons ly nie slegs onder siekte, armoede of natuurrampe nie. Dikwels word ons swaarste lyding veroorsaak deur die vyandskap van die wêreld! Baie dikwels word dit aangebring deur ons eie sondige begeertes en drifte - ons persoonlike vorm van wêreldvyandskap teen 'n Godgewyde lewe.

Ons eie genotsug, selfsug en eiewilligheid skep in onself onsekerheid en stryd. Kom dit van buite op ons af in die vorm van veragting vir 'n Godgewyde lewe, word dit maklik vervolging en verdrukking.

Ons leef as gelowiges in die spanning tussen 'n Godgewyde en 'n wêreldgerigte lewe. Dit bring sy eie soort lyding. Ons mag nie daaraan probeer ontkom deur toe te gee of nader te beweeg aan die sondige wêreld nie. By dié wêreld en by dié sondige natuur mag ons nie aanpas nie. Ons lewenspad deur die spanning heen is die pad van volharding: volharding in die regte leer; in gehoorsaamheid aan die Woord; in ons burgerskap van God se koninkryk; in 'n lewe beheers deur die Heilige Gees.

Dit is die pad van die lewe. So leer Jesus ons immers: *As iemand agter My aan wil kom, moet hy homself verloën, sy kruis dra en My volg... wie sy lewe ter wille van My verloor, sal dit terugkry* (Matt 16: 24-25)!

Voor die regbank van koning Nebukadnesar wag die dood op Sadrak, Mesag en Abednego. Hulle het nie die afgodsbeeld wat Nebukadnesar opgerig het, aanbid nie. Die doodstraf was in die koninklike bevel vasgelê vir die oortreding.

Maar Nebukadnesar gee hulle nog 'n kans. As hulle toegee en ook sy afgod aanbid, sal hulle bly lewe. Hulle hoef nie te ontken dat die Here hulle God is nie; hulle hoef Hom nie te verloën nie. Hulle moet net 'n bietjie toegee en aanpas by die nuwe omstandighede van die land waarin hulle as ballinge 'n tuiste gevind het. Die land en die koning was vir hulle goed. Hulle is al 'n keer tegemoetgekom in hulle godsdienstige oortuigings (Dan 1: 8-16). Hulle is aangestel as hoë amptenare. Nou moet hulle die koning ook teëmoetkom en erken dat sy afgod ook 'n god is.

Maar die drie Godvresende mans weier volstrek. Teenoor die koning bely hulle hulle vaste vertroue in God. God kan hulle red uit die brandende oond, en Hy sal hulle red uit Nebukadnesar se mag. Hulle vertrou hulle lewens sonder voorwaarde aan Hom toe. Soos God wil, is dit goed. Daarom sterf hulle liever in vertroue op Hom as om in ontrou teenoor God hulle lewens te probeer red.

In geloofsvertroue het talle gelowiges oor die eeue hulle lewens in Christus verloor eerder as om aan die druk van die wêreld toe te gee. Hulle het geleef uit die belofte van die Heer aan wie alle mag gegee is: *Ek is by julle al die dae tot die voleinding van die wêreld* (Matt 28: 20). Vertrou u ook met so 'n vaste vertroue?

Koning Saul het God se opdrag amper tot op die letter uitgevoer. Maar dit was net amper, want hy moes nie net met God se opdrag rekening hou nie, maar ook reken met die politieke gevolg van sy optrede en die belang van sy soldate. Daarom rig hy 'n gedenkteken op, hy spaar Agag se lewe en hy gee toe aan die wens van sy soldate om die beste vee as buit te neem. Om net 'n klein bietjie van die Here se opdrag af te wyk, het baie groot voordeel ingehou - en dit sou tog nie veel saak gemaak het nie. Die Amalekiete is immers uitgeroei en die oogmerk van God se opdrag is bereik.

Maar die Here oordeel anders. Hy vra nie die uiterlike skyn van godsdienste nie. Hy eis nie offers en feestelike vertoon nie. Nee, Hy

eis geloofsgehoorsaamheid. Want egte geloof is ook volledige gehoorsaamheid aan die Woord van die Here. Dit laat hom nie deur druk van binne of buite op 'n eiewillige pad stuur nie. Sò 'n pad lei altyd tot oordeel en ondergang, soos Saul ook ervaar het.

Geloof is nooit 'n blinde vertroue dat God alles verstaan en aanvaar wat ons aanvang nie. Geloof is om gehoorsaam te luister na die wil van God en in vertroue sy wil te doen. Selfs al besef ons dat gehoorsaamheid vir ons moeite en stryd tot gevolg kan hê, weet ons in geloof dat dit God se pad is en vertrou ons dat dit op die duur lewe bring.

3 September

***Gehoorsame burgers
van God se koninkryk***

1 Petrus 2: 9-17

Iemand wat as vreemdeling in 'n ander land vertoef, het dit nooit gemaklik nie. Die vreemde taal, gebruike en gewoontes; die onsekerheid oor wette en reëls in 'n vreemde samelewing; die besef van die tydellikheid van sy verblyf en die verlange na sy eie maak dit ongemaklik. Dit is boonop amper onvermydelik dat hy mettertyd amper meer tuis word in die vreemde en sy omstandighede daar as in sy eie.

Die lewe van die gelowige in die wêreld is ook nooit 'n gemaklike lewe nie omdat dit 'n vreemdelingslewe is. Dit is op sy minste 'n lewe van spanning; spanning tussen die burgerskap van God se volk en die bestaan in die wêreld van sonde. Dit is spanning tussen die nuwe mens wat die gelowige in Christus geword het en sy eie sondige natuur enersyds en spanning tussen die lewe in gehoorsaamheid aan Christus en die sondige wêreld waarin hy hom bevind andersyds.

Ons moet nie probeer om die spanning op te hef nie. Ons moet as vreemdelinge en bywoners leef, al maak dit ons lewe in die sondige wêreld dikwels bitter ongemaklik. As burgers van God se volk moet ons in gehoorsaamheid aan ons Koning lewe - en dit bring afstand teenoor die sondige wêreld. Wie die afstand probeer oorbrug deur tuis te word in die wêreld, deur toe te gee aan sy sondige begeertes of die druk van die sondige wêreld, word ontrou teenoor sy Koning. Dit bring geen voordeel nie, maar verwoes die ware lewe wat ons in Christus ontvang net.

4 September

God se wil

Genesis 12: 1-5

Om in gehoorsaamheid aan God te leef, moet 'n mens weet wat die wil van God is. Wanneer ons oor die wil van God praat, moet

ons onderskei tussen die bekende (geopenbaarde) en die verborge wil van God. Wanneer ons oor die bekende wil van God praat, moet ons onderskei tussen wat God vir ons wil en wat God van ons wil.

Wat God vir ons wil, is die kernboodskap van die hele Bybel. Dit word saamgevat in Esegïël 18: 32: *Dit is nie my wil dat die mens moet sterf nie, ...maar dat hy hom bekeer en bly lewe.* God maak dit ook in die verbond met Abram bekend: *In jou sal al die volke van die aarde geseën wees* (Gen 12: 3). Dit word bo alle twyfel duidelik in die kruis en leë graf dat God aan sondaars die lewe wil gee!

Omdat ons seker is dat God vir ons die lewe wil, kan ons Hom ook volg in die donker van sy verborge raad, selfs wanneer dit vir ons onbegryplik is. Abram trek op bevel van die Here die onbekende in, sonder dat hy weet waar die land is wat hy sal ontvang en sonder dat hy 'n nageslag het. Josef sien in 'n terugblik op sy lewe dat God die kwaad omkeer in goed: *Julle wou my kwaad aandoen, maar God wou daarmee goed doen...* (Gen 50: 20). *Ons weet dat God alles ten goede laat meewerk vir dié wat Hom liefhet, dié wat volgens sy besluit geroep is* (Rom 8: 28).

5 September

**Die grondwet
vir God se volk**

Deuteronomium 6: 1-25

God se wil vir ons is die lewe. Wat God van ons wil, bring lewe. God verlang eerstens van ons dat ons deur Christus syne sal wees. *Wat God van julle verlang, is dat julle moet glo in Hom wat Hy gestuur het* (Joh 6: 29).

As sy eiendomsvolk wil God hê dat ons volgens die grondwet wat Hy gee, moet lewe. Dit is in die tien gebooie saamgevat, wat ook in Deuteronomium 5 opgeteken is. Die verbondsvolk moet dit ken en daarvolgens optree, want dit sal hulle lewe ryk en vol maak.

In die Nuwe Testament word dit skerp gestel dat ons vry is van die wet (Rom 6: 14) omdat Christus die einde van die wet is (Rom 10: 4). Ons is vry van die seremonies van die ou verbond: besnydenis, offers en feeste, want dit is alles in Christus vervul. Veral is ons vry van die vals beskouing van die wet, dat dit 'n middel is om ons aanneemlik vir God te maak. Sonder die wet het ons deur Christus, God se volk geword.

Maar wie glo, is steeds onder die verpligting om as gehoorsame kinders van God se volk te leef. Daarom gee Christus die tien ge-

booie in die bergpreek nog skerper vir ons as grondwet van sy volk. Dit kan ook nie anders nie, want die hele wet is niks anders nie as dat ons God en ons naaste sal liefhê. In die ou en nuwe verbond is dit wat God van ons wil hê.

6 September

***Liefde tot God
en die naaste***

Matteus 22: 34-40

Ons ken die indeling van die tien-gebooie in twee tafels uit die kategeese. Die eerste vier gebooie handel volgens die indeling oor die liefde tot God en die laaste ses oor die liefde tot die naaste. Die indeling kan tot 'n gevaarlike misverstaan van die wet lei as ons dink dat dit oor twee verskillende sake in die wet gaan. Dit gaan immers nie oor twee dinge nie, maar dit vat die boodskap van die hele Bybel daarin saam! Die boodskap is dat God Hom in sy liefde oor sondaars ontferm het en in Christus tot sy kinders gemaak het. In sy liefde het hulle die lewe.

Die lewe bestaan daarin dat sondaars in sy liefde bly. Ons hele lewe speel af in die greep van God se liefde en getuig in die sondige wêreld van sy liefde. Om ons naaste lief te hê, beteken eerstens dat ons ons naaste tot ontmoeting met God se liefde in Christus sal lei. Dit doen ons deur die Woord te verkondig - deur die eerste tafel van die wet te hou! Terselfdertyd leef ons uit liefde tot God, gehoorsaam aan sy wil in die sondige wêreld. Hy verdra nie net die sondaars nie, maar sorg vir goed en sleg. Van dié liefde getuig ons wanneer ons die tweede tafel van die wet hou.

So gesien, word dit duidelik dat die wet wesenlik 'n eenheid is. Dit getuig van God se liefde - en wanneer ons dit gehoorsaam, bly ons in sy liefde.

7 September

Liefhê is 'n werkwoord

Eksodus 23: 1-9

Die opdrag van Jesus in Matteus 5: 44: *Julle moet julle vyande liefhê...*, is op die oog af 'n innerlike teenspraak. Hoe kan 'n mens iemand liefhê wat jou vyand is?

Die oplossing vir hierdie teenspraak word in Eksodus 23: 4-5 gegee. Liefde is die grondwet van die volk van God - ook liefde tot die vyand en die een wat jou haat. Dit spruit nie uit ons gevoel vir die ander nie, maar uit ons liefde vir God. In sy liefde sluit Hy met ons 'n verbond om sy volk te wees. Hy leer self sy volk hoe hulle

moet optree as sy verbondsvennote. Dit is die agtergrond van die hele wet van Moses: die verbondsbepalings vir God se volk is in die wet uitgespel.

Omdat God liefde is, is sy verbondsbepalings uitdrukking van die liefde. Om liefde teenoor 'n ander te betoon, beteken nie om oorteweldig te word deur 'n gevoel van omgee of deernis of iets soortgelyk nie. Liefhê is 'n werkwoord. Om liefde aan 'n ander te betoon, is niks anders nie as om God se verbondsbepalings na te kom. Om sy verbondsbepalings te gehoorsaam, is tegelyk ook om God lief te hê.

8 September

***God se liefde
is ook daad***

1 Johannes 4: 7-15

Oor liefde kan 'n mens baie sê en allerlei definisies daarvan probeer gee. Tog bly dit altyd iets wat ons nie volledig kan uitsê nie. Ook ons liefde tot God is iets wat ons nooit volkome onder woorde of in daad aan die lig kan bring nie. Dit moet ons nie verbaas nie, want liefde is vreemd aan ons natuur. Ons is sonde en die hart van die sonde is dat ons van nature geneig is om te haat!

Wat ons van liefde kan weet en ken, kan ons dus nie self uitdink of by ander mense leer nie. Die enigste Een wat ons iets van liefde kan leer, is God self, want Hy is liefde. Hy leer ons ook werklik wat liefde is: dat Hy sy Seun gegee het as versoening vir ons sondes. Daardeur het God sy trou aan sy verbond met ons getoon. Hy is inderdaad ons God - Hy vervul sy Woord deur die slang se kop te vermorsel; Hy maak sy beloftes aan Abram en Dawid waar.

Die liefde van God, gewaarborg in sy Seun, stel ons in staat om ook lief te hê. Deur sy Gees wek Hy liefde in ons. Die liefde is trou teenoor God - dat ons onself aan God gee as lewende, heilige offers wat vir Hom welgewallig is. Maar dit is ook trou teenoor ons naaste - dat ons ons naaste sal liefhê soos onself, deur aan God se wet getrou te bly.

9 September

Weet hoe om lief te hê

1 Johannes 5: 1-5

Wanneer mense in eiewysigheid oor liefde dink en na goeie dinge liefde betoon, ontaard dit in sonde. Tog is mense, ook gelowiges, steeds besig om self oor liefde te probeer besluit. Daarom is dit vir ons dikwels 'n groot probleem om tug en liefde of die eis om gehoorsaamheid en liefde te versoen. Dan kies ons allerlei uitweë, soos

om te vra: Wat sou Jesus gedoen het? Of om te sê: Die liefde verdra alles. Of om te verontskuldig: Die liefde bedek 'n menigte sondes.

Maar dit is nie moeilik om te weet hoe om lief te hê nie. Liefde tot God en tot ons naaste is niks anders as gehoorsaamheid aan wat God van ons wil nie. So sê Johannes dit duidelik in die deel wat ons gelees het (verse 2-3). Wat God van ons wil hê, is vir ons duidelik uitgespel in die Bybel. Daar is geen vaagheid daaromtrent nie.

Dit kan ook nie anders nie, want God wat sy liefde vir ons waarborg deur sy Seun as versoening te gee, wil dat ons lewe. Wat Hy van ons wil, is dat ons ook in hierdie wêreld waarlik sal leef. Wie God se wet gehoorsaam, skep vir homself en vir sy naaste die beste moontlike lewensruimte en lewensgehalte. Tussen liefde en gehoorsaamheid aan die wet is geen spanning nie: om as gelowige gehoorsaam aan die Bybel te leef, is om lief te hê. Die vermoë om te gehoorsaam en daardeur liefde te betoon, werk die Heilige Gees in elkeen wat glo.

10 September

***Die huwelik: God se
gawe aan mense***

Genesis 2: 4-20

Die huwelik is 'n instelling en 'n gawe van God. Dit is deur God bedoel as 'n besondere verbintenis in sy skepping. Die grootheid van die huwelik, soos wat God dit aanvanklik gewil het, kan nooit deur die mens bedink word nie. Vir Hom was dit nie goed dat die mens, die man, alleen moes lewe nie. Daarom het Hy vir die man 'n lewensmaat, die vrou, geskep wat by hom pas. Soos die man, is die vrou 'n unieke skepping van God. God het nie die vrou gemaak om 'n slavin of 'n gebruiksartikel in diens van die man te wees nie. Inteendeel, God het die man én die vrou geskep om in 'n baie besondere verhouding met mekaar te staan. In hierdie verhouding is die een die naaste van die ander. Nog sterker gestel: in die huwelik is die een deelgenoot die naaste van die ander.

Vanuit hierdie unieke lewensorde waarin die mens deur die genade van God gestel is, groei daar ook 'n unieke mense- en liefdesverhouding: 'n huwelik. In die huwelik moet die geloof in Jesus Christus die enigste fondament wees waarop daar gebou word. Die huwelik moet gekenmerk word deur daardie liefde wat net vanuit God kan wees. Jesus Christus het ons so liefgehad dat Hy sy eie lewe as offer vir ons sondes gegee het. Iets van hierdie liefde moet ook in die huwelik weerspieël word.

11 September

**Die huwelik: Jesus
Christus as fondament**

Matteus 7: 24-29

Die lewe van elke mens en sy huwelik moet in stand gehou word. Om dit te kan doen, het Jesus Christus gesê, moet jy jou lewe op 'n onwrikbare fondament bou - 'n fondament wat so stewig soos 'n rots is. Hierdie fondament is die Woord van God. Elke mens wat sy lewe, én sy huwelik, op hierdie fondament bou, sal bestand wees teen die vernietigende storms van die lewe. Elke mens wat sy lewe, én sy huwelik, op die Woord van God bou, sal weerstand kan bied teen al die gevare wat die lewe en huwelik uiteen wil ruk. Hulle sal in staat wees om as gelowiges staande te bly selfs as die storms van versoeking soos groot leërmagte op hulle afstorm. Wanneer siekte, nood en beproewing dreig om alle hoop en geloof in die mensehart te vernietig, sal die mens wat sy lewe op die rots, Jesus Christus gebou het, genoeg krag hê om in die geloof te kan volhard. Daardie persoon en sy 'n huwelik sal nooit deur die mag van die Satan oorwin kan word nie. Hy, sowel as sy huwelik en gesin, sal vir ewig aan Jesus Christus behoort.

Daarteenoor het daardie mens én huwelik waarin God en sy Woord nie teenwoordig is nie, geen toekomsverwagting nie, want dit sal onder die aanslag van die Satan ineenstort. Ons moet dus nie so dwaas wil wees om sonder Christus en sy Woord te wil leef nie. Laat die Woord van God die lamp vir jou voet en die lig op jou lewens- en huwelikspad wees.

12 September

**Die huwelik: Laat u
Naam geheilig word**

**Matteus 6: 5-14;
Romeine 12: 1-8**

Wanneer 'n egpaar in die huwelik bid: *Laat u Naam geheilig word*, bid hulle in werklikheid om die krag, genade en leiding van die Heilige Gees sodat hulle die lewende en alvermoënde God werklik mag ken. Hulle bid dat hulle die God van liefde, wat Hom in Jesus Christus aan ons bekend gemaak het, in hulle persoonlike, maar ook in hulle huwelikslewe sal ken; dat hulle Hom sal ken as die Gewer van alle goeie gawes; as hulle Leidsman in nood; as die enigste Bron van krag in hulle persoonlike lewe, maar ook in hulle huwelikslewe.

Die egpaar wat voortdurend bid: *Laat u Naam geheilig word*, pleit by God dat Hy, die alvermoënde en liefdevolle hemelse Vader, sy hande van liefde na ons, die sondaars, sal uitstrek en ons sal om-

vou met sy beskermende liefde, en dat Hy ons vir tyd en ewigheid tot sy eiendom sal maak.

Wie bid: *Laat u Naam geheilig word*, bid ook om die krag, genade en geloof om in diens van God te staan. Die egpaar wat hierdie bede bid, vra om krag, sodat hulle nie net hulleself nie, maar ook hulle huwelik in diens van die Here God sal stel. Hulle bid dat hulle deur hulle persoonlike lewe, maar ook deur hulle huwelik lewende, werkende en dienende ligdraers van die evangelie van Jesus Christus in hierdie wêreld sal wees.

13 September

***Die huwelik: Liefde
is ook vergifnis***

**Matteus 6: 5-14;
Kolossense 3: 12-17**

Jesus Christus het ons geleer om te bid: *...vergeef ons ons oortredinge soos ons ook dié vergewe wat teen ons oortree....* Wanneer ons hierdie bede bid, pleit ons dat die verdienste deur die offerdood van ons Here Jesus Christus ons toegereken sal word. Ons pleit dat, alhoewel ons dit nie verdien nie, God in sy liefde ons sonde sal vergewe sodat ons tot in ewigheid sy kinders kan wees.

Hierdie bede is ook 'n uiters noodsaaklike gebed in die huwelikslewe van die gelowiges. Ons Here leer ons ook dat ons mekaar moet vergewe as die een iets teen die ander een het. Wie in die eidelose genade van Jesus Christus wil deel, moet ook bereid wees om genade aan sy naaste te bewys. Hierdie bede spreek dringend tot elke egpaar. In die huwelik mag daar nie sprake wees van 'n oog vir 'n oog en 'n tand vir 'n tand nie. Die huwelik wat op liefde gebou is, waarin Jesus die fondament is, moet deur vergewensgesindheid gekenmerk word. Die huwelik van die Christengelowige kan en mag nie gekenmerk word deur eersug en selfsug nie.

Wanneer elke egpaar daagliks met oorgawe bid: *...vergeef ons ons oortredinge soos ons ook dié vergewe wat teen ons oortree* - sal die genade in Jesus Christus hulle toegereken word. Verder sal hulle die krag, geloof en genade ontvang om vergewensgesind teenoor mekaar te wees. Hulle sal kan lewê in die vrede en liefde wat Christus skenk.

14 September

***Die huwelik: 'n Lewens-
noodsaaklike keuse***

Josua 24: 13-24

Keuses vir of teen God in hierdie wêreld is 'n absolute werklikheid. Die begenadigde sondaar kom daagliks voor 'n lewensituasie

te staan waar hy 'n keuse moet maak tot eer van God of waardeur God verloën word.

Hierdie keuses is ook 'n werklikheid in die huwelik. Die Christen-huwelik is 'n verbintenis tussen twee gelowige mense wat in die wêreld leef. Juis omdat hulle in die wêreld leef, loods die Satan vernietigende en venynige aanslae teen die huwelik.

Ons lees dat Josua en die volk Israel baie seëninge uit die hand van die Here ontvang het. Maar die altyd listige Satan was ook teenwoordig. Die afgode van die heidendom het vir Israel baie aanloklik gelyk en hulle moes 'n besliste keuse maak: Hulle moes kies om die Here te dien of om die afgode van die wêreld te dien. Josua het die leiding geneem in die keuse teen die Satan. Hy het dit duidelik en onomwonde gestel dat hy en sy familie onvoorwaardelik kies om die Here te dien.

Met die huweliksverbintenis van die Christen word ook die bestaan van 'n gesin geïmpliseer. Dit is immers 'n opdrag van God wat in die huwelik tot uiting moet kom. Die gesinslewe word noodwendig deur die geloofskwaliteit van die huwelikslewe gerig. Die Christen-egpaar moet hoor wat Josua gesê het en hulle moet as gesin dieselfde keuse as Josua maak en sê: *Wat my en my familie betref, ons sal die Here dien.*

15 September

**Die huwelik: Boustene
in die kerk van Christus**

**Romeine 12: 1-8
en 16: 1-5**

Wanneer die apostel Paulus sy groete aan die gemeente in Rome oordra, noem hy 'n besondere egpaar by die naam - Priscilla en Akwila. Hierdie egpaar het 'n groot rol gespeel in die eerste gemeentes van die kerk van Jesus Christus. Hulle het nie net in Rome nie, maar ook in ander gemeentes van die kerk meegewerk aan die verkondiging van die evangelie. Vir Paulus was hulle medewerkers wat selfs hulle lewens op die spel geplaas het om die voortgang van die evangelie te bevorder.

In Rome het die egpaar 'n merkwaardige rol gespeel. Hulle het ander gelowiges in nood versorg - hulle het die belange van die gemeente op die hart gedra. Trouens, die gemeente het gereeld by hulle aan huis in die erediens vergader.

Die voorbeeld van Priscilla en Akwila is navolgenswaardig. Elke Christen-egpaar behoort lewende lidmate in die kerk van Jesus Christus te wees en moet bereid wees om sonder voorbehoud saam met die gemeente die Here te dien en in sy kerk te werk. Die

Christen-egpaar behoort alles moontlik op te offer en alles moontlik te gee sodat die gemeente van die Here sal groei en die evangelie ook in ons land helder en duidelik uitgedra sal word.

16 September

**Die huwelik:
Die Christen-egpaar
op pad na die bruilof**

Openbaring 19: 5-10

Die Christen-egpaar is op pad na 'n bruilof, 'n unieke bruilof, 'n eenmalige bruilof. Hulle is nie as gaste op pad na die bruilof toe nie, maar as deelgenote. Die Christen-egpaar wat binne die kerk van Christus leef, werk en dien, is saam met die kerk van alle tye die bruid wat in die huwelik gaan tree met die hemelse Bruidegom, Jesus Christus. Jesus Christus is die Bruidegom wat gereed staan om met sy bruid, die kerk, in die huwelik te tree. Van hierdie Bruidegom skryf die apostel Paulus: *Mans, julle moet julle vrouens liefhê soos Christus die kerk liefgehad en sy lewe daarvoor afgelê het* (Ef 5: 25). Op die dag van sy wederkoms sal Jesus Christus sy bruid in die arms neem en in die ewige bruilofsaal inneem. Die bruid moet haar gevolglik daarop voorberei en elke dag gereed wees vir die koms van die Bruidegom.

Elke Christen-egpaar moet met die vreugdevolle wete leef dat Jesus Christus weer kom. Hy kom om die Christen-egpaar en -gesin in die vreugde van die ewige lewe in te neem. Leef ons as getroude en ongetroude Christengelowiges elke dag op so 'n wyse in die kerk en in die wêreld, dat ons gereed is om die hemelse Bruidegom tegemoet te gaan?

17 September

Wees heilig

Psalm 15

Die mens van die jaar 2000 is oorwegend beskaafd en hy slaan die vryheid en die reg van die individu baie hoog aan. Die mens van ons tyd leef onder die kreet van menseregte. Die oorgrote meerderheid van die mensdom rig vandag sy lewe in ooreenkomstig die norme en waardes van die huidige tydsgees.

Hierteenoor is die Woord van God. In sy Woord sê God vir die nietige mens van die jaar 2000: *Wees heilig, want Ek die Here julle God is heilig* (Lev 19: 2).

Heilig-wees is nie 'n deug wat deur die mens verdien of verwerf kan word nie. Dit is 'n gawe van God, die Heilige Gees. Hierdie gawe gee aan ons die genade om aan Jesus Christus as ons enig-

ste Here en Verlosser vas te hou. God, die Heilige Gees gee aan ons die genade om heilig te wees. Om heilig te wees, beteken om vir God afgesonder te wees; om in besonder sy eiendom te wees.

Teenoor die onheilige rumoer van die teenswoordige wêreld staan die kerk as die eiendomsvolk van God. Teenoor die wêreld wat in die sonde voortploeter, staan die begenadigde volk van God. Die heilige Godsvolk is immers deur die offerdood van Jesus Christus verlos uit die modderpoel van sonde en ellende. Hierdie volk is deur God uitverkies om in hierdie wêreld sy eiendom, die kerk, te wees. Daarom is die opdrag wat God aan ons gee: *Wees heilig, want Ek is heilig* (1 Pet 1: 16).

18 September

***Wees heilig:
Dien die Here***

2 Timoteus 3: 10-4: 8

Die eeue-oue vraag word vandag nog gevra: *Hoe moet ek lewe sodat daar sin in my lewe kan wees?*

Na aanleiding van dié vraag is daar al oor eeue heen baie boeke vol geskrywe. Maar 'n klinkklare antwoord kon die geleerdes van die wêreld nooit vind nie.

In die Christengelowige se lewe is daar sin en betekenis. Jesus Christus het in die lewens van miljoene mense sin en betekenis gebring. Hy het gekom om ons tot 'n heilige volk van God te herskep. Deur sy offerdood het Hy ons met God versoen en ons tot kinders van God gemaak. Oor ons weerklink daar vandag steeds die blye boodskap dat ons die ewige eiendom van God is. Daarom moet ons lewens die karaktereienskappe vertoon wat by begenadigde sondaars tuishoort.

God het ons deur sy Gees toegerus om in die wêreld as Godskinders te kan leef. Dit beteken dat, indien ons ons nie biddend en handelend in die diens van Jesus Christus stel nie, ons troueloos in opstand kom teen ons Verlosser en Saligmaker. Aangesien ons liefdevolle Vader deur Jesus Christus sin aan ons lewe gegee het en ons erfgename van die ewige lewê gemaak is, sal ons ons aan die grofste ondankbaarheid skuldig maak as ons nie ooreenkomstig sy Woord lewe nie. En hoe lewe die kinders van God ooreenkomstig sy Woord? Daar staan geskrywe: *...jy ken van kleins af die heilige Skrif. Dit kan jou die kennis bybring wat tot verlossing lei deur die geloof in Christus Jesus.*

19 September

**Wees heilig:
Verkondig Christus**

Lukas 10: 25-37

Baie van die hedendaagse humaniste wil iets totaal anders van die gelykenis van die barmhartige Samaritaan maak as wat Jesus daarmee bedoel het.

Die man wat die rowers op pad na Jerigo ten prooi geval het, het bebloed en halfdood langs die pad gelê. Die priester en Leviet het die man in die pad gesien en 'n wye draai om hom geloop. Hulle het dit gedoen omdat die godsdienstige voorskrifte van destyds hulle verbied het om met so 'n mens in aanraking te kom. Hulp aan daardie mens sou vir die priester en die Leviet verontreiniging van hulleself beteken.

Die Samaritaan wat op die man afgekom het, het hom met volle oorgawe gehelp. Hy was inderwaarheid gehoorsaam aan die eis tot liefde teenoor die mens wat op jou lewenspad kom en in nood verkeer. Die Samaritaan het die naaste geword van die man wat verwond in die pad gelê het.

Hoor u die klemverskuiwing? Die Samaritaan het nie gevra: *Wie is my naaste nie?* Nee, hy het die naaste geword vir daardie mens wat in nood was.

Die humanis sal help solank dit vir hom tot voordeel strek. Die Christengelowige, wat self onbeskryflike barmhartigheid in en deur Jesus Christus ontvang het, vra altyd: *Wat kan ek vir die mens in nood doen?* Om die naaste van iemand te word wat op jou pad kom, eis nie dat jy dit sal prysgee wat jy is nie. Inteendeel, dit bied aan jou die geleentheid om dit wat jy wel is, uit te leef - en ons is begenadigde sondears in en deur Jesus Christus.

20 September

**Wees heilig beteken
selfverloënheid**

Lukas 9: 57-62

Jesus was op weg deur die dorpie van Palestina. Vanuit die opgewonde skare sê iemand vir Hom: *Ek sal U volg waar U ook al gaan.* Hierdie onderneming het uit die hart van daardie man gekom. En Jesus, wat die diepste wese van elke mens ken, het hom geantwoord: *Jakkalse het gate en voëls het neste, maar die Seun van die mens het nie eens 'n rusplek vir sy kop nie.*

Navolging van Jesus, dissipelskap van die Here, is nie 'n besluit wat in 'n oomblik van emosionele opgewondenheid geneem kan word nie. Dit is 'n saak wat ernstige oorweging verg. Want 'n vol-

geling van die Here moet bereik wees om heilig te lewe. Hy moet sy lewe ten volle in die diens van God stel. Jesus sê dat sy koninkryk anders as dié van die konings in die wêreld is. Sy koningskap is nie 'n koningskap waarin daar verering ontvang word nie, want Hy het gekom om te dien. Sy koningskap het ingehou dat Hy die bittere lydensweg tot in die dood moes loop.

Ons wil ook volgelinge van Jesus Christus wees. Ons kan dit ook wees, maar ons moet besef dat om 'n Christen te wees, nie tot enkele gebeure in ons lewe beperk is nie. Wie werklik 'n dankbare Christen wil wees, kan dit alleen wees deur daaglik biddend by God te pleit om die genadige leiding van die Heilige Gees, sodat ons dienende Christene tot eer van die Here sal wees.

21 September

**Wees heilig: Kies altyd
onvoorwaardelik vir
Jesus Christus**

**Lukas 9: 57-62;
Efesiërs 5: 6-20**

By dieselfde geleentheid het Jesus vir 'n ander man gesê: *Volg My*. Hy word deur die Here self geroep. Ons het presies dieselfde opdrag van die Here ontvang. Ons doop is immers die teken daarvan dat ons verbondskinders is en daarom die duidelike opdrag het om Jesus Christus as enigste Here te dien. Hierdie man het 'n verskoning aangebied en gesê: *Here, laat my toe om eers terug te gaan om my pa te begrawe*. Waarskynlik was sy pa al baie oud gewees en moes hy na sy welsyn omsien. Sodra sy pa te sterwe kom, sou hy in staat wees om Jesus te dien. Jesus Christus se antwoord aan hom was: *Laat die dooies hulle eie dooies begrawe, maar gaan verkondig jy die koninkryk van God*.

Ons sal sê dat dit 'n harde antwoord is. Maar hierdie antwoord roep die begenadigde sondaar weg van die dood in die wêreld na die lewe in en by Jesus Christus. Wat Jesus eintlik sê, is dat dié wat buite die kerk staan, oor die ongelowiges begaan moet wees. Daar is Een, Jesus Christus, wat groter en belangriker is as 'n pa of 'n ma of enige saak in die wêreld. Wanneer Jesus Christus roep, moet die begenadigde sondaar gehoorsaam antwoord. Immers, in die lewe van die begenadigde sondaar behoort Jesus Christus altyd eerste te kom.

22 September

**Wees heilig: Jy kan
nie vir twee base
gelyk werk nie**

**Lukas 9: 57-62;
1 Timoteus 4: 6-16**

Daar was 'n derde persoon wat ook aangebied het om Jesus te volg, maar hy het 'n voorwaarde gehad. Hy wou eers sy familie by die huis gaan groet. Volgens ons is dit 'n billike versoek. Maar Jesus sê vir hom: *Iemand wat die hand aan die ploeg slaan en aanhou omkyk na wat agter is, is nie geskik vir die koninkryk van God nie.* Met hierdie antwoord sê Jesus dat die persoon wat die keuse vir Hom, Christus die Here gemaak het, 'n finale keuse gemaak het. Wie vir Jesus Christus gekies het, kan nie nog ander belange in die wêreld dien nie. Wie Hom as Here gekies het, kan nie ook nog aan die eise van die goddelose wêreld, wat soms ook 'n skyngelowige wêreld is, gehoor wil gee nie. Jesus sê op 'n ander plek: *Niemand kan vir twee base tegelyk werk nie ... Julle kan nie God én Mammon dien nie* (Matt 6: 24).

Die wêreld om ons stel ook eise aan ons. Soms wil dit voorkom of hierdie eise baie redelik is. Vriende sê: *Kom doen mee aan hierdie of daardie aktiwiteite in hierdie of daardie charismatiese beweging.* Dit klink goed. Dit gaan mos ook om die Here. Wie egter die genade ontvang het om in die belydenis van die Christelik Calvinistiese Kerk te glo en voor die wêreld te bely, moet die hand aan die ploeg slaan en in daardie wingerd, die kerk waartoe die Here God hom geroep en bekwaam gemaak het, arbei en leef.

23 September

**Wees heilig: Leef ootmoedig
en nederig voor God**

Markus 7: 1-13

Die Jode het vaste gebruike gehad wat van geslag tot geslag oorgelewer is. Met hierdie gebruike wou hulle die wet van God in stand hou. Vir die Jood was dit onder andere 'n belangrike tradisie om sy hande voor ete te was. Maar Jesus se dissipels het nie aan hierdie oorgelewerde tradisie van die Fariseërs meegedoen nie. Vir die Fariseërs en die skrifgeleerdes was dit onaanvaarbaar en hulle het Jesus en sy dissipels daarvoor verkwalik. Op die beskuldiging van die Fariseërs en die skrifgeleerdes het Jesus 'n tweeledige antwoord aan hulle gegee. Aan die een kant het Hy die Fariseërs geopenbaar as mense wat die handhawing van tradisies hoër ag as gehoorsaamheid aan die wet van God. Aan die ander kant het Hy die Fariseërs en skrifgeleerdes as huigelaars ontmasker. Wat hulle voor die mense gesê en wat hulle in die lewe van elke dag gedoen het, het nie gerym nie.

In ons tyd is daar ook die moderne Fariseërs, sektegroepe en andere, wat vashou aan die tradisies van dit en dat doen om gered te word. Hulle doen alles so presies, maar die Here word nie daardeur gedien nie. Terwyl daar by daardie mense baie *mooi dade en woorde* is, beveg hulle die kerk van Jesus Christus met die grootste moontlike haat en nyd.

Die begenadigde sondaar het niks om oor te spog nie. Die begenadigde sondaar wat werklik as 'n kind van Jesus Christus leef, kan elke dag alleen maar net bid: *O God, wees my, sondaar, genadig.*

24 September

**Ons kinders:
'n Gawe van God**

1 Samuel 1: 1-23

Kinders in die huwelik word dikwels as 'n vanselfsprekende uitvloeisel van die verbintenis aanvaar. Daar is mense wat dink dat kinders 'n noodwendige gevolg van 'n huwelik is. Maar die Bybel leer anders. In die Bybel is daar meer as een situasie waar kinderloosheid 'n rol gespeel het in die heilshandelinge van God met sy volk op aarde. Om net twee te noem, dink ons aan Sara, die vrou van Abraham, en Elisabet, die moeder van Johannes die Doper.

In 1 Samuel 1 lees ons van Hanna, 'n gelowige, maar kinderlose vrou. Hanna kan beskryf word as die biddende vrou. Sy het biddend by God gepleit vir 'n kind, want sy het met 'n onwrikbare geloof op God vertrou. Hy het haar gebede verhoor en sy het 'n seun, Samuel, van die Here ontvang.

Hierdie wonder wat Hanna beleef het, word vandag nog deur baie Christengelowige egpare beleef. God gee kinders aan mense; aan Christengelowige ouers gee Hy egter verbondskinders, hulle is kinders van die volk van God. God gee aan gelowige ouers hierdie kinders om hulle in hierdie wêreld te versorg, te lei en op te voed.

Kinderloosheid is nog steeds 'n werklikheid onder Christengelowiges. Baie gelowige egpare bid en smag na 'n kindjie. Saam met hierdie ouers moet die kerk ook bid dat hierdie kinderlose egpare die onverklaarbare, maar volmaakte wil van God oor hulle lewens sal aanvaar. Miskien wil God u hande sò vry hou vir 'n ander taak.

25 September

Ons kinders: Hulle doop

Johannes 10: 7-16

God het 'n besondere verhouding tussen Hom en ons tot stand gebring. Hy het Hom aan ons geopenbaar as die God wat sondaars liefhet. Deur sy liefde het Hy ons en ons kinders as sy eiendom uitverkies. Deur die offerdood van Jesus Christus is ons vir ewig

gered uit die mag van die sonde. Ons is verbondskinders van God. Die doop is die sigbare verkondiging van hierdie liefde en genade van God. In en deur die doop word aan ons verkondig:

- dat God die Vader 'n blywende genadeverbond met ons gesluit het. Hy het ons vir ewig as sy kinders aangeneem.
- dat die doop die sigbare teken daarvan is dat Jesus Christus ons deur sy offerdood met God versoen het.
- dat God die Heilige Gees ons daarvan verseker dat Hy in ons lewens en in die lewens van ons kinders die geloof wek en in stand hou. Ons kan daarom met 'n vaste hoop en vreugdevolle vertrouë wag op die wederkoms van Jesus Christus.
- dat God in die doop sy onbegryplike liefde aan ons openbaar. Dit is daarom belangrik dat ouers hulle kinders voortdurend oor die doop en die evangelie sal onderrig.
- dat God daardeur bevestig dat ons deel van sy verbondsge-meenskap is; dit is die kerk van Jesus Christus.

Elke lidmaat van die kerk behoort hom/haar voortdurend meer en meer toe te rus ten opsigte van die betekenis van die doop.

26 September

Ons kinders: Hulle katelese

Psalms 25

Belofte u en is dit u voorneme om hierdie kind(ers) van u sodra hy/sy/hulle dit kan verstaan, hieroor na u vermoë te onderrig en te laat onderrig? Op hierdie vraag het elke Christen-ouer voor die gemeente geantwoord en aan God 'n belofte afgelê. En hierdie belofte lei 'n opdrag in wat uitgevoer moet word. Dit moet nie eendag ver in die toekoms gedoen word nie. Nee, hierdie opdrag begin reeds by die wieg. Die inhoud van hierdie opdrag is om die Woord van God by ons kinders tuis te bring.

Namate die klein kindjie opgroei en bewus word van gebeure wat op vasgestelde tye in die huishouding plaasvind, moet een van hierdie sake die hoor van die Woord van God wees. Die katelese begin in die ouerhuis waar ons kinders die Woord hoor. In die Christen-ouerhuis word die Woord van God heel eerste tot die verbondskinders van God gebring.

Die katelese is in die tweede plek ook die verantwoordelikheid van die kerklike opsigamp. Die ampte moet toesien dat daar gereeld kategetiese onderrig aan die kinders van die gemeente gegee word. Die ouers is daartoe verplig om toe te sien dat hulle kinders hierdie geleentheid gereeld bywoon. En katelese gaan noodwendig gepaard met erediensbywoning. Daarom moet elke ouerpaar sorg dra dat hulle kinders gereeld, van kleins af, saam met hulle

in die erediens teenwoordig is. Wanneer ouers en kinders saam in die erediens byeen is, word gestalte gegee aan 'n belangrike element in die doopbelofte.

27 September Ons kinders: Deuteronomium 6: 1-25
huisgodsdien

Elke Christen-ouerpaar bid sekerlik voortdurend dat hulle as huisgesin in die geloof sal groei. Die gelowige ouerpaar bid gewis dat hulle as huisgesin *in staat (mag) wees om saam met al die gelowiges te begryp hoe wyd en ver en hoog en diep die liefde van Christus strek* (Ef 3: 18).

Soms gaan seek lidmate van die kerk voedsel vir hulle geloofsgroei by charismatiese sektegroepes. Maar die histerie en emosionele opsweping wat mense hier vind en beleef, is geen geloofsverryking nie, dit is geloofsverval. Deelname aan sulke praktyke is 'n geweldige verarming en agteruitgang in die geloof. In daardie geselskap kan Jesus Christus, as enigste Verlosser van sondaars, nie gevind word nie.

Die Godgegewe wyse waarop die Christelike huisgesin in die geloof verryk kan word, is deur gereeld huisgodsdien te hou. Uit die tweede brief van Paulus aan Timoteus blyk dit dat Timoteus uit 'n gelowige huisgesin gekom het waar daar gereeld huisgodsdien gehou is. Baie pertinent skryf Paulus aan Timoteus: *...jy ken van kleins af die heilige Skrif. Dit kan jou die kennis bybring wat tot verlossing lei deur die geloof in Christus Jesus* (2 Tim 3: 15).

Waar die huisgesin daagliks rondom die Woord van God byeen is, is dit die gemeente van die Here in die klein waar die Here God gedien en vereer word. En waar die gemeente van die Here byeen is, is die Gees van God ook teenwoordig om geloofsgenote in die geloof te versterk.

28 September Ons kinders: Ouers lewe Galasiërs 6: 13-26
tot voorbeeld vir julle kinders

In die erediens, tydens die huisgodsdien en by die kategeese, moet ons kinders God Drie-enig leer ken as ons ewige en enigste liefdevolle hemelse Vader. Daar is egter nog 'n ander baie belangrike aspek wat 'n beslissende invloed op die lewenswyse, die geloofswyse en die opvoeding van ons kinders het. Dit is die wyse waarop die ouers lewe en die voorbeeld wat hulle deur hulle doen en late aan hulle kinders stel.

Elke kind moet by sy ouers sien en hoor en leer dat hulle as gesin, en as enkeling, werklik Christengelowiges is. Die kind wat binne 'n Christenhuysgesin lewe, moet by sy ouers sien en ervaar hoedat 'n dankbare gelowige elke dag behoort te lewe; dat die Christengelowige elke dag Christus-vererend moet leef. Die kind moet by sy ouers sien dat die Christengelowige vir die tydelike, maar ook die ewige lewe slegs op God vertrou. By sy ouers moet hy sien wat liefde vir die kerk van Christus is, dat die Christengelowige daarna uitsien om Sondag na Sondag in die erediens die Here te loof en te vereer. Hy moet sien en leer wat offervaardigheid aan die kerk is. By sy ouers moet die kind sien en beleef dat daar liefde vir jou naaste en mede-lidmaat in die kerk moet wees.

Die daaglikse lewenswyse van die Christenouer is 'n gulde en voortdurende geleentheid om Christus aan ons kinders te verkondig.

29 September

***Ons kinders: Ouer-
betrokkenheid by
hulle onderwys***

Filippense 2: 12-18

In die kultuur van ons volk het opvoeding en onderwys nog altyd hand aan hand gegaan. Die opvoeding, die geloofsopvoeding van die kinders van die kerk en die volk was vir ons kerk nog altyd van groot belang. Daarom is ook die kwaliteit van die onderwys aan die kinders van die kerk en volk baie belangrik.

In die jaar 2000 is ons baie bekommerd oor die kwaliteit van die onderwys wat die meeste van die kinders van die kerk en volk ontvang. Die onderwys wat ons kinders ontvang, moet vir elke Christen-ouer van die uiterste belang wees. In die lewensomstandighede van ons tyd is dit belangrik dat daar met die grootste verantwoordelikheid toegesien sal word dat ons kinders die beste moontlike onderwys sal ontvang. Ons moet in die tyd ook met beslistheid daarteen waak dat die kinders van die kerk en volk nie aan die praktyke en leerstellings van die heidendom tydens die skooldag blootgestel word nie. As gelowiges in Jesus Christus behoort elke gelowige ouerpaar ten opsigte van die onderwys van hulle kinders

- toe te sien dat hulle betrokke is by die skool en die onderwys van hulle kinders. 'n Christelik-Calvinistiese etos moet gehandhaaf word in die skool waar ons kinders onderrig word.
- toe te sien dat die nodige middele bekom word, sodat elke kind die beste moontlike onderwys sal ontvang en tot die maksimum van sy potensiaal sal ontwikkel.

- sy kind voor te berei om Christelike deugde uit te leef en die bose te vermy.
- die kinders van die kerk en volk voortdurend in sy gebede aan die liefdevolle sorg van God op te dra.

30 September

***Ons kinders: Saam
met hulle op pad
na die huwelik***

2 Timoteus 1: 3-14

Die normale verloop van die meeste mense se lewens is om in die huwelik te tree. In die tyd waarin ons lewe, bestaan daar, selfs onder lidmate van die kerk, 'n baie oppervlakkige beskouing van die huwelik. Die enigste norm waarom dit vir baie mense in die huwelik gaan, is bloot die sogenaamde liefde, waarin die Woord van God nie noodwendig die fondament is nie.

Dit is Christen-ouers se plig en verantwoordelikheid om hulle kinders te begelei na 'n verantwoordelike huwelik wat uit meer as 'n oppervlakkige beskouing van die huwelik bestaan. Tydens die opgroei-proses van die kind in sy ouerhuis moet die gelowige ouerpaar deur hulle daaglikse doen en late aan hulle kinders leer dat daar verskeie belangrike aspekte is wat die huwelik van die Christen sinvol en Christus-vererend maak.

- Ouers moet aan hulle kinders leer dat ware geloof en belydenis die enigste fondament vir 'n sinvolle en gelukkige huwelik is.
- Ouers moet hulle kinders daarop wys dat kerkverband binne 'n huwelik baie belangrik is. 'n Protestant en Rooms-Katoliek sal moeilik in dieselfde juk kan trek. So sal daar sekerlik ook spanning wees tussen die toegewyde Calvinis en die aanhanger van 'n charismatiese sekte.
- Ouers moet die belangrikheid van kultuur-eenvormigheid in die huwelik by hulle kinders inskerp. Die huwelik moet tot eer van God wees en daarom speel eenvormigheid in kultuur 'n belangrike rol. In verreweg die meeste gevalle is 'n huwelik oor kultuurgrense heen nie geslaagd nie.
- Ouers moet hulle kinders leer dat liefde wat op die Woord van God gebou is, 'n baie belangrike faktor in die huwelik is.

1 Oktober

Eenheid van die kerk

Efesiërs 4: 1-6

Kerkvereniging en kerkeenheid het in Suid-Afrika oënskynlik 'n geskiedenis van mislukking. Dink maar net aan die mislukte po-

ging tot kerkvereniging in die vorige eeu, asook die gesprekke tussen die drie Afrikaanse susterkerke wat oor baie jare nie daarin kon slaag om kerkvereniging te bewerkstellig nie. Miskien is die skynbare mislukking van strewes tot kerkeenheid geleë in 'n verkeerde verstaan van die begrip eenheid.

Die gedeelte in Efesiërs 4, trouens die hele brief wil gelowiges motiveer om die eenheid van die gemeenskap van die gelowiges te laat realiseer. Die oproep tot eenheid in die geloof kan 'n mens eers verstaan teen die agtergrond van dit wat in verse 4-6 beklemtoon word. Die skrywer stel dit as 'n voldonge feit dat die eenheid van die liggaam van Christus 'n gegewene is. Ons hoef nie die eenheid kunsmatig te skep of af te dwing nie - dit is reeds daar! *Daar is net één liggaam en net één Gees, soos daar net één hoop is ... net één Here, één geloof, één doop, één God en Vader van almal...* Dit is eintlik 'n samevatting van alles wat in die eerste drie hoofstukke staan. Die feit dat daar 'n gemeenskap van gelowiges is, is aan God te danke. Hy het ons geroep, in Christus uitverkies en deur die Gees as die eiendom van God beseël. Hy het ons deur sy Gees ingelyf in die liggaam van Christus, dit is sy kerk. Die eenheid is 'n gegewene waaraan ons deel gekry het en wat ons in die geloof bely. Almal wat bely dat Jesus Christus die Here is, bely daarmee saam die eenheid van die geloof en die liggaam van Christus.

Ons moet dus nie die eenheid primêr in een struktuur soek nie, maar in die uitleef van die eenheid teenoor mekaar (verse 2-3). Die toets vir die ware eenheid van die kerk lê in die vraag of ons lewenswandel in ooreenstemming is met die roeping wat ons van God ontvang het. As die eenheid wat ons bely, sigbaar word in ons gesindheid en optrede, kan dit dalk ook lei tot spontane eenwording.

2 Oktober

Heiligheid

1 Petrus 1: 1-2 en 13-16

Volgens die gangbare opvatting van die begrip *heilig*, sal daar waarskynlik weinig van ons kerkmense wees wat as *heiliges* gekwalifiseer kan word, want 'n *heilige* is iemand wat deur 'n uitnemende vroom lewe van diens en toewyding aan God en die naaste, dit verdien om 'n *heilige* genoem te word.

Die Bybel praat egter op talle plekke van die gelowiges as heiliges. Die gees waarin die Bybel van heiliges praat, adem egter geen sweem van verdienste nie, maar beklemtoon juis dat dit net aan die genade van God te danke is. In 1 Petrus 1: 2 staan daar dat God mense uitverkies het en deur die Gees afgesonder het om aan

Hom gehoorsaam te wees en besprinkel te word met die bloed van Jesus Christus. Dit is wat *heilig* in sy grondvorm aandui. Om heilig te wees, beteken oorspronklik om afgesonder te wees tot diens aan God. Dit is egter nie 'n menslike prestasie nie, maar die onverklaarbare liefde en genade van God. Hy het ons eerste uitgekies, Hy het sy Gees aan ons gegee om in ons te woon. Deur die bloed van Jesus het Hy ons rein gewas - ons is heilig.

Dit beteken egter nie dat ons kan maak wat ons wil nie. In vers 15 en 16 word ons juis opgeroep om heilig te word omdat God heilig is. Ons moet steeds weer word wat ons reeds in Christus is! Ons hele lewenswandel moet heilig wees, nie sodat ons kan verdien om heilig te word nie, maar as uitdrukking van die feit dat ons deur God geheilig is. Hierdie heiligheid word nie sigbaar in allerlei oppervlakkige vroomdoenery nie - dit is dikwels skynheiligheid. Maar dit word duidelik wanneer 'n mens verstandelik wakker en nugter is en jou lewe op God se toekoms gerig is. Die kenmerk van heiligheid is volgens vers 4 dat 'n mens nie sal toelaat dat jou lewe deur jou sondige begeertes oorheers sal word nie, omdat Hy jou reeds geheilig het!

3 Oktober Algemeenheid van die kerk 1 Timoteus 2: 1-7

Ons bely elke Sondag dat ons glo aan ...'n *heilige algemene Christelike kerk*. Hierdie algemeenheid of katolisiteit van die kerk beteken dat die kerk nie begrens of ingeperk kan word deur nasionale of internasionale grense nie - die kerk is verhewe bo alle grense! Dit is nie 'n vraag of ons dit wil wees of nie wil wees nie. As ons kerk is, dan is die kerk katoliek, algemeen:, verhewe bo grense en beperkinge.

Hierdie algemeenheid of katolisiteit van die kerk kan maklik tot die wanopvatting lei dat eers wanneer die kerk werklik uitgebrei het oor die ganse wêreld, die kerk algemeen of katoliek geword het. Dan word die sendingwerk van die kerk in elke uithoek van die wêreld die voorwaarde vir die katolisiteit van die kerk. Dit kan ook 'n krampagtige strewe word dat die algemeenheid oor die hele wêreld sigbaar moet word in een kerklike struktuur! Voordat dit alles nie realiseer nie, is die kerk nie werklik algemeen nie.

Die algemeenheid van die kerk is veranker in Jesus Christus. Paulus stel dit in die gelese gedeelte dat God wil hê dat *alle* mense gered moet word. Jesus Christus is die *enigste* Middelaar tussen God en die mense; Hy is die losprys wat vir *almal* gegee is. Wie deur die geloof deel het aan die liggaam van Christus, is deel van die algemene

kerk. Waar twee of drie mense in sy Naam vergader, daar is die katolieke of algemene kerk. Die gemeenskaplike deelname aan die nagmaal is die sigbaarwording van hierdie algemene kerk. Die gemeenskap van die kerk gaan alle ander gemeenskappe vooraf.

Waar die kerk as geloofsgemeenskap sy algemeenheid reg verstaan en beleef, kan dit nie anders as dat die kerk hierdie boodskap sal uitdra na elke uithoek van die aarde en na alle mense nie, want die verlossingswerk van Christus, en daarom ook die verkondiging daarvan, word nie gebind of beperk deur begrensing van mense nie. Daarom doen die kerk voorbidding vir alle mense, daarom reik die kerk apostolêr na almal uit, nie om algemeen te word nie, maar omdat die kerk in sy wese, in Christus, algemeen is.

4 Oktober

Missionêr

Lukas 15: 1-32

Jesus het by talle geleenthede heftig verskil met die kerkleiers van sy tyd oor hulle siening van die kerk. Die skrifgeleerdes en Fariseërs was van oortuiging dat hulle nie 'n verantwoordelikheid het teenoor die mense wat buite die tradisionele groeperinge van die kerk geval het nie. Tollenaars, sondaars, heidene, Samaritane, prostitute is almal as onrein gereken en daarom was hulle ook nie aanvaarbaar by God nie. Die skrifgeleerdes het sulke mense vermy en op hulle neergesien.

Jesus as die Seun van God bemoei Hom juis met sulke mense. Die skrifgeleerdes het Hom daaroor verkwalik (vers 1). As Hy dan die Seun van God is, behoort Hy te weet dat sulke mense nie by God welkom is nie. Jesus vertel dan aan hulle hierdie drie bekende gelykenisse. Hulle het waarskynlik met die eerste twee gelykenisse saamgestem, want 'n mens sal natuurlik na jou skape en jou geld soek as dit weggeraak het. Jy sal jou ook verheug en bly wees as jy dit teruggekry het. Net so is die pa verheug as sy verlore seun weer terugkom. Die seun was in alle opsigte, volgens die reëls van die skrifgeleerdes, verlore en onrein. Die pa het die volste reg gehad om hom te verwerp - en tog herstel hy hom volkome as sy seun.

Dit is tog hemelskreiend as 'n mens na skape en geld soek, maar as 'n kind weg is, skryf jy hom af. Jesus probeer om die Fariseërs, en ons, 'n kykie in die hart van God die Vader te gee. Hy is besorg oor sy kinders wat weggeraak het, Hy wag met verlange op hulle terugkoms, daar is ongekenende vreugde as Hy hulle terugvind! Daarom het Hy Jesus Christus gestuur om hulle te kom soek en terug te bring.

As ons die onbegrensde liefde van ons Vader in die hemel begin begryp, word die kerk spontaan missionêr in sy kerkwees.

As 'n mens aan gelowiges sou vra wat die doel en taak van die kerk is, sal daar uiteenlopende antwoorde op die vraag gegee word. Waarskynlik sal die meeste mense antwoord dat om Jesus Christus te verkondig, die doel van die kerk is. Ander sal weer klem lê op die feit dat mense wat in God glo, aan Hom gehoorsaam moet wees en moet doen wat Hy in sy Woord van ons vra. In die jongste tyd sal daar kerkleiers en teoloë wees wat die klem anders sal lê en sal sê dat die kerk in die wêreld daadwerklike verandering moet bring: die kerk moet die versoeningsagent wees om haat en verdeeldheid tussen mense te beëindig; of, die kerk moet die barmhartigheid van Jesus uitleef en daarom betrokke raak in die stryd om onderdrukkende strukture te verander.

In die gelese gedeelte word dit beklemtoon dat God die kerk tot stand gebring het; Hy het ons uitverkies en bestem om sy kinders te wees; Hy het ons verlos en deel van die volk van God gemaak; die Heilige Gees het ons as sy eiendom beseël. Hierdie gedeelte begin in vers 3 met 'n lofprysing aan God en dit word in vers 14 afgerond met die woorde: *Daarom moet ons sy grootheid prys.* Hierdie gedagte kom soos 'n refrein telkens in die gedeelte na vore, soos in vers 6: *Daarom moet ons God prys....* En in vers 12: *Daarom moet ons ... die grootheid van God prys.*

As ons in die geloof iets begin verstaan en bely van die genade en liefde van God, dan word die lewe van die kerk en elke gelowige 'n loflied om God te eer en te prys. Die hoogste doel en taak van die kerk is die eer en lof van God. As dit die norm van alles in die kerk is, dan sal ons sò voor God lewe dat ons Hom eer en prys! Dit sal dan daartoe lei dat ons Jesus Christus spontaan sal verkondig, in gehoorsaamheid voor Hom sal lewe en barmhartigheid sal bewys, want daardeur loof en prys ons Hom!

Hoe sal 'n mens kan oordeel of daar op 'n bepaalde plek 'n gemeente van Jesus Christus leef en bestaan? Tradisioneel sal die kerk daarop 'n eeu-oue antwoord gee wat in die kerk se belydenisskrifte verwoord is, naamlik: *die kerk is daar waar die Woord reg verkondig word, die sakramente reg bedien word en die kerklike tug gehandhaaf word.* Natuurlik is dit korrek dat daar sonder

hierdie genoemde sake geen ware kerk kan wees nie. Dit kan ook gebeur dat al hierdie sake formeel in plek is, sonder dat dit noodwendig die waarborg is dat die gemeente waarlik leef!

In Handeling 2: 37-47 word daar aan ons iets vertel van die eerste Christelike gemeente wat ná die prediking van Petrus op Pinksterdag tot geloof gekom het. Hulle het nog nie kerkgeboue en kerkordes gehad nie, maar tog was hulle kerk. Hulle het die eienskappe of kenmerke vertoon wat die bewys daarvan was dat hulle uit die geloof gelewe het. Daar word gesê dat hulle hulle toegelê het op die leer van die apostels, die onderlinge verbondenheid, die gemeenskaplike maaltye en die gebede. In teologiese taal sou ons kon sê daar is gepreek, onderrig gegee, die nagmaal is gevier, in hulle byeenkomste is die hul gevier deur gebed, sang en lofprijsing van God. Die onderlinge verbondenheid dui op die hegte gemeenskap van die gelowiges. Die feit dat hulle hulle goed verkoop het en vir die armes gesorg het, is bewys dat daar vanuit hulle onderlinge verbondenheid ook waarlik barmhartigheid sigbaar geword het. Waar 'n geloofsgemeenskap so dinamies uit die geloof lewe, word daar mense by die gemeente gevoeg (vers 47).

Vertoon ons gemeentes nog hierdie dinamiese wesenskenmerke van geloof? As dit ontbreek, kan ons uiterlik voldoen aan die formele vereistes, maar dan het ons opgehou om kerk te wees!

7 Oktober

Lewe deur die Gees

Galasiërs 5: 13-26

Wat is die grootste dryfkrag in jou lewe? As ons eerlik is, sal ons moet erken dat ons lewe oorheers word deur ons eie begeertes. Dit wat vir my voordeel inhou: wat ek graag wil hê; wat vir my lekker is; wat my aansien sal bevorder; wat my plesier verskaf - dit is die dinge waarvoor ek werk en wat die dryfkrag is. Hierdie eie begeertes is natuurlik egosentries en dikwels ten koste van ander. Dit word ook beïnvloed deur my eie sondige natuur en begeertes.

In Galasiërs 6: 16 word ons juis daarteen gewaarsku. Ons moenie toelaat dat ons sondige natuur en begeertes ons lewe oorheers nie. Die Gees van God het ons tot sy eiendom gemaak, en ons as gelowiges behoort nou aan Hom. Ons mag daarom nie toelaat dat ons lewe langer deur ons sondige begeertes oorheers word nie. In vers 25 word gesê: *Ons lewe deur die Gees; laat die Gees nou ook ons gedrag bepaal*. Die lewe van die gelowige is 'n nuwe wyse van bestaan wat gekenmerk word deur die feit dat ons lewe deur die Gees bepaal word - dit is 'n lewenswyse wat reglynig teenoor ons

ou sondige lewenswyse staan (vergelyk verse 19-23). Hierdie nuwe lewenswyse word gestempel deur die gebod van die liefde (vers 14). Daarom is een van die vrugte van die Gees die eienskap van selfbeheersing (vers 23).

Geloof vra van ons dat ons nie so maklik sal swig voor die begeertes van ons sondige natuur nie; ons moet nie toegee nie, maar daarteen stry; dit vra van ons selfbeheersing; ons moet ons deur die Gees laat lei; die Gees lei ons terug na die Woord; die Woord wys ons op die groot gebod van die liefde - dit moet die dryfkrag in ons lewe word!

8 Oktober

Omgee vir mekaar

Galasiërs 6: 1-5

As daar een ding is waaraan die kerk in ons tyd behoefte het, is dit *koinonia*! Dit is die woord in die Nuwe Testament wat dui op ons onderlinge verbondenheid, of anders gestel, dit is die gemeenskap van gelowiges wat ons elke Sondag bely. Ons bely dit, maar leef ons dit werklik uit?

Koinonia het baie verskillende fasette. Dit is begrond in die feit dat ons deur die geloof in Jesus Christus deel geword het van sy liggaam, sy kerk. As gelowiges is ons saamgebind tot een groot familie. Die een groot kenmerk van 'n ware familie is dat hulle in liefde vir mekaar omgee. Die spreekwoord lui: *Bloed is dikker as water*. Selfs al het my broer of suster my seergemaak of teleurgestel, bly hulle my familie vir wie ek omgee en daarom ondersteun ons mekaar.

Die Bybel beklemtoon ook verskillende aspekte van ons omgee vir mekaar as gemeenskap van gelowiges: *As een lid ly, ly al die lede saam; en as een lid geëer word, is al die lede saam bly* (1 Kor 12: 26). *Laat ons na mekaar omsien deur mekaar aan te spoor tot liefde en goeie dade* (Heb 10: 24). *Praat mekaar moed in en versterk mekaar dan met hierdie woorde...* (1 Tess 5: 11). Hier in Galasiërs 5: 2 word die klem weer daarop geplaas dat ons mekaar se laste moet dra. Met laste word hier bedoel dat as iemand in swakheid sonde doen en val, moet ons onself nie beter ag en op so 'n persoon neersien nie. Nee, as medegelowiges moet ons daardie persoon in 'n gees van sagmoedigheid reghelp.

By die nagmaal sit ons as en soos 'n familie aan een tafel, ons kry opnuut deel aan Christus en aan mekaar. Kom ons leef soos 'n familie wat vir mekaar omgee en mekaar se laste dra, dan word jou eie las ook soveel ligter en op dié manier gee ons uitvoering aan die wet van Christus.

9 Oktober *Verskeidenheid van gawes* 1 Korintiërs 12: 12-31

Wanneer daar gesê word dat die gelowiges deur die Gees lewe, kan dit maklik tot allerlei wanopvattinge lei. Deur die eeue van die kerkgeskiedenis heen was daar nog altyd diégene wat die lewe deur die Gees wou tipeer deur 'n paar uitsonderlike gawes. Ware *Geesvervulde* mense se lewe word gekenmerk deur ekstatische ervarings soos die spreek in tale en uitsonderlike vermoëns soos die gawes van genesing en profesie. Sulke besondere gawes word dan ook die kenmerke van die *ware* geloof en daar word neergesien op ander wat dit nie het nie.

In 1 Korintiërs 12 wil Paulus juis hierdie wanopvattinge probeer regstel wat ook in die gemeente van Korinte aan die orde was. Hy gebruik die beeld van 'n mens se liggaam om aan hulle te verduidelik dat daar in die kerk (die liggaam van Christus) 'n groot verskeidenheid funksies is. In die liggaam het die hand, die oor, die oog, die voete elkeen 'n ander funksie. Op die oog af mag dit lyk of die een belangriker as die ander is, maar tog is selfs die geringste deel van die liggaam onontbeerlik vir die liggaam. So gee die Gees aan die kerk 'n verskeidenheid van gawes, en almal is noodsaaklik. Die een gawe kan nie bo die ander verhef word nie, want selfs die gawe wat die geringste lyk, is vir die kerk onmisbaar.

Voel jy dalk van minder belang omdat jy dink dat jy nie van die uitsonderlike gawes ontvang het nie? Die gawes wat God jou gegee het, hoe onbelangrik jy dit ook al mag ag, is noodsaaklik vir die welwees van die kerk. Kom ons vra dit anders: Is die liggaam van Christus (die kerk, gemeente) nie dalk mank of gebrekkig omdat jy nie die gawe wat God jou gegee het, ten volle in diens van die kerk benut nie?

10 Oktober *Die grootste gawe* 1 Korintiërs 13: 1-13

Alhoewel ons 'n verskeidenheid van gawes ontvang het, is daar tog een saak wat alle gelowiges se lewe sal kenmerk. Paulus het die vorige hoofstuk afgesluit met die opmerking dat ons ons moet toelê op die beste genadegawes. In hoofstuk 13 wys hy ons daarop dat die grootste genadegawe waarop ons ons almal moet toespits, die gawe van die liefde is (vers 13). As ons nie die liefde het nie, baat al die ander gawes ons niks nie. Ek kan in tale spreek, profeteer, my goed uitdeel vir ander, myself oënskynlik prysgee, maar as dit nie deur die ware liefde gedra word nie, baat dit alles niks nie!

In verse 4-7 beskryf hy wat ware liefde is. Dit blyk duidelik dat die liefde waarvan die Bybel praat, 'n andersoortige liefde is. Dit is anders as die liefde waarvan ons in die wêreld praat. Die liefde van die Bybel is selfloos, op die ander gerig en bedek alles. Dit is die ware liefde wat ons in Christus deelagtig geword het. Die ander gawes wat in die kerk is, sal verdwyn, maar die ware liefde vergaan nooit nie - dit bly tot in ewigheid wanneer alles volmaak sal wees.

Die toets vir alles wat ons as gelowiges in die kerk en in ons lewe doen, is die toets van die ware Christelike liefde. Ons kan in die kerk baie bereik en presteer, ons kan mense beïndruk, ons kan selfs bekend staan as 'n ware *Geesvervulde* mens - maar as dit nie die toets van die Christelike liefde kan deurstaan nie, baat dit alles niks nie!

11 Oktober

Hoor en doen

Matteus 6: 21-29

Elkeen van ons wat in die kerk opgegroeï het, gekatkiseer is, belydenis van geloof afgelê het en gereeld na die prediking luister, ken die hoofinhoud van die Bybel. Ons weet maar alte goed wat God in sy Woord van ons vra. Ons het dit alles al by herhaling gehoor.

Jesus stel in die gelese gedeelte dit baie duidelik dat die blote hoor van die Woord, selfs die openbare belydenis van die Naam van die Here - ja, selfs skynbare optredes in sy Naam, op sigself nog geen waarborg is dat ons deel het aan sy koninkryk nie. Die groot vraag wat Hy aan die orde stel, is of ons bereid is om te doen wat Hy van ons vra. As ons net hoor, maar nie daarvolgens handel nie, het ons 'n valse gerustheid, soos 'n man wat sy huis op sand gebou het. Toe die storms van die lewe daarop afgekom het, het die huis in duie gestort, want daar was geen vaste fondament nie. Die mens wie se huis op rots gebou is, sal die aanslae kan weerstaan.

Wat is die rotsfondament? Waarin is die verskil geleë tussen staan of val? Die verskil is nie geleë in die feit dat die een die Woord gehoor het en die ander een nie, maar daarin dat die een wat die Woord gehoor het en daarvolgens gehandel het, se huis staande gebly het. Hoor en doen is die rotsfondament. Wat moet ons doen? Hierdie gedeelte volg ná die bekende bergprediking van Jesus (Matt 5: 1-7: 20). In hierdie prediking probeer Jesus die andersoortigheid van sy koninkryk verduidelik. 'n Lewe in sy koninkryk beteken om dit te doen, daarvolgens te handel, anders het jy nog nie deel daaraan nie, dan bou jy op sand, dan gaan jy ont-nugter word.

Hierin is ook 'n geweldige belofte en troos opgesluit. As jy hoor en doen, het jy deel aan sy koninkryk. Dan sal die aanslae van die lewe jou nie laat ondergaan nie. Dan is jou huis op rots gebou!

12 Oktober

Geloofsoefening

1 Timoteus 4: 6-9

'n Persoon wat deesdae aan sport wil deelneem, moet bereid wees om hard te oefen. As jy nie behoorlik fiks is nie en nie die tegnieke van die sport bemeester het nie, het jy te midde van die geweldige kompetisie, nie 'n kans om iets te bereik nie. Dit vra van 'n mens self-dissipline en toewyding om elke dag 'n streng oefenprogram te volg.

Die geloof vra ook van 'n mens oefening. Want om *fiks* in die geloof te wees, vereis dat jy jouself voortdurend sal voed met die woorde van die geloof en die leer (die kerklike belydenistradisie) waarbinne jy jouself bevind. Jy sal moet oefen om te onderskei tussen die regte leer en valse, sinlose verdigsels. Geloof vra van jou selfdissipline om elke dag te oefen om in toewyding aan God te lewe.

Die vorige paar dae het ons gefokus op die belangrikheid dat die hoor van die Woord ook moet oorgaan in die doen van die geloof. Teen ons sondige, selfsugtige begeertes in, moet ons bereid wees om ons lewe deur die Gees van God te laat beheer. Dit stel ons voor die eis van selfbeheersing om in gehoorsaamheid aan God, die liefde van Christus in ons lewe sigbaar te laat word. Dit is die oefening om in toewyding aan God te lewe. Dit vra dissipline om daarmee te volhard.

'n Sportman wat hard oefen, word fiks. As jy eers fiks is, voel jy vol lewe, jy het energie, jy is gesond. Dan is dit nie meer swaar om te oefen nie - nee, jy kan nie meer daarsonder klaarkom nie.

As ons dan bereid is om ons liggame te oefen, hoeveel te meer moet ons nie bereid wees om ons in die geloof te oefen nie, want *...om in toewyding aan God te lewe, het in alle opsigte groot waarde, want dit hou belofte in vir die teenswoordige en die toekomstige lewe* (vers 8).

13 Oktober

Hou vas aan die hoop

Hebreërs 10: 19-25

Ons mense het arm geword aan hoop. Ons het al geleer dat hoop beskaam. So dikwels het ons al ons hoop gestel op politieke leiers, op vriende, op ander mense - en dit was tevergeefs. Die harde werklikheid het ons al geleer dat 'n mens nie te veel moet hoop nie.

Tog roep hierdie gedeelte ons op om styf vas te hou aan die hoop (vers 23). Hier word egter van 'n baie spesifieke hoop gepraat, dit is die hoop wat ons in die geloof bely. Dit is 'n hoop wat buite onself in God geanker is. In verse 19-22 word die grond van ons hoop verduidelik. Ons het hoop omdat Jesus Christus deur sy offer aan die kruis eens en vir altyd vir ons die weg tot God gebaan het. Deur sy bloed het Hy ons skoon gewas voor God. Ons kan met vrymoedigheid na God toe gaan omdat ons die geloofsekerheid het wat ons bely dat Jesus Christus ons Hoëpriester is wat ons met God versoen het. Ons hoef nie daaraan te twyfel nie, want God is getrou, Hy doen wat Hy belof het.

Hoekom is ons dan arm aan hoop? Dit is nie omdat God ontrou is nie, maar omdat ons nie meer aan die hoop vashou nie. Ons hou aan die hoop vas as ons na mekaar omsien; as ons mekaar aanspoor tot liefde en goeie dade; as ons gereeld deel het aan die onderlinge samekomste van die gemeente.

Laat ons styf vashou aan die hoop wat ons bely ... dit des te meer namate julle die oordeelsdag sien nader kom.

14 Oktober

Geloofsekerheid

Efesiërs 3: 14-21

Het jy geloofsekerheid? Dit is 'n vraag wat deesdae dikwels gestel word. Dit is 'n vraag wat baie mense verwar en in onsekerheid laat. Die vraag wek die indruk dat my geloofsekerheid gebaseer is op dit wat ek gedoen het om my saligheid by God te verseker. Natuurlik is dit in die geloof van die allergrootste belang dat ons moet probeer doen wat God van ons vra, maar ons eie dade kan nooit die begronding word van ons geloofsekerheid nie.

In die gebed van Paulus vir die Efesiërs vat hy eintlik alles saam wat hy in die eerste drie hoofstukke gesê het. In die gebed word dit duidelik dat die bestaan van die kerk, die feit dat mense innerlik sterk is, die onbegryplike dat gelowiges in Christus glo en in sy liefde gegrond is - aan God alleen te danke is! Dit is God wat dit in sy genade moontlik maak. Dit word moontlik waar mense in die geloof iets begin begryp van die liefde van Christus (vers 18). Sy liefde is so wyd en ver, so hoog en diep dat dit allesinsluitend is. Al sou ek ook diep val en ver afdwaal, is dit nooit so diep of so ver dat dit buite die bereik van die liefde van Christus is nie. Sy liefde bring ons terug, tel ons op, maak heel en herstel! Hy kan deur sy krag on-eindig meer doen as wat ons bid of dink. As 'n mens iets daarvan begin begryp, dan word jou lewe opnuut 'n loflied tot eer van God.

Geloofsekerheid staan of val nie by wat ek doen of nie doen nie. Ek is nie eers aldag seker of ek glo nie. Goddank ek weet in Wie ek glo! Daarin is my geloofsekerheid geanker.

15 Oktober

Ons lewenswyse

Efesiërs 5: 15-20

In die Heidelbergse Kategismus word 'n vraag gevra en 'n antwoord gegee wat 'n grondliggende lewenswaarheid uitdruk. Daardie waarheid is vir alle eeue en tye geldig en ter sake. Die vraag is: *Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos salig te kan lewe en sterwe?* Die antwoord is: *Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; tweedens, hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en derdens, hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.*

Die antwoord wat die gelowige op sy verlossing gee, is om God die Here met sy lewe en werk te dien en te eer en om so sy dankbaarheid te betuig. En dan leer ons vadere in die geloof ons dat die reël vir ons dankbaarheid, die riglyn vir ons lewe, die tien gebooe is.

Daarmee word gesê dat die gelowige se lewe in die wêreld 'n ordelike lewe sal wees wat in vaste bane loop, want ons roeping en ons lewensdoelwitte staan vas. In die gemeente en saam met die gemeente leef ons na die lewensorde, die lewenstyl van dankbaarheid. Die 1933 Afrikaanse vertaling van die Bybel druk die bedoeeling van Paulus die beste uit waar hy sê: *Spreek onder mekaar met psalms en lofsange en geestelike liedere; en sing en psalmsing in julle hart tot eer van die Here, terwyl julle God die Vader altyd vir alles dank in die Naam van onse Here Jesus Christus, en aan mekaar onderdanig is in die vrees van God.*

16 Oktober

Die sonde

Romeine 3: 9-26

Dit bly merkwaardig dat 'n mens nie oor die kernwoorde van die Christelike geloof kan praat sonder om die woord sonde in ag te neem nie. Genade, vergewing, versoening, verlossing om maar 'n paar te noem, hang in die lug as daar nie eers oor die sonde gepraat word nie.

As gevra word wat die wese, die essensiële van die sonde is, kan opsommend gesê word dat sonde altyd die sonde is van die mens wat die beeld van God is. Dit is die daad van die mens wat rebel-leer teen wat hy is. Daarom is 'n tipiese simptoom van die sonde ongelooft, en daarmee saam gaan ongehoorsaamheid aan God wat

weer lei tot hoogmoed, die menslike selfoorskating wat weer aanleiding gee tot haat teen God. Dit is hierdie gesindheid wat die mens daartoe bring om te rebelleer teen die verbond, sy ingetrek wees in 'n vaste verband met die almagtige God.

God antwoord hierdie gesindheid van die mens en die dade wat daaruit voortkom, met die kruis en opstanding van Jesus Christus: God skenk aan ons die geloof, sodat ons, verlos van die sonde, Hom kan dien.

Tog bly die moontlikheid altyd daar om terug te val in die sonde. Daarom trek Jesus Christus ons in sy kerk in waar ons deur die verkondiging van die Woord gelei word, waar ons as broeders en susters mekaar in die geloof steun en dra, vermaan en lei, troos en bemoedig, sodat ons nie ons geloof sal verloën of ons roeping sal vergeet nie.

In die kerk leef ons vanuit die evangelie wat aan ons verkondig dat Jesus Christus die oorwinnaar van die sonde is.

17 Oktober

***Jesus Christus,
die Hoof van sy kerk***

Kolossense 3: 12-17

Jesus Christus is nie net die Hoof van sy kerk nie, maar Hy is ook één met die gelowiges wat die kerk is. Hy vergader, beskerm en onderhou sy kerk, die gelowiges wat aan Hom behoort. Daarom is dit vanselfsprekend dat die gelowiges iets daarvan sal weerspieël dat hulle gelowiges is, verlose sondaars vanweë die kruis en opstanding van Jesus Christus. Daarom is die gemeenskap van gelowiges 'n ordelike gemeenskap. Dit wil sê 'n gemeenskap wat leef vanuit die verlossing van die sonde en nou, getrou aan hulle roeping, op pad is na die wederkoms van Jesus Christus. En die orde in hierdie gemeenskap is die lewensorde wat die Woord van God vir die gelowiges uitspel.

Om sy gemeente by te staan, roep Jesus Christus as Hoof van sy kerk mense om sy gemeente te lei en by te staan. Dit is die predikante, ouderlinge en diakens. Dit is veral die ouderlinge wat geroep word om die orde van die kerk te handhaaf, om die gelowiges voor te gaan, sodat hulle almal saam God sal eer en sy Naam sal grootmaak.

Julle is die uitverkore volk van God wat Hy baie lief het, sê die Woord van die gemeente. Dit is nie slegs 'n beskrywing van die kerk, die gelowiges nie, maar ook uitdrukking van die roeping, die taak van God se volk op aarde. Daaraan moet ons in die kerk trou bly.

Die kerk is 'n gemeenskap van gelowiges wat Jesus Christus die Here as hulle enige Hoof het. Hy het, om sy kerk te versorg, gelowiges geroep om bepaalde dienste of take in die gemeente te verrig. Daarom is daar ouderlinge in die gemeente wat die opdrag van Christus ontvang om sy gemeente te hou by die gehoorsaamheid aan die Woord en die wet van God. Juis daardie gehoorsaamheid is ook uitdrukking van die geloof van die gemeente en hulle liefde vir God.

Nou is dit merkwaardig en kenmerkend van ons wat mens is dat ons altyd dink dat ons beter is en beter weet as die Woord en wet van God. Daarom is dit in die besonder die ouderlinge se opdrag om hierdie gelowiges wat die lewensorde versteur, met die Woord van God te vermaan, tereg te wys en te lei om weer in rus en vrede in die gemeente te lewe. In sekere gevalle het die ouderlinge geen ander keuse as om 'n weerbarstige sondaar buite die gemeenskap van die kerk te plaas nie. Maar die bedoeling van die handhawing van dissipline is nie in die eerste plek om te straf of te tugtig nie, maar om almal te lei om in gehoorsaamheid aan die Woord van God te lewe.

Hierin sien ons die goedheid en ontferming van God wat ons bystaan, sodat ons inderdaad sy Woord sal gebruik as die lig op ons pad en die lamp voor ons voet. So word ons op koers gehou na die lewensdoelwit van die gemeente: die wederkoms van Christus, ons Here.

Die verhaal van Ananias en Saffira laat 'n mens regtig skrik en stem jou tot nadenke. Ons is so geneig om die liefde van God op die voorgrond te stel, dat ons vergeet dat daar tog 'n duidelike grens tussen God en mens is. God is en bly God wat in die ontoeganklike lig woon, wat heeltemal anders as die mens is.

Dit is opvallend dat in die 1933-vertaling van die Bybel, die uitdrukking, *die vrees vir die Here*, nogal dikwels voorkom. In die 1983-vertaling word dié uitdrukking byna nie meer in die Bybel gevind nie. Dit kan daarop dui dat die uitdrukking, *vrees vir die Here*, vir die moderne mens nie meer aanvaarbaar is nie. Tog bly die grens en die afstand tussen God en mens bestaan. Dit word baie duidelik in die misstap wat Ananias en Saffira begaan het.

Om te voorkom dat ons ook sover sal gaan, is daar die tug in die kerk. Die woordjie *tug* is verwant aan die woord *tuig*. Dit dui daarop dat wanneer die ouderlinge van die gemeente onder die tug optree, hulle as 't ware 'n lidmaat in die *tuig* sit om hom so te beheer dat hy nie die grense oorskry nie.

Hierin sien ons ook die hand van God. Hy gee aan die ouderlinge opdrag om deur optrede en gesprek die Woord so te laat spreek dat ook diegene wat verdwaal het, dit kan hoor en weer tot inkeer kan kom. So dui die tug ook op die ontferming van God.

Omdat ons almal groot sondaars en klein gelowiges is, is dit ons taak om voortdurend tot God te bid en Hom te vra om ons vas te hou by die gehoorsaamheid aan sy Woord en die liefde vir sy kerk.

20 Oktober Noodsaak van die tug 2 Korintiërs 6: 14-7: 1

En Hy het vir almal gesterwe sodat dié wat lewe, nie meer vir hulleself moet lewe nie, maar vir Hom wat vir hulle gesterf het en uit die dood opgewek is (2 Kor 5: 15). Dit is, kernagtig saamgevat, die grondslag van ons bestaan as gelowiges. Jesus Christus het ons losgekoop uit ons slaaf-wees van die sonde. Daarom is ons nou sy eiendom, sy slawe, en moet ons lewe vir Hom wat Hom laat kruisig het en opgestaan het uit die dood, sodat ons kan lewe.

Die kerk, die gemeenskap van die gelowiges, is die lewensruimte waar ons saam met die ander gelowiges in Jesus Christus lewe, waar ons in gehoorsaamheid aan sy Woord en wet lewe. Daarom is die ouderlingsvergadering ingestel wat as liggaam die plig het om ons almal in die spoor van gehoorsaamheid aan Jesus Christus te hou. In die kerk is dit noodsaaklik dat die ouderlinge diegene wat daardie orde versteur, tot orde sal roep of sal tug.

Kyk wat sê die apostel Paulus baie nadruklik aan die Korintiërs: *Moenie met ongelowiges in dieselfde juk trek nie.* En as ons soos ongelowiges leef en praat en doen, is dit immers vanselfsprekend dat die ouderlinge die grens moet trek tussen reg en onreg, lig en duisternis. ...*moenie wat onrein is, aanraak nie.*

Dit is tog merkwaardig hoe baie vroomklinkende argumente ons kan uitdink om te doen wat ons self wil doen. Gehoorsaamheid aan God en sy Woord is nie 'n maklike opdrag nie. Laat ons bid dat die Here God Hom oor ons onferm, dat Hy ons bewaar van onself, dat Hy ons sonde sal vergewe, dat Hy ons by Hom sal hou, nou en tot in ewigheid.

Ons Here Jesus Christus het, om ons in die geloof te behou, ouderlinge aangestel om die orde in die gemeente te handhaaf, die dissipline te onderhou en die oortreders op 'n geestelike wyse te vermaan en in toom te hou. Hierdie ouderlinge kan ook gesien word as die *grensbewakers* in die gemeente. Hulle moet die grens tussen waar en vals, reg en verkeerd, suiwer en afwykend bewaak, deur die Woord van God reg te verstaan en toe te pas. Dit doen hulle deur hulle dienswerk, naamlik om toe te sien dat *die ware godsdiens* in die gemeente onderhou word.

Dit is in ons dae 'n byna bo-menslike taak omdat ons in 'n wêreld woon wat al meer vyandig teenoor God is en die mens en wat hy wil, die hoogste voorrang geniet. Dit is byna asof daar vir God en sy diens nie meer plek in die wêreld is nie.

Dit moet ons nie moedeloos maak nie, want aan ons word verkondig: Jesus Christus ons Here hét die wêreld reeds oorwin en ons is, saam met Hom, meer as oorwinnaars. Dié wete maak ons nie oormoedig nie, maar spoor ons aan om in die geloof vas te staan. Daarby besef ons dat God aan die kerk die ouderlinge gegee het wie se taak dit is om die kerk in die wêreld te beskerm en te bewaar. Soos die ouderlinge van ons kerk aan die einde van die vorige eeu, na die mens gesproke, die behoud van ons kerk was, kan hulle dit weer doen.

Saam met en onder die leiding van hierdie diensknegte van God, moet ons onself inspan om vas te staan in die geloof, ons kerk te behou en God te dien na die eise van sy Woord.

Aan die begin van 'n sewentig jaar-lange ballingskap kom die profeet Jeremia met die beloftewoord van God dat Hy Juda sal terugbring na Jerusalem. Hy voorsien nie dat hulle tot niet sal gaan nie, maar dat hulle behoue sal bly. Hulle het 'n toekoms en in dié verwagting moet hulle leef.

As 'n volk wat alles verloor het deur hulle ongehoorsaamheid aan God, het hulle net hierdie belofte oorgehou: 'n Woord wat sê dat God hulle nie in die vreemde sal vernietig nie. In hulle ellende van baie jare moet hulle met dié woord leer om weer gehoorsaam te wees, weer tot God te bid. Hulle moet hulle kinders die erns leer om God te ken en met hulle hele hart na sy wil te vra. Dan sal die woord vir hulle waar word as hulle God weer as volk ontmoet en die toekoms wat Hy gee, met Hom ingaan.

Met en deur die Woord, Jesus Christus, het God ook vir ons 'n toekoms gegee. Midde in die ellende van hierdie wêreldse lewe het ons ook net die beloftewoord om aan vas te hou: die Woord wat ons vandag weer in die erediens aanhoor. Is dit vir ons nog genoeg om met ons kinders te oefen om God te ontmoet en die heerlikheid wat Hy vir ons berei het, in te gaan?

23 Oktober

Ek

Esra 1: 1-4

Volgens die beloftewoord van God het koning Kores van Persië na sewentig jaar se ballingskap toestemming aan Juda gegee om terug te gaan Jerusalem toe. Dit doen hy om sy eie politieke en diplomatieke redes. Kores was 'n heiden wat die Here God nie geken het nie. Maar die skrywer van die boek Esra sê dat hy met dié proklamasie doen wat God wil, asof dit 'n opdrag van God self is. Enigiemand onder julle - so lui die afkondiging - wat aan sy volk behoort, mag gaan. Dit word gerig tot elkeen wat hierdie toestemmingswoord hoor en dit as 'n uitnodiging uit die mond van God hoor, elkeen dus wat hierdie woord hoor en aanvaar as 'n geleentheid om te gaan. Dit is nie 'n ope uitnodiging aan ieder en elk van watter volk ook al nie. Dit is 'n baie duidelik gerigte en bedoelde woord wat oproep en vra om 'n duidelik bewuste besluit en voorname. Is ek en wil ek deel van die volk wees? As antwoord op die woord van God is dit 'n geloofsbesluit. God gee die geleentheid vir 'n nuwe begin. Dit is 'n geleentheid waaraan ek my met hart en siel moet verbind ongeag die offers wat dit vra.

Steeds moet elkeen - ek - gelowig daarop antwoord gee of ek onvoorwaardelik bereid is om deel te wees van die volk waarin God my geplaas het, en so ook die kerkvolk, die gemeente waarin ek geroep is.

24 Oktober

Ons

Esra 4: 1-6

Ons alleen sal vir die Here die God van Israel bou.

Ons is die groep mense waarvan ek deel is. Die *ons* is nie 'n vae, kleurlose massa waarbinne ek gerieflik kan verdwyn sonder enige identiteit en verantwoordelikheid nie. Wanneer ek regtig verstaan en aanvaar wie *ek* is, is daar ook begrip vir die *ons*.

Wanneer Serubbabel-hulle die versoek om saam te bou aan die tempel van die Here, afwys, is dit nie vanuit 'n hooghartige, sondi-

ge, rassistiese begronding nie. Dit gaan doodgewoon daarom om te onderskei tussen *ons* en *ander*. En die *ander* is hulle wat ons vyande is. Hulle dien nie soos *ons* alleen die Een en enige ware God nie. Hulle het God en ander gode gedien (sien 2 Kon 17: 33).

Dit beklemtoon die *ons* as 'n enersheid en 'n andersheid. Die enersheid is daarin geleë dat ons alleen die ware God dien. Daar is vir ons geen ander god as die Here nie. Die enersheid word van buite af bepaal - een Here, een Woord en dieselfde een geloof. Dit is nie 'n eenheid uit onself (deur konsensus) of deur onself (volgens besluit en bestuur) of tot onself (vir ons doeleindes) nie, maar tot eer van God. Daarom moet die enersheid elke Sondag weer bevestig word wanneer ek saam met die *ons* ons word in die saamwees voor God.

Die andersheid is geleë in *ons alleen*, dit wil sê sonder die ander. Wie ander gode dien, is daardeur anders. Hulle is ons vyande. Die aanbod van saamwerk was dus inderwaarheid 'n bedreiging. In ons tyd is daar vele aanbiedinge tot samewerking, sogenaamd ter wille van Christus, maar meer as dikwels is dit ook 'n bedekte bedreiging: Wanneer ons ons enersheid of andersheid verloor het, is daar nie meer 'n *ons* nie, dan is dit net 'n *hulle*.

25 Oktober

Ons kerk

Esra 6: 14-22

Op 12 Maart 515 v C het Juda die nuutgeboude tempel in Jerusalem met vreugde ingewy en die Paasfees gevier. Toe eers was die ellende van die ballingskap verby (getel van 586 v C toe die ballingskap begin het). Eers toe hulle God weer in die tempel kon ontmoet, was hulle werklik weer volk van God. *Die Here het hulle dié vreugde geskenk...*

Onwillekeurig dink ons terug aan die eerste inwyding deur Salomo (1 Kon 8) wat met duisende offers, deftige seremonies en groot plegtigheid plaasgevind het. Nou was dit minder indrukwekkend. Die paar offers was nou 'n sondeoffer. Die klem val op sonde en versoening met God. Almal sonder hulle van die heidene af en neem deel as 'n God-gewyde gemeente. Wie God is en wat Hy doen, staan in die middelpunt. So word dit 'n vreugde wat die Here gee en 'n rigtingwyser vir die latere Christelike kerk.

Ons word baie maklik verlei om op 'n wêreldse wyse oor ons kerk te dink en in ons kerk te handel. Dan dink ons hoe groter en imposanter, hoe beter. Die Woord leer dat hoe meer dit 'n vreugde is wat van God gegee is, hoe meer is dit ware vreugde.

Nehemia inspekteer die vervalte toestand van die stadsmuur rondom Jerusalem. Die vernedering van 'n stad sonder mure en om 'n volk sonder erkenning te wees, roep om herstel. Daarop was die antwoord: *Kom ons bou!*

Dit het egter nie slegs gegaan om die fisiese herbou van die stad, die tempel en die mure nie. Die geestelike herstel was die belangrikste. Daarvan was die uiterlik sigbare net 'n afbeelding: die altaar en tempel, van die diens aan God, en die muur, van die opbou en terugvind van 'n eie volkswaarde.

Dit is daarom belangrik om te verstaan wie met die *ons* bedoel word wat moet bou. Duidelik is dit die Judeërs wat teruggekom het na Jerusalem; en ook baie duidelik, in hulle familie- en huisgesinverband. Reeds met die naamlyste (Esra 2 en Neh 6) word dit in familie- en in huisgesinverband genoem. So het hulle gekom, en so het hulle ook gebou - as familie en gesin. Ons lees selfs van 'n pa (Sallum) en sy dogters wat die harde handewerk verrig het (Neh 3: 12). In die boeke Esra en Nehemia word deurentyd melding gemaak, hetsy dit werk, fees of erediens is, dat almal (mans, vrouens en kinders) deel daarin gehad het.

Sou die geestelike verval in ons tyd nie deels daaraan te wyte wees dat ons nie meer as huisgesin saam in die erediens kom nie en nie meer saam in die kerk werk nie. 'n Huisgesin wat saam bou aan die gemeente, word ook saam in die geloof opgebou.

Die vraag na die huwelik is altyd 'n vraag na God wat die mens man en vrou geskape het en man en vrou in die huwelik aan mekaar gee. Daarom gaan dit altyd bo alles in die huwelik of die Skepper en Gewer daarin en daardeur geken en vereer word.

Met die wegvoering van Juda het 'n klompie agtergebly wat onderdane van vreemde en heidense oorheersers geword het. Mettertyd het die Judeërs bevriend en vermeng geraak met hierdie heidene. Toe die Judeërs uit Babel teruggekeer het, was daar 'n duidelike andersheid tussen die twee groepe Judeërs wat selfs tot botsings gelei het. Vir hierdie Judeërs wat nie in ballingskap weggevoer is nie, was daar ook geleentheid om te kies om hulle weer by Juda aan te sluit. Die uitdruklike voorwaarde was egter dat hulle van die heidense vrouens en hulle kinders moes afsien en hulle afskei.

Juda het geluister na die Woord van God (Neh 8). Hulle het 'n dure eed afgelê om volgens die eise van die Woord te leef, wat huweliksvermenging met heidene verbied (Neh 10: 29). So 'n noue verbintenis soos 'n huwelik, met hulle wat bekend staan as die vyand, beteken doodgewoon dat jy vyand word. Jy is dan nie meer deel van die volk van God nie, maar vyand vir jou eie mense.

Die saak van die huwelik is 'n geloofsaak. Dit kan vir ons steeds nie anders wees as dat die eer van God in ons huwelik bo alles sal geld nie.

28 Oktober

Ons leefwêreld

Nehemia 12: 27-30

Ons kan verstaan dat dit vir Juda se herstel nodig was dat hulle die altaar en die tempel weer opgebou en feestelik in gebruik geneem het. En ons kan verstaan dat hulle weer moes leer om die Paasfees te vier en te luister na die Woord van God. Dat hulle die muur rondom Jerusalem weer opgebou het om hulle te beskerm en te beveilig teen die bedreiging van vyande van buite, ja, dit is ook te verstane. Maar vir ons is dit heeltemal vreemd dat wanneer hulle nie alleen feestelik, met sang en musiek, offers en blydskap die herstellende muur en poorte in gebruik neem nie, hulle ook die muur en poorte gereinig het.

Met die reiniging van die volk word hulle as volk toegewy aan die Here. Met die reiniging van die muur en poorte word die muur, en so die hele stad waar die volk van die Here is, oorgegee en toegesê aan die Here. Dit wil sê hier waar die volk woon, werk, ontspan en speel, doen hulle dit as die Here se mense. Oor hulle hele lewe, in alles wat elkeen doen, hang daar die banier: *vir die Here*.

Is dit so vreemd? Met ons doop is ons elkeen ook gereinig en afgesonder vir God. Toe is ook gesê: *van God en vir God*. Dit is nie soos 'n deeltitel wat net geld as ons praat oor volk, kerk, Sondag en erediens nie, maar oral en altyd. Maak ons dit waar as ons werk en ook as ons ontspan?

29 Oktober

Die Skrif alleen

**Handelinge 17: 10-12;
2 Timoteus 3: 14-17**

Is daar 'n evangelie buite die Skrif?

Die Skrif gee self die antwoord in die grootste gedeelte van die Nuwe Testament wat uit die pen vloei van een van die mees geïnspireerde skrywers van die Bybel, die apostel Paulus.

Alhoewel die evangelie van Jesus Christus wat Paulus verkondig het, aanvanklik vir veral sy Joodse toehoorders radikaal geklink het, het Paulus volgehou dat dit niks minder of niks meer is nie as die wesenlike boodskap van die Skrif van sy dag: die Ou Testament. Daarom kon Paulus ook sy hoorders uitdaag om die boodskap wat hy verkondig, aan die hand van die Skrif te toets. In dié sin het Lukas, die skrywer van Handeling, die inwoners van Berea as *ontvankliker* beoordeel as dié van Tessalonika omdat hulle juis dit gedoen het. Hulle het die evangelie aan die Skrif getoets.

Jare later, toe hy al 'n ou man was, het Paulus 'n brief aan 'n jong dominee, Timoteus, gestuur. Weer handhaaf hy die oortuiging van *die Skrif alleen*. Paulus sê vir Timoteus: *...en jy ken van kleins af die heilige Skrif. Dit kan jou die kennis bybring wat tot verlossing lei deur die geloof in Jesus Christus.*

Hierdie brief van Paulus aan Timoteus is betekenisvol, gedagtig daaraan dat Paulus dit ook in hierdie brief ernstig het oor dwaalleer in die vroegste kerk.

Waar ons, die kerk, verkondiger van die evangelie van Jesus Christus is, geld hierdie opdrag aan Timoteus ook vir ons: *die Skrif alleen* - buite die Skrif is daar geen evangelie nie.

30 Oktober

Die Skrif en Rome

2 Timoteus 4: 1-8

In die lig van gister se oordenking is die opskrif hierbo nogal ironies. Betree 'n mens die wêreld van die Roomse Kerk, tree jy inderdaad uit die wêreld van die Skrif.

In die Roomse Kerk gaan dit nie om die Skriftuurlikheid, met ander woorde om die Skrif alleen nie. Dit gaan in die eerste plek om die kerk in sigself en daarna vind die Skrif 'n nederige en ondergeskikte plekkie in daardie wêreld. In die wêreld van die Rooms is die pous die hoogste gesag. Hy is by magte om *onfeilbare* uitsprake buite die Skrif om te maak.

'n Klassieke twintigste-eeuse voorbeeld van hierdie on-Bybelse uitsprake is die uitspraak wat pous Pius XII op 2 November 1950 gemaak het. Volgens dié uitspraak het Maria, die moeder van Jesus Christus, liggaamlik na die hemel opgevaar. Hierdie uitspraak is op 'n vyfde-eeuse mite gebaseer dat Maria uit die dood opgewek sou wees. Die pous het verder verklaar dat as enige iemand hierdie uitspraak sou ontken, die persoon moet weet dat hy of sy geheel en al van die Goddelike en Roomse Kerk verval het.

Dit is maar een voorbeeld van die bedenklikheid, van die verdigsel wat vorendag kom wanneer 'n mens, 'n kerk, buite die Skrif om beweeg. Die onweerswolke het egter al in die sestiende eeu oor hierdie tipe van bedenklike teologie van die Rooms begin saampak. Martin Luther het op 31 Oktober 1517 sy bekende 95 *stellings* teen die kerkdeur in Wittenberg vasgetimmer en die bouvalligheid van hulle teologie, *aan die hand van die Skrif* aan die kaak gestel.

31 Oktober

Die enigste weg

Johannes 14: 1-7

Om die indrukwekkende St Peterskerk in Rome te kon voltooi, het die pous van die *kerklike aflaat* gebruik gemaak vir die nodige fondse. Die *kerklike aflaat* het ontstaan as 'n uitvloeiende van die Roomse sakrament van die biege en die boete. Na die biege, wat vir alle Roomse lidmate verpligtend was, het die priester voor wie die lidmaat sy sonde bely het, 'n straf, en later 'n boete opgelê vir die sonde. Die Roomse Kerk het mettergaan toegelaat dat 'n lidmaat wat 'n straf opgelê is, dit met geld kon aflos. Hierdie aflossing van die kerklike straf is die *aflaat* genoem. Geleidelik het die opvatting posgevat dat lidmate deur die *aflaat* slegs 'n bedrag in die kerk se geldsak kon stort en dat hulle sonder verdere moeite die hemel sou kon bereik.

Hierdie aflaatstelsel het nie net die geestelike lewe van die lidmate ten gronde gerig nie, maar dit was in die eerste plek 'n aantasting van die evangelie van Jesus Christus! Die aakligheid van die sondigheid van die mens voor God is tot niks afgemaak! En die lyding en sterwe van Jesus Christus is sodoende oorbodig verklaar! God die Vader se Goddelike reg om te oordeel en vry te spreek, word Godslanderlik uit sy hande geruk - die mens het nou self *God* geword met sy eie *weg*!

Wanneer Jesus Christus sê dat Hy en Hy alleen die weg tot die Vader is, bring dit ons voor onself te staan: Hoekom het ons, ek, dan juis Hom nodig as die pad tot by God die Vader? Hoekom kan ek nie self met my boetedoening, met my *aflaat*, die pad wees nie?

Die antwoord op hierdie vraag het alles te doen met sonde - wat sonde is en wat die sonde aan my gedoen het. Sonde is nie die optelsom van al die verkeerde dinge wat ek doen nie. Inteendeel, my sondige daad is die simptome van wie ek, die mens, na die sondeval is. Sou daar, om dit so ter verduideliking te stel, van hierdie simptome in geringer of meerdere mate by my te bespeur wees - bly dit, hoe gering ook al, simptome van een en dieselfde saak: Ek is van my wieg tot in my graf sondige wese.

Daar is slegs vir my hiervan verlossing wanneer ek, in Christus-naam alleen, voor God die Vader kom staan - want ook my *aflate* is net soos ek: besmet.

1 November

God

2 Petrus 1: 16-21

Vir 'n mens, vir my en u om God te kan ken, sê Calvyn, is geen teoretiese saak nie. Dit is 'n praktiese aangeleentheid en deel van die alledaagse lewe. Om, soos dit vandag die neiging by baie mense is, slegs te sê dat daar 'n God is, is van nul en gener waarde. Ek moet met my hele lewe eer bring aan God ons Vader. My lewe by my huis, by my werk, in my vriendekring moet daarvan getuig dat dit goed is om God te ken; dat dit tot my heil en redding en verlossing dien. Ek kan nie met my mond sê dat ek God ken terwyl daar by my geen geloof en eerbiedige lewe in en voor God bestaan nie.

Die vermoë om God te kan ken, lê nie in onself nie, want alhoewel God ons, die mens, met hierdie vermoë geskep het om Hom te kan ken, het ons hierdie vermoë met die sondeval verloor. Mense wat dus staatmaak op hulle innerlike beleving van godsdiens, se geloof is op sand gebou.

Ons kan God ook nie leer ken uit die wonderlike bou van die skepping nie, want selfs die skepping is deur die sondeval beskadig en vermink.

Die enigste manier waarop ons God ten volle kan leer ken en dus tot geloof en gehoorsaamheid kan kom en in sy diens kan staan, is wanneer God Homself in sy Woord aan ons bekendmaak. So reël die Woord en Gees dan ons ontmoeting met God soos dit in vers 21 opgeteken is: *...deur die Heilige Gees meegevoer, het mense die woord wat van God kom, verkondig.*

2 November

Mens

Hebreërs 12: 1-3

Wanneer die Skrif 'n mens tot ontmoeting met God by die kruis op Golgota gebring het, as jy daar met God kennis gemaak het, ontmoet jy jouself ook. As jy God nie hier leer ken nie, sal jy jouself ook nooit reg en waarlik kan ken nie. Ons sou dan byvoorbeeld gereken het dat ons in onself regverdig en volmaak is, dat ons self ons saligheid kan uitwerk en uit onself tot die goeie in staat is. So 'n selfgeregtigde mens ken nie vir God nie, hy herken net sy eie afgod wat hy van homself gemaak het.

Eers by die kruis op Golgota sien ons onself soos ons is. En dit wat ons sien, vul ons met soveel afgryse en teleurstelling dat ons naarstigtelik om verlossing van onself, van hierdie selfgemaakte god af begin skarrel.

Na die sondeval besit die mens uit homself geen vermoë om tot heiligheid te kom nie. Ons is totaal verdorwe en godsdienstig en sedelik onbekwaam tot enige goed. By die kruis leer ons dat ons slegs deur die genade van die soewereine God in Jesus Christus regverdig gemaak word, herstel word tot dit wat ons voor die sondeval was. Dan leef ons hierdie nuwe lewe deur die geloof wat God die Heilige Gees aan ons skenk.

U en ek bevind ons in hierdie wêreld nog altyd strydend teen die sonde. Die geloof maak ons in hierdie stryd al hoe meer vasberade, terwyl ons tog in dieselfde geloof reeds die volkome vrede smaak wat Jesus Christus ons gebring het.

3 November

Toewyding aan God

Romeine 7: 15-25

In die lig van die vorige twee dagstukkies moet die uitdrukking, *toewyding aan God*, reg verstaan word. Die Kerkhervormer, Martin Luther, het byvoorbeeld, in navolging van die Roomse leer, aanvanklik geredeneer dat toewyding aan God beteken om God teenoor jou goedgunstig te maak deur goeie werke te doen. So het hy dan gereken dat deur sy goedgedinkte goeie werke van monnikkelewe en priesterwyding, dit vir hom nie alleen die saligheid sal bring nie, maar ook 'n vredevolle en rustige lewe op aarde. Hy het volgens die voorskrifte van die Roomse Kerk ywerig getrag om deur inspannende studie en voortdurende selfvernederings goeie werke te doen op grond waarvan God hom sou aanneem. Tog het Luther daagliks ervaar hoe onbekwaam hy as mens is om die goeie te doen en die sonde na te laat.

In hierdie worstelstryd het God se Woord tot hom gekom - die Blye Boodskap van God aan die mens: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos? Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here!*

Toewyding, so moes Luther dit uit die Skrif self leer, beteken om God se genade doodeenvoudig in die geloof te aanvaar. Deur hierdie aanvaarding word dan vanself 'n vroom lewe gebou, want 'n vroom lewe is niks anders as 'n dankbare lewe nie.

Die mensdom het baie mooi dinge oor homself te sê. Elke volk en elke mens is vol van homself oor sy lofwaardige deugde. 'n Mens kan maar net deur volke se heroïese geskiedenisboeke en heldhaftige mense se outobiografieë blaai om tot die oortuiging te kom dat die mensdom iets besonder is. Ons toekomstige geslagte gaan baie beslis beïndruk wees met hulle voorgeslagte!

En tog gaan ons nageslag, as hulle ons roemryke geskiedenis ter hand neem, voor 'n klomp tergende raaisels te staan kom: Hoe-kom was daar en is daar sulke bloeddorstige oorloë, moord, haat en nyd? As die mens so 'n edelmoedige wese is, te oordeel na die geskiedenisboeke, wat het en wat veroorsaak dan die nimmereindigende 'florerende begraaftplase? Waarom bly die edelmoedige mens geestelik en fisies aan 't sterwe...!?

Die Skrif sê dat alles en almal, hoe edelmoedig ook al, vasgevang is in die gevolg van die sonde. Daarom gebeur dit ook dat al die heroïese van die mens elke keer, keer op keer, met 'n hand vol grond by 'n oop graf eindig. Selfs die hoë monument oor die grafte van prinse gee nie hulle lewensasem terug nie.

So sal ons mense se deugdelike bekerings, asemrowende erediensste en majestieuse kerkgeboue van ons ondermaanse wêreld in die vergetelheid raak. Dit gaan gebeur wanneer God, op grond van ons mosterdsaad kleingeloof in Jesus Christus, ons in sy ewige heerlikheid innooi en die selfgeregverdigde, van God verlate, ewig treurende, na die verderf sal heengaan.

My broers, julle moet baie bly wees wanneer allerlei beproewings oor julle kom. So staan dit daar. Die apostel sê dit vir 'n gemeente wat hy noem die twaalf stamme wat oor die wêreld versprei is. Was dit gelowiges uit die Jodedom wat buite die land Israel gewoon het, of was dit die nuwe Israel, erfgenaam van ou Israel, maar met Jesus as Here? Ons weet nie seker nie. Miskien was dit albei.

Beproewings was in die vroeë kerk deel van die gelowiges se lewe. Dit was beproewings omdat hulle gelowiges was, mense wat hulle geloof in Jesus Christus bely het, en juis daarom uit hulle samelewing uitgestoot is en deur die owerheid vervolgt is. Wat die apostel sê oor blydschap te midde van beproewing, kom baie naby aan wat Jesus in die bergrede gesê het: *Geseënd is julle wanneer*

die mense julle ter wille van My beledig en vervolg en valsliek al wat sleg is van julle sê (Matt 5: 11). En as die apostel Jakobus verder sê dat geloof wat die toets deurstaan het, lei tot volharding en geestelike rypheid, praat hy soos die apostel Paulus in Romeine 5: 3-4: *Ons verheug ons ook in die swaarkry, want ons weet: swaarkry kweek volharding, en volharding kweek egtheid van geloof, en egtheid van geloof kweek hoop....* Hierdie blydschap waarvan Jakobus en Paulus praat, sê dat die gemeente van Jesus Christus dankbaar is. Hulle is dankbaar vir beproewing en swaarkry, want dit kom van God, en dit bring volwassenheid in die geloof, geestelike rypheid. En geestelike rypheid is die wysheid wat van God kom - die kuns en die kennis om te lewe soos Hy dit wil.

Hoekom kry ons nie swaar omdat ons aan die kerk van Jesus Christus behoort nie? Is ons samelewing evangelie-vriendelik of evangelie-onvriendelik? Is ons volwasse in die geloof, nugter en gevoelig vir wat moet wees en nie moet wees nie? Dink vandag oor hierdie vrae, en antwoord hulle. Staan ons naby aan die vroeë kerk of is ons ver van hom af?

6 November

Aansien in God

Jakobus 1: 9-11

Die kloof tussen arm en ryk is diep. Dié wat het en dié wat nie het nie, leef langs mekaar, en ook by mekaar verby. Oor arm mense praat die Bybel baie. Hulle staan onder die sorg en beskerming van God. Hy sal hulle saak behartig en aan hulle reg laat geskied. Jesus het vir sy dissipels gesê: *Geseënd is julle wat arm is, want aan julle behoort die koninkryk van God* (Luk 6: 20). Die Bybel praat ook baie oor ryk mense, en dikwels in negatiewe sin. Jakobus doen dit ook in Jakobus 2: 1-13 en 5: 1-6. Maar wanneer die Bybel afkerend praat oor ryk mense, doen hy dit oor die gesindheid wat sulke mense soms het, so asof hulle rykdom hulle beter en belangriker maak as arm mense. *Wie op sy rykdom staatmaak, kom tot 'n val...* (Spr 11: 28). Aan die ander kant is rykdom iets wat van God kom. *Dit is die seën van die Here wat rykdom bring...* (Spr 10: 22). En verder: *'n Mens wat nie sy hande uit sy mou steek nie, word arm; dit is vlyt wat ryk maak* (Spr 10: 4).

In die kerk is nie die feit dat jy arm of ryk is, belangrik nie, maar dat jy 'n mens voor God is, 'n mens wat God opreg kan dank vir die min wat jy het en vir die baie wat jy het. Daarom vind die arm mens sy aansien in God. Vir God is ook die arm mens 'n geëerde mens, so geëerd dat Jesus vir hom gesterf het. En die ryk mens is

voor God ewe gering as die arm mens. Sy rykdom gee hom nie ekstra status nie. Die apostel Jakobus herinner die gemeente aan die verganklikheid van die mens en van rykdom. Jy kan so maklik sterf, so maklik arm word. Daarom is jy, ryk mens, 'n mens voor God, en jy, arm mens, is 'n mens voor God. Moenie by mekaar verbyleef nie. Leef vir God en leef vir mekaar. Julle is mekaar se broers en susters, want julle het een Vader en een Here.

7 November *In versoeking standvastig* Jakobus 1: 12-18

Versoeking is begeerte na wat verkeerd is en die drang om aan die begeerte toe te gee. Dit kan te doen hê met baie dinge, en dit kom voort uit allerlei gesindhede soos hebsug, genotsug, selfsug, eersug, vraatsug, wraaksug. Die gelowige mens is die mens met balans. Hy of sy kan standvastig wees in versoeking, nee sê wanneer nee gesê moet word. Maar dit is 'n toets, 'n op die proef gestel word, 'n beproewing. 'n Mens wat dankbaar is vir wat God hom gee, kan die balans in sy lewe behou. Hy kan dit doen omdat hy in God glo. *Geen versoeking wat meer is as wat 'n mens kan weerstaan, het julle oorval nie. God is getrou. Hy sal nie toelaat dat julle bo julle kragte versoek word nie; as die versoeking kom, sal Hy ook die uitkoms gee, sodat julle dit kan weerstaan* (1 Kor 10: 13). Dit is waarom Jesus gesê het: *Waak en bid, sodat julle nie in versoeking kom nie* (Matt 26: 41).

Die apostel Jakobus sê vir die gelowige mens: Ja, dit is so dat God jou lei. Hy bepaal jou koers. Maar Hy lei jou nie om verkeerd te doen nie. Jy is self ten volle verantwoordelik vir wat jy doen. En as jy onthou dat elke goeie gawe en elke volmaakte geskenk van Bo kom, sal jy raaksien dat jy baie ontvang het en nog elke dag baie ontvang, en jy sal onthou om dankbaar te wees vir die baie wat jy het. Dan kan jy vergenoeg wees, tevrede met wat jy het. Maar dan sal jy ook raaksien hoeveel mense rondom jou minder het as jy. Die mens met balans wat standvastig bly en versoeking kan weerstaan, is die dankbare, barmhartige mens.

8 November *Egte en suiwer godsdiens* Jakobus 1: 19-27

Geloof alleen. Dit was een van die slagspreuke van die Kerkherforming in die sestiende eeu. Die ander was: Genade alleen, Christus alleen. Dit is kosbare dinge wat ons soos goud moet be-

waar. Maar eers moet ons reg verstaan wat daarmee bedoel word.

Geloof en genade word aan ons gegee, en Christus het gekom sonder dat iemand na Hom gevra het. Dit is groot en goeie gawes wat van Bo gekom het. Dit roep ons tot dankbaarheid, en dankbare mense lewe op 'n bepaalde manier. Daarom is geloof nie teorie nie, maar praktyk; nie iets wat jy net sê nie, maar iets wat jy doen. Jakobus praat van luister, vuilheid en ongeregtigheid op ruim, die woord aanneem, doen wat die woord sê, tong in toom hou, bystand verleen aan mense wat dit nodig het, skoon hou van die besmetting van die wêreld. Hy noem ook: nie te gou praat nie, nie te gou kwaad word nie, nie net aanhoor nie, nie vergeet wat jy hoor nie. Dit beteken 'n lewende verhouding tot die woord *wat God in julle geplant het*, luister en reageer. Eers nadat jy gereageer het op wat God vir jou sê, en reg gereageer het, kan jy praat van godsdiens. En godsdiens is nie net bid en sing en luister nie. Godsdiens is lewe voor God. Dit beteken opruiming in jou binneste, uitgooi wat vuil en verkeerd is, skoon hou van besmetting. En dit beteken verder dat jy buitetoe kyk en sien waar daar nood is en jou hand uitsteek en help. Jakobus noem weeskinders en weduwees in hulle moeilike omstandighede. In die samelewing van daardie tyd was hulle die regloses. In ons samelewing is dit dalk anders, maar daar is steeds baie ander wat sal ondergaan as jy jou blind hou vir hulle moeilike omstandighede.

Dink goed hieroor na en pasop vir waardelose godsdiens. Leef eg en suiwer voor God tussen die mense wat Hy op jou pad gebring het.

9 November *Het die kerk plek vir snobs?* Jakobus 2: 1-13

Lelike woord, snobs; nie Afrikaans nie en nie klas nie. Maar so vanpas in soveel gemeentes, dié wat hulleself so 'n tikkie hoër ag as ander gemeentes. Dit is gewoonlik ook die gemeentes waar die uiterlike belangrik is, fondse nie ontbreek nie en telkens nuwe projekte aangepak word: duur matte en gordyne, sale en kategeselokale, gholfdae en deftige gemeentefunksies. Vir die nood van ander gemeentes is daar selde 'n oog, en indien wel, is die gawe klein.

Jakobus praat van die man met die deftige klere en die brand-arm man met die ou klere. Altwee het plek in die kerk, ja, maar nie op dieselfde bank nie. Dit is natuurlik, byna vanselfsprekend, om 'n ophef te maak van die ryk lidmaat wie se offergawe groot is en van wie in die toekoms dalk meer verwag kan word, gegewe die regte skakelwerk. Dit is menslik om so te maak, maar dit is sonde

om mense te beoordeel op grond van verkeerde oorwegings. Reeds Samuel het gesê die mens kyk na die uiterlike, maar die Here na die innerlike (1 Sam 16: 7), en Jesus het dit bevestig (Joh 8: 15).

So maklik word die godsdiens 'n saak van uiterlike skyn, sonder diepte, sonder waarheid. Dit kan mense beïndruk, maar dit verblind nie die oë van God nie. Daaroor is die apostel Jakobus uitgesproke: Die oordeel sal onbarmhartig wees oor dié wat nie barmhartigheid betoon nie. Die wet wat die heerskappy van God proklameer, is: *Jy moet jou naaste liefhê soos jouself*. Dit is die bevrydende wet, bevrydend van selfsug en eiewaan en valse oorwegings in die beoordeling van mense. Wie hierdie bevryding ervaar het, verstaan waar dit vandaan kom: Christus Jesus het sy bestaan op Godgelyke wyse verlaat en Homself verneder deur die gestalte van 'n slaaf aan te neem. Dit het gebeur omdat God ons liefgehad het en barmhartig was oor ons. Vir wie sy naaste liefhet, is barmhartigheid 'n vreugde.

10 November Nuttelose, dooie geloof Jakobus 2: 14-26

Die groot klem wat deur die Kerkhervorming gelê is op geloof teenoor verdienste, het helaas daartoe gelei dat baie mense perspektief verloor het en van gedagte is dat daar so iets is soos suiwer geloof wat nie in daade omgesit hoef te word nie. Die apostel Paulus het dit sterk beklemtoon dat die regte verhouding tot God nie tot stand kom deur die oorgelewerde wette te onderhou nie, maar deur in Jesus Christus te glo. Die vraag is egter nou: Wat is geloof?

Die skrywer van die Hebreërbrief het op dié vraag geantwoord deur te verwys na 'n reeks van gelowiges uit die ou tyd. Henog het gelewe soos God dit wou; Noag het God eerbiedig gehoorsaam; Abraham het gehoor gegee toe God hom geroep het om weg te trek, ensovoorts. Die definisie van geloof in Hebreërs 11: 1 is dan *om seker te wees van die dinge wat ons hoop, om oortuig te wees van die dinge wat ons nie sien nie*.

Wat Jakobus in vandag se stukkie Skrifgedeelte sê, is dat mense wat hierdie sekerheid en oortuiging het, op 'n bepaalde manier lewe. Dit is juis die dinge wat die gelowige **doen** wat wys dat hy glo. Sy daade bevestig sy geloof. Dit is soos 'n liggaam wat asemhaal: as die asem nie daar is nie, is die liggaam dood. As die daade nie daar is nie, is die geloof dood. Die voorbeeld wat hy noem oor die medegelowige sonder klere en kos, sê vir ons dat dit veral daade van barmhartigheid is wat ons geloof bevestig. As hulle nie daar

is nie, is die geloof nutteloos en dood, of anders gesê: dan is die geloof 'n leuen. Jesus het self met die gelykenis van die barmhartige Samaritaan vir ons gesê dat barmhartigheid nie grense het nie. Ons geloof hou tog mos nie op as ons te doen het met 'n mens wat nie tot ons gemeente of groep of volk behoort nie.

11 November Wysheid wat van Bo kom Jakobus 3: 1-18

Leermeester wees is om met mense te praat, hulle te beïnvloed en te leer. Ouers is leermeesters van hulle kinders. In die kerk is daar herders en leraars, kategete, ouderlinge, almal op een of ander manier leermeesters. Om leermeester te wees, is 'n groot verantwoordelikheid. Jy help om mense se gedagtes en optrede te vorm. Dit is ook nie maklik om 'n leermeester te wees nie. Trouens, dit is 'n moeilike werk wat baie voorbereiding nodig het en met groot versigtigheid uitgevoer moet word. Daar is wysheid voor nodig, en spesifiek die wysheid wat van Bo kom, dit is, van God. So 'n wysheid bring jou in die regte verhouding met God, en, sê die apostel Jakobus, jy moet dit gebruik om vrede te maak.

Daar is ook 'n ander soort wysheid. Dit is aards, sinlik en demones. Dit is die soort wysheid wat gedy in naywer, selfsug, wanorde en gemeenheid. Die bedrewe prater of skrywer is nie reg net omdat hy goed kan praat of skryf nie. Intendeel, sy tong of sy pen kan vol dodelike gif wees. Hy kan met wat hy sê, 'n groot vuur aansteek. En al noem hy die Naam van God of Christus, al gebruik hy woorde wat dit laat klink of hy oor 'n bietjie geleerdheid beskik, pasop vir hom. Die boekies in die Christelike boekwinkel is nie goed net omdat hulle daar is nie, en die gladde prater is dikwels die een sonder die ware wysheid. Jy kan hom uitken aan sy gebrek aan nederigheid en sy bybedoelings, aan die wanorde wat hy stig en die gemeenheid waarmee hy ander mense probeer afbreek. En as jy nader ingaan op wat hy sê of skryf, sal jy ook agterkom dat hy nie die wyse mens is wat hy voorgee om te wees nie.

Dit is helaas so dat sulke mense juis die godsdienste en die kerk kies om hulle verdraaide denkkeelde te lug en om valse wysheid aan te bied as die eintlike en ware woord van redding. Uit wat Jakobus oor die saak sê, lei ons af dat dit reeds in die vroeë kerk die geval was. Pasop vir hulle. Bly by wat julle geleer het.

Die vroeë Christelike kerk was 'n bedreigde kerk. Die bedreiging was van buite en van binne. Van buite was die heidenwêreld en die Jodedom albei nie gediend nie met die nuwe beweging wat te voorskyn gekom het en steeds uitgebrei het. Van binne was die moontlikheid om onder die druk te swig, steeds daar. Die lede van die kerk het gelewe binne 'n hoogspanning. Die samelewing waarbinne hulle moes leef en werk, was heidens. Die Joodse sinagoge waaraan hulle hulle sterk verwant gevoel het, was vyandig. Die Christene was oral minderhede. Dat daar beproewing sou kom, was vanselfsprekend, veral ook omdat die Christelike geloof nie met kompromie gewerk het nie.

Dit is verbasend hoe die beproewing gesien is en hier in ons Skrifgedeelte gehanteer word. Dit is daar, sodat die egtheid van die geloof getoets kan word, en dit is net vir 'n kort tydjie. Die *kort tydjie* is 'n uitdrukking wat tuis is in die toekomsverwachting, soos ons ook kan sien in Jesaja 29: 17; Hebreërs 10: 37; 1 Petrus 5: 10. Dit sê daar gaan iets gebeur, en die gebeurtenis is ophande.

In ons Skrifgedeelte vir vandag vind ons die uitdrukking *nuwe lewe, lewende hoop, erfenis, saligheid, wederkoms, einddoel*. Al hierdie uitdrukkinge tesame sê dat die gelowige 'n mens is wat op pad is na 'n toekoms toe. Hy lewe in die spanning tussen wat nou daar is en wat kom. Maar hy beleef nou ook al wat kom. Die nuwe lewe is nou hier; deur die geloof het ons nou reeds deel aan die saligheid wat die einddoel van ons geloof is. Dit is hierdie sekerheid dat die toekoms ophande en eintlik reeds hier is, wat aan die Christelike geloof die karakter van oorwinning gee. Dit is oorwinnaars wat vervul is met blydschap terwyl hulle ly. En dit is groot blydschap, onuitspreeklik en heerlik.

Die toekomsverwachting van die gelowige bepaal sy lewenswyse en lewenshouding. Die wederkoms van Jesus Christus, sy tweede verskyning op die aarde, is naby. Vir die vroeë kerk was die wederkoms baie naby, en vir die gelowige mens van alle tye is dit naby, nie soseer naby in tyd nie as naby in verwagting. Dit is hierdie verwagting van die voleinding wat die lewe van die gelowige vul met 'n dringendheid. Daar is nie baie tyd oor nie, nie tyd meer

vir die begeertes wat mense het wat nie vir God ken nie. Die tyd van verwagting is die tyd vir heiliging.

Die aanhaling uit Levitikus 11: 44: *...wees heilig, want Ek is heilig*, sê die kerk is die volk van God, die kerk behoort aan Hom, en daarom moet die kerk reg wees om naby Hom te wees. *Heilig* beteken *aan God behoort, geskik om in die teenwoordigheid van God te kom en Hom te dien*. Die rede daarvoor is: God is heilig, wat beteken dat Hy enig van sy soort is, perfek en betroubaar en anders. Die opdrag om heilig te wees *in julle hele lewenswandel*, kan ook in verband gebring word met die gedagte in die Nuwe Testament dat die liggaam van die gelowige die tempel van God is. Hy wil in die gelowige teenwoordig wees, en waar Hy is, moet alles gewyd wees. Hy moet gedien kan word in hierdie liggaam van my.

Dink na daaroor vandag. Is God welkom in jou lewe? Is daar vir Hom, die Heilige, ruimte binne-in jou? Want dit is wat hierdie saak beteken. God wil naby jou wees, baie naby. Kan jy en wil jy naby Hom wees?

14 November

***Lewende stene in
'n geestelike huis***

1 Petrus 2: 1-10

Die heilig wees van die kerk bevestig dat hy aan God behoort. In hierdie deel van die eerste Petrusbrief word dit verder beklemtoon deur middel van vermanings en woordbeelde. Aan God behoort en geskik wees om Hom te dien, beteken om op te hou met elke ding wat verkeerd is en geestelik volwasse word. Die verkeerde dinge wat die apostel noem, is onopregtheid in die vorm van bedrog en huigery, en onderlinge wanverhoudings soos jaloesie en kwaadpraterij.

Die vroeë Christelike gemeentes was elkeen 'n gemeenskap op sigself. Omdat die breër gemeenskap waarbinne hulle geleef en gewerk het, oor die algemeen vyandig was, was die Christene op mekaar aangewese. Onopregtheid en wanverhoudings sou in so 'n gemeente vernietigend wees. Daarteenoor staan die beeld wat die apostel optower met aanhalings en uitdrukkings uit die Ou Testament. Die gemeente is 'n nuwe soort tempel wat in lyn is met die hoekklip, 'n geestelike huis waarvan die hoekklip 'n lewende steen is, Jesus Christus. Die lede van die gemeente is ook lewende stene wat deel is van die geestelike huis. In hierdie nuwe tempel is daar priesters en offers soos in die tempel wat vroeër in Jerusalem gestaan het, maar dit is 'n heilige priesterdom en geestelike offers. Vir die gelowiges is Jesus die vaste en betroubare fondamentklip,

vir die ongelowiges is Hy die klip waaroor hulle val. Die skeidslyn val saam met geloof en ongeloof. Teenoor die mense wat nie 'n toekoms het nie omdat hulle nie in Jesus glo nie, is daar die nuwe volk van God wat beskryf word met woorde wat in Eksodus 19: 5-6 op Israel van ouds toegepas is. Hier is die nuwe Israel met wie God 'n nuwe verbond begin het. Hulle het die goedheid en barmhartigheid van God ondervind, en die diens aan God vind plaas in die gemeente en in die liggaam van elke lid van die gemeente.

15 November

***Bestry die vyandskap
met goed doen***

1 Petrus 2: 11-17

Die gelowiges tot wie Petrus hom rig, is vreemdelinge en bywoners in die wêreld. Dit beteken hulle het nie hier 'n vaste tuiste nie en hulle het nie burgerskap nie.

Dit was inderdaad die geval met daardie mense. Hulle het gewoon en geleef in 'n gemeenskap waarvan hulle nie ten volle deel kon wees nie. En omdat hulle bowendien 'n godsdienst bedryf het wat vir die heidene vreemd was, was hulle die skyf van agterdog en kwaadpraterij. Die verweer daarteen, sê die apostel, is nie vyandskap nie, maar goed doen. Moenie aan sinlike begeertes toegee nie, dit wil sê moenie optree soos julle natuurlike geaardheid dit vir julle voorskryf nie. Oorwin daardie natuurlike geaardheid van julle en gedra julle goed in hierdie breër gemeenskap waarbinne julle leef. Die Christen hou nie op om Christen te wees wanneer hy te doen het met mense wat nie Christene is nie. Intendeel, hy is 'n sendeling met sy voorbeeldige lewe. Hy lewe so dat die ongelowiges kan sien hier is 'n mens wat 'n bron van geesteskrag het wat hulle nie het nie, iets wat hulle uiteindelik daartoe kan bring dat hulle tot bekering kom en saam met die Christene God verheerlik.

Die *dag van afrekening* is dieselfde as die *dag van die Here*, die dag wanneer die Here kom om te straf en te red. Die gelowige weet dat ook die hardste heiden oorwin kan word deur die barmhartigheid van God, en hy wat gelowige is, is getuie van daardie barmhartigheid. Dit is daarom ook nie moeilik vir die gelowige mens om hom te onderwerp aan die gesag van die owerheid nie. Hy kan alle mense behandel met die respek wat hulle toekom en hy kan die hoogste wêreldlike gesag eer, omdat hy die mens is wat God vrees en in 'n gemeente leef wat deur onderlinge liefde verbind is.

Die vroeë Christene het hulle bevind in 'n breër gemeenskap, 'n samelewing, wat vyandig was teenoor die kerk en sy lede. Dit het die lede van die kerk onder druk geplaas. Maar wat nou as die druk nog veel erger word waar jy te doen het met die verhouding werkgewer teenoor bediende, eienaar teenoor slaaf? Wat het die evangelie te sê vir die slaaf in sy haglike lot?

Die voor-die-hand-liggende antwoord gee die Bybel nie, naamlik vrystelling van die slaaf en sy opname in die gemeenskap as 'n medeburger met regte en voorregte. Dit sou eers baie eeue later kom, mede deur die geleidelike oorwinningstog van die evangelie ook oor die maatskaplike strukture. In die tyd van die Petrusbriewe was slawerny nog 'n normale verskynsel. Daar was sekerlik ook goeie base wat hulle slawe goed behandel het. Maar daar was ook die onredelikes wat genadeloos gehoorsaamheid geëis het aan elke nuk of gril. Dit het vir die slaaf lyding beteken wat hy nie verdien het nie. Daar was bowendien selfs ook vir die gelowige eienaar van 'n slaaf die gebruike waarvan die Spreukeboek getuig: *Met woorde alleen laat 'n slaaf hom nie waarsku nie. En: As jy 'n slaaf van kleins af bederf, is hy rebels as hy groot is.* Die apostel sê vir die slawe in die gemeentes: Wanneer julle aan God getrou wil wees, en julle moet die pyn van onverdiende lyding verduur, is dit genade. Om lyding te verdra wanneer julle goed doen, dit is genade van God. Inderdaad, julle is juis hiervoor geroep. Om die slawerny as roeping te aanvaar, eis baie van 'n mens met selfrespek. En tog is dit wat die apostel sê: Onderwerp julle aan julle eienaars en werkgewers en leef ook in daardie omstandighede as mense wat hulle vryheid in God het. Onthou, julle het 'n Herder en 'n Bewaker van julle lewe. Hy het ook onverdiend gely, en sy lyding het enduit gegaan tot in die dood. Deur sy wonde is julle genees. Daarom kan julle binne die plek wat julle in die samelewing bekleed, ten volle gelowiges wees, kinders van God, tot vryheid geroep, en nog altyd slawe bly, maar eerbare slawe, werknemers wat in gees en gedrag bo werkgewers uitstaan.

Ons moet in die Bybel probeer onderskei tussen wat werklik die wil van God met die huwelik is en wat in die konvensies en geme-

nereg van die Bybelse tyd en wêreld gesetel was. Ons het in daardie samelewing te doen met 'n patriargale stelsel waarin die man hoof en regeerder van die gesin is. Die vrou het 'n betreklik ondergeskikte posisie beklee. Sy het die man aangespreek as Meneer of as My Besitter, en haar regstatus was gesetel in die man. In die patriargale stelsel kon 'n man ook tegelyk meer as een vrou hê. Abraham en Jakob is voorbeelde daarvan. Daar is egter voldoende aanduiding dat die huwelik in God se bedoeling gesien is as 'n eksklusiewe verhouding tussen een man en een vrou. Dit is die indruk wat ons reeds in die Ou Testament kry, byvoorbeeld uit die vertelling oor die skepping van die eerste vrou, Genesis 2: 20-24, en ook uit die uitspraak oor egskeiding in Maleagi 2: 13-16. Wanneer Jesus oor egskeiding praat, lyk dit ook of hy 'n een man- een vrou-verhouding in gedagte het. En wanneer Paulus in Efesiërs 5 die verhouding tussen Christus en sy kerk vergelyk met die verhouding tussen man en vrou in die huwelik, kan daar geen twyfel meer wees nie. Dit gaan om een man en een vrou.

Maar hoe die huwelik as maatskaplike instelling daar ook uit-sien, sekere dinge staan vas. Die huwelik is 'n innige tussenmenslike verhouding waarin elkeen se gedrag van die grootste belang is. Aan mekaar eer bewys, mekaar as mense bly respekteer, en so optree dat die een dit vir die ander maklik maak om respek te hê, is seker die belangrikste. Petrus sê juis op hierdie manier kan die huwelik ook dien tot die groei van die kerk van Christus. 'n Ongelowige kan deur sy huweliksmaat vir Christus gewen word. Die voorwaarde daarvoor is 'n huwelikslewe met die regte klem op die regte dinge, die skoonheid van die innerlike mens, met ander woorde, soos God dit wil hê.

18 November

***Eerbied vir God
en vir mekaar***

1 Petrus 3: 8-17

Christus is betrokke by wat ons aan mekaar doen. Goeie lewenswandel in Christus is lewe op so 'n manier dat Hy daaruit eer ontvang. Dit is vir die gelowige mens die riglyn. Hy doen alles wat hy doen sò dat sy Skepper en Verlosser nie vir hom skaam hoef te wees nie en self ook nie in die skande kom nie. Dit is nie moontlik om vir elke besondere situasie waarin jy mag kom, 'n reël te maak nie. Die gelowige mens se lewe is daarom ook nie iets wat gereël word deur 'n duisternis van moets en moenies nie. Hy het een algemene reël vir alle situasies. Jesus het dit uit die Ou Tes-

tament saamgevat met die eerste en grootste gebod en die tweede wat hiermee gelyk staan. Maar dit beteken dat die gelowige mens 'n selfstandige mens is wat in elke situasie selfstandig moet besluit wat om te doen en wat om nie te doen nie. Hy dra self die verantwoordelikheid vir sy besluite. Liefde en eerbied vir God lei van self tot die deugde wat belangrik is vir die mens voor God en die mens teenoor die mens.

Petrus noem eensgesindheid, medelye, liefdevolle en goeie gedrag, nederigheid, beskeidenheid. Dit is dinge wat van self kom wanneer jy dinge doen met eerbied vir God, en met eerbied vir die ander mens wat God op jou pad bring. Doen wat goed en reg is, hou jou gewete skoon. En as jy dan daarom ly, ly jy vir wat goed is, en dit is 'n voorreg. Agter in jou kop bly die gedagte aan wie en wat Christus was en gedoen het, en waar Hy nou is en vir jou doen. Jy staan voor 'n ander mens en jy praat met hom en doen iets aan hom of vir hom of teen hom, maar dit is nie julle twee alleen nie. Die Derde Een is daarby. Jou houding teenoor Hom bepaal jou houding teenoor die mens voor jou.

19 November

Waarom sing ons?

Psalm 13

Waarom sing ons?

Omdat die Here aan ons goed gedoen het!

Dit is, kort en eenvoudig saamgevat, die basiese motivering wat die Bybel vir ons gee om te sing. God red, en die mens hef 'n loflied aan. God gryp kragtig en bevrydend in in die mens se nood en ellende en die mens begin sing: *Ek wil sing tot eer van die Here, omdat Hy aan my goed gedoen het!*

Wie is hierdie ek en ons na wie hier verwys word? Dit is die individuele gelowige en ook die gemeente van die Here wat in die erediens sing. Daar word deur baie mense op baie ander plekke in die wêreld gesing, maar soos die gelowige gemeente van die Here in die erediens sing, word daar nêrens elders in die wêreld gesing nie.

As 'n gemeente nou lusteloos in sy sang is, is dit 'n simptoom van iets baie lelik; hierdie mense dink blykbaar nie daar het iets gebeur wat die moeite werd is om oor te sing nie!

Die digter van Psalm 13 begin met 'n ontroerende klag: Vier keer roep hy uit: *Hoe lank...?* Hoe lank gaan die Here hom bly vergeet, van hom af wegkyk. Hoe lank sal hy nog met sy eie plannetjies moet klaarkom, en deur vyande oorheers word?

Maar dan slaan sy krag om in 'n innige gebed en geroep tot God.

En God hoor en Hy gryp in en Hy red. En wat bly oor?

Ek wil sing tot eer van die Here, omdat Hy aan my goed gedoen het!

Die digter se klag beslaan drie verse, sy gebed twee, sy dankwoord net een. Dit is met sy gemoed soos met die magtige oseaan: Dit woed magtig, dan bedaar dit, dan lê dit spieëlglad en weer-glans die hemelse blou.

Waarom sing ons?

Omdat God aan ons goed gedoen het! Hy het ons van die ewige dood gered deur Jesus Christus en skenk ons die ewige lewe.

20 November

Waarom sing ons?

Psalm 92

Dit is die moeite werd om nog 'n keer te vra: Waarom sing ons?

Omdat di`e groot dade van die Here ons baie bly gemaak het!

Dit is die inhoud en strekking van Psalm 92, 'n lied vir die sabbatdag. Die digter weier om, ten aanskoue van die voorspoed van die goddeloses, hom ook te laat meesleur deur die versoeking om alewig fout te vind met die regverdigheid van die Here en met hoe Hy sy skepping en wêreld regeer. Liewer as om dit te doen, wil die digter 'n lied sing, 'n lied vir die Here, die Allerhoogste. Hy wil die Here loof en sy Naam besing, smôrens en saans, met stem en met snaarinstrumente, met harp en lier. Waarom?

Omdat die groot dade van die Here hom baie bly gemaak het.

Hy wil getuig van die Here se liefde en trou, hy wil juig oor wat die Here gedoen het. Alles wat die Herdoen, is mooi en groots. Daarom is dit goed om Hom te prys. Hy, nie die mens nie, is die oorsprong en maatstaf van alle kennis en wysheid. Mense wat altyd foutvinderig is met God se liefde en regeverdigheid, is dom en sonder verstand.

Maar die gelowiges weet: die Here regeer vir ewig. Hy is ons rots. Hy gee ons krag. Daarin staan ons vas. God laat ons oorwinningsfeeste vier. Die goddelose vergaan soos gras, maar die gelowiges is sonder vrees. Hulle is, soos die palmbome in Palestina en die seders op die Libanon, simbole van vreesloosheid, krag, energie, oorlewing, vrugbaarheid. Selfs as hulle baie oud word, neem hulle nog toe in frisheid en krag. Wat is die geheim daaragter? Hulle is geplant in die huis van die Here. Hulle groei op in sy tempel. Wat is die bron en wortel van hulle geloof? Die lewende gemeenskap met die Here, veral in die erediens en in sy huis.

Ons sing omdat die groot dade van God, ons verlossing deur Jesus Christus en die geskenk van die ewige lewe, ons baie bly

gemaak het. Laat ons dit tog dringend onthou: Ons sing in ons kerklied oor die groot daad van God. Ons sing nie, soos vandag so graag gepropageer word, oor ons eie of oor ander mense se groot daad of getuigenisse of belewinge nie. .

21 November

Vir wie of vir wat sing ons?

Psalm 95

Ons hoor dit tot vervelens toe: *Ons wil lekker sing*. Natuurlik is dit lekker om te sing. Maar die oordadige klem op lekker sing in ons tyd, trek die wesenlike van waarom dit in ons kerklied gaan, ernstig skeep. Want ons sing nie vir ons eie lekker nie. Ons sing vir die eer van God. As ons nog net vir ons eie lekkerte sing, wat word van die eer van God?

Dié tema, naamlik die eer van die Here, bly in die Bybel steeds nou verbonde met die ander tema waaroor ons in die vorige oordenking gehandel het, naamlik die groot daad van God. **Daardeur** word ons in die eerste plek gemotiveer om te sing en nie deur ons eie lekker en ons eie opswelling van gevoelens, emosies en sentimente nie.

Kom, laat ons jubel tot eer van die Here, laat ons juig oor die rots by wie ons redding vind. Psalm 95 beskryf die ontmoeting van God en sy volk in die heiligdom. Hy is Skepper en Heer van die heelal. Hy herinner sy volk aan sy heerskappy as koning. Maar Hy herinner hulle ook aan sy verbond met hulle. Hy is hulle God en hulle is sy volk. Opnuut word hulle opgeroep en gewaarsku om **vandag** na sy stem te luister. Hulle moet gehoorsaam wees en nie koppig soos hulle vaders nie. Hulle keuse gaan bepaal of die einde vir hulle vrede gaan wees of vloek.

In reaksie hierop stel die volk hulle singend op en maak hulle gereed vir die ontmoeting met God: *Kom, laat ons jubel tot eer van die Here, laat ons juig oor die rots by wie ons redding vind, laat ons na Hom toe gaan met lof, laat ons Hom toejuig met lofsange, want die Here is die magtige God, die groot koning....*

Dit is 'n magtige en forse lied, gesing uit dankbaarheid, gehoorsaamheid en aanbidding tot eer van die lewende, heilige en ewige God. Teenoor hierdie inspirerende geloofsliedere wat die Bybel ons tot God se eer leer sing, steek baie van die sentimentele liedjies wat net sing oor die mens se emosies, baie bleek en goedkoop af. Dit is baie jammer dat ook in ons eie kerk al meer daaraan voorkeur gegee word.

Die volk van God in die Ou Testament het in die verlossing uit

Egipte ryke stof en rede geput om die Here te prys. Hoeveel ryke stof om Hom te prys, het ons nie; ons wat 'n nog veel heerliker verlossing, deur Jesus Christus ervaar het nie!

22 November

Wat sing ons?

Psalm 130
Efesiërs 5: 18-20

Wat sing ons in die erediens?

Psalms en lofgesange en ander geestelike liedere. Dit is min of meer die antwoord wat ons kan gee vanuit ons huidige kerklike situasie. Maar dit is ook in ooreenstemming met wat Paulus in sy brief aan die Efesiërs skryf.

Teenoor die vol wees van drank en die losbandigheid wat daarmee gepaard gaan, vra hy die gelowiges om liever met die Gees vervul te wees, *en (sing) onder mekaar psalms, lofgesange en ander geestelike liedere.* En dan gee ook hy, Paulus, hier in die Nuwe Testament nog 'n keer die ware doel en motief van ons kerk-sang aan: die eer van God, nie die bevrediging van mense nie. *...sing met julle hele hart tot eer van die Here. Dank God die Vader altyd oor alles in die Naam van ons Here Jesus Christus.*

Dit is nie meer vandag so maklik om volkome duidelikheid te kry op die vraag oor wat Paulus bedoel het met psalms, lofgesange en geestelike liedere nie. Wat ons met 'n groot mate van sekerheid kan aanvaar, is dat hy ten minste verwys het na die psalms soos ons dit in die psalmbundel in die Bybel ken. Daarnaas verwys hy waarskynlik na 'n hele groep ander lofsange uit die Bybel wat op die tydstip reeds in die vroeë kerk bekend was, byvoorbeeld die lofliedere van Maria en Sagaria uit Lukas 1 asook die engelesang en die loflied van Simeon uit Lukas 2. Daarnaas verwys hy waarskynlik ook na ander geestelike liedere of himnes wat op dié stadium reeds in die kerk bekend was en waarvan daar heelwat voorbeelde in sy briewe asook in die boek Openbaring voorkom.

Op grond hiervan is dit in ons eie kerk deeglik uitgemaak dat dit nie nodig is om ons kerklied te verskraal net tot die psalms soos wat sommige kerke doen nie. Daar is niks mee verkeerd om ook berymings, liedere, himnes te maak, gebaseer op Skrifgedeeltes of temas byvoorbeeld uit die profetiese boeke of uit die Nuwe Testament nie.

Die Bybel bied 'n ryke skat en verskeidenheid aan liedere: lofliedere, klaagliedere, dankliedere, gebede. Maar laat ons ons dan hou aan hierdie verskeidenheid soos in ons Psalm- en Gesange-

bundel opgeneem is en nie altyd kom met die aandrang om tog ook allerhande ander liedjies uit die wêreld te wil sing nie, hoe strelend en sentimenteel dit ook al mag wees. Nie alles wat die wêreld bied, is geskik vir die ontmoeting van die heilige God met sy gemeente nie.

23 November

Waar sing ons?

Psalm 111

Waar sing ons?

In die erediens. *Prys die Here! Met my hele hart wil ek die Here loof in die samekoms van die opregtes, in die gemeente.*

Betekén dit nou dat ons nie ook buite die erediens, op ander plekke en tye ons kerkliedere moet of mag sing nie? Geensins. Ons moet trouens ons ryke kerkliedereskat baie meer gebruik: by ons huisgodsdiens, wanneer ons saam op reis is, oral waar die geleentheid hom voordoén. Maar as ons praat van ons kerklied of kerksang, gaan dit primêr om daardie liedere wat ons in die erediens, in die teenwoordigheid of voor die aangesig van die Heilige Gees sing.

Met dié liedere antwoord ons op die groet van God aan die begin van die erediens, ons antwoord op die Woord van God wat aan ons verkondig word. Met dié liedere bely ons ons skuld en ons geloof. Of ons klaag ons nood en smarte oor ons sonde en ellende voor God uit.

Ons wil dit herhaal: Nie enige mooi liedjie uit die wêreld is geskik vir hierdie magtige, aangrypende gebeure wat tussen God en mens in die erediens afspeel nie. Die kerk het met groot kostes en sorgvuldigheid liedere laat dig en laat komponêr en gekeur om by hierdie grootse gebeure te pas en daaraan waardig te wees. En dit is uiters onverantwoordelik van enige predikant, orrelis, sangleier of wie dan ook al, om op eiesinnige wyse en bloot volgens eie smaak andere liedere uit die wêreld in die erediens te wil invoer.

Die digter van Psalm 111 het 'n geloofservaring gehad en hy begin sing. Maar wat hy dan sing, is nie sy eie ervaring nie, maar die lof van God: *Prys die Here! Die werke van die Here is groot.* Mense vind daarin groot vreugde.

En die psalmdigter begin in 'n baie persoonlike toon: *Met my hele hart wil ek die Here loof...* Maar die volgende oomblik is hy met sy loflied in die samekoms van gelowiges, in die gemeente. Elke individuele gelowige is bestem vir die gemeente, vir die erediens van die gemeente. Dit is nog 'n stuk dwaling van ons tyd: Die oordrewe klem op die ek, op die individu. Maar die Bybel leer ons nie ek-

liedere sing nie. Die Bybel leer ons die geloofsliedere van die gemeente sing. *Ons verkondig nie onself nie*, skryf Paulus, *maar Jesus Christus as die Here...* (2 Kor 4: 5).

24 November

Wie is dit wat sing?

Psalm 98

Wie is dit wat in die erediens sing?

Die gemeente van Jesus Christus. Natuurlik sing die individuele gelowige ook by baie geleenthede langs die lewenspad lof-, dank-, of klaagliedere tot God. Maar in die kerk, in die erediens, word die *ek* van die individu die *ons* van die gemeente. Daar is in die vorige oordenking reeds gewys op die onbehoorlike klem en aandag wat die individu in ons moderne tyd graag op homself trek. Baie psalmdigters praat en sing ook in die eerste persoon: *Ek wil sing....* Maar mettertyd word hy deel van die gemeente: *Kom, laat ons sing!* Ons neiging tot individualisme moet getemper word, sodat en totdat ons kan inpas in die gemeente. Dit gaan nie in die kerklied om **my** smaak wat bevredig moet word nie. Ons het kerkliedere nodig wat gepaste en waardige draers en vertolkers is van my, as deel van die gemeente, se lof, dank en aanbidding tot die Here.

Maar mettertyd is dit nie meer net die gemeente wat sing nie. Soos in Psalm 98 gaan die oproep om tot eer van die Here te sing en te juig, ook uit na die hele wêreld, na al' die nasies toe. Ons kerklied het dus ook die karakter van 'n getuienis. Dit moet so aansteeklik en oortuigend wees dat almal wat dit hoor, sal inval en saamsing.

Dit is goed om nog een keer te vra: *Wat sing die gemeente in die erediens?*

Ons sing baie ou liedere. Ons sing van die ou liedere van Israel. Ons sing liedere uit die tyd van die vroeë Christelike kerk; ook baie liedere uit die kerkgeskiedenis. Dit is goed en reg, want daardeur onderhou ons die band met die kerk en die gelowiges van al die eeue.

Maar ons moet gretig wees om ook nuwe liedere te vind en te leer sing. Soos hier in Psalm 98 en verskeie ander psalms, in Jesaja 42 en in Openbaring 5 kom die oproep voor om 'n nuwe lied vir die Here te sing. God het nie net groot daade verrig in sy skeppingswerk nie. Hy het ook nie net vir Israel uit Egipte verlos nie, Hy het ons ook van die sonde en die ewige dood verlos deur Jesus Christus. En Hy gryp telkens nuut, bevrydend en reddend in in die lewe van sy kinders en sy kerk. Daarom, 'n nuwe lied vir die Here!

Hoe sing ons in ons kerk in die erediens? Vinnig of stadig? Uit volle bors of gedemp en met terughouding?

Daar is in ons tyd eindelose kritiek op ons kerk se sang. Ons sing te stadig, ons sing nie lekker genoeg nie, die kerk se liedere is nie singbaar genoeg nie.

Dit is 'n billike eis en verwagting wat elke gelowige mag koester wanneer hy na die erediens gaan: dat die erediens aantreklik en inspirerend moet wees en dat al die elemente van die erediens, ook die gemeente se sang, aan hom die geleentheid moet bied om met hartlikheid in die gemeenskap van die gelowiges te kom deel. Niks is so frustrerend en ontmoedigend nie as om na die huis van die Here te gaan en dan daar 'n toestand en atmosfeer te beleef wat as dood, koud, verhard bestempel moet word nie.

Daar is reeds op gewys dat lekker sing en singbaarheid, hoe belangrik ook al, nie die vernaamste eise is wat aan die gemeente-sang en die kerklied gestel moet word nie. Die eer van die Here en die karakter en inhoud van die erediens is belangriker oorwegings. Net so is ook blote vinnig sing nie op sigself 'n maatstaf vir goeie gemeentesang nie. Hoe sing 'n mens lekker en vinnig aan 'n lied soos Psalm 51: 1: *Ontferm, O God, ontferm U tog oor my!* Of die woorde uit Gesang 57: 1: *Diep, o God, diep neergeboë, staan ons voor u hoë reg...?*

Oorwegings soos die tempo van ons sang en die volume daarvan word bepaal deur die woorde, die inhoud van wat ons sing.

Paulus skryf: *Ek moet met die gees die lof van die Here sing, maar ook met die verstand.* Dit gaan nie net om die melodie nie. Dit gaan ook, en selfs in die eerste plek, om die woorde van wat ons sing. Die melodie is die draer, die vertolker van die woorde. Dit gaan in ons kerksang nie in die eerste plek oor ons emosies oor God nie, maar om sy emosies oor ons, soos bekend gemaak in Jesus Christus: sy liefde, genade en redding.

In ons tekvers roep Jesus ons op om aan te hou bid sonder om moedeloos te word. Dadelik kom die vraag by ons op: Waarom moet ons so baie bid? Op hierdie vraag wil ons soos volg antwoord:

- Omdat dit 'n opdrag van Jesus aan alle gelowiges is. Die koning op die troon; die werksman by sy werksbank; die premier en die eenvoudige arbeidsman; die geleerde en ongeleerde; die predikant en die lidmaat moet bid sonder ophou en sonder om moedeloos te word. Niemand is uitgesluit nie.
- Omdat die gebed noodsaaklik is vir die groei in die geloof. Calvyn het gesê dat die gebed die oefening van die geloof is. Wie sê dat hy in God glo, maar nie bid nie, moet homself ernstig afvra of hy werklik in God glo.
- Die gebed is noodsaaklik omdat God sy gawes gee aan dié mens wat daarvoor bid en Hom daarvoor dank.
- Die gebed is die beste wyse waarop ons uitdrukking kan gee aan ons dankbaarheid. Die mens wat van die sonde verlos is, voel gedronge om God daarvoor te loof, te prys en te dank. Hy kan ook nie ophou om God te dank vir al dié geduld en verdraagsaamheid wat Hy met hom beoefen nie; vir al die genadegawes wat Hy so mildelik op hom uitgestort het; vir die gawe van sy Seun Jesus Christus wat die pad na die hemel vir hom oopgemaak het; vir die vergewing van sondes, die ewige lewe en die hemel met alles wat die hemel die hemel maak.
- Die mens wat nie meer bid nie, is besig om sy geloof te ver-smoor. Hy is ongehoorsaam aan die Here en hierdie ongehoorsaamheid sal net so min ongestraf bly as Adam en Eva se ongehoorsaamheid in die paradys.

Kom ons maak groot erns met hierdie opdrag van Jesus.

27 November

Wat is bid?

Matteus 26: 42

Ds AK Straatsma vertel dat daar 'n dogtertjie in sy gemeente was wat baie siek was. Op 'n dag het hy haar weer besoek en aan haar gevra of sy nog moed het om te bid. Sy het toe soos volg geantwoord:

*Wanneer ik iets van harte wacht,
dat Gij, o Heer, niet nodig acht,
Verhoor, o Heer, mijn bede dan niet,
t' is beter dat Uw wil geschied.*

So het Jesus ons in Getsemane ook geleer: *My Vader, as hierdie lydensbeker nie by My kan verbygaan sonder dat Ek dit drink nie, laat u wil geskied.*

Wanneer ons bid, moet dit nie in die eerste plek om ons belange gaan nie, ons belange moet nie in die middelpunt staan nie. Wie

so bid, bid nie. Dit mag lyk of hy bid, maar hy bid nie, want hy is selfsugtig en selfsug is 'n gruwel in God se oë. In ons gebed moet dit in die eerste plek gaan om God en sy wil en eer. Die ware bidder soek die aangesig van God op. Hy wil in God se teenwoordigheid wees, met God praat en na Hom luister.

Maar hy moet onthou dat God die hoë en heilige God is en dat hy 'n nietige mens en sondaar is. Hy moet waak teen familiariteit. Die ware bidder plaas hom onder die kragtige invloed van die Heilige Gees.

Om waarlik te bid, is die beste geloofsbelydenis wat ons kan maak. Dit is nie om in die eerste plek vir God te sê wat ons behoeftes en begeertes is nie, maar om vir God die geleentheid te gee om vir ons te sê wat Hy wil hê ons moet doen. Die ware bidder vra altyd dat God se wil moet geskied, want as God se wil in sy lewe geskied, is dit altyd vir hom die beste, ook wanneer God se wil sy wil kruis.

28 November

Ek weet wie U is

Lukas 4: 34

Die ware bidder se ware verlange is dat God sy wil sal doen, dat sy wil onder alle omstandighede sal geskied. Slegs diegene wat God ken, sal so kan bid.

Die bidder moet nie net weet dat God daar is nie, maar hy moet ook weet dat God die lewende God is wat kan hoor, sien en praat; dat God die skatryke God is wat alles besit wat sy kinders nodig het; dat Hy die almagtige God is wat die deure van sy volgepakte skatkamers oor sy kinders kan ooptrek. Hy is die liefdevolle Vader wat alles wat sy kinders nodig het, aan hulle kan gee.

'n Mens kan nie tot 'n onbekende God bid nie.

Die bidder moet ook sy sonde ken. Hy moet weet dat sy sonde opstand, verset en rebellie teen God is. Hy moet weet dat hy God se liefde vertrap het; God se Vaderhart beledig het en die hoogste, hemelse Goddelike reg geskend het. Slegs die mens wat dit besef, sal eerlik en opreg sy toevlug na God neem en hy sal deur God ontvang word soos die verlore seun deur sy vader ontvang is.

Die bidder moet eerbied vir God hê. Dit beteken dat hy respek, ontsag en hoë agting vir God moet hê.

Die ware bidder moet in God glo. Om te glo, is eintlik om te bid. As ons ophou om te bid, hou die geloof ook op.

Die bidder moet glo dat God sy gebed sal verhoor. Die bidder moet glo dat God *dié wat Hom soek, beloon* (Heb 11: 6).

Die bidder sal ervaar dat daar van die opregte gebed wonderlike krag uitgaan. Die ware gebed maak die droewige hart bly; die treurende vrolik; die arme ryk; die moedelse sterk; die koue siel warm en neem die hongerige siel tot in die volgepakte skatkamers van God. Luther het gesê: *As ek een dag nie bid nie, verloor ek 'n groot stuk vuur van die geloof.*

Ons moet die gelowige gebed nooit onderskat nie.

29 November

Bid deur die Gees

Lukas 4: 23

Met hierdie uitdrukking wil Jesus vir ons sê dat God Gees is en dat Hy daarom nie aan 'n bepaalde plek gebonde is nie. Hy is oral teenwoordig. Om hierdie uitdrukking reg te verstaan, moet ons onthou dat God by monde van Sagaria gesê het dat Hy oor die inwoners van Jerusalem 'n gees van welwillendheid en berou bring. Wie is die mense aan wie Hy die Gees gee? Dit is die volk Israel, die gelowiges, die mense wat in 'n besondere verhouding tot Hom staan. Van hierdie Gees sê Paulus in Romeine 8: 26: *Die Gees staan ons ook in ons swakheid by: ons weet nie wat en hoe ons behoort te bid nie, maar die Gees self pleit vir ons met versugtinge wat nie met woorde gesê word nie.* Ons ken nie altyd die diepte van ons nood en ellende nie en ook nie van die heerlikheid wat ons vra nie. Nou kom hierdie Gees ons te hulp.

Hoe help die Gees ons? Hy bid saam met ons. Die Gees sê vir ons voor wat ons moet bid. Die Gees is ons Voorspraak by die Vader. Die gelowige het in die hemel die verhoogde Heiland as Voorspraak en hier op die aarde het hy die Gees van versugting en smeking as Voorspraak.

Hierdie Gees besiel die bidder. Hy gee die regte inhoud aan die bidder se gebed. Ons kan sê dat die Gees deur die mond van die bidder bid.

Hierdie Gees is 'n verliggende Gees. Hy sê wat ons moet bid.

Hierdie Gees is 'n heilgende Gees, want hy spoor ons aan tot 'n heilige lewenswandel.

Hierdie Gees is 'n vertroostende Gees, want hy dryf alle vrees uit ons uit en Hy help ons deur ons mismoedigheid.

Die goeie Vader verhoor hierdie gebed, want eintlik is dit die gebed van die Heilige Gees en die Heilige Gees sal nie iets vra wat in stryd is met die wil van die Vader nie. Die Heilige Gees wat in die hart van die gelowige woon en werk, bring sy gebed in ooreenstemming met die wil van die goeie Vader.

Daar is seker nie een gelowige wat die Here nog nooit vir iets gevra het nie. Waarvoor mag en moet ek bid? Op hierdie vraag gee die kerk in die Heidelbergse Kategismus (vraag 118) 'n baie goeie antwoord. Die Kategismus sê dat ons moet bid vir die voorsiening in *alle geestelike en liggaamlike behoeftes*. Ons mag en moet bid vir alles wat nodig is vir ons geestelike en liggaamlike welsyn.

Voordat die sonde in die wêreld gekom het, was daar geen geestelike of liggaamlike nood nie. Toe was daar volkome geluk. Maar met die sondeval het alles verander. Van toe af is daar ellende, siekte, lyding, armoede, trane en dood. So sal dit wees tot op die dag wanneer die sonde by die deur van die skepping uitgaan.

Dit is duidelik dat die geestelike nood groter is as die liggaamlike nood. Hoe baie dinge het ons nie nodig om gelukkig te kan lewe en salig te kan sterwe nie? Ons het gesondheid en welstand, kos en klere, geld en goed, insig en verstand en nog baie meer nodig. Ons het ook vergewing van sondes, die vernuwing deur die Heilige Gees, genade en liefde nodig. En vir dit alles moet ons bid. Ons moet ook bid vir die ewige lewe. Ons moet vir hierdie dinge nie net vir onself bid nie, maar ook vir ons kinders, familie, ouers, vriende, volk en selfs vir ons vyande. Ons moet ook elke dag bid dat God se wil ook op die aarde sal geskied net soos in die hemel. Ons moet ook bid vir die koms van God se koninkryk.

Wat moet in ons gebed voorrang geniet? Die geestelike dinge moet altyd voorrang geniet, want die siel het hoër waarde as die liggaam. Die ewige welsyn is belangriker as die tydelike welsyn. Die kerk is belangriker as ons huis. Jesus het ons immers in die *Ons Vader* geleer om eers te bid: *...laat u Naam geheilig word; laat u koninkryk kom; laat u wil ook op die aarde geskied...*, voordat ons bid: *Gee ons vandag ons daaglikse brood...*

Ons moet nooit die liggaamlike nood eerste plaas nie, want as ons dit doen, is ons selfsugtig en selfsug is 'n gruwel in die oë van die Here.

Jesus het sy volgelinge verseker dat elke gebed wat in sy Naam gebid word, verhoor sal word. Dadelik vra ons: Wat moet ons onder gebedsverhoring verstaan?

Ons verstaan onder gebedsverhoring dat God die slegte omstandighede waarin ons ons bevind wanneer ons bid, 'n ander loop sal laat neem. Ons verstaan daaronder dat God 'n gunstige antwoord op ons gebed sal gee. Wanneer ons by die siekbed van ons pa of ma staan, bid ons en vra dat beterskap sal intree. As dit gebeur, dan sê ons dat God ons gebede verhoor het. Maar as die toestand slegter word en pa of ma sterf, dan sê ons dikwels dat God nie ons gebed verhoor het nie.

Maar het God dan nie alles in die ewigheid vasgestel nie?

Nee, want ons God is nie 'n passiewe God nie. Hy sit nie en toekyk dat alles volgens sy vasgestelde reëls geskied nie. Ons glo nie in die starre, onveranderlike God van die heidene nie. Ons God is 'n lewende God wat op die gebed van Josua die son laat stilstaan het en op die gebed van Hiskia nog vyftien jaar tot sy lewe gevoeg het.

God verhoor elke gebed van sy kind. Dit beteken egter nie dat Hy alles gee wat sy kind vra nie. Geen goeie ouer gee alles wat sy kind van hom vra nie. Hy gee net dié dinge wat vir sy kind goed is. So doen God ook. God gee dit wat in ooreenstemming met sy wil is. Moses het vurig gepleit om die land Kanaän in te mag gaan, maar God het geweier omdat Hy wou hê dat Moses die hemelse Kanaän moes ingaan. God wou nie die doring uit Paulus se vlees wegneem nie omdat Hy vir hom iets baie beter wou gee, naamlik sy genade.

God verhoor die gebed van sy kind, nie omdat sy kind so goed is of so aangrypend bid nie. Die pleitgrond lê nie in God se kind nie, maar in God se beloftes, trou, genade en majesteit. God gee op sy tyd wat volgens sy oordeel goed is vir sy kind.

2 Desember

Amen

2 Korintiërs 1: 18-20

Ons hoor die woord *Amen* aan die end van elke gebed. Wat sê ons met hierdie woordjie? Ons sê: *Dit is waar en seker. Want my gebed is baie sekerder deur God verhoor as wat ek in my hart voel dat ek dit van Hom begeer* (HK vraag en antwoord 129). Ons sê dus nie met hierdie woord dat ons nou klaar gebid het nie, maar die *Amen* van die bidder is die bevestiging van sy absolute vertroue in God se waarheid en getrouheid. Met dié woordjie sê ons dat ons absoluut seker is dat God met gesag praat en dat sy Woord waarheid is. Daarom spreek ons met die woord *Amen* ook nie 'n wens uit nie. Ons sê nie met die woord: *Mag dit so wees* nie. Nee, die woord spreek altyd van 'n vaste oortuiging. Die *Amen* is van God se kant 'n vertroosting en van die mens se kant 'n uiting

van kinderlike geloof. Met die woordjie sê ons dat ons absoluut seker is dat God ons gebed sal verhoor en dat ons gelowig wag dat die verhoring sigbaar sal word. Met die woord *Amen* sê ons iets van God aan God. Ons sê dat:

- ons met ons hele hart glo dat God die lewende God is; die God wat kan hoor, sien, praat en iets het om aan sy kind te gee.
- God die enigste werklike Besitter is. Ons sê daarmee dat al die gesondheid en welstand, die kos en klere, die verstand en wysheid, geld en goed sy eiendom is. Ons vra nou net 'n bietjie van die baie wat Hy besit.
- God die almagtige en liefdevolle Vader is wat nooit sy rug op sy kind sal draai nie en nooit vir sy kind 'n klip sal gee as hy brood vra of 'n slang sal gee as hy vleis vra nie.
- God die barmhartige Vader is wat, as die mens eerlik en opreg sy toevlug na Hom toe neem, vergewe, en aan hom sal gee wat vir hom goed is.

Dit is duidelik dat dit slegs die ware gelowige is wat hierdie woordjie kan gebruik. Tereg het Maarten Luther by geleentheid gesê: *As ons nie aan die slot van ons gebed hartlik en gelowig 'Amen' kan sê nie, het ons gebed geen nut nie.*

3 Desember Is u teleurgesteld in God? Maleagi 3: 13-4: 3

Advent beteken God se aankoms by sy mense en daarom begin die kerklike jaar hier. Hierdie Skrifgeueelte handel oor die sesde strydgesprek met Israel en dit handel oor *die onderskeid tussen die regverdige en die goddelose*. Dit is 'n strydgesprek tussen God en Israel, die twee verbondsvennote.

Die volk beweer dat diens aan God tevergeefs is; 'n illusie, bedrog, waan. Godsdien is leeg. Hulle sien nie dat die regverdige beloon en die goddelose gestraf word nie. God het hulle ontnugter. Hulle is teleurgesteld.

Die volk ervaar groot politieke en ekonomiese probleme. Daar heers droogte en peste, sosiale onrêg en sedelike verval is aan die orde van die dag. Van nuwe heil en beter dae waarvan die profete praat, kom niks tereg nie. Vlees en bloed het perke.

Die probleem is nie die teëspoed nie, maar God. Waarom maak God sy belofte van uitkoms nie waar nie? God vind hulle teleurstelling vermetel en arrogant.

Op pad na Kersfees dink ons ook aan mooi beloftes van vrede en welbehag. Maar waar bly die God van liefde en die God van die reg?

Die profeet Maleagi herinner ons daaraan dat God **hoor en ont-hou**. God sal die vromes nooit vergeet en hulle aan hulle lot oor-laat nie. God belowe 'n nuwe dag, 'n dag waarop Hy sal ingryp. Sy ingrype vind op sy inisiatief plaas. Op hierdie dag sal die volk Israel weer die Here se eiendom wees, 'n kosbare privaatbesit van die Koning. Dan sal sigbaar word wat nou nog verborge is: skei-ding tussen geloof en ongeloof.

Al het die vraag van Maleagi nog nie stil geword deur die bril van die Nuwe Testament nie, al klink hierdie vraag vandag nog, het Jesus Christus by Kersfees die belofte van sy Vader waar kom maak oor Israel en oor die ganse skepping. Sy heil het deur Jesus Christus ons lewenspad gekruis. Kom ons leef met afwagting om hierdie heil deur sy Gees ons eie te laat word.

4 Desember

**Advent - God belowe
die dag van heil**

Maleagi 3: 13-4: 3

Die dag wat God belowe, sal 'n *dag van heil* wees, want dit sal die genesende son van geregtigheid laat opgaan en skyn. Dit sal ook 'n dag van oordeel wees. Want hierdie son sal nie net genees nie, maar ook brand en verskroei en vernietig. Dit sal ook 'n dag van afreke-ning en wraak wees. Die skale in die skepping sal hier gebalanseer word en die goddeloses sal hulle deel aan smart ontvang.

Hierdie dag dra ook 'n waarskuwing aan die adres van Israel wat vermetel kla en aan die goddeloses. God neem nie ten volle vir lief met Israel se harde en arrogante houding nie. God kla oor sy ver-bondsvennoot. Dit is eintlik genade dat God waarsku voordat Hy kom. Hy wil sy volk die banvloek spaar. Daarom waarsku Hy ty-dig. Hy vertraag sy koms. Hy wil Israel nog 'n kans gee om op sy genade te reageer. God mis by Israel ook die verskil tussen geloof en ongeloof. Hy wil hierdie verskil sien.

Jesus se koms, sy geboorte, sterwe, opstanding en hemelvaart bring 'n verskil. By Kersfees kry ons nog nie al die antwoorde op ons vrae en teleurstellings nie. Maar hierdie koms van die Seun van God laat ons sterk staan in die hoop en die uitsig op God. In Hom herleef ons hoop. Ons het nie net boeke nie, maar die Trooster self, die Heilige Gees. Hy leer ons iets van die vervulling van God se beloftes. Ons het nie net beloftes nie, ons het waarborge wat ons in ons harte dra. Ons het die onderpand van al God se gawes.

Ons wêreld het nie 'n beter plek as Maleagi se wêreld geword nie. Ons sien nog dat vromes ly en goddeloses floreer. Maar in die

kruis het ons 'n antwoord op ons vraag na God se liefde. Ons het rede om op God te hoop. So het Hy heil gebring ten spyte van ongeloof. In Jesus Christus kry ons die laaste kans tot bekering

5 Desember

Advent - Vertrou op God

Jesaja 55: 6-13

God se gedagtes en optrede is anders as ons s'n. Met God se gedagtes word bedoel sy heilsplan en die uitvoering daarvan. God wil hê dat ons Hom moet vertrou. Ons moet besef dat Hy groter en genadiger is as wat ons ooit kan dink. Daarom is sy Woord ook anders as ons woorde. Ons woorde is leeg en syne is nooit leeg nie. As sy Woord in vervulling gaan, is dit ingrypend en selfs die natuur sal hom daaroor te buite gaan. God se Woord gaan vir die Jode in vervulling met die terugkeer na die beloofde land. Vanuit die Nuwe Testament weet ons dat Jesaja hier praat van Christus en sy koninkryk. Jesus Christus is egter die laaste Woord van God. In Hom het God se beloftes nie net waar geword nie, maar in Hom sien ons ook die eerste tekens van die vervulling van sy beloftes. As Israel dus rede gehad het om op God te vertrou, het ons dit veel meer.

Kersfees dra die boodskap van heil en hoop vir die ganse wêreld en elke mens. Hierdie fees is 'n oop uitnodiging aan alle mense om nuut te begin leef deur die geloof in Jesus Christus. Is u en ek seker dat ons glo? Waag ons dit om ons te verlaat op God en sy Woord alleen? Is ons geloof gebou op God en sy Woord of teer ons geloof eerder op toevallige seëninge en voorspoed wat ons van die Here ontvang?

Gelukkig kan elke mens homself hierin toets. God neem in 'n oogwink mense se seëninge en voorspoed weg, soos by Job. Staak jou vertroue en verstom jou gebed, weet jy of jou geloof skynvroomheid was en of dit kan leef met 'n belofte alleen. Jesaja sê daar is twee redes waarom 'n mens God kan vertrou:

- God se Woord is anders as ons woorde. Dit is magtig, dit skep, vernietig, verander, vernuwe.
- Agter God se Woord staan Hyself. Jesus word mens in 'n krip.

God is anders as wat ons dink. Daarom kan ons Hom vertrou. Uit hierdie vertroue ontstaan vrede en vreugde wat duursaam en standhoudend is.

Op pad na Kersfees moet ons besef: God wil hê dat die aanbod van sy liefde in Jesus Christus aanvaar moet word. Ek moet bekeer word van my gedagtes en paaie na God toe. Genadetyd het grense. Dit gaan verby. God is egter nou te vinde. Sy aanbod geld vandag nog vir my.

Sonder 'n sondebef sal ons mense nooit ernstig soek na 'n verlosser nie. Die bef van 'n ongeneeslike kwaal lei ons om te soek na die verlosser van daardie kwaal. Die kiem van alle sonde lê daarin dat dit **teen** God gerig is. Dit blyk reeds in die paradys, die ballingskap van Israel en in die bou van die toring van Babel. Sonde laat die mens homself naas God of bokant God stel, of in die plek van God. So mis mense hulle hoogste lewensdoelwit, naamlik om God te loof. Sonde dra ook vrugte. Mense kry kinders. Hulle word in sonde gebore. Kaïn vermoor sy broer en hy word 'n vlugteling en swerwer sonder 'n tuiste. Sonde voer mense altyd weg van God, na een adres, naamlik die dood.

Sonde laat 'n mens jou lewensdoel mis. Na die sondeval het die mens se stem stil geword in sy lof aan God. Sonde bewerk hierdie swye. Dood is die loon van die sonde. *Iemand wat dood is, kan tog nie u Naam bely nie. Kan iemand in die doderyk U prys* (Ps 6: 6)? In die doderyk verloor die mens sy hoofdoel.

Die Bybel eis van ons om ons oortredings te ken (Ps 32). Oortredings beteken rebellie teen God. Dit is 'n vergissing om te dink dat ons God loof terwyl ons vandag geleef het asof ons geen band met God het nie. Dit is om God se Woord gering te ag en myself hoog te ag. Die sondaar is soos 'n skut wat sy teiken misskiet. Die mikpunt is lof en eer van God en 'n totaal gehoorsame lewe aan sy Woord. Net God herstel die sonde en al sy katastrofiese gevolge. Vertrou op die Here en wag op Hom! Dan sal ons die engelied by die oop velde van Betlehem hoor. As dit Kersfees word, sal ons saam sing en juig vir wat God gedoen het aan die kanker van die sonde. As ons ons sonde bely, Hy is getrou. Hy red en vergewe. Daarom roep Hy lof op in ons lewe van elke dag.

Herodes het die Joodse godsdiens aangeneem om die Jode se guns te wen, maar in sy hart het hy 'n heiden gebly. Lukas verbind nou die verhaal van Sagaria en Elisabet met sy regeringstyd. Sagaria en Elisabet was swaar beproefde mense omdat hulle kinderloos was. Want vir die Jode was baie kinders, en veral seuns, beskou as 'n teken van die guns van die Here en van sy seën.

Daarteenoor is kinderloosheid vertolk as 'n teken van straf en onguns van die Here.

'n Engel kom stel Sagaria gerus dat God sy gebed om 'n seun verhoor het. As dit waar word, is dit die vervulling van God se belofte. Sy seun se naam is Johannes (dit beteken: *God is genadig*). Johannes kom staan in die besonder in God se diens. Hy sal 'n profeet wees; groot voor die Here; vol van die Heilige Gees; 'n boetprediker wat die volk van hulle sondes oortuig en hulle tot bekering beweeg; voorloper van die Messias. Vir hierdie koms sal hy die volk voorberei. Ongehoorsames moet terugkom op die regte pad deur versoening en bekering. Hulle moet gereed wees vir die koms van Hom wat groter as Johannes is. So het die Here die smaad van Elisabet se kinderloosheid weggeneem.

Lukas skilder hier vir ons 'n besondere toneel. Hy koppel sy verhaal aan die historiese gang van kerk en staat. Hy wys op 'n wonderbare ingrype van God en 'n sigbare voorspel op die groot koms van Jesus Christus. Hy laat vier name hierdie gebeure vertolk: Sagaria, Elisabet, Gabriël en Johannes. Langs die lyn van die Ou Testament, deur die Levi-Aäron-priestergeslag, getrou aan sy ewige voorneme, kom God se boodskapper Gabriël wat God se ingrype bevestig: 'n Man (seun) sal gebore word. Sy naam is Johannes. Sy optrede is dié van 'n profeet. Sy doel is om wegbereider te wees. **Die inhoud** van sy **boodskap** is: Word volk van God! Versoen julle met God en met mekaar! Wees gereed om die eintlike Koning te ontmoet en te loof! Gelowiges moet hulle bekeer en versoen en gehoorsaam aan God se Woord en beloftes - Jesus se geboorte tot heil van die hele wêreld gretig inwag.

8 Desember Advent - Mag en weerloosheid Lukas 1: 36-38

Mag en weerloosheid is twee begrippe wat opval in die geskiedenis van Jesus Christus se geboorte. Dit is twee aspekte van sy optrede wat 'n mens eintlik verras. In die liggame van Elisabet en Maria het God wonders gedoen. Die Heilige Gees en die krag van God is die werklike herkoms van Jesus. Johannes en Jesus se geboortes word deur die engel Gabriël aangekondig. Johannes is die profeet van die Messias. Jesus is die Messias self.

Lukas vertel hierdie geskiedenis uit die oogpunt van Maria. Sy is betrek by die genadeplan van God en uit haar word Jesus (= Redder, Verlosser) gebore. Maria aanvaar hierdie wonder gelowig, wat in en deur haar gebeur. Ons leer van kleins af dat die beeld van

God **mag**, almag, heerskappy dra. Hy is Koning-regter wat oor-deel. Maar dit klink nogal vreemd as die optrede van God as weer-loos beskrywe word. Tog tree God in hierdie geboortegeskiedenis met mag op sowel as weerloos. Ons assosieer weerloos met die negatiewe - lafhartigheid, swakheid, broosheid en huiwering. Maar die Bybel beklemtoon die skynbare weerloosheid van God se optrede. Sy krag word in swakheid volbring. God se beperkende optrede, sy neerlê van mag bereik 'n klimaks in Jesus se geboorte. Wie is meer weerloos en broos as 'n pap babatjie? Wie is meer magtelos as 'n misdadiger wat tot die pynlike eensaamheid van 'n houtkruis ingeperk is? So weerloos en broos het God Homself gemaak. Hy het mens geword ter wille van ons. Dit is ironies dat hierdie weerloosheid van God alle mag van mense laat verdof. Die weerlose Jesus word beter ont-lou as enige maghebber in die geskiedenis. Kersfees leer ons om ons ordes en persepsies om te keer. Ons mag vir die huidige 'n alternatief beleef. Strydendes kom dikwels ooreen om op Kersdag 'n skietstaking te eerbiedig om mekaar daarna net weer te takel. So beleef mense op hierdie dag 'n ander moontlikheid. So bring die paradoks van God se totaal andersoortige optrede ons tot nadenke. Jesus is uit Maria as 'n weerlose kindjie gebore, maar Hy is ook God en die statuur van sy koninkryk is onvernietigbaar. Hy beskik oor alle mag in die hemel en op die aarde, oor lewe en oor die dood.

9 Desember *Advent - Loflied van Maria* Lukas 6: 46-55

Hoe kan Christene in hierdie danksegging en loflied deel? Christene sal moet kennis neem dat God aan die kant is van mense in nood. Hy dink aan hulle. Hy ontferm Hom oor hulle. Hy is die magtige wat groot dinge aan hulle doen.

Hierdie lied bestaan uit drie dele. **In die eerste deel** (verse 46-49) sê Maria uit persoonlike ondervinding dat God Hom oor haar in haar nood ontferm het. Daarom prys sy Hom en maak sy sy Naam groot. Hy het haar nederige status gesien en tog groot dinge aan haar gedoen. Daarom is Hy die magtige. Dieselfde God, wat heilsdade aan sy volk in nood gedoen het, het dit ook aan haar gedoen. Hy het alles verander en haar gelukkig gemaak. Sy weet dit uit eie ondervinding.

In die tweede deel maak sy algemene gevolgtrekkings. Sy vertel wie God is. Sy vertel van sy getroue ontferming van geslag tot geslag. Hy is altyd daar vir elke mens as die Barmhartige wat

mense in hulle nood aansien, omgee, sy hand uitsteek en magtige dade aan hulle doen. Die mense teenoor wie Hy barmhartig is, is die mense wat in nood is en werklik na hulp verlang.

In die derde deel word alles nog duideliker. Maria weet uit persoonlike ondervinding dat God Hom by mense in nood skaar, maar nog meer uit die feit dat Hy sy verbond met Israel gehou het. Hy het hulle nie in die steek gelaat nie. Hy het getrou gebly aan sy belofte en Abraham en sy nageslag nooit vergeet nie. Die kind in haar skoot is immers 'n bewys daarvan. Dit was nie 'n guns aan haar nie. Die kind in haar skoot se betekenis is juis: God ontferm Hom oor mense in die nood van sonde op pad na die dood en sy oordeel. Daarom jubel sy. Nie omdat sy 'n kind ontvang het wat elke vrou begeer, of omdat sy bo ander uitverkies is vir hierdie voorreg nie, maar omdat God bewys het dat Hy trou is aan sy belofte.

Dit is die diepste betekenis en grootste wonder van Kersfees. Deur die kind in Maria se skoot ontferm God Hom oor ons in ons nood en word Immanuel - God met ons. **Kersfees** is die belofte dat God getrou is en nie hierdie onregverdige wêreld aan homself of 'n blinde noodlot oorgelaat het nie. Dit is ook die waarborg dat ons met al ons kwellings, vrese, sorg en behoeftes nie alleen is nie. Miljoene het dit al saam met Maria ontdek. Daarom pas dit elkeen wat glo, om saam met haar God met lofsange en gebede te prys. Dit verg egter oë van die geloof om dit te kan herken. Slegs met geloofsoë kan ons die werk van sy hande herken en slegs met tonge van die geloof kan ons Hom daarvoor loof.

10 Desember

**Advent - Die Here
is naby - wees bly**

Filippense 4: 4-7

Die nabyheid van Jesus wat gekom het en weer kom, speel 'n beslissende rol in die lewe van die mens. Dit beïnvloed die glimlag op sy lippe en die gesteldheid van sy hart. Hierdie nabyheid is die grond vir ons vreugde. Dit bepaal ook ons omgang met ander en ons ingesteldheid op die lewens en belange van ander, naamlik welwillendheid, beskeidenheid, vriendelikheid en toegeeflikheid. Ons leef egter in 'n wêreld wat van 'n nabye God nie veel weet nie. Mense bely dit hoogstens, maar hulle leef nie daarvan of daaruit nie. Daarom leef mense onseker en gespanne. Omdat ons God se nabyheid verby leef, soek ons en produseer ons self vreugde. Ons doen dit met drank, kos, versierings, geskenke en eie wense. So lewer ons 'n bydrae om die nabyheid van die Here te verbleek omdat ons ander dinge nader aan ons hou.

Maar die eerste Kersfees was God se groot skuif op die skaakbord van die geskiedenis wat die waarheid van die versorgende Here 'n werklikheid gemaak het. In Jesus, die mensgeworde en gekruisigde en opgestane Here, moet elkeen hom verbly. Soos die marathon-atleet met blydschap die fakkel aansteek en sê: *Ons het oorwin!*, so sal ons ook kan doen met Kersfees as ons Jesus Christus nader aan ons laat kom. Dan gaan nuwe lewensmoontlikhede oop om te lag en bly te wees. As Jesus naderkom, hoor die aarde 'n hemelse lied. Dan kan vasgeloopte huwelike weer van die hemel begin sing. Mense wat mekaar oor visiere aangegluur het, kan mekaar weer in die oë kyk. Dan is dit nie meer die kortston-dige vertoonblydschap wat ons so dikwels met Kersfees assosieer nie. Dan is dit blydschap voor die aangesig van die Here wat **naby** is. Dit is nie om ter wille van die vertoning steeds te glimlag nie. Dit is die blydschap wat jou in die donkerste nag nog die pelgrimslied laat sing. Kersfees is inderdaad 'n pelgrimstog agter die nabye Here aan, die naderende en komende Here tegemoet.

11 Desember

**Advent - Die Here
is naby - dit beteken vrede**

Filippense 4: 4-9

Vreugde en blydschap is 'n uitdaging om oor niks besorg te wees nie. Daarom moet ons elke dag die vuishoue en pyne van die lewe tegemoetgaan met gebed. Gebed is aanbidding van God en oorgawe aan God. Dit is 'n houding waarin ons dit waag om alles van God te verwag en nie net met allerlei menslike oplossings besig te wees nie. Dit is onbesorgdheid omdat ons hemelse Vader weet wat ons nodig het. As ons al ons sorg en kommer deur gebed laat bekend word, is ons besig met 'n stap in die regte rigting. Dan beleef ons vrede met God.

Gebed gee vrede. Hierdie vrede is 'n wonderlike gawe. Dit gaan ons voorstellingsvermoë te bowe, wat ons verwag; dit gaan ons intelligensievermoë te bowe, wat ons vermag. Dit is 'n vrede wat nie van die realiteite van die wêreld afhanklik is nie, maar wat gegrond is in die onveranderlike Woord van God. Hierdie vrede word nie deur sedelike inspanning gewaarborg nie, dit is 'n gawe van ons nabye Here. Dit bewaar en bewaak ons harte en gedagtes. Hierdie vrede is 'n vesting van krag wat ons bewaar van die aanslae van die wêreld op ons hart en gedagtes wat so maklik op loop gaan. Dit is 'n vesting waarin ons harte en gedagtes tot rus kom.

In Jesus Christus is die Messiaanse vrede nou al 'n werklikheid. Hy is naby, sy teenwoordigheid is 'n werklikheid. In hierdie werklikheid word vrede ontsluit vir die wêreld en hierin kry ons 'n uitsig op die uiteindelijke triomf van hierdie vrede. Hierdie vrede is vrug van die gebed. Dit is die geheim van Kersfees. As Kersfees naderkom, moet dit vir ons die hede verander. Elke vrou wat 'n baba verwag, weet hoe die vreugde van die geboorte wat voorlê, die periode van verwagting mooi maak en eintlik ook haarself mooi maak. Elke kind wat wag op 'n fees, word daardeur verander, hy word opgewonde en is bly. Jesus wat naby gekom het in die krip, wil sy lig laat val op almal wat naby Hom wil lewe. Hierdie wete moet ons opgewonde en bly maak. Hierdie boodskap wil mense nuwe dinge laat verwag, nuwe dinge wat nie daar was nie, naamlik vreugde en vrede.

12 Desember Advent - Samehang tussen Titus 3: 1-8
die geboorte van Christus
en die wedergeboorte van die mens

Dit gaan hier oor die groot wending wat in die gelowiges se lewens plaasgevind het op grond van die geboorte van Christus en wat daarop gevolg het. Met sy koms word bedoel 'n totale koms in lewe, dood en opstanding. Jesus kom, Hy verskyn en Hy verdwyn nooit weer nie. Sy verskyning is die koms van God se goedertierenheid en sy liefde vir mense. Goedertierenheid beteken om vriendelik, goed en tot hulp te wees. In Jesus sien ons ook die goedheid van God wat Hom oor swakkes en siekes ontferm. Dit is sy oorweldigende goedheid wat te midde van die gruwel van bespotting nooit terugskel nie. Hy is helper in nood en redder uit nood. Die mensdom is nog altyd soekend na redding en Jesus Christus is die son van liefde wat opgaan oor die mensheid. Hy bring die groot wending tussen toe en nou. Die gevolg is 'n grondige wending en verandering in die lewe van die mens in al sy verbande. Hy verskyn en gryp na ons en ruk ons uit die nag van verlorenheid, dwaling, boosheid, afguns in onderlinge verhoudinge en uit verslawing. Daarom is sy geboorte juis gerig op die wedergeboorte van die mens.

God se advent (verskyning, koms) geskied tot redding en behoud van die menslike lewe. Die doel van sy verskyning is: die mens moet **weergebore** word en nie net 'n sterker en beter mens gemaak word met die oog op sy lewenstryd nie. Hy moet 'n **nuwe** mens word. God se reddende liefde verskyn by Jesus se geboorte

in 'n krip en Hy verskyn deur die wedergeboorte van die mens, 'n bad waar Hy hom afwas. Hierheen wys die doop. Sowel die krip en die bad is aanstoot vir die mens. Maar in albei lê juis die mense-liefde van God. So word God se verskyning nie alleen die geboorte van sy Seun nie, maar ook die geboorte-uur van 'n nuwe mens en 'n nuwe mensdom. Geboorte en wedergeboorte, krip en bad gaan saam. Want om met Hom te lewe, moet ons saam met Hom gedoop wees. *Deur die doop is ons immers saam met Hom in sy dood begrawe, sodat, soos Christus deur die heerlike magsdaad van die Vader uit die dood opgewek is, ons ook so 'n nuwe lewe kan lei* (Rom 6: 4). Ons moet daarom by adventtyd onthou:

- Mense kan nie kwaad verander nie.
- Mens kan nie hulleself vernuwe nie.

Alleen die verskyning van die Verlosser in hierdie werklikheid en die vernuwing van die Heilige Gees kan dit doen.

13 Desember Advent - Ons wedergeboorte Titus 3: 1-8

Wedergeboorte gaan saam met die vernuwing deur die Heilige Gees. Sowel wedergeboorte as vernuwing is egter nie mensewerk nie. Dit kom alles van Bo. Die doop is die uiterlike teken van hierdie verskyning van Bo. Advent en Pinkster lê nie so ver uitmekaar nie. Christus kom immers nadat die Heilige Gees oor Maria gekom het. In vers 7 word die boog eintlik oor twee begrippe gespan. Die verskyning van God se reddende goedheid en die ontvangs van die ewige lewe, aan die einde van alle dinge. Die glorie van die Kind van Betlehem lê nie alleen daarin dat Hy sy Gees ryklik skenk nie, maar ook dat Hy sy kinders erfgename van sy glorie maak. Daarvoor staan Hy in met sy geboorte, dood en opstanding tot aan die einde van hierdie bedeling.

Daarom is hierdie 'n betroubare woord (vers 8) waaraan 'n mens kan vashou. Hierdie woord roep ons op om 'n nuwe lewe te lewe wat goed en nuttig is vir alle mense. Kersfees is fees van die hemel op die aarde. Dit is 'n fees wat God en mens verbind om sò mens en mens aan mekaar te bind. As erfgenaam van die hemel moet die gelowige nou reeds van die eerste uitbetalings daarvan lewe. Dit moet sigbaar word in sy nuttige lewenswandel wat tot heil en geluk van mense moet dien. Die groot taak van alle gelowiges is om te sorg dat God se liefde in redding en vernuwing sigbaar word in ons. *Soos Ek julle liefhet, moet julle mekaar ook liefhê. As julle mekaar liefhet, sal almal weet dat julle dissipels van My is* (Joh 13: 34-35).

Hierdie liefde het verskyn in die krip, maar nou in die bad van die wedergeboorte wil sy Gees ons hande, voete, gesindhede, verhoudinge, ons hele lewe was. God verwerklik hierdie wending. Jaloesie versuur verhoudings. Liefde gaan verlore tussen gesinslede, kollegas, rasse en volke. Dan volg afsydigheid wat oorgaan in haat. Dit is hierdie werklikhede wat die woonkamer koud en kil laat al is die mure en plafonne met Kerstooisels versier. Net God met sy unieke liefde maak alles nuut. Sy Gees verwerklik hierdie nuwe natuur in ons. Met hierdie nuwe natuur word die erfenis van die ewige lewe wat ons verwag, 'n allesopeisende beginsel in ons daaglikse lewe.

14 Desember

Geloftedag - Gelofte

Prediker 5: 1-5

Dit is vir ons wat Geloftedag as 'n kerklike feesdag erken en vier, goed om selfondersoekend te vra: Waarom word hierdie dag gevier? Waarop is dit gegrond en watter krag en polsslag dra hierdie dag vir die toekoms? Dit is nodig om hieroor na te dink omdat so baie die sin van Geloftedag uit allerlei verhewe oorde betwyfel en bevraagteken. Baie bevraagteken hierdie dag omdat hulle dit vanuit ongeloof beoordeel, dit wil sê vanuit 'n hoek waar geen lig uit die Woord van God val nie. Baie beskou om hierdie rede 'n gelofte as 'n soort handelsooreenkoms waarin die een iets aanbied in ruil vir die prestasie van die ander party. En as albei hulle verpligtinge nagekom het, word die saak as afgehandel beskou. Daarom meen baie dat die fees van 16 Desember niks anders is as 'n goeie vorm, tradisie en volksgewoonte van baie jare nie.

Vandag het dit 'n totale verlies aan reële waarde. Die sin en waarde van die gelofte het egter net reële waarde as ons in die geloof daarna soek in God se Woord. Dit sal dus uit die Woord moet blyk of die gelofte lewende waarde, krag en binding het vir die geslagte wat volg. Ons voorvaders het die gelofte ook nie anders getoets as aan die Woord van God nie.

In Prediker 5 het ons te doen met 'n riglyn of voorskrif vir 'n wet-tige gelofte, 'n gelofte wat beantwoord aan die eise wat God daaraan stel. Dit is moontlik om jou te bind aan 'n gelofte voor God en voor mense. Maar geloftes aan God is anders. Tussen God en mens is 'n afstand wat erken en bely moet word. Elkeen wat voor God 'n woord uitspreek, of dit in 'n gebed, belydenis of gelofte is, dit moet die eer van God erken en bely en nooit aantas nie. Voor God pas min woorde. 'n Gelofte mag nie ligsinnig en oorhaastig saamgeflans word nie.

Die Gelofte van 16 Desember wil dat die Een wat die oorwinning gee, al die eer sal ontvang. Hiermee het die Voortrekkers met min woorde dinge vir God gesê wat diep ingegryp het in hulle hart en lewe en dié van hulle nakomelinge. Die sorgvuldigheid waarmee hulle tot die besluit van 'n gelofte gekom het, blyk uit die feit dat hulle dit wou nalaat as selfs net een dit nie wou doen nie. Dag vir dag is dit sorgvuldig oorweeg totdat hulle dit met volkome eensgesindheid gedoen het. Daarom het ons vanuit die Skrif gesien dat hier te make is met 'n wettige gelofte wat voldoen aan die Bybelse eise. Elkeen wat hom in geloof vereenselwig met hierdie gelofte as nakomeling van die Voortrekkers, beweeg binne die raamwerk van die Skrif.

15 Desember

***Gelofte
Bind die gelofte ons?***

Psalm 78: 1-8

As mense 'n gelofte aan God gemaak het, het dit vir hulleself bindende krag vir die toekoms. Dit lê 'n taak en 'n roeping op die geloftegemeenskap. Stel nie uit om jou geloftes te betaal nie. So lê die gelofte van Hanna 'n verpligting op haar ongebore kind, Samuel. So bind die doop kinders wat nog nie verstaan nie. Maar bind hierdie gelofte u en my vandag?

Ons het hier met God te doen as Verbondsgod wat Homself aan die wêreld verbind het met sy beloftes: *Ek sal jou God wees en ook die God van jou nageslag* (Gen 17: 7). God neem die inisiatief. Hy gryp in in die geskiedenis. Hy maak lewende verkeer moontlik tussen Hom en ons. Jesus Christus is die Middelaar wat op God se beloftes gekom het sodat ons met ons geloftes by God kan kom. Sy volk mag in kommer vra: *Beskerm my en red my* (Ps 25: 20)! Want Hy het eerste onderneem: *Ek sal jou beskerm. Ek sal eer aan hulle gee...* (Jer 30: 19). Dat ons vaders die gelofte so verstaan het, blyk uit baie dinge:

- Aan die **verbondsluiting** is 'n dag verbonde. Die Here het 'n verbond met sy volk gesluit en as teken van hierdie verbondsluiting gee Hy hulle die sabbat - om hulle werk neer te lê en in blydschap te sing van sy verlossingsdade. Ons vaders sê: *Elke jaar sal ons hierdie dag vier as 'n gedenkdag as God ons die oorwinning gee. Dit sal 'n sabbat wees waarop ons as volk sal rus van ons moeite, sorg en kommer en daaraan sal dink dat God ons verlos het.*
- Onder Israel was daar baie wat nie geglo het nie en tog was

hulle die verbondsvolk van God. Israel staan bekend as die huis van Israel en die kerk van die Nuwe Testament as die tempel van God waarin Hy woon. Sy verbond is gesluit sodat daar 'n huis tot stand sou kom. Daarom het hulle die geloftekerk te Pietermaritzburg gebou waar-nee hulle bely het dat hulle toekoms ten opsigte van hulle vaderland in die hand van God lê.

- God se verbond het ook betekenis vir die opkomende geslagte. Vir Abraham en sy kinders is dit 'n ewige verbond. Hieroor sê hulle: *Ja Here, ons sal vir ons kinders vertel die roemryke dade van die lewende God sodat hulle saam met ons op hierdie dag as die huis van God u groot dade sal gedenk.*

Hulle wil hulle kinders oproep en dit by hulle inskerp om ook hulle lewens onder alle omstandighede met God te waag. Daarom glo ons dat die oorwinning by Bloedrivier waar God die menslik onmoontlike oorwinning beskik het, 'n teken is dat Hy ons God is en altyd sal bly.

16 Desember

Gelofte

Jesaja 59: 9-15

Waag die toekoms met God!

Die groot nood van ons Afrikaners is dat ons nie meer altyd ons afhanklikheid van God raaksien nie. Dit impliseer dat ons besig is om ons geloof te verloor. Niemand wat glo en kollektief deel van die Christelike geloofsgemeenskap is, mag die gelofte as 'n afgehandelde ooreenkoms tussen twee partye beskou nie. Ons moet ook nie onverskillig staan teenoor diegene wat dink dat die gelofte 'n saak is wat enkelinge raak, bloot die afstammeling van daardie groepie wat dit afgelê het nie. Wat sal gebeur as ons self die gelofte wat God in vervulling laat gaan het, nie hou en nakom nie?

- Kyk na die geskiedenis van Jefta. Hy het in voortvarendheid 'n gelofte afgelê. Dit het sy kind getref. Sy kind was die offer wat hy moes bring vir sy onnadenkendheid.
- Kyk na Abraham. In geloof het hy Isak gaan offer en hom as 't ware uit die dood terug ontvang.

Almal wat God op sy Woord neem, ontvang hulle nageslag telkens uit elke gevaar terug as 'n gawe van God. Ons moet God op sy Woord neem, dan sal ons nageslag nie die prooi van die leuen wees nie. Elke verwerping aan die binding van die Gelofte van 16 Desember 1838, hoe verhewe of verskonend ook al, is 'n spruit van ongeloof!

Geen volk kan sy lewe losmaak van die werklikheid van God se

toekoms sonder om sinloos in 'n sirkel rond te loop in die donker nie. Dit beteken nie ons kan selfingenome agteroor gaan sit omdat God eenmaal by Bloedrivier **ja** gesê het nie. Dink maar aan Israel. God het hulle wel uit Egipte verlos en na die beloofde land laat trek. Maar dit het vir hulle nie gedien as onfeilbare waarborg dat hulle nie later in ballingskap weggevoer sou word na die riviere van Babel nie. Geloftefees waarborg nie 'n onfeilbare geskiedenis vorentoe nie. God bly God; ook nou. Hy laat Hom nie willekeurig inspan voor ons volkskarretjie om ons altyd te bring waar ons graag wil wees nie. By God alleen lê die waarborg van ons toekoms. Net by God lê ons anker en sekerheid in 'n verwarde wêreld. Hierdie fees moet ons vorentoe laat kyk en ons geloof en vertroue moet op God gerig bly wat ons in Jesus Christus burgers van sy ewige koninkryk gemaak het.

17 Desember Kersfees is Jesus se fees Lukas 1: 26-31

Die feit dat die geboorte van Jesus deur 'n engel aangekondig is, dui reeds daarop dat dit 'n besondere kind is wat gebore gaan word. Dit is nie net nog 'n mensekind wat in die wêreld kom nie, maar die Seun van God wat as mens gebore word.

Daar is 'n doel agter hierdie gebeure. God se Seun kom nie sonder 'n belangrike rede na ons mensewêreld nie. Wat die doel daarvan is, vind ons in die naam wat die engel aankondig van wat die kind genoem moet word: *...en jy moet Hom die naam Jesus gee.*

Baie kinders het in die tyd van die Bybel die naam Jesus gehad, want dit is 'n naam met 'n mooi betekenis: Die Here red, die Here verlos. Die verskil hier is dat die kind wat gebore word, inderdaad die Here is wat op hierdie manier kom om te red. *...dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos* (Matt 1: 21).

Kersfees het in vele opsigte 'n wêreldse fees geword. Ons is dikwels self aandadig daaraan dat ons nie meer Kersfees as 'n dankbare geloofsfees vier nie. Laat ons ons hierdie jaar daarop voorberei om van Kersfees 'n ware Jesusfees te maak deur nie net die gebeurtenis nie, maar die betekenis daarvan te vier.

18 Desember Jesus is die Christus Matteus 3: 13-17

Net soos wat die engel se aankondiging besondere betekenis gehad het, is die gebeure tussen Jesus en Johannes die Doper by die Jordaanrivier ook van besondere belang. As Jesus dan die

Here is wat gekom het om uit sonde te red, is dit 'n vraag of hy werklik daartoe in staat is?

Die gebeure by die Jordaan gee vir ons daarvan versekering. Nadat Jesus gedoop is, het die Gees van God soos 'n duif op Hom neergedaal en 'n stem uit die hemel het gesê: *Dit is my geliefde Seun. Oor Hom verheug Ek My.* As 'n gebeurtenis met tekens gepaard gaan, dui die tekens op die besondere betekenis daarvan. Dit is dus nie die doop wat hier in die middelpunt staan nie, maar die betekenis van die twee tekens.

Wat hier gebeur, is dat Jesus as die Christus gesalf word. Salwing sê dat Jesus die lank verwagte Messias is wat werklik deur God die Vader gestuur is om redding uit die sonde te bring. Tweedens, dat Hy ook bekwaam is en toegerus is om sy verlossingswerk volmaak te kan doen.

Wat 'n besondere fees is Kersfees nie vir ons nie! Kom ons maak hierdie jaar van Kersfees 'n ware Christusfees.

19 Desember *Jesus Christus is uniek* Johannes 1: 1-14

Daar is baie soorte mense, soos daar baie soorte diere en plante is. Maar daar is nie baie soorte gode nie. Daar is maar net een God, nie 'n verskeidenheid van gode nie. God is enig en uniek, daar is net één soos Hy. Hy is die God van die skepping, van die Bybel en van Israel, die Vader, Seun en Heilige Gees. Ons God.

Die uniekheid van God is ook in sy daade en sy Woord te sien. Dit is uniek dat God die sonde straf, maar ook genadig is om te vergeewe. Hy doen twee dinge gelyktydig: Hy straf en verlos. Die manier waarop God dit gedoen het, is ook besonders: Sy Woord het mens geword en onder ons kom woon. Dit is die God/mens, Jesus Christus.

Vir ons mense se verstand is dit te hoog om te verstaan. Wie sal God ooit kan deurgrond? In Jesus Christus word ons met God se enigheid begroet en ons aanskou die wonder van sy goedheid, genade en sondaarsliefde. Dink daaraan as ons Kersfees vier, dat ons by die krip te doen het met God wat enig, uniek en besonders is.

20 Desember *Jesus is ons troos* Matteus 5: 1-12

Die eerste vraag van die Heidelbergse Kategismus wil van die kantisant weet wat ons enigste troos in lewe en in sterwe is. Die eerste ding wat 'n mens ten opsigte van hierdie vraag moet verduidelik, is wat die woord *troos* beteken.

Troos beteken nie om met mooi woorde en beloftes gesus te word nie. Jy kan miskien 'n kind wat treur, met 'n suigstokkie troos, maar wat sal jou troos as jy weet dat jou sonde alleen deur die dood betaal kan word? Wie of wat gaan jou moed gee as jy weet dat graf en dood vir jou wag? Waaruit sal jy krag put as jy weet dat sonde uiteindelik in die ewige verdoemenis eindig? Wat sal jou bly maak te midde van die grootste beproewing?

Die grootste vraagstuk van die wêreld is nie die ekonomie, vigs, oorbevolking en kommunisme nie. Ons grootste nood is om te weet of ons die toorn van God kan ontsnap en 'n plek in sy koninkryk kan hê. Dit is vir ons tot troos as ons weet ons is van sonde verlos. Dit gee ons moed en krag as ons weet die ewigheid staan vir ons oop.

Kersfees bring juis hierdie troosryke boodskap: Jesus het Immanuel geword om ons van sonde te bevry en na sy koninkryk te lei.

21 Desember

Jesus is ons hoop

Romeine 5: 1-5

Hoop het te doen met 'n mens se verstand en hart. Hoop bepaal 'n mens se ingesteldheid teenoor die lewe en die toekoms. Dit het selfs iets met jou liggaamshouding te make. Ken u daardie persoon wat met krom skouers, 'n kop wat hang en al sugtend deur die lewe gaan? Dit is die wanhopige, die hopelose mens.

'n Mens wat hoop het, die hoopvolle mens, is fier en regop, sy oë is daar ver gerig en hy is altyd blymoedig. Vir sommige mense is dit tweede natuur om altyd positief ingestel te wees. Maar by die mens wat ware hoop het, is daar 'n ander oorsaak en hy het 'n besondere verwagting.

'n Christen vind sy hoop en verwagting by Jesus Christus, die kindjie van die krip. Die hoop wat Hy vir ons gebring het, is nie net om mooiweersdae te verwag en te hoop dat jou *skip* eendag sal inkom nie. Die hoop wat Jesus gebring het, is God se nabyheid, sy liefdevolle sorg, bystand en genade waaronder ons elke dag kan lewe. In siekte en beproewing koester ons die hoop dat God wat naby is, uitkoms sal gee op sy tyd.

Maar meer nog, die hoop wat Jesus gee, is die vergewing van sonde, die opstanding uit die dood en die ewige lewe. Hierdie hoop kan ons met sekerheid koester. Maar daarby moet ons onthou wat Paulus gesê het: *As ons net vir hierdie lewe ons hoop op Christus vestig, is ons die bejammerenswaardigste van alle mense* (1 Kor 15: 19).

Daar is in baie mense se gemoed vrae oor ons ewige heil en verlossing. Seker een van die vrae wat die meeste na vore kom, is die vraag: Wat moet ek doen om gered te wees?

Dit is opvallend hoeveel mense dink dat dit eintlik van jouself afhang of jy gered is. Op die vraag: *Hoe seker is jy van jou saligheid*, antwoord sommige dat hulle hulle bes probeer. Die Bybel leer ons egter dat ons beste werke ook met sonde besmet is, en dat as jy in een opsig die wet van God oortree het, jy in al die ander opsigte van die wet ook skuldig is.

Soos 'n Paulus van ouds kan ons dus ook tereg vra: *Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos* (Rom 7: 24)? Die antwoord daarop is tegelyk die blye boodskap wat die Kersfeestyd vir ons bring: *Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here.*

Aan die een kant is dit dus reg dat ons oor ons heil bekommerd moet wees. Dit wys daarop dat ons minstens besef dat ons sondaars is en dat God die sonde straf. Aan die ander kant is dit ons troos dat niemand anders as Jesus Christus ons Verlosser is nie: Hy, gebore in Betlehem, die gekruisigde en opgestane Heer.

Ons leef in 'n verwarde en verwarrende wêreld. Mense gee vir jou hierdie raad en 'n ander sê weer so. Ook op godsdienstige gebied raak mense verward vanweë die verskeidenheid van kerke en gelowe.

Behalwe dat Christelike kerke onderling van mekaar verskil oor teologiese sake soos Skrifbeskouing, doop en bekering, is die ergste van alles sekerlik die stelling dat daar wesenlik nie eintlik 'n verskil is tussen die Oosterse godsdienste en die Christelike geloof nie!

Aanbid ons almal maar dieselfde god? Het Jesus Christus dan nou relatief geword dat dit nie meer saak maak watter god jy aanroep, aanbid en eer nie? Moet Kersfees nou bloot as die gode se fees gevier word en nie meer as die fees van Jesus se geboorte nie?

Wie die Bybel as die Woord van God aanvaar, moet ook deeglik luister na wat die Woord vir ons sê. Daar is nie ander gode nie en ook nie 'n ander verlosser as die Here Jesus nie. Jesus het gesê: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader behalwe deur My nie* (Joh 14: 6). Geen engel, mens, dier, geskape voorwerp of wat ook al, kan ons uit sonde red nie. *Daar is geen ander naam op die aarde aan die mense gegee waardeur God wil dat ons verlos moet word nie* (Hand 4: 12). Daardie Naam is Jesus.

Gasvryheid was nog altyd 'n kenmerk van ons plattelandse samelewing, veral van die boere op die plase. Die Hollanders het 'n ander woord daarvoor: herbergsaamheid. Dit is vanselfsprekend waar hierdie woord vandaan kom. Gasvryheid impliseer dat 'n mens vir 'n persoon slaapplek en iets te ete sal aanbied, dat jy hom soos 'n eregas welkom en tuis sal laat voel, dat jy aan hom herberg sal bied.

Toe Josef en Maria in Betlehem gearriveer het en na 'n plek gesoek het om te oornag en waar haar baba, die Seun van God, gebore kon word, was al die akkommodasie reeds verhuur. Hulle word uitgewys na die stal tussen die diere waar 'n krip, gevul met kos vir diere, dien as bababed. Die Here Jesus word in ons wêreld onwelkom geheet.

Dit sou nie die laaste keer wees dat Jesus in die wêreld onwelkom sou wees nie. In die verdere oordenkings sal ons dit opmerk. Feit is egter dat die Koning van die hemel Homself verneder tot onwelkome gas en die nederigheid van 'n krip, om sondaars te red.

Hoe welkom is Jesus in ons lewe en in ons huise?

25 Desember**'n Plek in die krip****Lukas 2: 1-7**

Die feit dat die Here Jesus se bababed 'n eenvoudige krip was, dra by tot die nostalgie van Kersfees. Dit is vir ons lekker om Kersfees te vier, want dit gaan om 'n wonderbaba, engele wat sing, sterrekykers en herders met hulle skape in die velde van Betlehem.

Maar, meer nog, dit gaan om 'n gebeurtenis wat vertel van wat God gedoen het om ons sondaars te kom red van sonde en dood. Aan die een kant word met die krip beklemtoon hoe ver God die Vader bereid was om sy Seun te verneder ter wille daarvan om ons te begenadig. Daarom doen die evangelie 'n beroep op ons dankbare geloof. Aan die ander kant is die krip 'n aanduiding van die grootheid van ons sonde, hoe ver ons geval het en hoe diep ons deur ons eie kwaad verneder is.

Die Seun van God kom soek ons nie in die paleise van die wêreld nie, maar daar waar dit die vernederendste is: 'n ruikende stal waar die diere leef en 'n vuil krip waaruit die diere vreet.

Besef ons hoe vuil ons sonde ons gemaak het? Daarom roep die evangelie ons ook tot nederige en waarderende geloof dat die Here Jesus bereid was om ons uit daardie ellende te haal.

26 Desember

**Onwelkom in
sy land**

Matteus 2: 13-18

Koning Herodes se optrede staan in skrilte kontras met die optrede van die skaapwagters en die sterrekykers uit die Ooste. Die skaapwagters het die Kindjie in die krip gevind net soos die engele gesê het, en hulle het hulde aan Hom gebring en God geprys. Die sterrekykers het van ver af gekom en met hulle geskenke die Kindjie as 'n Koning vereer.

Maar Herodes het die geboorte van Jesus as 'n bedreiging vir sy posisie beleef. As heerser van die land bepaal hy wie welkom, en wie nie welkom is nie. Josef en Maria moes met die Kindjie vlug, weg van 'n moordlustige Herodes af. Die Seun van God is onwelkom in sy geboorteland.

Aan die een kant het ons hier te doen met vernedering en lyding op Jesus se verlossingsweg. En aan die ander kant is dit die bese magte wat wil verhinder dat die Verlosser van die wêreld sy doel bereik. Bokant die wonder van die krip hang reeds die skadu van die kruis.

God het egter nie toegelaat dat sy heilsweg vir ons sondears geblokkeer word nie. Koning Herodes sterwe en God se Woord word vervul: *Uit Egipte het Ek my Seun geroep*. Jesus keer terug om sy roeping te voltooi.

27 Desember

**Onwelkom in sy
tuisdorp**

Matteus 13: 53-58

Die Bybel vertel ons baie n in van Jesus se geskiedenis as kind. Nasaret was sy tuisdorp waar sy ouers gewoon en gewerk het. Josef was 'n timmerman en Jesus het natuurlik as kind sy pa met die werk gehelp. By die mense van die omgewing was Hy sekerlik ook baie bekend gewees.

Nou is Jesus 'n man van dertig jaar wat reeds bekendheid in die land verwerf het vanweë sy wonders en prediking. Sy tog van dorp tot dorp het Hom uiteindelik ook in Nasaret gebring. Maar wat 'n teleurstelling! Aanvanklik was die mense verwonderd oor sy prediking en onderrig, maar in plaas daarvan dat dit hulle tot geloof bring om Hom na te volg en as Heer te erken, verander hulle optrede in vyandskap en ongeloof. Hulle wou niks van Hom weet nie. Jesus was selfs in sy tuisdorp onwelkom.

Ons het pas Kersfees gevier. Die versierings hang steeds en die feestelikheid het nog nie gewyk nie. Dit was vir ons maklik om oor

'n Kindjie fees te vier. Maar is ons ook bereid om, as die feestelikheid verby is, die Here Jesus steeds as die Seun van God te bely, te gehoorsaam en te dien?

28 Desember 'n Plek aan die kruis Johannes 19: 17-27

Wie sou kon dink dat dit die uiteindelijke wrede lot van die Koningsbaba in die krip sou wees? Het die engele 'n fout gemaak toe hulle gesing het dat Jesus vrede op aarde bring? Het die sterrekykers 'n verkeerde afleiding uit die stand van die sterre gemaak deur te dink dat Jesus 'n Koning was?

Talle navolgers van Jesus, waaronder ook sy dissipels, was teleurgesteld en geskok omdat Hy nie hulle vyande met 'n swaard en skild nie, maar met sy woorde aangevat het. Hulle vertrou in Hom het finaal geknak toe Jesus nie as oorwinnaar op Dawid se troon in die paleis gaan sit het nie, maar 'n plek aan 'n kruis gekry het. Hy is verhoog toe Hy aan 'n houtpaal opgehang is. 'n Koning wat tot 'n misdadiger verneder is! Hy was onwelkom op die aarde en onwelkom in die hemel.

Jesus het Hom nie daarteen verset nie. Soos 'n skaap wat ter slagting gelei word, het Hy nie sy mond oopgemaak nie, want Hy het geweet dat dit die verlossingsweg is wat Hy moes loop. Hy het nie gekom vir aardse verheerliking en glorie nie, maar om die wil van God te gehoorsaam om sondaars te red.

In die jubelklanke van Kersfees klink reeds van ver af die melodie van nederige dankbaarheid, want dit is ons sonde wat aan die hemelkoning 'n kruis as troon gegee het.

29 Desember 'n Plek in die graf Johannes 19: 38-42

Die Seun van God het nie na die wêreld toe gekom om op die hande gedra te word nie. Daar het nie rooi tapyte, 'n koningskroon en 'n paleis met 'n troon op Hom gewag nie, maar 'n krip, 'n vyand, 'n kruis en uiteindelik 'n graf.

'n Graf is die plek van die dood, van stof en as. Dit is die doodslot van die mens met sy sonde, onreg en skuld voor God. Die graf staan in die teken van God se ewige oordeel en straf. Jesus Christus het nie die graf vrygespring nie, maar het selfs vir ons deur die hel gegaan om ons daar uit te haal. Die Sondagmôre was die graf oop en dit was leeg gewees. Jesus het nie uit die dood teruggekeer

nie, maar het as Oorwinnaar anderkant graf en dood opgestaan om vir ons die ewigheid te open.

Ons leef met die troos dat nie stof en as, graf en dood ons ewige tuis-
te is nie, want: *die Heer, die Sleuteldraer, sal ook my graf ontsluit.*

30 Desember 'n Plek in die hemel Lukas 24: 50-53

Die Here Jesus is toe uiteindelik terug na waar Hy vandaan gekom het. Maar daar is nou 'n baie groot verskil tussen sy koms en sy terugkeer. Hy het gekom as die Here wat deur helse lyding heen verlossing moes bring. Nou keer Hy as die Oorwinnaar terug, die Koning en Verlosser wat sy roeping vervul het. *Aan Hom is gegee alle mag in die hemel en op die aarde.*

Die Here Jesus was gehoorsaam aan die hemelse Vader tot met sy dood aan die kruis. Deur sy absolute getrouheid het Hy die hemel verdien, iets wat ons so: laarmense nooit sou kon vermag nie. Ons is immers van nature geneig om God en ons naaste te haat. Maar juis dit wat ons nie in staat is om te vermag nie, het Jesus, nie vir Homself nie, maar vir ons kom doen. God laat toe dat sy verdienste op ons rekening geskrywe word en is bereid om dit so te aanvaar asof dit onself is wat so regverdig was. Daarom word ons 'n plek in die hemel gegun.

Jesus se plek is in die hemel. Sò ook vir elkeen wat in Hom glo.

31 Desember Onder God se beskerming Psalm 121

Die eerste jaar van die 21ste eeu het verbygespoed. Die wêreld het toe nie vergaan soos sommige verwag het nie. Die wederkoms bly steeds ons verwagting en God se geheim! Die jaar 2000 was nie veel anders as 1999 nie. Kommer, sorg en vreugdes het min of meer dieselfde gebly.

Vir gelowige mense het nog iets dieselfde gebly, en dit is dat ons in die nuwe eeu ook die beskerming van God kan en sal geniet. Daarvān verseker Psalm 121 ons. In hierdie lied van die ou tyd hoor ons hoe 'n reisiger met bekommernis na sy onmiddellike toekoms kyk en wonder waar sy hulp vandaan sal kom. Sy vader of die priester van die stad wat hom afsien, gee 'n troosvolle antwoord. Die reisiger word daaraan herinner dat hy deel is van God se volk aan wie Hy belowe het: *Ek sal julle God wees.* Daarby is God oral en altyd teenwoordig, ook as hy eensaam is of in gevaarlike omstandighede verkeer. Die reisiger het niks te vrees nie, want God is met hom.

Hierdie waarheid is in Jesus Christus ook vir ons geldig. Hy is Immanuel vir tyd en ewigheid. Wie in Hom glo, sal lewe al sterwe hy ook. Kyk ons terug oor 2000 jaar, moet ons in dankbaarheid buig. Kyk ons vorentoe na 2001 en verder, sou ons straks ook wou vra: *Waar sal ons hulp vandaan kom?* Die antwoord bly steeds: *Ons hulp kom van die Here wat hemel en aarde gemaak het.* Meer nog: *wat die wêreld so liefgehad het, dat Hy sy eniggebore Seun gegee het sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie, maar die ewige lewe sal hê.*

Kom dag en maand, kom jaar en eeu, ons toekoms en ons lewe is veilig in die hand van God wat leef en regeer in ewigheid.

MEDEWERKERS AAN DAGBOEK 2000

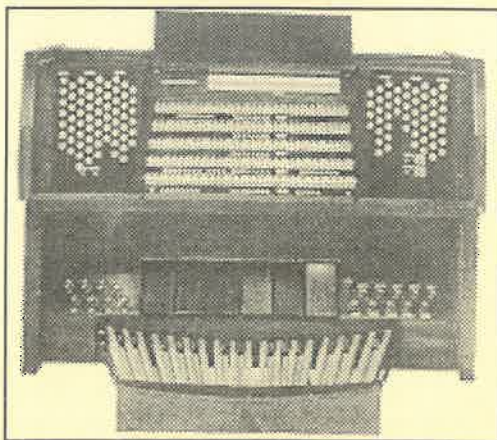
1-15 Januarie	Ds FH van der Merwe
16 Januarie-5 Februarie	Dr HJ Botes
6-26 Februarie	Prof dr JH Koekemoer
27 Februarie-4 Maart	Ds PJ van der Merwe
5-25 Maart	Dr PA Geyser
26 Maart-22 April	Prof dr SJ Botha
23 April-13 Mei	Dr J Otto
14-27 Mei	Dr IMG Storm
28 Mei-24 Junie	Prof dr HG van der Westhuizen
25 Junie-15 Julie	Prof dr JJ Engelbrecht
16 Julie-5 Augustus	Prof dr AD Pont
6-26 Augustus	Prof dr DJ Booysen
27 Augustus-9 September	Dr JH Breytenbach
10-30 September	Ds LMP Swanepoel
1-14 Oktober	Prof dr TFJ Dreyer
15-21 Oktober	Prof dr AD Pont
22-28 Oktober	Ds LJ Steyn
29 Oktober-4 November	Ds FC Oosthuizen
5-18 November	Prof dr JP Oberholzer
19-25 November	Dr DJC van Wyk (sr)
26 November-2 Desember	Ds AJ van Staden
3-16 Desember	Ds HN Botha
17-31 Desember	Ds JS Naudé

KERKORREL-ATELJEES BK

h/a JOHANNES KERKORRELS & CAPE MUSIC CENTRE
sedert 1977 by Voortrekkerweg 37, Goodwood 7460, Kaapstad

Tel: (021) 591-0641/591-6241, faks: (021) 592-1839
e-pos: koamusic@mweb.co.za

Die nuwe JOHANNES digitale "Sweelinck"-orrels
(die ware Jakob)

Internet: www.johannus.com

* DIGITALE KERKKLOKKE	* INSTANDHOUDING VAN DIGITALE
* KLANKSTELSELS	EN ELEKTRONIESE ORRELS
* VOORAF GESPEELDE PSALMS	* ONDERDELE VAN 'N VERSKEIDEN-
EN SKRIFBERYMINGS	HEID VAN FABRIKATE ORRELS

- * Digitale kerkorrels met twee vol manuele vanaf R24 000.
- * Die nuwe JOHANNES-orrel, 'n kwaliteit produk uit Holland.
- * Meer as 70 lande oor die wêreld het dit reeds besef.
- * Eie werkwinkel met tegniese mense onder leiding van Aarnout de Muynck, meer as 25 jaar tegniese orrelervaring.
- * Plaaslike aanpassings vir Suid-Afrikaanse omstandighede en klank en visuele vereistes aangepas vir elke gebou.
- * Orrels deur ons voorsien en versorg oor die hele Suid-Afrika, Namibië en daarbuite.

**Vir Akoesties en Finansiële verantwoordende
orrelinstallasies, kontak die SPESIALISTE.**

